

LAPORAN

PER

IND

USTRI

2020

2020

2020

2020

2020

2020

2020

2020

2020

2020

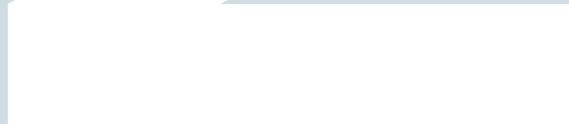
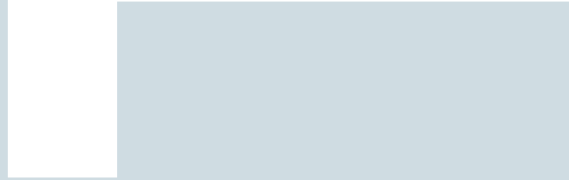
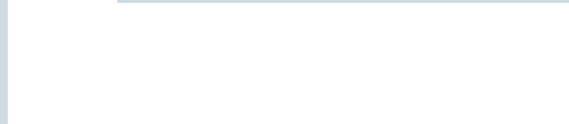
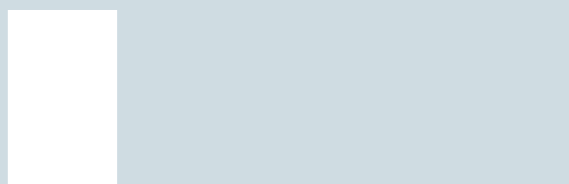
2020

2020

KEMENTERIAN
PERDAGANGAN ANTARABANGSA
DAN INDUSTRI

LAPORAN

2020

**KEMENTERIAN
PERDAGANGAN ANTARABANGSA
DAN INDUSTRI**

ISSN 0128-7524

Oktober 2021

Hak Cipta © Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri Malaysia 2021

Hak cipta terpelihara. Tiada mana-mana bahagian daripada penerbitan ini boleh diterbitkan semula, disimpan atau ditukar kepada apa-apa bentuk dengan sebarang cara sekalipun tanpa keizinan bertulis daripada penerbit. Semua fakta dan maklumat adalah tepat semasa penerbitan.

Untuk membeli penerbitan ini atau untuk maklumat lain sila hubungi:

Pengarah Kanan
Bahagian Perancangan Strategik
Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri Malaysia
Tingkat 22, Menara MITI
No. 7, Jalan Sultan Haji Ahmad Shah
50480 Kuala Lumpur, Malaysia

Tel : +603 6200 0252
Faks : +603 6206 4059
Emel : mitiweb@miti.gov.my
Laman Web : www.miti.gov.my

Reka bentuk dan dicetak oleh:
PNMB Pendidikan & Penerbitan (PEP)
1, Jalan Chan Sow Lin
50554 Kuala Lumpur
Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur

Harga: RM60.00

KANDUNGAN

KATA PENGANTAR	5
PRESTASI DAN PENCAPAIAN 2020: SEPINTAS LALU	6
TESTIMONI	8

BAB 1 SEKTOR PERINDUSTRIAN DAN PERKHIDMATAN

Tinjauan	12
Prestasi Sektor Pembuatan	15
• Automotif	17
• Dasar Automotif Negara 2020	18
• Kimia dan Petrokimia	19
• Elektrik dan Elektronik	20
• Industri 4.0	21
• Besi dan Keluli	23
• Jentera dan Peralatan	25
• Peranti Perubatan	26
• Simen	27
• Kaca	27
• Sistem Binaan Berindustri	28
• Farmaseutikal	28
• Produk Makanan Diproses dan Berasaskan Pertanian	29
• Rel	31
• Pembinaan dan Pembaikan Kapal	31
• Tekstil, Pakaian dan Kasut	32
Ekosistem Silang Industri	33
• Kemahiran dan Bakat untuk Industri	33
• Pengambilan Beretika oleh Industri	35
Prestasi Sektor Perkhidmatan	37
• Pelaburan	37
• Perdagangan	37
• Hasil dan Pekerjaan	37
• Perdagangan Borong dan Runcit, Makanan dan Minuman serta Penginapan	38
• Teknologi Maklumat dan Komunikasi, Pengangkutan dan Penyimpanan	38
• Kesihatan, Pendidikan dan Kesenian, dan Hiburan dan Rekreasi	38
• Perkhidmatan Profesional dan Agensi Hartanah	38
Pelan Tindakan Sektor Perkhidmatan	39
Bidang Pertumbuhan Masa Hadapan	40
• Pendigitalan Penjagaan Kesihatan	40
• Pusat Data dan Perkhidmatan Awan	41
• Industri Permainan	41
• Sukan Elektronik	41
• Perkhidmatan Profesional	42
• Pembuatan Aditif	42
• Pelancongan	42
Hala Tuju 2021	43

BAB 2 PERDAGANGAN ANTARABANGSA

Tinjauan	46
Prestasi Perdagangan	46
Perjanjian Perdagangan Bebas	49
• Perjanjian-perjanjian Dilaksanakan	49
• Perjanjian Komprehensif dan Progresif bagi Perkongsian Trans-Pasifik	53
• Perjanjian Kerjasama Ekonomi Komprehensif Malaysia-India	53
• Rundingan Masih Berterusan	54
• Pengeluaran Sijil Tempasal Berkeutamaan	54
Amalan Perdagangan Semasa	
• Langkah-langkah Berkaitan Remedi Perdagangan	55
• Penyemakan Semula Langkah-Langkah Bukan Tarif	55
Penglibatan Lain	58
• Mesyuarat Tahunan Forum Ekonomi Dunia 2020	58
• Agenda Kesalinghubungan Komanwel untuk Perdagangan dan Pelaburan	58
Inisiatif Untuk Menangani Isu dan Cabaran	59
• Mesyuarat Dua Hala	59
• Webinar	59
• Jawatankuasa Perdagangan Bersama/Mesyuarat Jawatankuasa Kerjasama Ekonomi	60
• Penglibatan Pemegang Taruh	60
• Siri Kedua Kursus Bahasa Sepanyol	60
INTEGRASI EKONOMI ASEAN	61
• Tindak Balas Kolektif ASEAN Menangani Pandemik COVID-19	62
• ASEAN bersama Rakan Dialog	63
Rundingan Perdagangan Pelbagai Hala	64
• Reformasi Pertubuhan Perdagangan Dunia	64
• Badan Kajian Semula Dasar Perdagangan	64
• Isu Kelapa Sawit	65
Malaysia Selaku Tuan Rumah Persidangan Kerjasama Ekonomi Asia Pasifik 2020	66
• Norma Baharu: Peralihan Penganjuran Mesyuarat APEC Secara Fizikal Kepada Dalam Talian	67
• Pandemik COVID-19: Kerjasama dan Komitmen	70
• Majlis Penasihat Perniagaan APEC	71
• Perkongsian Ekonomi Komprehensif Serantau	73
Hala Tuju 2021	75

BAB 3

PRESTASI PELABURAN

Tinjauan	78
Pelaburan Diluluskan: Sektor Pembuatan	79
Pelaksanaan Projek Pembuatan Diluluskan	80
Pelaburan Diluluskan: Pemilikan dan Lokasi Projek Pembuatan	84
Pelaburan Diluluskan: Sektor Perkhidmatan	84
Pelaburan Diluluskan: Sektor Primer	86
Inisiatif dan Langkah Fasilitasi Diteruskan bagi Menarik Pelaburan Berkualiti Tinggi	87
• Pakej Rangsangan Kerajaan bagi Meningkatkan Pelaburan	87
• Fasilitasi Hujung ke Hujung untuk Pelabur	87
• Komitmen Berterusan bagi Meningkatkan Kemudahan Menjalankan Perniagaan dan Meningkatkan Kemudahan Pelaburan	89
Penglibatan Pelaburan, Kerjasama dan Perjanjian dalam Forum Antarabangsa	90
• Perjanjian Pelaburan Komprehensif ASEAN	90
• Kumpulan Pakar Pelaburan Kerjasama Ekonomi Asia Pasifik	97
• Pembaharuan Penyelesaian Pertikaian Pelabur Negara di Kumpulan Kerja III Suruhanjaya Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu Mengenai Undang-undang Perdagangan Antarabangsa dan Pusat Antarabangsa bagi Penyelesaian Pertikaian Pelaburan	97
• Kawasan Pertumbuhan ASEAN Timur Perdagangan dan Pelaburan Brunei Darussalam-Indonesia-Malaysia-Filipina	98
• Kumpulan Kerja Perdagangan dan Pelaburan Pertumbuhan Segi Tiga Indonesia-Malaysia-Thailand	99
Fasilitasi Perdagangan	100
• Fasilitasi Isu Perdagangan Merentasi Sempadan yang Dihadapi oleh Industri Semasa Tempoh Pandemik COVID-19	100
• Tetingkap Tunggal ASEAN	101
Fasilitasi Perdagangan dan Pandemik COVID-19	102
• Peralatan Perlindungan Diri	102
• Permohonan Permit	102
• Pengukuhan Perdagangan di Persidangan Wilayah APEC	103
Hala Tuju 2021	103

BAB 4

EKONOMI DIGITAL, PRODUKTIVITI & DAYA SAING

Tinjauan	106
Ekonomi Digital	106
• Majlis Ekonomi Digital dan Revolusi Perindustrian Keempat	107
• Pelan Hala Tuju Strategik e-Dagang Kebangsaan 2016-2020	108
• Majlis Tindakan Kos Sara Hidup	109
• Penglibatan Antarabangsa Berkaitan e-Dagang	110
Pembangunan E-Dagang	111
• Program eTRADE	111
• e-Dagang	111
Pembangunan Produktiviti	114
• Program-program Utama Tahun 2020	116
• Membangun dan Mempromosi Konsortium Perkhidmatan Profesional	119
• Program Pensijilan Perniagaan <i>Malaysia Tourism Excellence</i>	119
• Inisiatif Produktiviti Negeri	119
• Produktiviti – Pencapaian Perusahaan	121
Prestasi Daya Saing	123
• Daya Saing Nasional	123
• Inisiatif Malaysia untuk Meningkatkan Daya Saing	126
Prestasi Dalam Menjalankan Perniagaan	127
• Laporan Menjalankan Perniagaan Peringkat Subnasional di Malaysia 2020	127
Pembaharuan Peraturan	129
• Meningkatkan Ketelusan dalam Pengeluaran Lesen dan Permit Perniagaan: Inisiatif di bawah Pelan Antirasuah Nasional 2019-2023	129
• Analisis Impak Peraturan di Peringkat Kerajaan Persekutuan	130
• Amalan Kawal Selia yang Baik di Peringkat Negeri dan Kerajaan Tempatan	130
• Peraturan Tangkas bagi Memfasilitasi Inovasi dan Meningkatkan Produktiviti dan Daya Saing Malaysia	131
• Standardisasi dan Akreditasi	132
• Akreditasi	134
• Isu dan Cabaran	136
• Prestasi Produktiviti Sektor Ekonomi Utama	137
Sektor Automotif dan Robotik	142
Hala Tuju 2021	144

LAMPIRAN

LAMPIRAN 1	
Perdagangan Tahunan, 2005-2020	146
LAMPIRAN 2	
Perdagangan dengan Persatuan Negara-negara Asia Tenggara (ASEAN), 2019-2020	147
LAMPIRAN 3	
Sepuluh Rakan Dagangan Utama dalam Kesatuan Eropah (EU), 2019-2020	148
LAMPIRAN 4	
Sepuluh Rakan Dagangan Utama dalam Kerjasama Ekonomi Asia Pasifik (APEC), 2019-2020	149
LAMPIRAN 5	
Perdagangan dengan Perjanjian Perdagangan Bebas Amerika Utara (NAFTA), 2019-2020	150
LAMPIRAN 6	
Perdagangan dengan Persatuan Perdagangan Bebas Eropah (EFTA), 2019-2020	150
LAMPIRAN 7	
Sepuluh Rakan Dagang Utama dalam Pertubuhan Kerjasama Islam (OIC), 2019-2020	151
LAMPIRAN 8	
Sepuluh Rakan Dagang Utama dalam Pertubuhan Kerjasama dan Pembangunan Ekonomi (OECD), 2019-2020	152
LAMPIRAN 9	
Eksport Utama Barangan Pembuatan ke Lima Destinasi Teratas, 2019-2020	153
LAMPIRAN 10	
Import Utama Barangan Pembuatan ke Lima Sumber Import Teratas, 2019-2020	155
LAMPIRAN 11	
Sepuluh Rakan Dagang Utama di Afrika, 2019-2020	157

LAPORAN

2020

Di sebalik ujian dan kesukaran yang dihadapi pada tahun 2020, hakikatnya ekonomi Malaysia masih memiliki asas yang kukuh yang mana menurut Bank Dunia dan beberapa badan antarabangsa, negara kita kekal teguh untuk menghadapi cabaran semasa dan untuk muncul lebih kuat dan berdaya tahan.

KATA PENGANTAR

**KEMENTERIAN
PERDAGANGAN ANTARABANGSA
DAN INDUSTRI**

Malaysia sebagai sebuah ekonomi terbuka dan dinamik yang banyak bergantung kepada perdagangan, turut terkesan akibat pandemik COVID-19. Bagi mengekang penularan virus, kebanyakan negara termasuk Malaysia terpaksa melaksanakan sekatan pergerakan dan kawalan sempadan, hingga menjejaskan rantaian bekalan dan operasi perniagaan domestik. Walau bagaimanapun, Kerajaan prihatin akan keperluan untuk melindungi kehidupan dan sara hidup rakyat dan telah mengambil pelbagai langkah bagi memastikan ekonomi negara terus bertahan dengan memastikan sektor-sektor penting, terutamanya yang menyumbang kepada kesejahteraan rakyat dan rantaian bekalan global kekal teguh. Penutupan keseluruhan sektor ekonomi bukanlah satu pilihan yang berdaya maju jika kita berhasrat untuk mengekalkan reputasi Malaysia sebagai destinasi perniagaan yang kompetitif dan diyakini di rantau Asia Tenggara.

Walaupun berhadapan dengan cabaran besar pandemik, Malaysia berjaya mencatatkan pertumbuhan Keluaran Dalam Negara Kasar (KDNK) yang lebih baik berbanding jangkaan bagi tahun semasa; satu indikator jelas bahawa ekonomi negara menunjukkan tanda-tanda pemulihan yang kukuh. Tahun ini juga merekodkan lebih dagangan Malaysia bernilai RM183.35 bilion, menjadikannya yang terbesar sejak tahun 2009, dan merekodkan lebih empat (4) tahun berturut-turut bagi Malaysia. Isyarat positif ini, antara lain, disebabkan oleh tindakan segera Kerajaan untuk mengurangkan kesan kemelesetan ekonomi global, melalui pengenalan empat (4) pakej rangsangan ekonomi berjumlah RM305 bilion atau 22.7% daripada KDNK.

2020 merupakan titik tolak yang bersejarah untuk Malaysia memulihkan ekonomi apabila Malaysia menandatangani perjanjian perdagangan bebas terbesar, iaitu Perkongsian Ekonomi Komprehensif Serantau (RCEP) pada 15 November 2020. RCEP menyasarkan untuk meningkatkan integrasi ekonomi antara 15 negara anggota dengan gabungan KDNK sebanyak USD17 trilion dan populasi seramai tiga (3) bilion. Penyertaan dalam RCEP menawarkan peluang perniagaan yang besar kepada syarikat-syarikat Malaysia untuk memperoleh akses pasaran yang lebih luas di luar negara dan diintegrasikan ke dalam rantaian bekalan global selain memperkukuhkan integrasi ekonomi serantau.

Satu lagi kisah kejayaan bagi Malaysia pada tahun 2020 adalah apabila negara telah berjaya menganjurkan Sidang Kemuncak Pemimpin Kerjasama Ekonomi Asia Pasifik (APEC) 2020 untuk kali kedua dengan beberapa pencapaian ketara. Pencapaian Malaysia yang paling signifikan ialah penganjuran APEC secara dalam talian semasa tempoh pandemik global buat julung kalinya. Satu lagi pencapaian bagi tahun APEC Malaysia ialah penerimaan Visi Putrajaya 2040, yang menggantikan Matlamat Bogor dan Deklarasi Kuala Lumpur 2020. Visi Putrajaya menetapkan hala tuju APEC bagi tempoh 20 tahun akan datang, dengan objektif untuk mewujudkan komuniti Asia Pasifik yang terbuka, dinamik, berdaya tahan dan aman demi kesejahteraan rakyat di rantau ini.

Di sebalik ujian dan kesukaran yang dihadapi pada tahun 2020, hakikatnya ekonomi Malaysia masih memiliki asas yang kukuh yang mana menurut Bank Dunia dan beberapa badan antarabangsa, negara kita kekal teguh untuk menghadapi cabaran semasa dan untuk muncul lebih kuat dan berdaya tahan. Kejayaan membendung pandemik, ditambah pula dengan pengedaran vaksin yang efektif pasti akan membawa kepada pemulihan yang lebih cepat berbanding yang dijangkakan dalam memenuhi permintaan pengguna, meningkatkan keyakinan pelabur, dan seterusnya memulihkan aktiviti ekonomi domestik dengan lebih kukuh pada tahun 2021.

YB DATO' SERI MOHAMED AZMIN ALI
Menteri Kanan
Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri

PRESTASI DAN PENCAPAIAN 2020: SEPINTAS LALU

Nilai Dagangan

Nilai Eksport

RM983.83 bilion

Nilai Import

RM800.48 bilion

Lebih Dagangan

RM183.35 bilion

tertinggi sejak 1998

Sektor Perkhidmatan

Sumbangan sektor perkhidmatan

57.7% atau RM775.7 bilion kepada KDNK

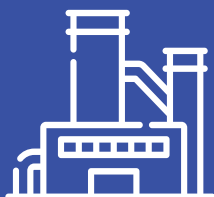
Penurunan sebanyak 5.5%

dari segi nilai berbanding 6.2% pada 2019

Tiga eksport dan import teratas

eksport & import terdiri daripada elektrik dan elektronik, petroleum & bahan kimia, serta produk kimia

Sektor pembuatan

Sumbangan sektor pembuatan 22.9% kepada KDNK

Jumlah eksport barangan pembuatan meningkat

1.1% kepada

RM849.5 bilion

[2019: RM840.6 bilion]

Jumlah import barangan pembuatan menurun

6.4% kepada

RM456.8 bilion

[2019: RM488 bilion]

Pelaburan Diluluskan Dalam Sektor Pembuatan

RM91.3 bilion

pelaburan diluluskan

meningkat 10.3% berbanding 2019

62% atau RM56.6 bilion

Pelaburan asing

38% atau RM34.7 bilion

Pelaburan domestik

Pelaburan Diluluskan Dalam Sektor Perkhidmatan

Pelaburan sektor perkhidmatan **RM70 bilion**

Sumbangan pelaburan domestik

90.6% atau

RM63.4 bilion

[2019: RM97 bilion atau 79.7%]

Jumlah pelaburan asing

RM6.6 bilion atau 9.4%

[2019: RM24.7 bilion atau 20.3%]

Lima pelaburan teratas

Hartanah
RM31.2 bilion

Utiliti
RM10.8 bilion

Perkhidmatan Sokongan
RM5.2 bilion

Maklumat & Komunikasi
RM17.2 bilion

Perdagangan Beragihan
RM3.7 bilion

Perdagangan Sektor Perkhidmatan

Perdagangan perkhidmatan menurun

33.6% kepada RM232.7 bilion

[2019: RM350.5 bilion]

Eksport perkhidmatan menurun kepada

RM92.6 bilion

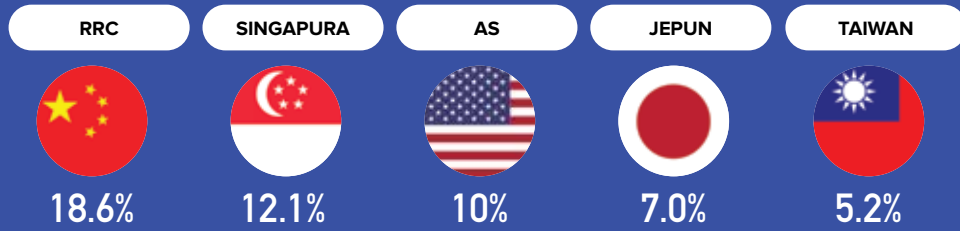
[2019: RM169.8 bilion]

Import menurun kepada

RM140 bilion

[2019: RM180.7 bilion]

Lima Rakan Dagang Utama

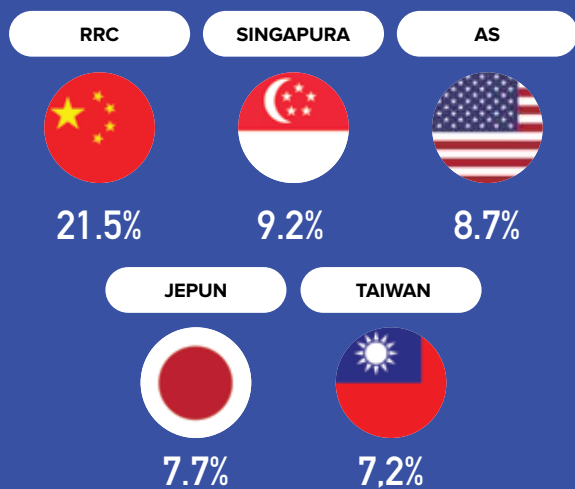
Sumbangan Kolektif:
52.8% atau
RM942.6 bilion
 daripada jumlah
 perdagangan

Lima Rakan Eksport Utama

Sumbangan Kolektif:
55% atau
RM541.2 bilion
 daripada jumlah
 eksport

Lima Rakan Import Utama

Sumbangan Kolektif:
54.4% atau **RM435.2 bilion**
 daripada jumlah import

Rakan Dagang ASEAN

ASEAN
 kekal sebagai
 rakan dagang penting
 & strategik bagi Malaysia

Destinasi eksport utama:
 Singapura, Thailand, Indonesia,
 Vietnam dan Filipina

Nilai dagangan:
25.1% daripada
 jumlah perdagangan Malaysia

Perdagangan intra-ASEAN
RM447.8 bilion
 penurunan 8.9%

Eksport: **4.7%**

Import: **14.7%**

Perjanjian Perdagangan Bebas

Malaysia telah memeterai 16 Perjanjian Perdagangan Bebas
 [7 perjanjian dua hala, 9 Perjanjian Perdagangan Bebas serantau]

Dagangan dengan rakan Perjanjian Perdagangan Bebas

RM1.19 trilion

↓ **3.3%**; **66.7%** daripada jumlah perdagangan Malaysia

Lima rakan utama:

RRC, Singapura, Jepun, Hong Kong SAR dan Republik Korea

TESTIMONI

“

Agensi-agensi Kerajaan di Malaysia adalah proaktif dan sentiasa memberi sokongan dalam memudah cara keperluan komuniti perniagaan. Ini penting untuk membantu pelabur-pelabur mengukuhkan tapak mereka di negara ini.

”

Anuj Sharma
Pegarah Urusan
Linde Malaysia

“

Saya percaya bahawa infrastruktur teknologi maklumat dan komunikasi (ICT) yang moden dan kemajuan dalam pembangunan ekonomi digital di Malaysia adalah faktor utama bagi negara untuk terus memiliki ekosistem perniagaan yang berkembang maju, walaupun pada waktu yang sukar.

”

Michael Yuan
Ketua Pegawai Eksekutif
Huawei Technologies (M) Sdn. Bhd.

“

Malaysia merupakan destinasi pelaburan terpilih kerana ekosistem perniagaannya yang canggih, dasar mesra perniagaan dan infrastruktur yang kukuh. Sepanjang 40 tahun yang lalu, situasi ini telah membantu pengembangan AstraZeneca dan pengukuhan kehadiran kami di Malaysia.

”

Dr. Sanjeev Panchal
Presiden
AstraZeneca Malaysia

“

Kami berterima kasih kepada Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia (MATRADE) yang membolehkan kami terus memasarkan produk Malaysia di peringkat antarabangsa secara berterusan, dengan penggunaan teknologi digital. e-platform yang disediakan oleh MATRADE membolehkan syarikat-syarikat mengambil bahagian dalam mesyuarat perniagaan secara dalam talian atau eBizMatch serta pameran perdagangan dan promosi produk/perkhidmatan secara maya.

”

Tan Sri Dato' Soh Thian Lai
Presiden
Persekutuan Pekilang-pekilang
Malaysia (FMM)

“

Perbadanan Produktiviti Malaysia (MPC) bekerjasama dengan Gabungan Pengusaha Mesin dan Industri-industri Kejuruteraan (MEIF), yang merupakan sebuah organisasi terdiri daripada sembilan (9) persatuan berkaitan mesin, peralatan dan kejuruteraan dengan lebih 9,000 ahli syarikat, untuk mendepani cabaran melaksanakan strategi, yang digariskan dalam Pelan Tindakan Produktiviti Malaysia (MPB), melalui Nexus Produktiviti Jentera dan Peralatan (MEPN). Dengan kerjasama awam-swasta yang kukuh ini, MEPN telah memperkenalkan dan menjalankan beberapa inisiatif dan program untuk meningkatkan produktiviti, mengadaptasi pendigitalan dan menerima pakai Industri 4.0 melalui empat (4) platform utama. Inisiatif berterusan ini, didorong bersama oleh industri dan MPC telah mewujudkan kesedaran dalam kalangan pemain Industri Jentera dan Kejuruteraan bahawa kemampuan dan pertumbuhan masa hadapan mereka tertakluk kepada daya saing global melalui peningkatan produktiviti.

”

N. Sangaran
Setiausaha Agung
Gabungan Pengusaha Mesin dan Industri-industri Kejuruteraan (MEIF)

“

Persekitaran ekonomi Malaysia yang saling menyokong telah memudahkan penyediaan fasiliti kemudahan Infineon, pengenalan kepada penyelidikan dan pembangunan, serta pengambilan dan latihan bakat... bersama kita mampu membuka laluan untuk pertumbuhan pada masa hadapan.

”

Dato' Peter Halm
Naib Presiden dan
Ketua Pegawai Kewangan
Infineon Technologies (Kulim) Sdn. Bhd.

“

Lembaga Pembangunan Pelaburan Malaysia (MIDA) dan InvestKL telah memainkan peranan di setiap peringkat untuk memberi sokongan kritikal dan membantu menyelesaikan masalah. MIDA dan InvestKL kini membantu kami untuk memetakan masa hadapan pasca-COVID, dengan meletakkan Honeywell di barisan hadapan dalam melaksanakan Kitaran Semula dan Penyahkarbonan Plastik.

”

Norm Gilsdorf
Presiden Honeywell
Timur Tengah, Rusia dan Turki (MERT) & ASEAN

“

Walaupun semasa pandemik, kami percaya bahawa Malaysia kekal sebagai hab pelaburan yang hebat.

”

Lee Swee Lim

Timbalan Pengurus Besar
Jinko Solar Technology Sdn. Bhd.

“

Selama 50 tahun, B. Braun telah bersama dengan Malaysia, melabur kira-kira RM4.4 bilion dan menawarkan 7,600 peluang pekerjaan. Kami akan terus maju di negara yang bertuah ini.

”

Lam Chee Hong

Presiden
B. Braun Asia Pacific

“

Walaupun ketika pandemik global, Malaysia telah menunjukkan daya tahan dalam mengurus krisis dan membantu pelbagai sektor perniagaan untuk bertahan dan berkembang.

”

Remy Furnon

Ketua Pusat Penghantaran
Givaudan Business Solutions APAC

“

Selama hampir 30 tahun, Microsoft bangga kerana telah berada di Malaysia dan kami teruja untuk mengukuhkan lagi kerjasama kami untuk memperkasa ekonomi digital inklusif negara.

”

Jean-Philippe Courtois

Naib Presiden Eksekutif dan Presiden
Microsoft Corp.

“

Persatuan Industri Komputer dan Multimedia Malaysia (PIKOM) telah bekerjasama rapat dengan Perbadanan Produktiviti Malaysia (MPC) selama ini untuk memastikan pelaksanaan secara menyeluruh Pelan Tindakan Produktiviti Malaysia (MPB). Kami telah bekerjasama dalam banyak program untuk menyokong matlamat meningkatkan kesedaran tentang kepentingan teknologi dan digitalisasi dalam perniagaan. Program ini termasuk persidangan antara agensi berkaitan dengan pemain industri teknologi mengenai fasilitasi pembiayaan, sesi dialog mengenai pembangunan bakat dan sesi jaringan bersama penyedia teknologi. Bagi melangkah ke hadapan, PIKOM sedang bekerjasama dengan Nexus Produktiviti Digital (DPN) dalam inisiatif dengan *Go B/G*. Inisiatif ini menerapkan teknologi merentasi semua sektor industri untuk merealisasikan manfaat penuh pendigitalan. Ini dilakukan melalui beberapa siri keterlibatan oleh DPN bersama pihak Nexus yang lain untuk mengenal pasti dan menangani isu berkaitan pendigitalan bagi setiap Nexus.

”

Nor Azlina Ishak

Pengurus Besar, Bahagian Hal Ehwal Industri
Persatuan Industri Komputer dan Multimedia Malaysia (PIKOM)

“

Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia (MATRADE) telah menunjukkan pendekatan proaktif, keberanian untuk mencuba perkara baharu dan mengekalkan hasrat yang membara untuk terus maju tanpa mengira apa pun cabaran. Saya percaya ini adalah semangat yang perlu kita semua pupuk. Ini adalah aspek terpenting yang membuahkan formula kemenangan kepada negara.

”

Dato' Mohammad Medan Abdullah

Ketua Pegawai Eksekutif Kumpulan
Bintulu Port Holdings Bhd.

“

Kami bangga kerana dapat bergandingan dengan Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia (MATRADE) sebagai pempamer di luar negara. Penganjuran pameran bersama MATRADE lebih efektif berbanding penyertaan secara syarikat individu, kerana kami mewakili negara semasa berada di pameran seperti *K-Fair* di Jerman.

”

Seah Kian Hoe

Pengasas dan Ketua Pegawai Eksekutif
Heng Hiap Industries Sdn. Bhd.

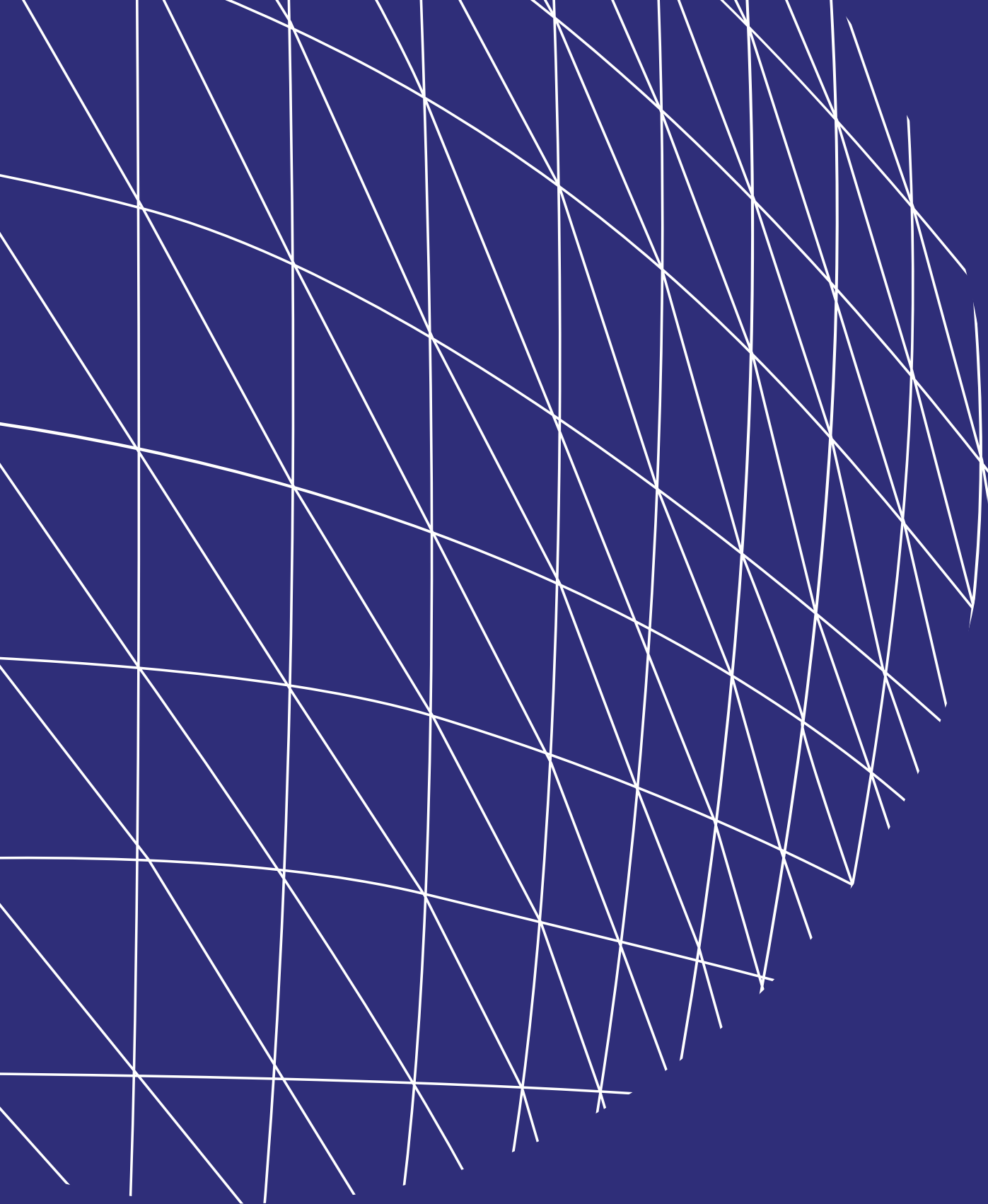
“

Kemudahan menjalankan perniagaan dan kepelbagaian bakat di Malaysia telah menyumbang kepada penubuhan enam (6) syarikat kami dengan 2,000 pekerja sejak 30 tahun yang lalu.

”

Engleong Goh

Pengarah Urusan dan Ketua
Malaysia-Singapore Business Area
BASF (Malaysia) Sdn. Bhd.

BAB 1

SEKTOR
PERINDUSTRIAN
DAN
PERKHIDMATAN

TINJAUAN

Pada tahun 2020, ekonomi global mengalami kemelesetan paling teruk sejak Kemelesetan Besar. Langkah-langkah pembendungan yang dilaksanakan merupakan tindak balas bagi menangani pandemik COVID-19 yang telah menggugat ekonomi global. Kesan pandemik telah melemahkan keadaan pasaran buruh, menjejaskan aktiviti pengeluaran firma, dan meningkatkan penghindaran risiko dalam kalangan pelabur yang menjejaskan permintaan domestik negara.

Malaysia tidak terlepas daripada kemudaratan pandemik. Impaknya paling ketara pada suku kedua 2020, terutamanya berikutan pelaksanaan Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) yang menyaksikan Keluaran Dalam Negara Kasar (KDNK) menguncup 17.2%. Pertumbuhan secara beransur-ansur bertambah baik dalam separuh kedua tahun, sebahagiannya disokong oleh peningkatan dalam permintaan luar, ditambah dengan pembukaan semula ekonomi domestik di tengah-tengah pendekatan yang lebih disasarkan ke atas langkah-langkah memerangi jangkitan. Menjelang suku keempat 2020, ekonomi menguncup sebanyak 3.4% menjadikan prestasi KDNK keseluruhan tahun 2020 menguncup sebanyak 5.6%, penurunan terbesar sejak tahun 1998. Begitu juga pertumbuhan dalam sektor pembuatan menguncup 2.6% berbanding 3.8% yang direkodkan pada 2019, susulan sekatan ke atas operasi, gangguan rantaian bekalan dan keadaan permintaan yang lemah memberi kesan ke atas aktiviti pengeluaran.

Sekatan-sekatan operasi telah ditarik balik menjelang penghujung suku kedua, dan di sebalik kesan teruk pandemik, kluster elektrik dan elektronik (E&E) serta berkaitan pengguna melantun semula dalam aktiviti pengeluaran dengan pertumbuhan kembali positif menjelang suku ketiga 2020. Industri E&E telah mendapat manfaat daripada permintaan yang lebih besar yang berkaitan dengan kerja dari jauh, e-dagang, perkhidmatan berasaskan awan dan produk penjagaan kesihatan. Ini membawa kepada lonjakan dalam permintaan global untuk perkakas semikonduktor dalam telekomunikasi, peranti perubatan dan pengkomputeran awan, yang kesemuanya merupakan segmen berpotensi berkembang di Malaysia. Sementara itu, pengeluaran dalam kelompok utama dan berkaitan pengguna disokong oleh permintaan yang lebih kukuh yang berkaitan dengan pandemik – terutamanya sarung tangan getah dan farmaseutikal, serta sokongan fiskal seperti pengecualian cukai jualan dan perkhidmatan (SST) untuk pembelian kereta penumpang.

Nilai eksport pada tahun 2020 mencecah RM983.83 bilion, melepasi RM800.48 bilion dalam import, menghasilkan lebihan dagangan sebanyak RM183.35 bilion, yang merupakan lebihan perdagangan terbesar sejak tahun 1998. Eksport Malaysia merosot 1.4% pada tahun 2020 berbanding 0.8% pada tahun sebelumnya. Eksport melantun semula pada separuh kedua 2020 apabila ekonomi dibuka semula.

Dalam pada itu, import menurun akibat sekatan pergerakan yang dikenakan oleh banyak negara di seluruh dunia, ditambah pula dengan penurunan dalam kadar penggunaan akibat perbelanjaan berhemat. Walaupun semua ini, import pada Disember 2020 mencatatkan pertumbuhan dua angka sebanyak 11% pada asas dari bulan-ke-bulan.

Pandemik sudah pasti membawa cabaran jangka pendek dan jangka panjang yang berpotensi dalam sektor perkhidmatan apabila model perniagaan dan struktur ekonomi berubah dengan pantas. Pandemik mendedahkan perniagaan kepada risiko-risiko baharu akibat gangguan rantaian bekalan kepada menguruskan saluran komunikasi baharu dengan kedua-dua pelanggan dan pembekal.

Sektor-sektor berkaitan pelancongan telah banyak terjejas ekoran penguatkuasaan sekatan perjalanan yang meluas, manakala gangguan pengeluaran dalam rantaian bekalan global telah memberi kesan negatif ke atas aktiviti dalam sektor pembuatan meliputi eksport, perkhidmatan profesional, pengangkutan dan pergudangan serta perkhidmatan berkaitan pembuatan. Penutupan sempadan antarabangsa di seluruh dunia telah menyebabkan pendapatan hasil ketibaan pelancong pada tahun 2020 mengalami penurunan drastik kepada RM4.33 juta (2019: RM26.10 juta) manakala penerimaan pelancong menurun kepada RM12.7 bilion (2019: RM86.1 bilion).

Bagi menangani cabaran ini, Kerajaan telah mengumumkan tujuh (7) pakej rangsangan bernilai RM340 bilion pada Februari 2020, untuk menangani kesan ekonomi akibat wabak itu. Rangsangan boleh diklasifikasikan kepada tiga (3) strategi utama. Pakej rangsangan ini menyasarkan bidang ekonomi tertentu yang paling terkesan.

STRATEGI 1	STRATEGI 2	STRATEGI 3
		
Melindungi kebajikan sosial	Menyokong perniagaan tempatan	Memperkuh ekonomi

“Bagi menangani cabaran ini, Kerajaan telah mengumumkan tujuh (7) pakej rangsangan bernilai RM340 bilion pada Februari 2020, untuk menangani kesan ekonomi akibat wabak itu. Rangsangan boleh diklasifikasikan kepada tiga (3) strategi utama. Pakej rangsangan ini menyasarkan bidang ekonomi tertentu yang paling terkesan.”

Antara lain, pakej rangsangan ini menyasarkan bidang ekonomi spesifik yang paling terkesan seperti sektor pelancongan dan perusahaan kecil dan sederhana (PKS), dan tertumpu pada pelepasan cukai, kemahiran semula dan transformasi teknologi. Meskipun langkah-langkah ini terpakai kepada ekonomi umum secara amnya, ia akan memberi kesan positif dan menyokong pertumbuhan sektor perkhidmatan dan subsektor yang paling terjejas.

Pandemik telah memberi kesan ketara ke atas pasaran buruh. Pertumbuhan guna tenaga menguncup 0.2% berbanding 2.1% yang dicatatkan pada 2019, menyebabkan kira-kira 30,000 pekerja kehilangan pekerjaan. Kadar pengangguran meningkat kepada 4.5% daripada tenaga buruh berbanding 3.3% pada tahun 2019, tertinggi dalam tempoh 30 tahun lalu. Pengangguran berkaitan masa mencatatkan peningkatan kepada 367,000 orang atau 2.3% daripada tenaga buruh daripada 191,000 orang, atau 1.2% pada 2019. Ini disebabkan terutamanya oleh pelaksanaan sekatan pergerakan dan buruh semasa PKP pada suku kedua. Keadaan semakin reda menjelang akhir tahun kerana sebahagian pekerja yang terlibat telah diambil bekerja semula apabila sekatan ditarik balik. Sementara itu, segmen tenaga buruh yang lain masih belum menyaksikan pemulihan. Akibatnya, kadar penyertaan tenaga buruh menurun sedikit pada tahun tersebut, kepada 68.5% daripada populasi umur bekerja berbanding 69.1%, yang dicatatkan pada 2019.

RENCANA 1.1**Pendekatan Diambil untuk Mengekalkan Aktiviti Ekonomi semasa Perintah Kawalan Pergerakan**

Tahun 2020 merupakan tahun yang amat sukar bukan sahaja untuk Malaysia tetapi juga untuk negara-negara di seluruh dunia kerana pandemik melanda ekonomi dunia dengan memberi kesan ke atas semua komuniti dan individu. Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) Fasa 1 dari 18 hingga 31 Mac 2020 yang diumumkan oleh Kerajaan susulan penularan pandemik COVID-19 merupakan satu permulaan norma baharu yang memberi kesan ke atas negara dan dunia. Sektor ekonomi terjejas akibat penutupan aktiviti ekonomi secara keseluruhan dengan hanya aktiviti-aktiviti penting dibenarkan beroperasi dalam tempoh tersebut, antara lain sektor makanan dan minuman; barangan dan peranti perubatan serta Peralatan Pelindung Diri (PPE) dan rantaian bekalannya.

Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri (MITI) telah diberi mandat oleh Kerajaan untuk memproses permohonan daripada sektor pembuatan dan perkhidmatan berkaitan pembuatan (MRS) untuk beroperasi dalam tempoh PKP dengan pematuhan ketat Prosedur Operasi Standard (SOP) yang dikeluarkan oleh Majlis Keselamatan Negara dan SOP bagi sektor pembuatan dan MRS yang dikeluarkan oleh MITI dalam usaha meminimumkan gangguan terhadap rantaian bekalan khususnya dalam sektor makanan dan sektor-sektor penting lain yang kritikal.

Untuk memastikan kesinambungan aktiviti ekonomi, mengekang kehilangan pekerjaan dalam kalangan rakyat Malaysia dan untuk membolehkan akses kepada keperluan asas dan produk kritikal semasa tempoh PKP, beberapa inisiatif telah disediakan iaitu:

- i. Pengoperasian Bilik Operasi di MITI yang bermula pada 18 Mac 2020 untuk memproses secara manual permohonan yang diterima daripada syarikat pembuatan dan MRS untuk beroperasi dalam tempoh PKP. Wakil MITI dan Agensi-agensi berkaitan ditempatkan di Bilik Operasi yang beroperasi 24 jam setiap hari bagi memastikan bekalan barangan keperluan di negara ini tidak terganggu;
- ii. Sistem Pengurusan Pintar COVID-19 (CIMS) bermula pada 13 April 2020 untuk mendigitalkan sistem pemprosesan manual. Sistem CIMS pada mulanya dibangunkan untuk memproses permohonan bagi syarikat pembuatan dan MRS, namun skop diperluaskan untuk memproses permohonan bagi sektor lain seperti minyak dan gas; pembinaan; dan borong dan runcit. Pada tahun 2020, sebanyak 32,9031 permohonan telah diproses, termasuk 68,295 adalah permohonan daripada syarikat pembuatan dan MRS;
- iii. Pusat Panggilan telah ditubuhkan pada 18 Mac 2020 untuk memudah dan menyelesaikan perkara yang dibangkitkan daripada industri berkenaan CIMS dan menjawab soalan lazim (FAQ) berkaitan sektor ekonomi yang dibenarkan beroperasi. Pusat ini beroperasi sehingga 30 Jun 2020, dengan MITI merekodkan sebanyak 25,152 panggilan daripada industri. Seramai 190 pegawai MITI dan Agensi telah ditugaskan di Pusat Panggilan dari pukul 9.00 pagi hingga 6.00 petang setiap hari;
- iv. Pusat Aduan juga telah diwujudkan sebagai platform terbuka untuk industri menyuarakan kebimbangan mereka melalui e-mel berkaitan isu ketidakpatuhan kepada SOP. Sebanyak 235 aduan telah direkodkan sepanjang tempoh operasi; dan
- v. Pasukan Penguat Kuasa telah diadakan untuk menjalankan aktiviti penguatkuasaan ke atas syarikat bagi memastikan pematuhan SOP.

PRESTASI SEKTOR PEMBUATAN

Pada tahun 2020, sektor pembuatan telah menyumbang 22.9% kepada KDNK; jumlah eksport barangan perkilangan meningkat sedikit sebanyak 0.8% kepada RM847.7 bilion (2019: RM840.6) manakala import merosot sebanyak 6.3% kepada RM683.5 bilion (2019: RM729.3 bilion). Tiga produk teratas yang dieksport dan diimport ialah E&E, kimia dan produk kimia, serta produk petroleum. Sejumlah RM91.3 bilion pelaburan telah diluluskan pada tahun 2020, meningkat 10.4% berbanding tahun 2019. Daripada jumlah ini, 62% atau RM56.6 bilion adalah pelaburan langsung asing (FDI) manakala pelaburan domestik adalah 38% atau RM34.7 bilion.

Aeroangkasa

Sejak akhir 1990-an, Kerajaan Malaysia telah mengiktiraf dan mengenal pasti sektor aeroangkasa sebagai industri strategik yang akan memainkan peranan penting dalam perindustrian dan pembangunan teknologi negara. Sektor ini dijangka mewujudkan laluan untuk teknologi masa hadapan dan akan dicerminkan dalam Rancangan Malaysia Kedua Belas (RMKe-12) yang bakal dilaksanakan.

Sejak pelaksanaan inisiatif utama dalam Pelan Tindakan Industri Aeroangkasa Malaysia 2030, yang diterajui oleh Pejabat Penyelaras Industri Aeroangkasa Kebangsaan (NAICO) di bawah MITI, industri aeroangkasa domestik telah menunjukkan pertumbuhan yang stabil dari segi hasil dan eksport. Malaysia berhasrat untuk menjadi sebuah negara aeroangkasa terkemuka dalam tempoh 10 tahun akan datang, dijangka menjana pendapatan tahunan sebanyak RM55.2 bilion dan mewujudkan 32,000 pekerjaan. Bagaimanapun, pandemik COVID-19 telah membebankan sektor aeroangkasa Malaysia, mengakibatkan penurunan mendadak dalam hasil daripada RM16.22 bilion pada 2019 kepada RM11.6 bilion pada 2020.

Penerbangan komersial merupakan subsektor yang paling terkesan disebabkan penutupan sempadan antarabangsa dan pengehadan perjalanan domestik. Dilaporkan bahawa kedua-dua perniagaan pembuatan aeroangkasa dan penyelenggaraan, pembaikan dan operasi (MRO) telah mengalami penangguhan pesanan kerja. Kebanyakan aktiviti pembuatan dan perkhidmatan aeroangkasa telah dihentikan manakala sejumlah tenaga kerja telah diberhentikan disebabkan sekatan perjalanan di seluruh dunia, menyebabkan kedua-dua pesawat komersial dan persendirian terjejas.

Memandangkan pengeluar-pengeluar pesawat mengurangkan sementara kadar pengeluaran mereka untuk menyesuaikan diri dengan persekitaran pasaran baharu yang semakin berkurangan, terdapat juga di antara mereka dalam ekosistem rantaian bekalan yang mengambil kesempatan daripada kelembapan permintaan untuk menyalurkan sumber kewangan mereka ke arah melabur dalam teknologi baharu dan pembangunan keupayaan.

Malaysia berhasrat untuk
menjadi sebuah negara
aeroangkasa terkemuka
dalam tempoh 10 tahun
akan datang

dijangka menjana pendapatan
tahunan sebanyak

RM55.2 bilion

dan mewujudkan

32,000 pekerjaan

Pada tahun 2020, perdagangan produk aeroangkasa berjumlah RM16.4 bilion, dengan nilai eksport RM9.3 bilion dan nilai import pula RM7.1 bilion. Jumlah ini dijangka meningkat pada tahun 2021 dengan penyambungan semula pesanan serta peningkatan dalam projek penyumberan luar baharu. Antara produk aeroangkasa bernilai tinggi yang dikeluarkan di Malaysia untuk eksport termasuklah penutup kipas, selongsong kipas, penyongsang tujahan, tepi hadapan ke hadapan, pintu pesawat, peralatan avionik dan brek karbon.

Kehadiran pelabur asing telah meningkatkan lagi pembangunan rantaian nilai tempatan dan menyediakan peluang pekerjaan berkemahiran tinggi kepada rakyat Malaysia. Antara pelabur asing yang beroperasi di Malaysia termasuklah *Airbus*, *Boeing* dan *Hexcel*, *Spirit AeroSystems*, *Honeywell*, *GE Aviation*, *Leonardo*, *Safran*, *UTC Aerospace Systems*, dan *GKN Aerospace*. Walaupun dilanda teruk oleh pandemik COVID-19, syarikat-syarikat global ini terus beroperasi di Malaysia dengan melaksanakan langkah berjaga-jaga yang sewajarnya.

Sebanyak tujuh (7) projek bernilai RM149.7 juta telah diluluskan dalam sektor aeroangkasa pada tahun 2020, dengan FDI berjumlah RM91.7 juta dan pelaburan domestik berjumlah RM58 juta. Projek-projek ini, yang melibatkan sektor pembuatan aeroangkasa dan MRO yang membekal dan memberi perkhidmatan kepada syarikat Tahap 1 dan Tahap 2, dijangka menjana 278 pekerjaan baharu.

Industri aeroangkasa dilihat mempunyai prospek jangka panjang yang cerah untuk menjadi industri berdaya maju.

MITI, melalui NAICO, mengekalkan penglibatan berterusan dengan pemain tempatan dalam industri untuk menyokong pembangunan ekosistem aeroangkasa di Malaysia.

Sebanyak tujuh (7) projek bernilai RM149.7 juta telah diluluskan dalam sektor aeroangkasa pada tahun 2020, dengan FDI berjumlah RM91.7 juta dan pelaburan domestik berjumlah RM58 juta

Pada masa yang sama, Kerajaan juga telah melaksanakan pelbagai inisiatif yang disasarkan untuk membangunkan industri aeroangkasa Malaysia bagi mengurangkan kesan negatif wabak. Industri aeroangkasa dilihat mempunyai prospek jangka panjang yang cerah untuk menjadi industri berdaya maju. MITI, melalui NAICO, mengekalkan penglibatan berterusan dengan pemain tempatan dalam industri untuk menyokong pembangunan ekosistem aeroangkasa di Malaysia.

Kerajaan, dalam membentangkan belanjawan tahunan negara, telah memperuntukkan RM15 juta untuk industri aeroangkasa, yang akan digunakan untuk mempromosikan ekosistem; memperkasakan Pusat Kecemerlangan Aeroangkasa Nasional (CoE) di bawah NAICO; menggalakkan penggunaan teknologi Industri 4.0 untuk meningkatkan kecekapan, dan untuk membangunkan bahan aeroangkasa berasaskan bio.

Di samping itu, MITI, melalui SIRIM Berhad, akan membantu meningkatkan keupayaan pemain industri tempatan melalui Program Pensijilan Sistem Pengurusan Kualiti Aeroangkasa. Program ini berfungsi sebagai platform untuk mewujudkan peluang kepada syarikat tempatan menjadi pembekal alat ganti dan pembekal perkhidmatan kepada syarikat aeroangkasa global.

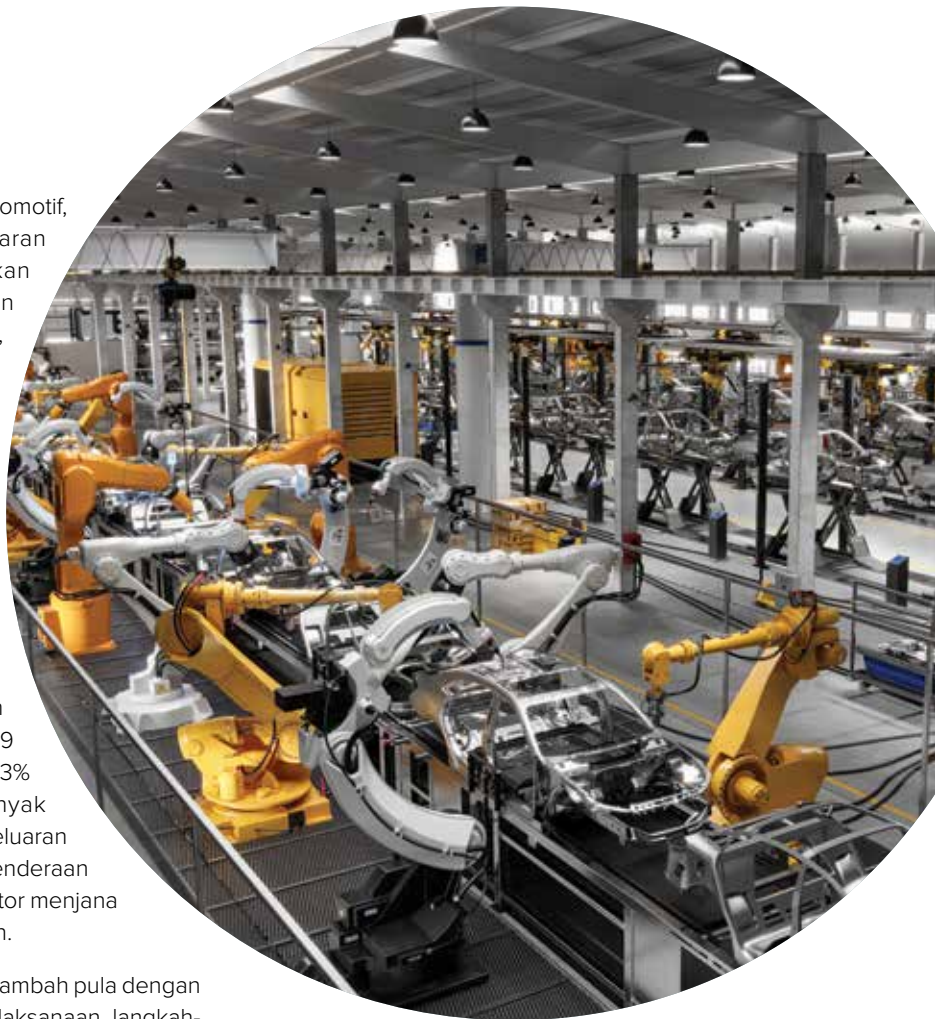
Automotif

Kerajaan mengakui kesan PKP terhadap industri automotif, khususnya berkaitan penjualan dan pengedaran kenderaan. Bagi menyokong dan memulihkan jualan kenderaan bermotor, Kerajaan melalui Pelan Penjana Semula Ekonomi Negara (PENJANA), yang merupakan pakej rangsangan ekonomi untuk memulakan semula ekonomi selepas COVID-19, telah bersetuju untuk mengecualikan sehingga 100% cukai jualan ke atas kereta penumpang kenderaan pemasangan tempatan (CKD), dan sehingga 50% bagi kereta model import sepenuhnya (CBU) dari 15 Jun hingga 31 Disember 2020. Insentif ini kemudiannya dilanjutkan sehingga 30 Jun 2021.

Pada tahun 2020, Malaysia merekodkan jualan kenderaan sebanyak 467,225 unit kenderaan cekap tenaga (EEV)¹ dalam 133 model dan 289 varian. Ini mewakili penembusan sebanyak 88.3% berbanding jumlah keseluruhan industri sebanyak 529,434 pada 2020. Jumlah keseluruhan pengeluaran ialah 485,186 unit atau 91.6% daripada semua kenderaan yang dijual di negara ini. Eksport kenderaan bermotor menjana RM1.5 bilion manakala import berjumlah RM7.1 bilion.

Akibat gangguan dalam rantaian bekalan global, ditambah pula dengan penurunan permintaan yang timbul daripada pelaksanaan langkah-langkah relevan untuk membendung pandemik COVID-19, eksport alat ganti dan komponen automotif merosot sebanyak 17.5% kepada RM11.3 bilion. Eksport alat ganti pembuatan semula juga menurun sebanyak 4.2% kepada RM0.69 bilion. Di sebalik pelbagai cabaran yang ditimbulkan oleh pandemik, sektor automotif berjaya menarik pelaburan sebanyak RM3.69 bilion yang menyumbang 5.0% kepada KDNK pada tahun 2020. Jumlah pelaburan pada tahun 2020 adalah tambahan kepada pelaburan yang diluluskan bernilai RM19.24 bilion sejak tahun 2014.

Di bawah Program Pembangunan Industri Automotif yang diperbadankan dalam Rancangan Malaysia Kesebelas (RMKe-11), MITI telah menyalurkan RM82.2 juta kepada Institut Automotif, Robotik dan IoT (MARii) Malaysia untuk menjalankan program pembangunan kapasiti dan penyesuaian teknologi bagi menyokong rantaian bekalan tempatan dan pembangunan modal insan. Di bawah program ini, kira-kira 498 vendor telah mencapai Tahap 3 Daya Saing menjelang tahun 2020, iaitu tahap minimum yang diperlukan untuk menjadi vendor kepada pengeluar peralatan asal (OEM) Tahap 1 di negara ini. Daripada jumlah itu, seramai 149 vendor telah mencapai Tahap 4, dengan syarikat-syarikat ini mampu menjalankan aktiviti penyelidikan dan pembangunan (R&D). Seramai 66 vendor lagi telah berjaya mencapai Tahap 5 Daya Saing, membolehkan mereka menjadi pengeksport dalam rantaian bekalan global.

Di bawah Program Pembangunan Industri Automotif yang diperbadankan dalam Rancangan Malaysia Kesebelas (RMKe-11)

MITI telah menyalurkan RM82.2 juta kepada Institut Automotif, Robotik dan IoT (MARii) Malaysia untuk menjalankan program pembangunan kapasiti dan penyesuaian teknologi bagi menyokong rantaian bekalan tempatan dan pembangunan modal insan

¹ EEV ditakrifkan sebagai mana-mana kenderaan yang memenuhi piawaian penggunaan bahan api (l/100km) dan pelepasan karbon (g/km) yang ditetapkan. EEV boleh menjadi apa-apa jenis rangkaian kuasa dan kenderaan berbahan api alternatif – enjin pembakaran dalaman (ICE), kenderaan elektrik (EV), hibrid, sel bahan api, gas asli termampat (CNG), gas petroleum cecair (LPG), biodiesel, etanol, dsb.

Program-program lain untuk mengukuhkan kapasiti vendor tempatan termasuklah Program Latihan Pusat Simulasi dan Analisis MARii (MARSAC), Latihan Pusat Teknologi Pembuatan Tambahan MARii (MAMTEC) Mengenai Pembuatan Aditif (AM), Platform Kolaboratif Pintar Reka Bentuk Digital (DDSCOP) dan Sistem Data Penyelenggaraan Ramalan Pintar (SPMDS).

Selain itu, beberapa program pembangunan bakat tempatan turut dijalankan, antaranya program Kejuruteraan Pensijilan Industri Automotif (AICE), Sijil Profesional Diterajui Industry (IPC) dan Program Perantisan Siswazah (GAP). Bagi memulihkan ekonomi negara yang terjejas akibat pandemik COVID-19, beberapa program baharu telah diperkenalkan di bawah PENJANA seperti Program Keboleherjaan dan Latihan Semula Bakat Tempatan (ERT) dan Program Kemahiran Semula dan Pekerjaan Semula dalam ekosistem PERODUA (REPEAT).

Dalam bidang aplikasi teknologi, sebanyak 83 syarikat automotif telah menyertai program Penilaian Kesediaan (RA) di bawah Dasar Negara Industri 4.0 (Industry4WRD). Selain RA, program-program lain termasuklah Kejuruteraan Digital dan Prototaip (DEP), Realiti Tertambah (AR), dan Kejuruteraan Bantuan Komputer (CAE), dengan MITI dan MARii telah menyediakan perkhidmatan pengkomputeran awan kepada seramai 641 vendor; latihan kepada 1,158 jurutera reka bentuk dan penganalisis data; dan 2,722 pakar pengesahan reka bentuk dan realiti maya.

Bagi memulihkan ekonomi negara yang terjejas akibat pandemik COVID-19

beberapa program baharu telah diperkenalkan di bawah PENJANA seperti Program Keboleherjaan dan Latihan Semula Bakat Tempatan (ERT) dan Program Kemahiran Semula dan Pekerjaan Semula dalam ekosistem PERODUA (REPEAT).

Dasar Automotif Negara 2020

Dasar Automotif Nasional (NAP 2020) versi keempat telah dilancarkan oleh Perdana Menteri ketika itu, YAB Tun Dr. Mahathir Mohamad pada 21 Februari 2020. NAP 2020 bertujuan untuk mentransformasikan industri automotif Malaysia melalui mobiliti bersambung, sejajar dengan digital global transformasi yang dialami oleh semua sektor industri.

NAP 2020 telah menggariskan 56 langkah dasar ke arah merealisasikan aspirasi tersebut. Sorotan inisiatif adalah seperti berikut:

- i. Pembangunan piawaian untuk EEV, kenderaan generasi akan datang (NxGV), pusat maklumat kenderaan elektronik (EVIC), Biodiesel, Pemeriksaan Kenderaan (Kelayakan Jalan dan Penilaian Kenderaan Terpakai), 3S dan 4S oleh Jawatankuasa Standard Kebangsaan – Pengangkutan di bawah Jabatan Standard, Malaysia. Piawaian EEV dan NxGV disasarkan untuk ditubuhkan menjelang 2021;
- ii. Pembangunan rangka kerja insentif tersuai baharu;
- iii. Penentuan definisi CKD dengan menyelaraskannya dengan Peraturan Kastam;
- iv. Pertimbangan untuk pembangunan tempat ujian NxGV untuk memudahkan ujian tempatan dan pembangunan NxGV;
- v. Pelaksanaan penggunaan Biodiesel B20 dalam sektor pengangkutan;
- vi. Kerjasama dengan Agensi pembangunan keusahawanan dalam transformasi dan pengembangan bengkel;
- vii. Inisiatif kepenggunaan mengenai keselamatan dan persekitaran untuk kenderaan, alat ganti dan komponen;
- viii. Mengalakkan penyetempatan bahagian dan komponen kritikal NxGV; dan
- ix. Penubuhan Kemudahan Rawatan Automotif Sah (AATF) selaras dengan MS 2697:2018 yang berfungsi sebagai piawai rujukan kepada kemudahan berlesen yang diberi kuasa untuk menerima dan memproses komponen terpakai daripada Akhir Hayat Kenderaan (ELV) atau Akhir Hayat Produk (ELP).

Struktur tadbir urus telah ditubuhkan bagi tujuan pemantauan dan penyelarasan, yang terdiri daripada beberapa Jawatankuasa dan Kumpulan Kerja bagi memastikan pelaksanaan NAP 2020 akan memenuhi objektifnya untuk memudahkan pembangunan berterusan keseluruhan ekosistem automotif tempatan.

Bahan Kimia dan Petrokimia

Petroleum dan bahan kimia, termasuk produk kimia, merupakan industri pengekspor kedua dan ketiga tertinggi Malaysia pada 2020, masing-masing menyumbang 6.3% dan 5.2% daripada jumlah eksport negara. Walau bagaimanapun, pandemik pada tahun 2020 telah memberi kesan kepada sektor bahan kimia dan petrokimia, di mana eksport bahan kimia dan produk kimia menurun sebanyak 11.8% tahun-ke-tahun kepada RM50.69 bilion; eksport produk petroleum menurun sebanyak 13.4% kepada RM61.90 bilion, dan eksport produk plastik menurun sebanyak 12.0% kepada RM13.17 bilion. Aliran penurunan yang sama diperhatikan dalam import bahan kimia dan produk kimia yang jatuh sebanyak 10.0% kepada RM73.46 bilion; keluaran petroleum sebanyak 22.6% kepada RM59.96 bilion; dan produk plastik sebanyak 3.5% kepada RM11.48 bilion.

Industri kimia dan produk kimia merupakan antara penyumbang utama kepada jumlah pelaburan asing Malaysia yang diluluskan pada tahun 2020, menarik RM4.6 bilion dalam nilai. Produk petroleum, termasuk petrokimia, merupakan satu lagi sektor yang menyumbang dengan ketara kepada FDI, mencatatkan nilai RM2.9 bilion. Begitu juga sektor petroleum yang mencatatkan nilai pelaburan domestik yang tinggi, dengan jumlah nilai pelaburan langsung domestik (DDI) sebanyak RM12.6 bilion, mewakili 36.3% daripada jumlah pelaburan domestik yang diluluskan, diikuti oleh bahan kimia dan produk kimia yang mencatatkan pelaburan dalam negeri berjumlah RM1.6 bilion. Industri kimia, yang secara umumnya bersifat kitaran, baharu sahaja mengalami penurunan seiring dengan kejatuhan harga gas pada tahun 2020. Harga bahan kimia juga secara amnya rendah kecuali bahan kimia tertentu yang digunakan untuk menghasilkan produk kebersihan diri dan penjagaan diri seperti pensanitasi. Salah satu segmen yang paling teruk terjejas ialah petrokimia dan polimer, yang mengalami kemerosotan akibat kejatuhan harga.

Walaupun bagaimanapun, sektor ini dijangka pulih memandangkan produk kimia seperti penyebaran etilena dan nafta mencatatkan peningkatan dalam permintaan, dan harga meningkat daripada ASD322/ton pada 2019 kepada ASD342/ton pada 2020. Harga bahan kimia juga telah meningkat disebabkan kekurangan bekalan dan permintaan besar bahan yang digunakan untuk menghasilkan pembersih tangan dan produk pembersihan lain.

Pendigitalan telah meningkatkan kecekapan dan menyumbang kepada penjimatan kos dalam proses pembuatan. Kebangkitan sektor ini juga sedang dijalankan dengan syarikat petroleum utama memilih tenaga elektrik yang boleh diperbaharui dan bukannya bahan api fosil. Di samping itu, konsep ekonomi pekeliling telah semakin mendapat tarikan dengan unjuran hasil sehingga ASD4.5 trilion dalam manfaat ekonomi sehingga 2030.

Melangkah ke hadapan, industri digesa agar menceburi bidang kimia khusus untuk mencapai hasil yang lebih tinggi serta mengelakkan kejutan luaran daripada kitaran pasaran. Antara segmen teratas bahan kimia khusus ialah bahan kimia elektronik, polimer khusus dan bahan nutraseutikal berikutan peningkatan permintaan daripada segmen penduduk berpendapatan sederhana. Bahan kimia ini digunakan secara meluas dalam sektor utama seperti automotif, elektronik, produk penjagaan rumah, dan industri perkhidmatan makanan.

Elektrik dan Elektronik

Industri E&E di Malaysia terus menjadi tulang belakang sektor pembuatan, pemacu penggunaan teknologi, dan penyumbang utama kepada KDNK negara. Pada tahun 2020, sektor E&E mencatatkan sebanyak 148 pelaburan baharu yang diluluskan bernilai RM15.6 bilion, yang dijangka boleh mewujudkan 19,541 peluang pekerjaan. Daripada jumlah ini, pelaburan domestik menyumbang RM2.1 bilion atau 13.5% manakala pelaburan asing berjumlah RM13.5 bilion (86.5%). Galakkan oleh keyakinan pelabur asing untuk melabur di Malaysia, yang merupakan manifestasi kepercayaan berterusan mereka dalam persekitaran pelaburan negara, syarikat E&E sedia ada terus mengembangkan dan mempelbagaikan operasi mereka di Malaysia.

Dalam tempoh antara tahun 2016 hingga 2019, sebanyak 429 projek E&E bernilai RM55.74 bilion telah diluluskan. Daripada jumlah itu, RM71.4 bilion adalah pelaburan domestik manakala pelaburan asing pula bernilai RM48.6 bilion. Kehadiran pelabur global E&E jangka panjang telah mewujudkan banyak kesan limpahan dari segi membangunkan keupayaan tempatan, yang membolehkan syarikat Malaysia menjadi juara tempatan yang berada pada kedudukan yang baik untuk bersaing di peringkat global.

**Industri E&E Malaysia
hari ini menggaji kira-kira
575,000 orang**

Dari segi produktiviti, subsektor E&E mencatatkan pertumbuhan produktiviti sebanyak 4.5%, yang tertinggi di antara sembilan (9) subsektor utama

Di sebalik cabaran susulan pandemik COVID-19,
**dagangan Malaysia untuk
barangan E&E berjaya
membawa masuk RM638.9
bilion pada tahun 2020**

peningkatan sebanyak 3.3%
berbanding RM618.7 bilion yang
dicatatkan pada tahun 2019

Sepanjang beberapa dekad yang lalu, industri E&E telah berjaya menarik sejumlah besar pelaburan asing, dan dalam proses itu, industri ini telah menyediakan sejumlah besar pekerjaan untuk rakyat Malaysia. Industri E&E Malaysia hari ini menggaji kira-kira 575,000 orang. Dari segi produktiviti, subsektor E&E mencatatkan pertumbuhan produktiviti sebanyak 4.5%, yang tertinggi di antara sembilan (9) subsektor utama. Di sebalik cabaran yang ditimbulkan oleh pandemik COVID-19, dagangan Malaysia untuk barangan E&E berjaya membawa masuk RM638.9 bilion pada tahun 2020, mewakili peningkatan sebanyak 3.3% berbanding RM618.7 bilion yang dicatatkan pada tahun 2019. Produk E&E mencatatkan nilai eksport RM386.1 bilion mewakili 39.4% daripada RM847.7 bilion jumlah barangan perkilangan yang dieksport. Lima (5) pasaran eksport teratas untuk E&E pada 2020 ialah Singapura, Hong Kong SAR, Republik Rakyat China (RRC), Amerika Syarikat (AS) dan Jepun, yang secara kolektif menyumbang 65.8% daripada jumlah eksport E&E. Pasaran Singapura sahaja menyumbang 18.1% kepada RM69.8 bilion dalam eksport E&E.

Eksport E&E Malaysia pada tahun 2020 mencatatkan peningkatan 3.5% berbanding tahun sebelumnya manakala import meningkat kepada RM252.8 bilion (2.9%). Peningkatan dalam eksport disebabkan oleh lonjakan permintaan bagi semikonduktor yang digunakan dalam peralatan kerja dari rumah, pelayan dan peranti perubatan.

Bakat sangat dicari oleh syarikat multinasional (MNC), PKS dan syarikat liabiliti terhad (LLC) yang membentuk pemain dalam industri. Mempunyai bakat yang betul adalah penting dalam membolehkan industri E&E maju ke peringkat seterusnya.

Bagi tujuan ini, MITI dan Lembaga Pembangunan Pelaburan Malaysia (MIDA) telah mengambil inisiatif untuk menyokong pembangunan sumber manusia dan bakat tempatan di bawah RMKe-12. Di bawah RMKe-12 (2021-2025), MITI telah memperuntukkan bajet latihan sebanyak RM25 juta, yang mana RM3.5 juta akan digunakan pada tahun 2021 untuk menjalankan program pembangunan bakat secara langsung untuk pekerja E&E bahagian hadapan. Program-program ini, yang akan dijalankan dengan kerjasama pakar industri dan ahli akademik, akan melengkapkan bakat dalam sektor E&E dengan set kemahiran yang betul, terutamanya dalam reka bentuk litar bersepadu (IC) dan perkakasan/perisian terbenam.

Melalui MIDA, MITI akan bekerjasama dengan industri dan universiti untuk menjalankan program latihan khusus yang disesuaikan untuk menyediakan peserta dengan pengetahuan dan pengalaman praktikal yang relevan dengan keperluan industri. Program ini menasaskan untuk melatih sekurang-kurangnya 2,000 peserta menjelang tahun 2025.

Sebanyak RM20 juta lagi di bawah Dana Strategik Pelaburan Domestik (DISF) telah diperuntukkan untuk program penamat pasca sekolah dalam reka bentuk litar bersepadu (PSFP-IC). Dijalankan dengan kerjasama Agensi Kerajaan, pemain-pemain industri dan ahli akademik yang berkaitan, PSFP-IC akan menumpukan terhadap pembangunan bakat tempatan dalam bidang reka bentuk IC dan akan berfungsi sebagai platform untuk menyediakan kumpulan bakat yang mampan dan berdaya tahan untuk industri semikonduktor. Program ini menasaskan untuk melatih sehingga 1,000 graduan baharu dalam bidang reka bentuk IC.

Industri 4.0

Sebanyak RM26.75 juta telah diluluskan pada tahun 2020, untuk menyokong pelaksanaan pelbagai inisiatif di bawah dasar *Industry4WRD*. Ini termasuk menggalakkan penggunaan teknologi Industri 4.0, pembangunan modal insan, dan peningkatan infrastruktur untuk membina asas untuk memacu Industri 4.0 di Malaysia.

Satu program utama, *Industry4WRD* RA, telah dijalankan pada tahun 2020 untuk menyokong peralihan dan penghijrahan PKS ke arah penggunaan Industri 4.0. Sebanyak 629 syarikat telah memohon untuk menyertai program penilaian yang dibiayai oleh Kerajaan, dengan 377 PKS telah dipilih. Daripada jumlah tersebut, sebanyak 176 syarikat telah melengkapkan RA dan telah memohon untuk menyertai program intervensi yang menawarkan geran padanan 70:30 dihadkan pada RM500,000 untuk setiap syarikat. Lapan puluh dua (82) syarikat telah mendapat kelulusan untuk menjalankan program Intervensi Industri 4.0.

Kemahiran dan bakat dalam Industri 4.0 adalah asas dalam membentuk semula landskap pekerjaan yang akan menyaksikan perubahan ketara dalam cara kerja

dilaksanakan. Di bawah program kemahiran semula dan peningkatan kemahiran, seramai 442 pekerja daripada 67 PKS yang telah berjaya menamatkan RA telah dipilih untuk menjalani Program Kemahiran Semula *RiSE4WRD*. Selain itu, seramai 830 jurulatih telah menamatkan Program *Train-the-Trainer* yang dikendalikan bersama oleh Kementerian Sumber Manusia (KSM) dan Kementerian Pengajian Tinggi (KPT). Program ini menasaskan untuk meningkatkan kemahiran dalam pedagogi Industri 4.0. Selain itu, di bawah program Pusat Kompetensi Revolusi Industri Keempat (4IR), 11 pusat kompetensi telah menaik taraf kemudahan mereka; empat (4) universiti telah menamatkan program *University Revolution Teaching Factory* (URTF), dan empat (4) universiti lagi telah mencapai program *Makers@University*.

Ketersambungan jalur lebar berkelajuan tinggi (HSBB) ialah pemboleh utama untuk meningkatkan kepada penggunaan teknologi Industri 4.0. Bagi memenuhi keperluan ini, 37 kawasan perindustrian utama dan pusat latihan di seluruh negara telah dikenal pasti untuk sambungan HSBB peringkat akhir. Dengan mengguna pakai teknologi Industri 4.0, pusat-pusat ini akan meningkatkan ketersambungan antara dan intradigital antara industri, pendidikan dan hab latihan. Sehingga kini, 35 daripada 37 tapak telah melengkapkan sambungan HSBB mereka.

Platform Kolaboratif Perkongsian Pintar (SPCP) ialah platform kerjasama antara MNC dan PKS untuk meningkatkan penggunaan pembuatan berteknologi tinggi. Projek ini bertujuan meningkatkan produktiviti syarikat, meningkatkan kemahiran bakat tempatan, dan mewujudkan pekerjaan-pekerja baru dan teknologi baharu di dalam negara. Tiga (3) MNC telah bertindak sebagai syarikat utama dengan setiap MNC mempunyai 15 PKS di bawah rantai bekalan mereka. MNC ini juga telah bekerjasama untuk menyiapkan tiga (3) projek yang memfokuskan kepada teknologi Industri 4.0 seperti Internet Pelbagai Benda (IoT), Teknologi Simulasi, Pengkomputeran Awan, Teknologi Realiti Berperantara (AR), Simulasi 3D dan Pembuatan Aditif.

Platform Perkhidmatan Pintar Pembuatan Pintar (SMISP) bertujuan untuk membangunkan penyelesaian teknologi yang kos efektif, fleksibel dan boleh dipercayai untuk mempercepatkan penggunaan teknologi Industri 4.0 dan meningkatkan ekosistem teknologi Industri 4.0 untuk menyokong sektor pembuatan. Pada tahun 2020, enam (6) kilang telah dipilih sebagai tapak perintis untuk SMISP, yang mana mereka akan memanfaatkan teknologi Industri 4.0 untuk meningkatkan kecekapan dalam mesin dan proses perniagaan mereka, dan seterusnya menikmati peningkatan produktiviti sebanyak 10%.

RENCANA 1.2

Penilaian Kesediaan *Industry4WRD*

Penilaian Kesediaan (RA) *Industry4WRD* ialah program komprehensif untuk membantu firma menilai kapasiti, potensi dan kecekapan mereka untuk mengguna pakai teknologi dan proses Industri 4.0 melalui set penunjuk yang telah ditetapkan untuk memahami status semasa mereka. Secara khusus, objektif penilaian adalah untuk:

- i. menentukan keadaan kesediaan firma untuk menerima pakai teknologi Industri 4.0;
- ii. mengenal pasti jurang dan bidang penambahbaikan untuk penggunaan Industri 4.0, termasuk peluang untuk peningkatan produktiviti dan pertumbuhan; dan
- iii. membangunkan strategi dan rancangan yang boleh dijalankan untuk melaksanakan projek intervensi berasaskan hasil.

Kekuatan penilaian ini bergantung kepada tiga (3) faktor anjakan utama iaitu manusia, proses, dan teknologi. Ia disokong oleh lapan (8) teras dan 21 dimensi. Bagi melihat keupayaan dan kesediaan syarikat perusahaan kecil dan sederhana (PKS) terhadap pelaksanaan Industri 4.0, penilaian ini dibahagikan kepada lima (5) profil iaitu profil konvensional, pendatang baharu, sederhana, berpengalaman dan peneraju.

Syarikat yang menyertai *Industry4WRD* RA layak mendapat insentif dalam bentuk pembiayaan dan campur tangan Kerajaan sehingga RM500,000 untuk PKS, dan/atau potongan cukai untuk PKS, syarikat liabiliti terhad (LLC), dan syarikat multinasional (MNC) yang tidak layak mendapat pembiayaan Kerajaan.

Besi dan Keluli

Pandemik COVID-19 juga telah memberi kesan negatif ke atas sektor keluli. Jawatankuasa Keluli Pertubuhan Kerjasama Pembangunan Ekonomi (OECD) dalam mesyuaratnya telah menekankan penguncupan ketara yang dicatatkan dalam pengeluaran keluli pada tahun 2020. Selain penurunan harga, kenaikan mendadak dalam harga bahan mentah sepanjang tahun lalu telah melemahkan purata margin keuntungan dalam industri keluli. OECD meramalkan bahawa permintaan keluli global dijangka pulih hanya sebahagiannya dalam tempoh terdekat, dengan tahap permintaan keluli siap pada tahun 2021 dijangka kekal di bawah paras pra-pandemik di kebanyakan bidang kuasa.

Industri keluli domestik Malaysia menunjukkan trend impak yang sama selepas wabak dan PKP pada awal tahun 2020. Walau bagaimanapun, pasaran eksport untuk segmen bukan ferus seperti aluminium tidak beraloi, dan aloi dengan bar dan bar keluli mula meningkat pada tahun 2020, menyumbang kepada majoriti eksport masing-masing RM10.5 bilion dan RM4.38 bilion berbanding tahun sebelumnya. Trend import juga telah berubah tahun lepas dengan peningkatan ketara sebanyak 41% dalam sisa aluminium yang diimport ke Malaysia berbanding import yang sama pada tahun 2019. Selain itu, pandemik juga telah mengakibatkan import gegelung gelek panas telah menurun sebanyak 35% sejajar dengan penurunan permintaan untuk produk rata yang digunakan dalam sektor pembuatan.

Prestasi industri pada tahun 2020:

- i. 61 projek yang melibatkan pembuatan logam asas dan produk logam fabrikasi telah diluluskan pada tahun tersebut. Ini membawa masuk RM16.3 bilion dalam pelaburan, yang mewakili peningkatan sebanyak RM1.79 bilion berbanding angka pada tahun 2019;
- ii. 43 daripada projek telah menyumbang RM16 bilion kepada jumlah pelaburan;
- iii. RM14.6 bilion daripada pelaburan adalah daripada sumber asing;
- iv. projek yang diluluskan dijangka mewujudkan 7,054 peluang pekerjaan;
- v. jumlah eksport produk besi dan keluli meningkat daripada RM22 bilion pada tahun 2019 kepada RM23.5 bilion pada tahun 2020; dan
- vi. jumlah import menurun daripada RM31.2 bilion pada tahun 2019 kepada RM24.3 bilion pada tahun 2020.

Berikutan penyerahan Kertas Putih Mengenai Industri Besi dan Keluli yang disediakan oleh industri keluli domestik pada bulan April 2019, Dasar Besi dan Keluli yang disemak telah diluluskan oleh Jemaah Menteri pada November 2020. Dasar itu disemak bagi meningkatkan daya saing industri di peringkat global dan keupayaan syarikat keluli tempatan ke arah kemampanan jangka panjang. Ia bertujuan untuk mengimbangi langkah dasar dengan keperluan industri domestik ke arah memastikan mereka kekal berdaya saing dan lestari. Selain menggalakkan perdagangan antarabangsa dan pelaburan dalam sektor ini, dasar yang disemak itu juga bertujuan membantu pemain-pemain industri dalam proses pemulihan di tengah-tengah ketidakpastian global.

RENCANA 1.3**Pengemaskinian bagi Dasar Besi dan Keluli**

Industri besi dan keluli telah mengemukakan cadangannya kepada Kerajaan melalui Kertas Putih Besi dan Keluli pada tahun 2019, yang menggariskan 68 cadangan dasar dan langkah ke hadapan dengan memanfaatkan kekuatan pemain sedia ada dan sokongan dasar yang diperlukan. Kertas Putih mengenal pasti tujuh (7) pemacu transformasi yang diperlukan untuk industri mengatasi lebih jauh:

- i. Memangkin pasaran pertumbuhan baharu untuk industri besi dan keluli;
- ii. Memperkenalkan dasar berorientasikan pembangunan yang menyokong pertumbuhan yang dipercepatkan untuk memastikan persekitaran yang kondusif dan mesra perniagaan;
- iii. Kedudukan teknologi di barisan hadapan semua inisiatif pembangunan besi dan keluli. Pemacu ini bertujuan menggalakkan kemajuan teknologi dan pembangunan keupayaan pembuatan keluli baharu;
- iv. Menyamakan pembangunan dalam semua segmen rantaian nilai untuk meningkatkan nilai pada setiap peringkat dalam rantaian pengeluaran dan meminimumkan kos lepas;
- v. Memperkukuh semua institusi dan aktiviti penguatkuasaan yang strategik bagi pembangunan industri;
- vi. Memudahkan penyatuan industri untuk penggunaan kapasiti dan daya saing industri; dan
- vii. Mengutamakan kepentingan negara untuk mengurangkan kesan daripada kelebihan kapasiti keluli global, ketidakpastian politik, dan aktiviti perdagangan tidak adil yang membahayakan industri tempatan.

Pada tahun 2020, kajian semula terhadap Dasar Besi dan Keluli telah dijalankan berdasarkan syor-syor Kertas Putih Besi dan Keluli yang boleh dilaksanakan melalui langkah jangka pendek sedia ada. Dasar yang disemak yang diumumkan pada bulan Disember 2020, bertujuan memastikan keseimbangan antara pembangunan mampan industri domestik dan promosi perdagangan dan pelaburan antarabangsa. Dasar Besi dan Keluli yang disemak menyediakan nafas segar yang sangat diperlukan oleh industri sebelum kajian Visi yang lebih komprehensif dijalankan untuk sektor yang akan dimasukkan di dalam Pelan Induk Perindustrian Baharu, yang digambarkan sebagai satu rangka kerja yang akan melakar hala tuju bagi industri besi dan keluli supaya menjadi lebih kukuh, berdaya tahan dan maju; berdikari dan lestari; dan mampu menguasai semula kepimpinan keluli serantau di Asia Tenggara.

Jentera dan Peralatan

Industri Jentera dan Peralatan (M&E) merupakan komponen strategik kepada agenda transformasi ekonomi negara kerana ia saling berkaitan dengan segmen ekonomi utama seperti pembuatan dan perkhidmatan. Industri M&E merupakan salah satu sektor yang paling inovatif dalam ekonomi yang menggunakan teknologi termaju dalam bidang elektronik, robotik dan bahan serta penyepaduan perisian.

Industri M&E boleh dikategorikan kepada empat (4) subsektor, iaitu

Sebanyak 87 projek M&E dengan nilai pelaburan RM6.7 bilion telah diluluskan pada tahun 2020. Ini menunjukkan peningkatan ketara melebihi RM3 bilion berbanding pelaburan RM3.6 bilion yang dicatatkan tahun sebelumnya. Daripada jumlah tersebut, sebanyak 48 adalah projek baharu bernilai RM3 bilion (44.8%) manakala 39 adalah projek pembesaran/pelbagaian yang melibatkan baki RM3.7 bilion (55.2%). Majoriti pelaburan yang diluluskan melibatkan sumber asing yang berjumlah RM4.7 bilion atau 70.1%, manakala baki RM2 bilion atau 29.9% adalah DDI. Projek yang diluluskan ini dijangka mewujudkan sebanyak 4,384 pekerjaan dalam tempoh pelaksanaan. Jentera khusus untuk subsektor industri tertentu merupakan penyumbang terbesar pelaburan bagi tahun 2020, mencakupi 21 projek bernilai RM4.5 bilion dalam pelaburan – peningkatan ketara sebanyak RM2 bilion daripada RM2.5 bilion yang dicapai pada tahun 2019. Jentera perindustrian am, peralatan dan alat ganti menduduki tempat kedua dari segi pelaburan yang diluluskan, menjana RM1.7 bilion, hampir RM1 bilion lebih tinggi berbanding nilai pada tahun 2019 sebanyak RM734.2 juta.

Pada tahun 2020, nilai produk M&E yang dieksport telah meningkat dari RM37.7 bilion pada tahun 2016 kepada RM39.4 bilion, menunjukkan pertumbuhan industri yang pesat, disokong oleh syarikat yang memfokuskan kepada produk-produk berteknologi tinggi seperti semikonduktor, mesin pintar, metrologi termaju dan peralatan analisis makmal, robotik dan kenderaan autonomi. Pandemik COVID-19 yang bersifat global telah menggalakkan syarikat-syarikat menggunakan teknologi dengan lebih agresif. Peralihan dalam model perniagaan ini adalah sejajar dengan peralihan Malaysia ke arah industri teknologi termaju, dengan usaha niaga berintensif modal bagi meningkatkan produktiviti dan daya saing.

Untuk membolehkan Malaysia kekal sejajar dengan trend global dan meningkatkan lagi daya saing, industri M&E telah digalakkan untuk melibatkan diri dalam pengkhususan dan melabur dalam teknologi baharu, termasuk membangunkan kemahiran bakat baharu dalam kalangan tenaga kerja sedia ada. Dalam hal ini, Nexus Produktiviti Jentera dan Peralatan (MEPN) 2019-2020 telah melaksanakan 14 projek untuk memperkasakan tenaga kerja, meningkatkan produktiviti melalui perkongsian pengetahuan dengan pakar industri dan teknologi, serta meningkatkan pertumbuhan dalam ekosistem M&E. Sehingga kini, semua projek di bawah pelan pelaksanaan MEPN telah berjalan mengikut perancangan.

Peranti Perubatan

Industri peranti perubatan di Malaysia merangkumi pelbagai jenis industri daripada getah dan susu getah, tekstil, plastik, jentera, sokongan kejuruteraan dan elektronik. Terdapat lebih 200 pengeluar peranti perubatan di Malaysia, yang majoritinya adalah PKS yang terlibat dalam pengeluaran sarung tangan perubatan dan produk perubatan pakai buang yang lain. Syarikat sarung tangan Malaysia membekalkan 60% daripada pasaran dunia untuk sarung tangan getah.

Pada tahun 2020, dagangan Malaysia dalam peranti perubatan bernilai RM36.7 bilion; 82% adalah eksport manakala baki 18% diimport

Eksport peranti perubatan meningkat 24.9% kepada RM30 bilion (2019: RM24 bilion)

Import meningkat 4.5% kepada RM6.7 bilion (2019: RM6.4 bilion)

Selain sarung tangan getah, Malaysia juga merupakan pengeluar dan pengeksport kateter terkemuka dunia, membekalkan 80% daripada permintaan global. Malaysia mengeksport lebih 90% peranti perubatan yang dikeluarkan di negara ini, termasuk produk nilai tambah yang lebih tinggi dan berteknologi tinggi seperti perentak jantung, sten, peranti ortopedik boleh implan, termasuk peranti elektro perubatan, terapeutik dan pemantauan. Walau bagaimanapun, Malaysia masih sangat bergantung kepada import untuk produk mewah terpilih iaitu perentak jantung, defibrilator implan, pam infusi implan, injap jantung, alat kontraseptif antara rahim dan kateter saraf.

Pada tahun 2020, dagangan Malaysia dalam peranti perubatan bernilai RM36.7 bilion; 82% adalah eksport manakala baki 18% diimport. Eksport peranti perubatan meningkat 24.9% kepada RM30 bilion (2019: RM24 bilion) dan import meningkat 4.5% kepada RM6.7 bilion (2019: RM6.4 bilion). Dari segi pelaburan, sebanyak 51 projek bernilai RM6.1 bilion telah diluluskan pada tahun 2020, termasuk 22 adalah projek baharu dengan pelaburan RM5.52 bilion (90.5%) manakala 29 projek pembesaran/pelbagaian bernilai RM579 juta (9.5%).

Pandemik COVID-19 telah memberi peluang kepada sektor peranti perubatan untuk meneroka kemungkinan menjadikan Malaysia sebagai Hab Peranti Perubatan. Kajian menunjukkan bahawa industri sokongan telah memilih Malaysia sebagai pembekal global mereka untuk alat ganti dan komponen perubatan. Beberapa syarikat peralatan perubatan telah mula menjadikan Malaysia sebagai hab pengedaran mereka di rantau Asia. Oleh itu, Malaysia harus memanfaatkan perkembangan ini untuk mencapai matlamatnya menjadi hab peranti perubatan; bagi mengembangkan rangkaian produk dan perkhidmatannya untuk memasukkan tawaran baharu seperti perkhidmatan pensterilan, pembungkusan perubatan steril, kejuruteraan ketepatan, dan meningkatkan rantai bekalan daripada penyediaan perkhidmatan penyediaan alat dan dai kepada menceburi bidang pengacuan dan pemasangan kontrak, dan jentera pembuatan pada masa hadapan.

Simen

Industri simen merupakan salah satu industri strategik di Malaysia, menyokong industri lain seperti hartanah, pembinaan, dan pembangunan infrastruktur. Industri ini menyumbang kepada pertumbuhan ekonomi dan pembangunan sumber manusia, terutamanya melalui pengambilan, latihan dan penggunaan pekerja dan pembekal tempatan. Pada masa ini, terdapat 20 buah syarikat simen yang dilesenkan oleh MIDA untuk beroperasi di negara ini. Mereka membekalkan produk berasaskan simen seperti simen portland, simen alumina, simen sanga, simen super sulfat dan simen hidraulik.

Perdagangan dalam industri simen pada tahun 2020 berjumlah RM665.1 juta dengan dieksport ke Singapura, Bangladesh, dan Australia manakala bahan mentah diimport dari Vietnam, Taiwan dan Republik Korea. Industri ini mengalami penurunan ketara sebanyak 46.3% dalam perdagangan pada tahun 2020 berbanding tahun 2019. Ini disebabkan terutamanya oleh usaha untuk membendung penularan virus COVID-19, susulan perintah Kerajaan mengarahkan semua perniagaan yang tidak penting termasuk pembuatan simen agar menutup sementara operasi sepanjang tempoh PKP. Meskipun industri pembinaan telah dibuka semula, usaha Kerajaan untuk membendung jangkitan dalam kalangan warga asing dalam industri pembinaan menyumbang kepada penurunan permintaan. Selain itu, pasaran hartanah dijangka sederhana dalam tempoh tiga (3) tahun akan datang. Faktor seperti mata wang yang semakin lemah, kenaikan harga arang batu, dan hartanah tidak terjual juga dijangka menyumbang kepada pertumbuhan perlahan dalam permintaan.

Cabaran utama bagi industri simen adalah mengubah cara ia beroperasi dan beralih dari kaedah tradisional menghasilkan simen kepada model perniagaan lebih mampan yang mengurangkan pelepasan toksik oleh pengeluaran ke arah mengguna pakai model perniagaan bebas karbon pada masa hadapan.

Kaca

Malaysia mengeluarkan enam (6) jenis produk kaca yang terdiri daripada kaca apungan/kaca rata, kaca corak, kaca/kaca suria dengan emisiviti rendah (Rendah-E), kaca bersalut, kaca gentian dan produk fabrikasi kaca, dan kaca kitar semula. Kekuatan industri kaca tempatan terletak pada ketersediaan bahan mentah seperti batu kapur, pasir silika dan dolomit yang boleh didapati dengan banyak di Johor, Perak, Kedah, Terengganu dan Melaka. Di samping itu, ketersediaan pengeluar modul solar bereputasi seperti *First Solar*, *Q-Cells*, dan *AUO SunPower* menjadikan Malaysia pilihan utama bagi pengeluar kaca apungan dan kaca solar.

Jumlah dagangan produk kaca pada tahun 2020 berjumlah RM6.97 bilion, menurun sedikit daripada RM7.75 bilion yang dicatatkan pada tahun 2019. Produk kaca dan barangan kaca bernilai RM4.08 bilion telah dieksport pada tahun tersebut manakala import berjumlah RM2.89 bilion. Korea, India dan Indonesia merupakan antara pasaran eksport utama manakala sumber import utama termasuk Vietnam, Indonesia dan Jepun.

Industri kaca menarik lima (5) projek baharu bernilai RM954 juta pada tahun 2020, mewujudkan 422 pekerjaan. Produk kaca dan kaca berada di bawah senarai dinaikkan taraf dan boleh dipertimbangkan sama ada untuk Taraf Perintis (PS) atau Elaun Cukai Pelaburan (ITA). Produk yang digalakkan termasuk kaca terhablur atau acuan dalam bentuk batu bata, jubin, papak, pelet, blok turapan dan segi empat sama; dan barangan seni, perhiasan dan barang berskala kecil yang diperbuat daripada kaca.

Dalam aspek pandangan global, terdapat peningkatan kesedaran tentang faedah – dari segi keselamatan, sekuriti dan penjimatan tenaga, menggunakan kaca dalam bangunan dan pembinaan. Ini dijangka memacu pasaran kaca rata dalam tempoh ramalan seterusnya. Kaca terbjaja, berlamina dan berpenibat juga dijangka popular pada masa hadapan berikutan aplikasinya yang semakin meningkat dalam industri pembinaan dan automotif. Selain itu, kaca solar, termasuk cermin mata pintar dan rendah-e, digunakan dalam sel/modul solar dan aplikasi ini dijangka mendorong pertumbuhan pasaran untuk industri kaca.

Sistem Binaan Berindustri

Sistem Binaan Berindustri (IBS) adalah teknik pembinaan kerana komponennya dihasilkan dalam persekitaran terkawal, sama ada di tapak atau di luar tapak, kemudian diletakkan dan dipasang ke dalam kerja pembinaan. Penerimaan IBS telah menyebabkan pengurangan buruh tidak mahir, terutamanya pekerja asing, di tapak pembinaan. Kaedah pembinaan konvensional banyak bergantung kepada usaha pekerja am, oleh itu, IBS diperkenalkan di Malaysia untuk mengatasi kebergantungan pekerja asing dalam industri pembinaan. Menjejak pantas penggunaan IBS dalam projek sektor awam dan swasta serta memacu rantaian bekalan IBS di seluruh negara merupakan inisiatif penting di bawah Program Transformasi Industri Pembinaan (CITP) 2016-2020. Melangkah ke hadapan, Dasar Pembinaan Negara (NCP) 2030 terus menggariskan kepentingan meningkatkan produktiviti dalam industri pembinaan. NCP 2030 juga menekankan kepentingan latihan kemahiran dalam teknologi IBS, khususnya dalam pemasangan komponen, untuk membangunkan kemahiran tempatan secara sistematik di sepanjang ekosistem IBS dan rantaian bekalnya.

Lapan (8) projek untuk mengeluarkan komponen IBS telah diluluskan pada tahun 2020. Projek-projek ini membawa masuk pelaburan RM311.2 juta dan mewujudkan 558 peluang pekerjaan. Sepanjang lima (5) tahun kebelakangan ini, terdapat peningkatan yang berterusan dalam bilangan pemain IBS di negara ini. Sehingga kini, terdapat 320 pengeluar IBS yang baharu berdaftar, 6,592 profesional IBS dan 10,719 pemasang IBS berdaftar. Bagaimanapun, bilangan kontraktor IBS yang berdaftar telah menurun dengan ketara daripada 12,453 pada tahun 2019 kepada 4,139 pada tahun 2020.

Melangkah ke hadapan, pelaksanaan IBS dalam kedua-dua sektor Kerajaan dan swasta akan memberi impak positif bukan sahaja kepada sektor pembuatan komponen IBS, tetapi juga kepada industri pembinaan secara keseluruhan. Melalui insentif yang ditawarkan untuk pembuatan komponen IBS, pemain-pemain IBS tempatan dapat meningkatkan kapasiti mereka untuk menghasilkan komponen IBS berasaskan teknologi tinggi selaras dengan dasar *Industry4WRD* Kerajaan.

Farmaseutikal

Malaysia mempunyai pasaran kecil bagi produk farmaseutikal. Kira-kira 70% daripada ubat generiknya dibuat secara tempatan dan kebanyakan produk ini diperolehi oleh Kerajaan. Walaupun ubat-ubatan ini adalah buatan tempatan, pengeluar farmaseutikal tempatan sangat bergantung kepada pengimportan bahan-bahan atau ubat-ubatan farmaseutikal, terutamanya untuk penyakit gaya hidup seperti kolesterol tinggi, diabetes, kardiovaskular dan kanser.

PKP pertama yang dikenakan pada Mac 2020 menimbulkan beberapa cabaran penting kepada industri farmaseutikal terutamanya semasa fasa 50% kapasiti loji, yang menyebabkan peningkatan pesanan log masuk dan perancangan stok. Syarikat farmaseutikal melaporkan kehilangan kecekapan; penurunan permintaan; kekurangan aktiviti R&D; dan kelembapan dalam jualan disebabkan oleh sekatan pergerakan, yang semuanya menyumbang kepada kehilangan hasil yang tinggi. Walau bagaimanapun, kemudahan Kerajaan yang berterusan pada separuh kedua 2020 membolehkan syarikat farmaseutikal memenuhi permintaan negara terhadap produk farmaseutikal. Pada tahun 2020, perdagangan produk farmaseutikal bernilai RM10.1 bilion, mewakili peningkatan 4.02% berbanding RM9.7 bilion yang dicatatkan pada tahun 2019. Eksport meningkat 0.3% kepada RM1.95 bilion (2019: RM1.94 bilion) manakala import meningkat 5.2% kepada RM8.16 bilion (2019: RM7.76 bilion).

Dua belas (12) projek dengan jumlah nilai pelaburan RM152.83 juta telah diluluskan pada tahun 2020. Daripada jumlah ini, tujuh (7) adalah projek baharu dengan pelaburan RM93.42 juta (61.1%) dan lima (5) adalah projek pembesaran/pelbagaian bernilai RM59.41 juta (38.9%). Pelaburan asing membentuk 13.7% atau RM20.95 juta daripada jumlah pelaburan manakala pelaburan domestik mewakili baki 86.3% atau RM131.89 juta. Projek-projek ini dijangka menjana 416 pekerjaan baharu.

Pada masa ini terdapat lebih 30 syarikat farmaseutikal yang beroperasi di Malaysia dan mereka mempunyai keupayaan untuk menghasilkan generik dalam hampir semua bentuk dos, termasuk persediaan steril, suntikan dan kapsul gelatin lembut untuk antibiotik, suntikan, ubat penahan sakit dan suplemen kesihatan. Beberapa syarikat ini telah mula melibatkan diri dengan syarikat farmaseutikal asing untuk mengeluarkan vaksin tempatan bermula dengan model *Fill* dan *Finish* menggunakan kemudahan sedia ada. Pemain-pemain industri harus memanfaatkan peluang untuk menghasilkan vaksin untuk pasaran Malaysia dan antarabangsa bagi mengukuhkan industri farmaseutikal tempatan.

Pemrosesan Makanan dan Produk Asas Tani

Industri Pemrosesan Makanan dikenal pasti sebagai salah satu tonggak ekonomi utama Malaysia, menyumbang sehingga 10% daripada keluaran pembuatan negara. Industri ini menawarkan peluang pelaburan strategik, terutamanya dalam produk makanan bernilai tambah tinggi, disokong oleh infrastruktur yang teguh, rantaian bekalan yang bersepadu dengan baik, serta dasar yang menyokong dan mesra perniagaan. Industri ini kebanyakannya dimiliki oleh rakyat Malaysia dan didominasi oleh PKS (80%). Selama bertahun-tahun, industri telah menjadi semakin canggih, didorong oleh persaingan daripada produk import ditambah dengan perubahan gaya hidup yang telah membawa kepada peningkatan dalam permintaan untuk kemudahan dan makanan kesihatan.

Walaupun pandemik COVID-19 secara langsung telah menyebabkan gangguan besar kepada rantaian bekalan global, terutamanya kepada pergerakan barangan dan perkhidmatan, perdagangan pemrosesan makanan meningkat 6.8% kepada RM43 bilion pada tahun 2020 daripada RM42.05 bilion pada tahun 2019, dan menyumbang 2.4% daripada jumlah perdagangan Malaysia. Ini sebahagiannya disebabkan oleh dasar Kerajaan dalam membenarkan sektor penting meneruskan operasi mereka semasa PKP. Produk utama terdiri daripada produk dan penyediaan yang boleh dimakan (RM13.99 bilion), penyediaan berasaskan koko dan koko (RM6.28 bilion), produk tenusu (RM5.72 bilion), gula dan konfeksioneri gula (RM5.14 bilion); dan penyediaan bijirin dan tepung (RM4.86 bilion).

Pada tahun 2020, sebanyak 98 projek bernilai RM3.3 bilion dalam pelaburan telah diluluskan. Daripada jumlah ini, RM900 juta adalah FDI manakala baki RM2.4 bilion adalah daripada pelaburan domestik. Malaysia adalah pengimport bersih produk asas tani dengan import berjumlah RM33.13 bilion; jauh melebihi RM9.61 bilion dalam eksport, menunjukkan permintaan yang besar untuk makanan mentah dalam industri pemrosesan makanan negara.

Pandemik telah memberi perhatian kepada keperluan untuk menangani isu yang berkaitan dengan keselamatan makanan, terutamanya mengenai kebolehcapaiannya semasa krisis. Kedudukan Malaysia dalam Indeks Sekuriti Makanan Global (GFSI) telah menurun dari tempat ke-28 pada tahun 2019 ke tempat ke-43 pada tahun 2020. Ini sebahagian besarnya disebabkan oleh pergantungan tinggi negara terhadap import makanan yang telah lama wujud, termasuk pergantungan tinggi kepada sumber asli untuk pengeluaran ekonomi. Di bawah Dasar Agromakanan Negara 2.0 yang memberi keutamaan tinggi terhadap keselamatan makanan, negara sedang menuju ke arah membina ekosistem yang kondusif dan mampan untuk industri agromakanan. Dasar itu juga menyasarkan untuk menggalakkan pelaburan dalam industri hulu dan hiliran, termasuk perkhidmatan sokongan untuk meningkatkan kapasiti industri makanan. Sektor pemrosesan makanan juga dijangka lebih dimodenkan, berdaya saing, dan dikomersialkan selaras dengan aspirasi *Industry4WRD* Kerajaan.

RENCANA 1.4

Industri Halal

Tahun 2020 merupakan satu tempoh yang belum pernah terjadi sebelumnya dan luar biasa. Di sebalik kemudaran yang meluas disebabkan oleh pandemik global, beberapa pencapaian ketara telah dicatatkan daripada prestasi keseluruhan industri halal Malaysia pada tahun 2020.

Malaysia mencatatkan peningkatan sebanyak RM0.2 bilion (1.25%) dalam pelaburan langsung domestik ke dalam taman industri halal Malaysia pada tahun 2020, menandakan potensi kukuh industri halal tempatan, walaupun menghadapi banyak cabaran yang berterusan. Sehingga kini, taman industri halal Malaysia telah menarik sejumlah RM16.1 bilion pelaburan sejak tahun 2011. Daripada jumlah tersebut, pelaburan langsung asing (FDI) menyumbang RM9.5 bilion atau 59% manakala baki 41% atau RM6.6 bilion adalah daripada pelaburan langsung domestik (DDI). Sebanyak 295 syarikat kini beroperasi di 21 taman industri halal yang tersebar di seluruh Malaysia, dengan 42 syarikat (14.3%) adalah syarikat multinasional (MNC) manakala 253 syarikat (85.7%) adalah syarikat milik tempatan.

Di arena global, Malaysia sekali lagi muncul sebagai negara peneraju dalam Petunjuk Ekonomi Islam Global Tahunan (GIE) 2020/21. Ini adalah lapan (8) tahun berturut-turut negara menduduki tempat teratas dalam empat (4) daripada enam (6) kategori dalam senarai. Malaysia adalah peneraju dalam Makanan Halal; Kewangan Islam; Perjalanan Mesra Muslim; dan sektor Farmaseutikal dan Kosmetik. Negara ini juga menduduki tempat kedua dan keempat dalam Media dan Rekreasi; dan sektor Fesyen Sederhana masing-masing, dalam Laporan Tahunan Ekonomi Islam Global (SGIE) yang dihasilkan oleh firma penyelidikan dan penasihat strategi antarabangsa DinarStandard.

Dengan sekatan perjalanan yang mengehadkan bukan sahaja pergerakan individu tetapi juga barangan, pengeksporthalal Malaysia terpaksa bergantung kepada rakan dagang serantau lama mereka, termasuk Singapura, Indonesia dan Thailand untuk mendapatkan sokongan.

Berdasarkan sumber dan analisis data proprietari *Halal Development Corporation Berhad* (HDC) untuk tahun 2020, dari segi perdagangan dua hala, Singapura muncul sebagai pengimport terbesar produk halal Malaysia pada tahun 2020. Dengan jumlah nilai eksport RM4.10 bilion, Singapura menggantikan RRC yang mencatatkan nilai eksport RM3.44 bilion, diikuti AS dengan nilai eksport RM1.74 bilion.

Thailand dan Indonesia merupakan pasaran eksport keempat dan kelima terbesar masing-masing mencatatkan RM1.48 bilion dan RM1.34 bilion. Eksport halal Malaysia menguncup kira-kira RM10 bilion secara keseluruhan, daripada RM40.2 bilion pada 2019 kepada RM30.5 bilion pada 2020.

Penurunan nilai eksport halal turut disumbangkan oleh pengurangan 19% dalam bilangan pengeksporthalal Malaysia, daripada 1,876 syarikat pada 2019 kepada 1,507 pada 2020. Selain PKP, penurunan itu berlaku seiring dengan sistem menaik taraf untuk proses pensijilan halal bagi memudahkan pembaharuan dalam talian dan penyerahan dokumen sokongan secara maya.

Dari segi sumbangan sektoral, Makanan dan Minuman Halal terus menjadi penyumbang utama kepada ekonomi halal Malaysia dengan nilai keseluruhan RM17.40 bilion, diikuti Bahan Halal (RM8.83 bilion), Kosmetik dan Penjagaan Diri (RM2.67 bilion), Derivatif Minyak Sawit (RM0.89 bilion), Bahan Kimia Perindustrian (RM0.47 bilion), dan Farmaseutikal Halal (RM0.30 bilion) masing-masing di tempat kedua hingga keenam.

Walaupun pada asalnya diramalkan bahawa eksport halal tahunan Malaysia akan mencecah anggaran RM42 bilion menjelang tahun 2020, negara hanya berjaya membawa masuk RM30.56 bilion. Ini sebahagian besarnya disebabkan oleh fakta bahawa usaha berkembar untuk menangani harga minyak global yang tidak menentu dan pandemik COVID-19 telah menjadikan tahun 2020 sebagai tahun yang sangat mencabar.

Rel

Pada tahun 2020, eksport bahagian dan komponen rel Malaysia kebanyakannya terdiri daripada kontena kargo, lokomotif kereta api/trem/*rollingstock*, peranti isyarat dan kenderaan servis yang bernilai RM270.1 juta, menurun daripada RM334.2 juta nilai eksport pada tahun 2019. Pasaran eksport utama produk ini ialah Panama, RRC, AS, Singapura dan Vietnam.

Import rel merosot kepada RM472.0 juta pada tahun 2020 berbanding RM641.4 juta pada tahun sebelumnya, sebahagiannya akibat penangguhan beberapa projek berprofil tinggi seperti Laluan Rel Pantai Timur, Rel Berkelajuan Tinggi Malaysia-Singapura, dan Mass Lembah Klang Transit Rapid 2. Import rel yang terdiri daripada bahagian lokomotif dan kereta luncur, kereta api bergerak sendiri, penumpang kereta api, dan koc tujuan khas serta peranti isyarat kebanyakannya diperoleh dari Republik Korea (ROK), Kanada, RRC, Jerman dan AS. Tiada projek pelaburan baharu pada tahun 2020.

Pembinaan Kapal dan Pembaikan Kapal

Pembinaan Kapal dan Pembaikan Kapal (SBSR) ialah subsektor industri pengangkutan marin yang lebih besar. SBSR meliputi aktiviti yang berkaitan dengan pembinaan kapal, pengeluaran kapal dan peralatan marin serta perkhidmatan seperti mereka bentuk, membaiki, menyelenggara, termasuk penukaran dan naik taraf kapal dan peralatan marin. Malaysia mempunyai lebih 100 limbungan yang memberi tumpuan, terutamanya pembinaan kapal kecil hingga sederhana.

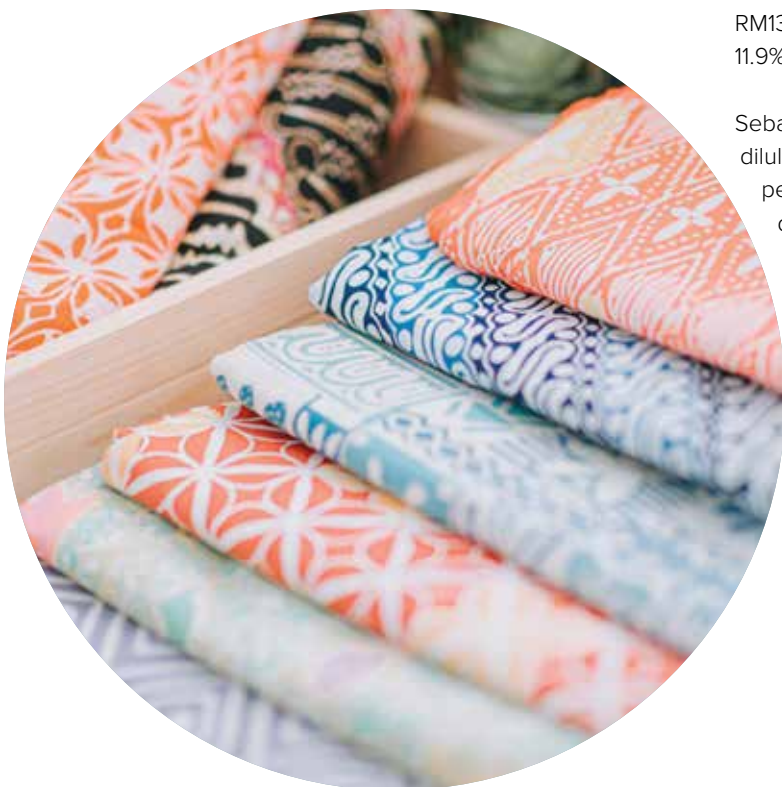
Pada tahun 2020, eksport kapal, bot dan struktur terapung Malaysia menurun sebanyak 24.7% kepada RM0.82 bilion berbanding RM1.08 bilion pada tahun 2019. Pasaran eksport produk seperti kapal ringan, kapal korek, dok terapung, kapal tunda dan kraf penolak adalah Singapura, Indonesia, India, Australia dan Emiriah Arab Bersatu (UAE). Sementara itu, import meningkat 1228.1% kepada RM10.4 bilion (2019: RM0.78 bilion), terdiri daripada platform gerudi terapung/*submersible*, kapal persiaran, kapal kargo, kapal layar dan kapal rekreasi/sukan lain yang diimport dari ROK, Singapura, RRC, United Kingdom (UK), dan Thailand.

Lima (5) projek bernilai RM36.0 juta dalam pelaburan telah diluluskan dan daripada jumlah tersebut, tiga (3) adalah projek baharu, satu (1) projek pembesaran, dan satu (1) lagi projek pembuatan produk dan peralatan marin. Empat (4) daripada projek ini adalah milik penuh rakyat Malaysia. Pelaburan ini didorong oleh permintaan untuk kapal pertahanan, keselamatan dan komersial, dan dijangka mewujudkan 149 peluang pekerjaan.

Industri SBSR domestik menghadapi cabaran dari segi pelaburan modal yang tinggi untuk pengembangan perniagaan; penggunaan teknologi baharu untuk mengembangkan kapasiti operasi untuk membina kapal yang lebih besar; ekosistem permintaan yang sangat bergantung kepada harga minyak global; dan persaingan sengit daripada pemain yang lebih mantap di rantau ini. Walau bagaimanapun, industri ini mempunyai kelebihan geografi kerana garis pantai Malaysia berada di sepanjang Selat Melaka dan Laut China Selatan yang strategik. Malah, sektor SBSR telah menerima pakai teknologi inovatif dalam operasinya, terutamanya dalam mereka bentuk dan membina kapal yang besar dan canggih. Pemain industri tempatan telah digalakkan untuk bukan sahaja memanfaatkan kelebihan geografi, tetapi juga mengambil kesempatan daripada inisiatif di bawah *Industry4WRD*.

Pandemik telah memaksa pemain-pemain industri untuk menggunakan automasi dan bukannya bergantung kepada buruh manual.

Transformasi digital telah membuka jalan kepada model perniagaan baharu dan cekap yang akan mempercepatkan pembangunan industri daripada pembuatan tekstil rumah, fabrik berfungsi, dan fabrik dan pakaian bernilai tinggi kepada pengeluaran produk bernilai tambah tinggi.

Tekstil, Pakaian dan Kasut

Selama bertahun-tahun, syarikat tekstil Malaysia telah maju dan meningkatkan rantaian nilai daripada perdagangan kepada pembuatan bahan siap untuk pasaran fesyen mewah. Namun begitu, industri masih bergantung kepada bahan mentah dan mesin yang diimport, terutamanya untuk pembuatan fabrik.

Walaupun pandemik COVID-19 telah memberi kesan kepada industri, banyak pengeluar tekstil cepat menyesuaikan diri dengan situasi yang mencabar dengan menukar barisan pengeluaran mereka daripada pembuatan pakaian kepada PPE untuk memenuhi permintaan pelitup muka dan pakaian pelindung dalam memerangi pandemik. Ramai pengeluar juga telah menceburi platform dalam talian untuk memasarkan produk mereka.

Secara amnya, perdagangan Tekstil dan Pakaian Malaysia pada tahun 2020 bernilai RM28.4 bilion, menurun 12.5% berbanding RM32 bilion pada tahun 2019. Eksport menguncup 10.2% kepada RM13.9 bilion (2019: RM15.5 bilion) dan import menurun sebanyak 11.9% kepada RM14.5 bilion (2019: RM16.5 bilion).

Sebanyak 57 projek bernilai RM1.26 bilion dalam pelaburan telah diluluskan pada 2020, dan ini dijangka menyediakan 2,838 peluang pekerjaan. DDI membentuk 91.7% atau RM1.1 bilion daripada jumlah pelaburan yang dicatatkan pada 2020.

Pandemik telah memaksa pemain-pemain industri untuk menggunakan automasi dan bukannya bergantung kepada buruh manual. Transformasi digital telah membuka jalan kepada model perniagaan baharu dan cekap yang akan mempercepatkan pembangunan industri daripada pembuatan tekstil rumah, fabrik berfungsi, dan fabrik dan pakaian bernilai tinggi kepada pengeluaran produk bernilai tambah tinggi.

EKOSISTEM SILANG

Kemahiran dan Bakat untuk Industri

Pekerja-pekerja mahir adalah aset penting untuk pembangunan perindustrian negara. Mengenal pasti kemahiran yang diperlukan oleh industri adalah penting dalam membentuk tenaga kerja masa depan Malaysia dan melengkapkan mereka dengan kemahiran yang diperlukan oleh industri. Bagi tujuan ini, MITI bekerjasama rapat dengan Agensi-agensi Kerajaan lain dan pihak industri untuk meneliti dan menangani jurang dan ketidakpadanan dalam kemahiran yang dihadapi oleh industri.

Selaras dengan dasar *Industry4WRD*, MITI secara berterusan menggesa pihak industri untuk mempercepatkan automasi dan pendigitalan, termasuk mengguna pakai pendekatan berteknologi tinggi dalam proses perindustrian mereka, bagi membolehkan mereka meningkatkan rantai nilai dan menembusi pasaran global. Kesan pandemik COVID-19 telah mendorong dengan pantas kadar peningkatan teknologi, automasi dan pendigitalan bagi memastikan industri kekal relevan dalam pasaran semasa dan meningkatkan daya tahannya walaupun terdapat pergolakan dalam rantai bekalan global. Oleh itu, adalah penting untuk mempunyai inisiatif pemulihan ekonomi yang selari dengan usaha meningkatkan bakat di seluruh ekosistem dengan menerima kemajuan teknologi secara holistik, termasuk mahir dalam inovasi, kecekapan dan produktiviti.

Industri perlu menerima transformasi dan bergerak ke arah automasi dan pendigitalan untuk meningkatkan produktiviti kerana ini adalah trend dalam pasaran global. Pekerja-pekerja sedia ada dan yang baharu diambil bekerja perlu sentiasa dilatih supaya mereka boleh menyesuaikan diri dengan kemajuan teknologi dan mengurangkan jurang digital. Tidak dapat tidak, kemahiran berterusan, peningkatan kemahiran dan kemahiran semula tidak dapat dielakkan jika kita ingin memastikan pertumbuhan industri sejajar dengan trend global.

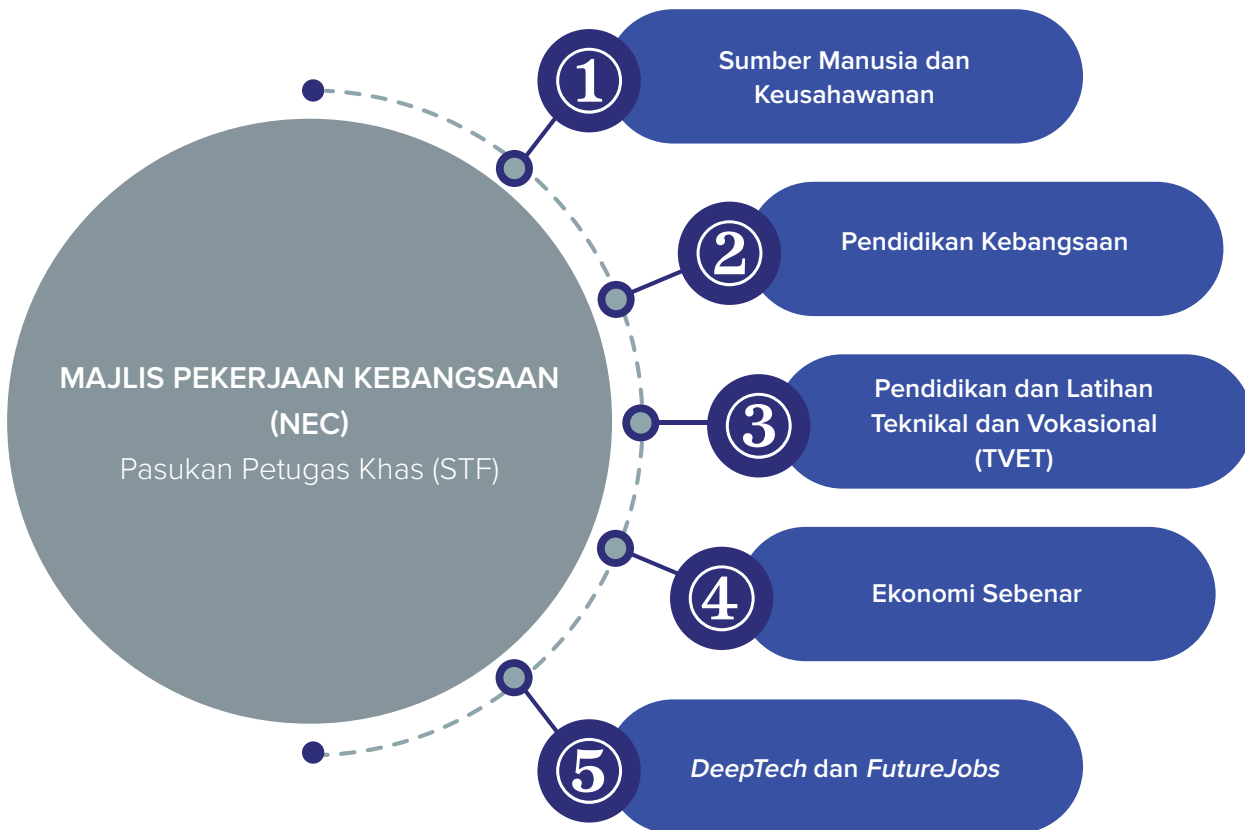
Pandemik COVID-19 telah menyebabkan kesan buruk kepada perniagaan dan pasaran buruh secara keseluruhan. Menurut Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM), kadar pengangguran di negara ini telah mencecah paras 4.5% pada tahun 2020, dengan 711,000 orang kehilangan pekerjaan. Ini adalah kadar pengangguran tertinggi dalam hampir tiga dekad. Ini bermakna graduan baharu dan bakat baharu perlu bersaing untuk jawatan kosong dengan kumpulan pekerja yang diberhentikan yang dilengkapi dengan kemahiran dan pengalaman. Senario ini hanya akan meningkatkan risiko ketidakpadanan kemahiran dalam pasaran buruh.

Memandangkan pengangguran meningkat akibat pandemik, terdapat sekumpulan besar pekerja mahir dan tidak mahir yang mungkin dipertimbangkan oleh industri untuk merekrut sebagai pelatih/intern sebagai sebahagian daripada perancangan tenaga kerja mereka. Latihan di tempat kerja adalah penting bagi industri untuk mengutamakan pemindahan pengetahuan dan latihan kemahiran kepada pekerja untuk membina kapasiti dan produktiviti syarikat. Industri harus mengambil kesempatan daripada pelbagai platform dan insentif yang ditawarkan oleh Kerajaan untuk memulihkan ekonomi.

Kerajaan mengambil pendekatan inklusif dan holistik untuk memastikan pemulihan ekonomi Malaysia dengan menyediakan pakej rangsangan ekonomi, termasuk PENJANA. Di bawah pakej rangsangan ini, dana RM3 bilion diperuntukkan untuk melatih semula dan meningkatkan kemahiran belia dan pekerja yang menganggur.

Sebagai Kementerian yang bertanggungjawab memantau keperluan industri semasa proses pemulihan ekonomi, MITI menyedari kepentingan kemahiran semula dan peningkatan kemahiran untuk merapatkan jurang kemahiran dan bakat dalam industri. Memanfaatkan dana PENJANA untuk meningkatkan kebolehpasaran pekerja tempatan, MITI dan Agensinya telah mencadangkan 23 program peningkatan kemahiran dan kemahiran semula yang bertujuan untuk menyediakan 10,971 peluang pekerjaan kepada pekerja yang menganggur/diberhentikan dan graduan baharu serta meningkatkan pendapatan perniagaan bagi 880 pertubuhan perniagaan termasuk PKS. Melalui Agensi-agensi di bawah MITI seperti MIDA, MARii, HDC, *InvestKL Corporation*, dan *Malaysia Steel Institute (MSI)*, program latihan khusus sektor akan dijalankan untuk meningkatkan keupayaan dan kecekapan bakat mahir dan separuh mahir sedia ada. Program latihan ini dijadualkan bermula pada tahun 2021. Penentuan yang rapi telah dijalankan untuk memastikan program yang dipilih memberi impak dan akan memberi manfaat kepada kedua-dua pencari kerja dan industri.

Sebagai sebahagian daripada inisiatif untuk memulihkan ekonomi, Kerajaan telah menubuhkan Majlis Pekerjaan Kebangsaan (NEC) pada tahun 2020 untuk melaksanakan strategi untuk mencipta dan memelihara pekerjaan. NEC dipengerusikan oleh Perdana Menteri dengan penyertaan pemimpin sektor swasta. Mereka disokong oleh Pasukan Petugas Peringkat Tinggi (HLTF), dipengerusikan oleh Ketua Setiausaha Negara, dan lima (5) Pasukan Petugas Khas (STF), iaitu:

Di bawah NEC, MITI ditugaskan untuk mempengerusikan bersama dua (2) STF, iaitu STF Ekonomi Sebenar (bersama Unit Perancang Ekonomi), dan STF TVET (bersama KPT). STF Ekonomi Sebenar memberi tumpuan kepada mewujudkan pekerjaan baharu dengan menggalakkan pelaburan dalam sumber pertumbuhan ekonomi baharu manakala STF TVET melihat ke dalam mengenal pasti jurang dan pelan tindakan dalam membangunkan dan melaksanakan strategi untuk mewujudkan peluang pekerjaan dan penempatan dalam bidang berkaitan TVET. Penglibatan MITI dalam NEC menandakan usaha kolektif Kerajaan dalam pembangunan dasar untuk guna tenaga negara dengan merapatkan jurang antara penawaran dan permintaan dalam kumpulan kemahiran tempatan. Tadbir urus bersepadu merentasi Kementerian dan kerjasama dengan industri akan membolehkan penyelarasan usaha seluruh negara yang lebih berkesan untuk mencapai modal insan berkualiti untuk industri kita serta pasaran buruh global.

Selain STF TVET di bawah NEC, MITI juga merupakan ahli Majlis TVET Kebangsaan (MTVET) yang baharu ditubuhkan, yang dipengerusikan oleh Perdana Menteri. Sementara STF TVET melihat kepada pepadanan latihan kemahiran dengan pekerjaan dan penempatan pekerjaan, MTVET menyasarkan untuk menambah baik penyelarasan dalam ekosistem TVET negara dalam usaha memastikan pengiktirafan laluan TVET sebagai agenda nasional. Penubuhan MTVET adalah manifestasi Kerajaan dalam memperkasakan TVET sebagai agenda nasional melalui tiga (3) teras strategik, iaitu tadbir urus bersepadu dan selaras, TVET dipacu industri, dan TVET membentuk masa hadapan, selain daripada 12 strategi pemerkasaan yang telah pun digariskan.

Ekosistem yang kondusif untuk membangunkan modal insan berkemahiran tinggi dan permintaan tinggi adalah penting dalam meningkatkan daya tarikan Malaysia sebagai destinasi pelaburan pilihan dan ini boleh dilakukan melalui pendekatan yang diselaraskan untuk menangani isu/cabaran yang kompleks dan saling berkaitan mengenai pembangunan modal insan. Melalui platform ini, industri akan terdorong untuk menyumbang idea yang membina, meningkatkan penyertaan dan komitmen ke arah memperkukuh sistem pendidikan sebagai tempat lahirnya bakat dan pembangunan kemahiran seperti yang diperlukan oleh industri.

Pengambilan Secara Beretika oleh Industri

Sebagai Kementerian yang bertanggungjawab untuk pembangunan perindustrian, MITI menekankan pengambilan secara beretika untuk mencegah amalan buruh paksa oleh para pengilang. Pada tahun 2020, Agensi Kastam dan Perlindungan Sempadan AS telah mengenakan Perintah Pelepasan Penahanan (WRO) ke atas beberapa penghantaran barangan oleh syarikat Malaysia susulan dakwaan amalan buruh paksa. Tindakan ini bukan sahaja mengakibatkan kerugian hasil, tetapi juga mencemarkan imej Malaysia.

MITI bekerjasama rapat dengan Kementerian-kementerian yang berkaitan, khususnya, KSM dan Kementerian Dalam Negeri, untuk menggalakkan amalan baik, keperluan etika dan pematuhan piawaian buruh, khususnya berkaitan pematuhan Akta Standard Minimum Perumahan dan Kemudahan Pekerja (Akta 446). MITI merupakan ahli Pasukan Petugas Pematuhan Undang-undang dan Dasar Buruh, yang ditubuhkan oleh Jabatan Buruh Semenanjung Malaysia (JTKSM) untuk memastikan pematuhan industri terhadap peruntukan di bawah undang-undang dan dasar buruh yang berkaitan, dan melaksanakan perlindungan dan tanggungjawab sosial untuk pekerja. MITI terus bekerjasama dengan KSM dan JTKSM untuk memastikan pengilang-pengilang mematuhi Akta 446 dengan menjalankan pemeriksaan penguatkuasaan ke atas syarikat pembuatan.

Untuk meningkatkan lagi pengetahuan industri tentang peraturan berkaitan akta buruh, MITI telah mengambil inisiatif untuk memberi panduan dan meningkatkan kesedaran dalam kalangan pengeksport Malaysia, khususnya PKS, tentang keperluan untuk mematuhi undang-undang buruh Malaysia dan pasaran antarabangsa, untuk mengelakkan sekatan, pembatasan atau larangan yang dikenakan ke atas produk mereka. MITI telah menganjurkan “Taklimat Pematuhan Piawaian Buruh untuk Rantaian Bekalan Mampan” pada 29 Julai 2020 dengan kerjasama JTKSM, Kedutaan AS Kuala Lumpur, dan Perikatan Perniagaan Bertanggungjawab (RBA) dan disertai oleh wakil persatuan kebangsaan, dewan perniagaan dan industri asing, persatuan serta pegawai dari Kementerian dan Agensi Kerajaan yang berkaitan. Sesi ini memberi tumpuan kepada pelaksanaan Akta Kerja berhubung dengan penghapusan elemen buruh paksa, Akta Piawaian Minimum Perumahan dan Kemudahan Pekerja, termasuk mekanisme untuk daya tahan industri dalam rantaian bekalan global – pengiktirafan mampan berkaitan piawaian buruh kepada AS dan risiko buruh paksa.

MITI bekerjasama rapat dengan Kementerian-kementerian yang berkaitan, khususnya, KSM dan Kementerian Dalam Negeri, untuk menggalakkan amalan baik, keperluan etika dan pematuhan piawaian buruh, khususnya berkaitan pematuhan Akta Standard Minimum Perumahan dan Kemudahan Pekerja (Akta 446).

MITI juga menganjurkan sesi webinar mengenai “Buruh Paksa: Perspektif UK, AS dan Australia” pada 17 Disember 2020 dengan objektif untuk menyediakan panduan kepada pengeksport melalui rangka kerja undang-undang buruh di negara pengimport utama (AS, EU dan Australia); melengkapkan pengeksport dengan maklumat untuk mengelakkan sekatan/larangan terhadap barangan mereka; dan membina kapasiti dalam menangani perintah sekatan di negara pengimport tersebut. Acara itu dianjurkan dengan kerjasama agensi Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu, Pertubuhan Antarabangsa Untuk Migrasi (IOM), *Star Media Group Berhad*, JTKSM, dan Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia (MATRADE).

Dalam perkara ini, komitmen Kerajaan sahaja tidak mencukupi. Persatuan industri dan syarikat individu juga perlu bekerjasama rapat dengan Kerajaan dalam memastikan pematuhan dengan piawaian pekerjaan yang diperlukan, amalan pengambilan beretika, dan piawaian buruh dalaman selaras dengan penanda aras global dalam rangka kerja Alam Sekitar, Sosial dan Tadbir Urus.

RENCANA 1.5

Peningkatan Proses Sijil Asal Keutamaan

Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri (MITI) telah melaksanakan penambahbaikan yang ketara berkaitan prosedur kerja untuk menambah baik proses penyampaian perkhidmatannya kepada pemain-pemandi industri semasa tempoh pandemik COVID-19.

Penambahbaikan-penambahbaikan ini terdiri daripada:

Penggunaan sepenuhnya e-Borang D Perjanjian Perdagangan Barangan ASEAN (ATIGA); e-Borang D yang diluluskan akan diubah secara elektronik (tanpa kertas) melalui platform ASEAN *Single Window* (ASW), berkuat kuasa 18 Mac 2020

Pelaksanaan pengesahan elektronik Sijil Tempasal Keutamaan (PCO) dengan meletakkan tandatangan elektronik dan meterai rasmi melalui sistem ePCO untuk Perjanjian Perkongsian Ekonomi Malaysia-Jepun (MJEPA), Perjanjian Perdagangan Bebas ASEAN-Australia-New Zealand (AANZFTA), ASEAN-Hong Kong, Kawasan Perdagangan Bebas China (AHKFTA) dan Perjanjian Perdagangan Bebas ASEAN-Korea (AKFTA) berkuat kuasa 13 April 2020

Sistem ePCO dipertingkatkan untuk membolehkan kelulusan masa nyata bagi aplikasi PCO merentas semua skim Perjanjian Perdagangan Bebas (FTA). Pada peringkat awal, ciri ini hanya tersedia untuk produk dengan Kriteria Asal “Diperoleh Sepenuhnya” dan “Perubahan Dalam Klasifikasi Tarif” (CTC) di bawah aplikasi “Kes Biasa”.

PRESTASI SEKTOR PERKHIDMATAN

Sektor perkhidmatan kekal sebagai enjin pertumbuhan ekonomi utama yang menyumbang 57.7% atau RM775.7 bilion kepada KDNK pada 2020, walaupun nilainya menurun sedikit berbanding tahun sebelumnya (2019: RM820.9 bilion). Penurunan 5.5% dari segi nilai berbanding pertumbuhan 6.2% pada 2019 (2018: RM773.0 bilion) adalah disebabkan oleh pandemik COVID-19 yang menyaksikan penguncupan dalam subsektor penginapan, pengangkutan dan penyimpanan, termasuk makanan dan minuman yang dilanda teruk oleh wabak global.

Pelaburan

Malaysia mencatatkan pelaburan bernilai RM164 bilion dalam sektor pembuatan, perkhidmatan dan utama pada tahun 2020. Daripada jumlah tersebut, sektor perkhidmatan menerima RM66.7 bilion (40.7%) merentasi 3,527 projek. Namun begitu, terdapat penurunan sebanyak 45.2% dalam jumlah pelaburan yang diluluskan berbanding RM121.7 bilion pada tahun 2019, yang disebabkan terutamanya oleh pandemik COVID-19.

Pelaburan domestik menyumbang 90.2% atau RM60.2 bilion (2019: RM97 bilion atau 79.7%) manakala pelaburan asing berjumlah RM6.5 bilion atau 9.7% (2019: RM24.7 bilion atau 20.3%). Lima (5) sektor teratas ialah hartanah (RM31.3 bilion); utiliti (RM10.8 bilion); perkhidmatan sokongan (RM5.2 bilion); telekomunikasi (RM5.2 bilion), dan yang mempunyai status Koridor Raya Multimedia (MSC) (RM3.9 bilion). Pelaburan dalam lima (5) subsektor ini secara kolektif berjumlah 85% daripada jumlah pelaburan yang diluluskan dalam sektor perkhidmatan.

Penurunan 73.7% dalam pelaburan asing daripada tahun sebelumnya (2019: RM24.7 bilion) adalah disebabkan oleh pergolakan ekonomi akibat pandemik yang memberi kesan kepada keputusan pelaburan banyak firma antarabangsa. Ini meningkatkan kepentingan yang semakin meningkat bagi pelabur domestik untuk memainkan peranan menyumbang dalam memperkasakan ekonomi tempatan.

Perdagangan

Pada tahun 2020, perdagangan perkhidmatan global telah terjejas susulan penutupan sempadan dan langkah penutupan ketat yang dikenakan untuk membendung pandemik COVID-19. Perdagangan perkhidmatan Malaysia menurun sebanyak 18.2% kepada RM262.8 bilion berbanding tahun sebelumnya (2019: RM321.2 bilion). Eksport perkhidmatan jatuh kepada RM92.6 bilion (2019: RM170.2 bilion) manakala import turun kepada RM140.1 bilion (2019: RM180.7 bilion).

Pada tahun 2020, eksport perkhidmatan menurun sebanyak 45.6% berbanding pertumbuhan yang dialami pada tahun 2019. Penurunan ketara dalam eksport ini disebabkan terutamanya oleh penurunan dalam perkhidmatan pelancongan yang mencatatkan RM12.6 bilion pada tahun 2020, berbanding RM82.1 bilion pada tahun 2019. Pengurangan 84.7% dalam perkhidmatan pelancongan ini disebabkan, terutamanya oleh penguncupan dalam aktiviti berkaitan pelancongan akibat penutupan sempadan di seluruh dunia. Namun begitu, perlu diambil perhatian bahawa walaupun pertumbuhan adalah perlahan, Malaysia mengalami sedikit peningkatan dalam eksport untuk perkhidmatan pembinaan, telekomunikasi, komputer dan maklumat. Begitu juga, import perkhidmatan pada 2020 juga menurun dengan margin yang lebih kecil sebanyak 22.7% berbanding tahun sebelumnya. Penurunan ini disebabkan oleh kelembapan dalam pembayaran untuk perkhidmatan perjalanan, pengangkutan dan pembinaan.

Hasil dan Pekerjaan

Sektor perkhidmatan menjana pendapatan RM1,637.8 bilion pada tahun 2020, menurun sebanyak 8.1% berbanding RM1,781.5 bilion pada tahun 2019. Sektor perkhidmatan menggaji 3.7 juta pekerja pada 2020, menurun 3.4% berbanding 3.8 juta pekerja pada tahun 2019.

Perdagangan Borong dan Runcit, Makanan dan Minuman serta Penginapan

Segmen perdagangan borong dan runcit, makanan dan minuman serta penginapan menjana pendapatan tertinggi sebanyak RM1,311.4 bilion pada tahun 2020 (2019: RM1,412.3 bilion), walaupun penurunan kecil sebanyak 7.1%. Bilangan pekerja yang diambil bekerja dalam segmen ini menurun sebanyak 3.5% kepada 2.8 juta orang (2019: 2.9 juta), manakala gaji dan upah menurun sebanyak 1.1% kepada RM59.3 bilion (2019: RM60 bilion).

Teknologi Maklumat dan Komunikasi, Pengangkutan dan Penyimpanan

Hasil dalam segmen teknologi maklumat dan komunikasi (ICT), pengangkutan dan penyimpanan pada tahun 2020 menurun sebanyak 9.5% kepada RM237.6 bilion daripada RM262.6 bilion pada tahun 2019. Bilangan pekerja yang diambil bekerja dalam segmen ini adalah seramai 452,491 orang (2019: 477,056) manakala gaji dan upah berjumlah RM18.8 bilion (2019: RM21.1 bilion), dengan kedua-duanya mencatatkan penurunan masing-masing sebanyak 5.1% dan 11.1%.

Kesihatan, Pendidikan dan Kesenian, serta Hiburan dan Rekreasi

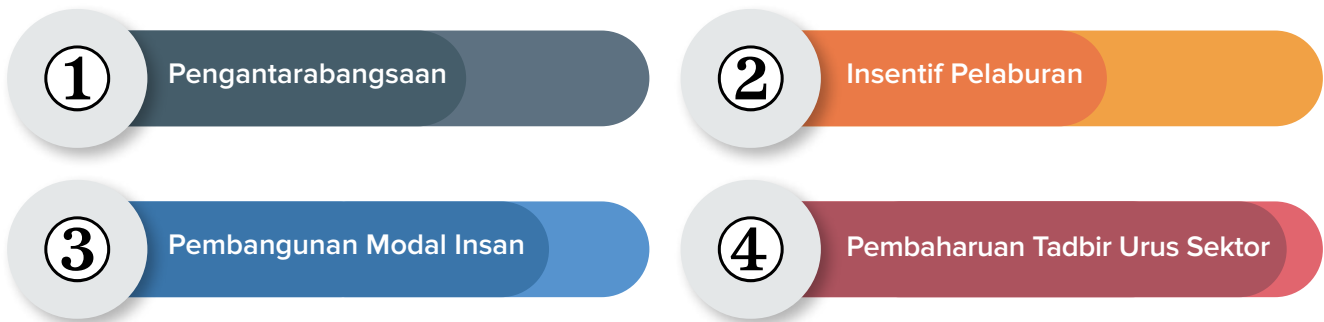
Hasil dalam kesihatan, pendidikan dan kesenian; dan segmen hiburan dan rekreasi pada 2020 mencatatkan penurunan sebanyak 21.2% kepada RM53.7 bilion (2019: RM68.1 bilion). Bilangan pekerja yang terlibat dalam segmen itu menurun sebanyak 1.9% kepada 282,630 orang (2019: 288,223) manakala gaji dan upah meningkat 0.8% kepada RM9.8 bilion (2019: RM9.7 bilion).

Perkhidmatan Profesional dan Agensi Hartanah

Hasil dalam segmen perkhidmatan profesional dan agensi hartanah menurun sebanyak 9% kepada RM35.1 bilion berbanding RM38.6 bilion tahun sebelumnya. Bilangan pekerja yang diambil bekerja menurun sebanyak 1.1% kepada 177,885 orang (2019: 179,914) manakala gaji dan upah yang dibayar menurun sebanyak 1.5% kepada RM10.0 bilion (2019: RM10.1 bilion).

PELAN TINDAKAN SEKTOR PERKHIDMATAN

Dilancarkan pada tahun 2015, Pelan Tindakan Sektor Perkhidmatan (SSB) memperkenalkan 29 pelan tindakan untuk menyokong empat (4) tuas dasar iaitu pengantarabangsaan, insentif pelaburan, pembangunan modal insan dan pembaharuan tadbir urus sektor, untuk meningkatkan kadar pertumbuhan KDNK tahunan dalam sektor perkhidmatan.

Berikut ialah gambaran pencapaian yang dibuat pada tahun 2020 di bawah beberapa pelan tindakan:

- i. bantuan kewangan dalam bentuk geran, pinjaman mudah, dan dana kepada 83 firma di bawah Dana Eksport Perkhidmatan MATRADE;
- ii. penyediaan pembangunan sistem dan integrasi Pejabat Penyelarasan dan Kerjasama Insentif di bawah MIDA pada 26 Disember 2019 untuk menambah baik penyelarasan insentif;
- iii. penubuhan dua (2) pusat baharu dan mewujudkan 42 program Pensijilan Satu Peringkat baharu berdasarkan Standard Kemahiran Pekerjaan Kebangsaan (NOSS) di bawah KSM untuk meningkatkan profil projek Laluan TVET yang direka bentuk untuk memenuhi modal insan keperluan sektor perkhidmatan;
- iv. penubuhan CoE baharu dan penciptaan empat (4) produk komersial inovatif di bawah Program Insentif Penyelidikan Perusahaan (RISE) Perbadanan Ekonomi Digital Malaysia (MDEC) menarik pelaburan bernilai RM5.5 juta. RISE telah menyediakan 12 kakitangan mahir dan berpengalaman dengan purata gaji bulanan RM7,000 untuk menjalani latihan dalam penyelidikan dan pembangunan.
- v. cadangan di bawah inisiatif Perbadanan Produktiviti Malaysia (MPC) Mengurangkan Beban Kawal Selia Tidak Perlu (RURB) untuk perkara-perkara berikut:
  - lokaliti terpilih menjalankan usaha untuk menambah baik prosedur komunikasi antara pengawal selia dan Agensi, mengurangkan masa yang diambil untuk menyelesaikan semua proses, dan menyemak kos yang dikenakan dalam menggunakan struktur di bawah projek Indeks Daya Saing Infrastruktur Digital (DIC);
  - industri makanan dan minuman untuk membuat pengaturan kawal selia dengan lebih cekap dengan menghapuskan prosedur yang tidak perlu yang menyumbang kepada kelewatan dalam mendapatkan kelulusan termasuk pembukaan semula perniagaan selepas penutupan kerana isu kebersihan; dan
  - Dasar Pembangunan dan Pelaksanaan Peraturan Negara akan diperluaskan meliputi negeri Sabah, Perlis dan Melaka.

Sebagai sebahagian daripada strategi untuk meningkatkan lagi pertumbuhan sektor perkhidmatan, MITI akan melancarkan SSB Baharu pada tahun 2021. SSB Baharu berusaha untuk memanfaatkan kekuatan dalam sektor perkhidmatan bagi membolehkan pembangunan yang berterusan, sambil menangani perkara utama cabaran yang dibangkitkan oleh pihak-pihak berkepentingan. Kerajaan juga akan memberi tumpuan khusus kepada Industri 4.0 dalam sektor perkhidmatan selaras dengan dasar *Industry4WRD* dan Pelan Tindakan Ekonomi Digital.

BIDANG-BIDANG PERTUMBUHAN MASA HADAPAN

Pandemik COVID-19 telah mendorong sempadan ke arah “Norma Baharu” yang membentuk semula semua industri secara menyeluruh dengan mentakrifkan semula cara perniagaan dan kerja dilakukan. “Norma Baharu” ini dimanifestasikan dalam pelbagai aspek operasi perniagaan, daripada rantai bekalan digital kepada tenaga kerja dan proses yang tangkas. Pengguna semakin memilih penyelesaian pembayaran e-Dagang dan tanpa tunai berbanding mod transaksi tradisional, sekali gus membuka jalan kepada ekonomi gig dan teknologi generasi seterusnya, termasuk penggunaan realiti tambahan atau maya dan kecerdasan buatan (AI). Perkembangan ini berfungsi untuk meningkatkan pengalaman pelanggan dalam sektor perkhidmatan.

Pendigitalan Penjagaan Kesihatan

Kemajuan teknologi disruptif cara perkhidmatan disampaikan merentasi rantai nilai penjagaan kesihatan. Peningkatan platform penjagaan kesihatan, ekosistem yang berkembang, dan peningkatan pergantungan pada data adalah antara trend utama yang memacu subsektor penjagaan kesihatan swasta.

Peningkatan Platform Penjagaan Kesihatan

Selaras dengan Industri 4.0, terdapat pasaran yang semakin berkembang untuk perkhidmatan atas permintaan dan berasaskan langganan untuk kedua-dua perundingan mudah alih dan perkhidmatan penjagaan di rumah.

Memperluaskan Ekosistem

Peningkatan pendigitalan dan gangguan seterusnya dalam penjagaan kesihatan telah menyaksikan kemasukan pemain bukan penjagaan kesihatan, terutamanya dari teknologi dan e-Dagang, ke dalam subsektor. Ekosistem yang semakin berkembang ini memberi peluang kepada usahawan untuk membangunkan produk dan perkhidmatan baharu, termasuk saluran baharu untuk melibatkan pelanggan/pesakit.

Meningkatkan Pergantungan Kepada Data

Jumlah data pesakit boleh diagregatkan daripada pelbagai sumber seperti institusi perubatan dan penyedia insurans, antara lain, untuk memberikan cerapan tentang pengurusan penjagaan kesihatan, stratifikasi risiko, prestasi dan jurang penjagaan kesihatan berkenaan dengan populasi. Pembangunan pengkomputeran awan untuk pangkalan data penjagaan kesihatan membolehkan doktor mengakses rekod perubatan pesakit dalam masa nyata, dan menggunakan analitik dan AI untuk menasihati pesakit mengenai tindakan seterusnya.

Laporan penyelidikan *Global Market Insights* yang dikeluarkan pada Jun 2020 menunjukkan bahawa urus niaga menggunakan teknologi kesihatan digital yang merangkumi teknologi maklumat kesihatan, boleh pakai, penderia kesihatan, dan sebarang penyelesaian yang bertujuan untuk mendigitalkan penjagaan kesihatan, berjumlah ASD106 bilion pada tahun 2019. Menurut laporan itu, pasaran ini dianggarkan berkembang 28.5% pada kadar pertumbuhan tahunan kompaun (CAGR) hingga tahun 2026. Dengan kemajuan pesat dalam teknologi, pendigitalan penjagaan kesihatan akan menjadi langkah semula jadi ke hadapan untuk mewujudkan transformasi ekonomi yang mampan bagi industri penjagaan kesihatan swasta.

Pusat Data dan Perkhidmatan Awan

Di bawah inisiatif *MyDigital*, Malaysia berusaha menarik pelaburan baharu bernilai RM70 bilion dalam sektor digital, sekali gus mewujudkan lebih 500,000 peluang pekerjaan baharu dalam ekonomi digital dan menyumbang sebanyak 22.6% kepada KDNK Malaysia mulai 2025 dan seterusnya. Membina infrastruktur digital yang membolehkan adalah asas dalam memajukan ekonomi digital yang terdiri daripada jalur lebar, Pusat Data (DC), dan stesen pendaratan kabel dasar laut.

Malaysia mempunyai potensi yang sangat kuat untuk menjadi hab serantau bagi DC kerana lokasinya yang strategik, infrastruktur yang baik dan ketersambungan. Malaysia dinilai sebagai salah satu lokasi teratas untuk DC dan Perkhidmatan Awan di Asia Tenggara, dan mendahului dari segi penggunaan teknologi awan, pemulihan data dan Analitik Data Raya (BDA). Dengan memanfaatkan pelbagai faktor seperti kecekapan kos dan ketersediaan pekerja berkemahiran tinggi, Malaysia berada pada kedudukan yang baik untuk menjadi nadi ASEAN digital.

Industri Permainan

Industri permainan memainkan fungsi penting dalam masyarakat sebagai tonggak hiburan dan hubungan sosial, di samping meningkatkan kualiti hidup jutaan orang semasa pandemik COVID-19. Dengan pertumbuhan pesat teknologi, ia telah menjadi trend bagi orang ramai – terutamanya Gen Y dan Milenium, untuk menghilangkan tekanan dengan menggunakan permainan realiti maya melalui komputer peribadi dan telefon mudah alih mereka.

Malaysia dianggap sebagai salah satu pasaran permainan terbesar di Asia Tenggara. Sehingga Jun 2020, *Newzoo*, firma risikan pasaran permainan terkemuka menyatakan bahawa 87% daripada 20.1 juta pemain di Malaysia membelanjakan wang mereka untuk barangan maya dalam permainan. Ia juga dilaporkan bahawa pasaran global akan berkembang pada 8.3% CAGR dan akan bernilai RM200.8 bilion menjelang akhir 2023. Malaysia berada di kedudukan nombor 21 dalam pasaran permainan global pada tahun 2019, dengan jumlah pendapatan bersih sebanyak ASD633 juta yang mana lebih daripada 90% dihasilkan daripada permainan mudah alih. Pada tahun 2020, rakyat Malaysia membelanjakan kira-kira ASD673 juta untuk permainan video. Menurut firma penyelidikan memasuki pasaran tertentu industri terkemuka lain *Niko Partners*, hasil permainan dalam talian dan mudah alih komputer peribadi di Asia Tenggara diunjurkan mencecah ASD4.4 bilion menjelang tahun 2021, didorong oleh kekuatan e-sukan dan permainan antarabangsa yang popular memasuki pasaran serantau.

Sukan Elektronik

Sukan elektronik (e-sukan) adalah fenomena global. Pada permulaan cabang industri permainan, pengekspornannya berpotensi untuk menyumbang kepada pertumbuhan ekonomi Malaysia. Industri ini dijangka memperoleh CAGR sebanyak 10.9% dari 2018 hingga tahun 2023, yang akan menghasilkan jumlah pasaran serantau sebanyak 168 juta permainan video menjelang 2023.

Perkhidmatan Profesional

Walaupun menghadapi cabaran akibat COVID-19, pasaran perkhidmatan profesional global dijangka berkembang daripada ASD5 trilion pada tahun 2020 kepada ASD5.4 trilion pada tahun 2021 pada CAGR sebanyak 7.9% dan akan terus berkembang pada CAGR sebanyak 7% untuk mencecah ASD6.5 trilion menjelang 2023. Arah aliran global yang semakin meningkat dan teknologi baharu muncul dijangka menyokong dan mengukuhkan pertumbuhan ini dan kedudukannya dalam segmen nilai tambah yang lebih tinggi.

Selepas COVID-19, perniagaan dan perkhidmatan profesional di Malaysia juga dijangka mencatat pertumbuhan yang lebih tinggi, seiring dengan penyesuaian diri dengan “Norma Baharu” dalam jangka sederhana hingga panjang. Ini selaras dengan peralihan dalam tiga (3) bidang utama iaitu model perniagaan yang dibina berdasarkan keupayaan digital, tenaga kerja tangkas, dan perubahan tingkah laku pengguna.

RMKe-12 meletakkan sasaran untuk menjadikan negara sebagai hab perkhidmatan profesional menjelang 2030. Untuk merealisasikan visi ini dengan jaya, MITI akan melaksanakan kajian kebolehlaksanaan yang akan menyediakan rangka kerja yang diperlukan untuk pembangunan industri perkhidmatan profesional, termasuk entiti untuk menerajui pembangunan. Kajian ini juga akan menyediakan pelan hala tuju transformasi untuk enam (6) bidang perkhidmatan profesional yang mempunyai potensi pertumbuhan tinggi, iaitu perakaunan, seni bina, kejuruteraan, undang-undang, pengiklanan dan perundingan pengurusan.

Pembuatan Aditif

Pembuatan aditif ialah industri baharu muncul yang mempunyai potensi pertumbuhan yang kukuh. Ia telah berkembang pada CAGR sebanyak 24.7% antara 2013 dan 2019, dengan jumlah perbelanjaan sebanyak ASD13.8 bilion pada tahun 2019, dan dijangka mencecah ASD46 bilion menjelang 2025, mencapai CAGR sebanyak 27.2%. Jumlah keluaran daripada Pembuatan Aditif di Asia pada tahun 2019 berjumlah ASD3.8 bilion, dengan 27.5% daripadanya adalah keluaran global. Negara-negara ASEAN menyumbang ASD228 juta atau 6% daripada jumlah keluaran di Asia, dengan Singapura menerajui pasaran serantau. Walaupun industri di Malaysia berminat untuk menceburi subsektor ini, tiada agensi penyelaras pusat untuk membimbing pembangunannya yang penting dalam merangka dasar pembangunan untuk menyokong ekosistem pembuatan aditif yang terdiri daripada pusat R&D, syarikat pemula, pengilang dan pembangun untuk penyelesaian pencetakan 3D. Usaha ini adalah selaras dengan *Sandbox* Teknologi dan Inovasi Nasional (NTIS) MOSTI, yang mengenal pasti pembuatan bahan tambahan sebagai salah satu teknologi yang difokuskan.

Pelancongan

Pada tahun 2020, Kerajaan memperkenalkan Dasar Pelancongan Negara (NTP 2020-2030) yang memberi tumpuan kepada keperluan untuk mentransformasikan industri dengan mendapatkan perkongsian dan pelaburan, memperkasakan komuniti tempatan, dan memastikan kemampanan dan daya tahan industri pelancongan. Dalam usaha menggiatkan semula pelancongan domestik, Malaysia menawarkan pakej pelancongan yang kreatif dan menarik melalui platform digital untuk mempromosikan keunikan destinasi pelancongan luar bandar. NTP 2020-2030 telah mengenal pasti 17 bidang tumpuan baharu seperti ekopelancongan, agropelancongan/pelancongan luar bandar, pelancongan berasaskan komuniti, pelancongan sukan dan pelancongan pengembaraan.

Salah satu tawaran menarik di Malaysia ialah ekopelancongan. Untuk menjadi destinasi ekopelancongan bertaraf dunia, Malaysia giat mempromosikan kemampanan dengan melaksanakan inisiatif pemuliharaan dan pemulihan alam semula jadi. Ini akan meletakkan Malaysia sebagai destinasi ekopelancongan terulung melalui pengalaman pelancongan yang dipertingkatkan ditambah dengan perkhidmatan berkualiti tinggi. Dengan ini, Malaysia menyasarkan untuk menjadi “Destinasi Ekopelancongan Terbaik Dunia” dan inisiatif ini disasarkan untuk memacu pertumbuhan ekonomi khususnya dalam sektor pelancongan dan mewujudkan lebih banyak peluang pekerjaan untuk rakyat Malaysia.

HALA TUJU 2021

Pandemik COVID-19 telah mendorong sempadan ekonomi ke arah “Norma Baharu” yang membentuk semula semua industri secara menyeluruh dengan mentakrifkan semula cara perniagaan dan kerja dilakukan. Walaupun kebanyakan sektor terjejas, beberapa segmen dalam sektor pembuatan mengalami kesan positif, termasuk dalam produk berkaitan kesihatan.

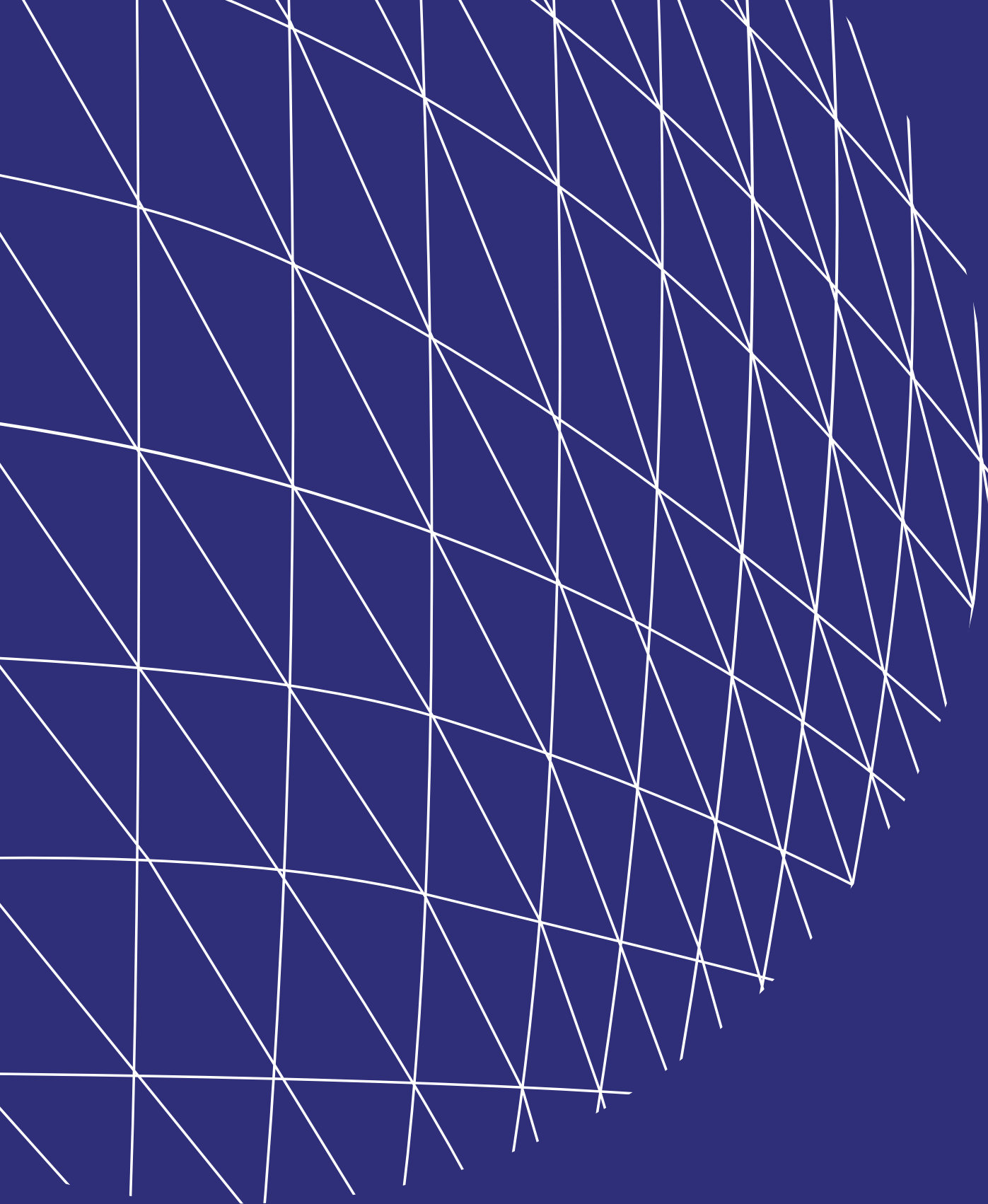
MITI akan memperluaskan jangkauannya meliputi lebih banyak firma dalam sektor pembuatan. Tindakan pembedahan harus memberi tumpuan ke atas aspek meningkatkan kebangkitan perniagaan bagi firma yang terdedah kepada ketidakpastian, namun berpotensi tinggi untuk terjejas akibat pandemik. Ini akan memastikan pulangan pelaburan dan mendedahkan amalan terbaik untuk dicontohi oleh perniagaan-perniagaan lain. Pengumpulan dan analisis data yang komprehensif diperlukan untuk mereka bentuk intervensi yang paling efektif, dari kedua-dua perspektif firma dan Kerajaan.

Respons yang tepat pada masanya oleh Kerajaan dalam menguatkuasakan PKP bagi melandaikan keluk jangkitan, dilengkapi dengan pakej rangsangan yang pantas, telah mengurangkan kesan krisis. Kerajaan telah memperkenalkan pelbagai inisiatif untuk menyokong perniagaan. Ini termasuk dasar akomodatif, sokongan kewangan dalam bentuk pinjaman mudah, geran, subsidi upah, insentif cukai pendapatan, dan moratorium pembayaran balik pinjaman kepada sektor yang bergelut. Beberapa siri bantuan turut diumumkan melalui siri pakej rangsangan ekonomi sepanjang tahun 2020. Bagaimanapun, ketidakpastian yang berlarutan di sebalik penularan pandemik terus menjejaskan pemulihan pertumbuhan Malaysia. Trajektori ekonomi Malaysia yang menasaskan lantunan semula sebanyak 6% pada 2021, dan seterusnya stabil pada kira-kira 5.7% pada tahun berikutnya, sebahagian besarnya akan bergantung kepada kejayaan pelancaran program vaksinasi COVID-19. Namun, krisis itu menawarkan peluang kepada perniagaan untuk memperbaharui strategi, mempercepatkan transformasi digital dan memperuntukkan semula sumber untuk meningkatkan kecekapan dan produktiviti.

Kerajaan telah memperkenalkan pelbagai inisiatif untuk menyokong perniagaan.

Ini termasuk dasar akomodatif, sokongan kewangan dalam bentuk pinjaman mudah, geran, subsidi upah, insentif cukai pendapatan, dan moratorium pembayaran balik pinjaman kepada sektor yang bergelut.

BAB 2

**PERDAGANGAN
ANTARABANGSA**

TINJAUAN

Tahun 2020 telah mencabar perdagangan global akibat langkah penutupan ketat yang dilaksanakan secara menyeluruh akibat pandemik COVID-19. Ini secara langsung telah menyebabkan gangguan besar kepada rantai bekalan global, terutamanya pergerakan barangan dan perkhidmatan, dan menjejaskan aktiviti pembuatan.

PRESTASI PERDAGANGAN

Pada tahun 2020, perdagangan Malaysia menguncup 3.3% kepada RM1.784 trilion. Eksport berjumlah RM983.83 bilion, susut sedikit sebanyak 1.1% manakala import RM800.48 bilion, susut sebanyak 5.8%. Bagaimanapun, lebih dagangan Malaysia pada tahun 2020 merekodkan pertumbuhan dua (2) angka empat (4) tahun berturut-turut, dengan pengembangan sebanyak 25.9% kepada RM183.35 bilion berbanding tahun 2019.

Meskipun berhadapan dengan senario yang tidak pernah berlaku sebelum ini, perdagangan luar Malaysia menunjukkan prestasi yang agak baik dengan eksport meningkat semula sebanyak 5.2% pada separuh kedua 2020 berbanding pertumbuhan negatif 7.7% yang dicatatkan pada separuh pertama. Ini boleh dikaitkan dengan pembukaan ekonomi yang progresif dan pemulihan beransur-ansur daripada permintaan luar.

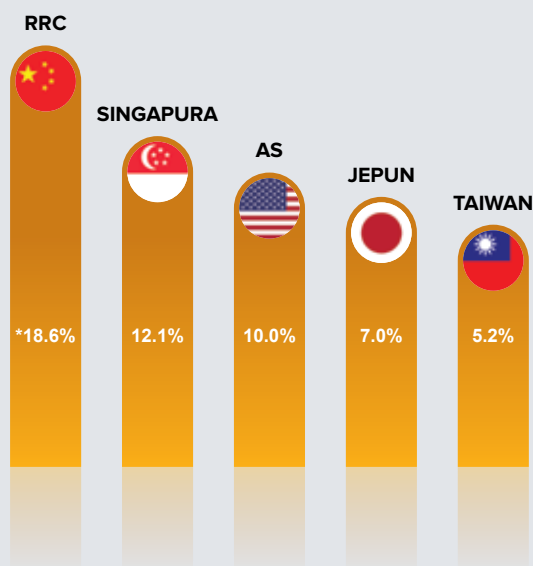
Pada tahun 2020, lima (5) rakan dagang utama Malaysia ialah Republik Rakyat China (RRC), Singapura, Amerika Syarikat (AS), Jepun dan Taiwan, secara kolektif telah menyumbang 52.8% atau RM942.1 bilion daripada jumlah perdagangan (Paparatan 2.1). Taiwan termasuk dalam senarai lima (5) teratas tahun semasa berbanding RRC, Singapura, AS, Jepun dan Thailand masing-masing pada tahun sebelumnya, yang menyumbang sejumlah 50.9%. Pada tahun 2019, Taiwan berada di tempat keenam. RRC, dengan bahagian 18.6% daripada jumlah bernilai RM331.44 bilion, meningkat 4.7% berbanding 2019, Singapura (2020: 12.1%; 2019: 12.3%), AS (2020: 10%; 2019: 9%), Jepun (2020: 7%; 2019: 7%) dan Taiwan (2020: 5.2%; 2019: 5.1%).

PAPARAN 2.1

LIMA (5) PASARAN UTAMA

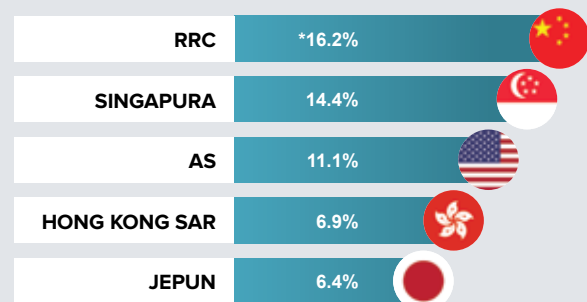
LIMA (5) PASARAN UTAMA
menyumbang lebih 50% bahagian daripada jumlah perdagangan, eksport dan import

52.8% daripada PERDAGANGAN

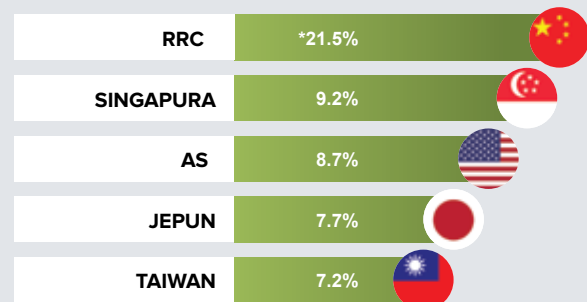

Nota: * Merujuk kepada Bahagian

55.0% daripada EKSPORT

54.4% daripada IMPORT

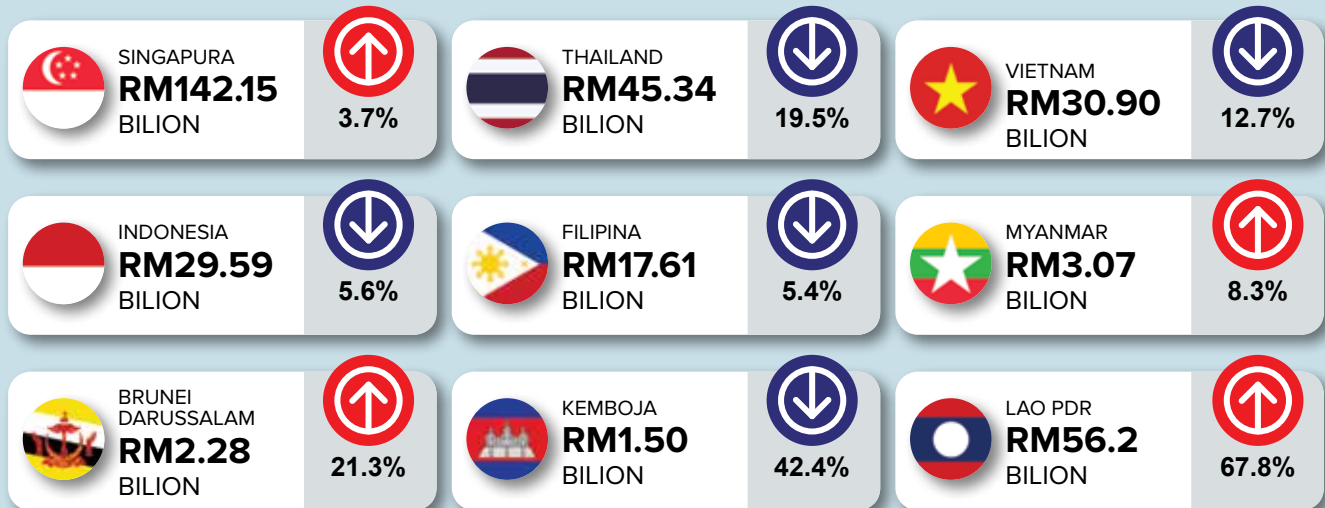
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM)

ASEAN kekal sebagai rakan perdagangan penting dan strategik bagi Malaysia, mencakupi 25.1% daripada jumlah perdagangan Malaysia pada tahun 2020. Perdagangan dengan ASEAN berjumlah RM447.84 bilion, penurunan sebanyak 8.9% berbanding tahun 2019. Eksport ke rantau ini mencatatkan penguncupan sebanyak 4.7% berikutan penurunan eksport petroleum mentah, pembuatan logam serta produk petroleum. Pada tahun 2020, eksport ke Brunei Darussalam, Republik Demokratik Rakyat Lao (Laos PDR), Myanmar dan Singapura mencatatkan peningkatan keseluruhan. Bagaimanapun, eksport ke lima (5) Negara Anggota ASEAN (AMS) yang lain menunjukkan penurunan. Pecahan eksport dan import kepada AMS ditunjukkan dalam Paparatan 2.2 dan 2.3.

Import dari negara ASEAN turun 14.7% kepada RM174.86 bilion pada tahun 2020 berbanding RM205.05 bilion pada tahun sebelumnya. Barangan elektrik dan elektronik (E&E), produk petroleum serta bahan kimia dan produk kimia merupakan import utama. Import Malaysia dari semua AMS menyaksikan penurunan keseluruhan, kecuali untuk Laos PDR; yang mencatatkan peningkatan keseluruhan sebanyak 14.7%. Paparatan 2.3 menggambarkan pecahan terperinci import dari AMS.

PAPARAN 2.2

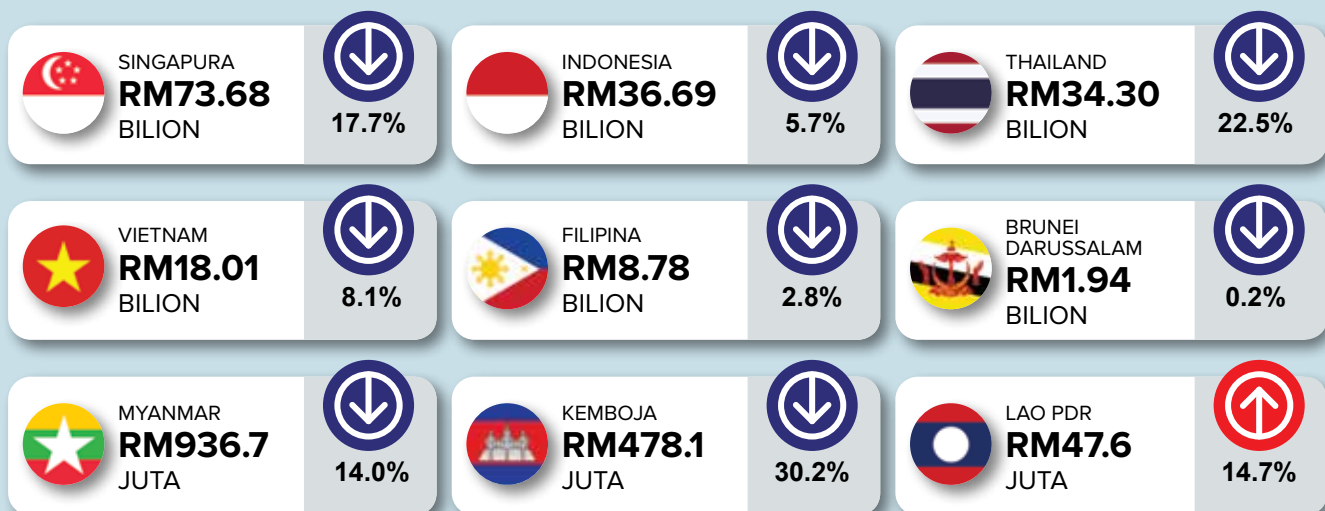
EKSPORT MALAYSIA DARI NEGARA-NEGARA ASEAN

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM)

PAPARAN 2.3

IMPORT MALAYSIA DARI NEGARA-NEGARA ASEAN

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM)

Singapura kekal sebagai rakan dagang kedua terbesar Malaysia selepas RRC pada tahun 2020, menyumbang 12.1% daripada jumlah perdagangan Malaysia. Bagaimanapun, berikutan kesan pandemik COVID-19, jumlah perdagangan dengan Singapura turun 4.7% kepada RM215.81 bilion berbanding RM226.57 bilion pada tahun 2019. Eksport ke Singapura meningkat 3.7% kepada RM142.15 bilion manakala import daripada Singapura merosot sebanyak 17.7% kepada RM73.68 bilion. Sebanyak 120 pelaburan pembuatan dari Singapura bernilai RM8.83 bilion telah diluluskan pada tahun 2020 mewujudkan sebanyak 9,080 peluang pekerjaan. Indonesia merupakan salah satu destinasi utama untuk Pelaburan Langsung Malaysia di Luar Negara (DIA) dalam kalangan AMS pada tahun 2020 selain Singapura, Thailand dan Vietnam. DIA ke Indonesia adalah terutamanya dalam sektor perkhidmatan dan pertanian manakala pelaburan langsung asing (FDI) dari Indonesia sebahagian besarnya dalam sektor pembuatan perlombongan dan kuari diikuti oleh sektor perkhidmatan. Sebanyak enam (6) projek pembuatan dengan penyertaan dari Thailand telah diluluskan pada tahun 2020 dengan jumlah pelaburan RM1.86 bilion yang telah mewujudkan sebanyak 290 peluang pekerjaan.

PERJANJIAN PERDAGANGAN BEBAS

Perjanjian Dilaksanakan

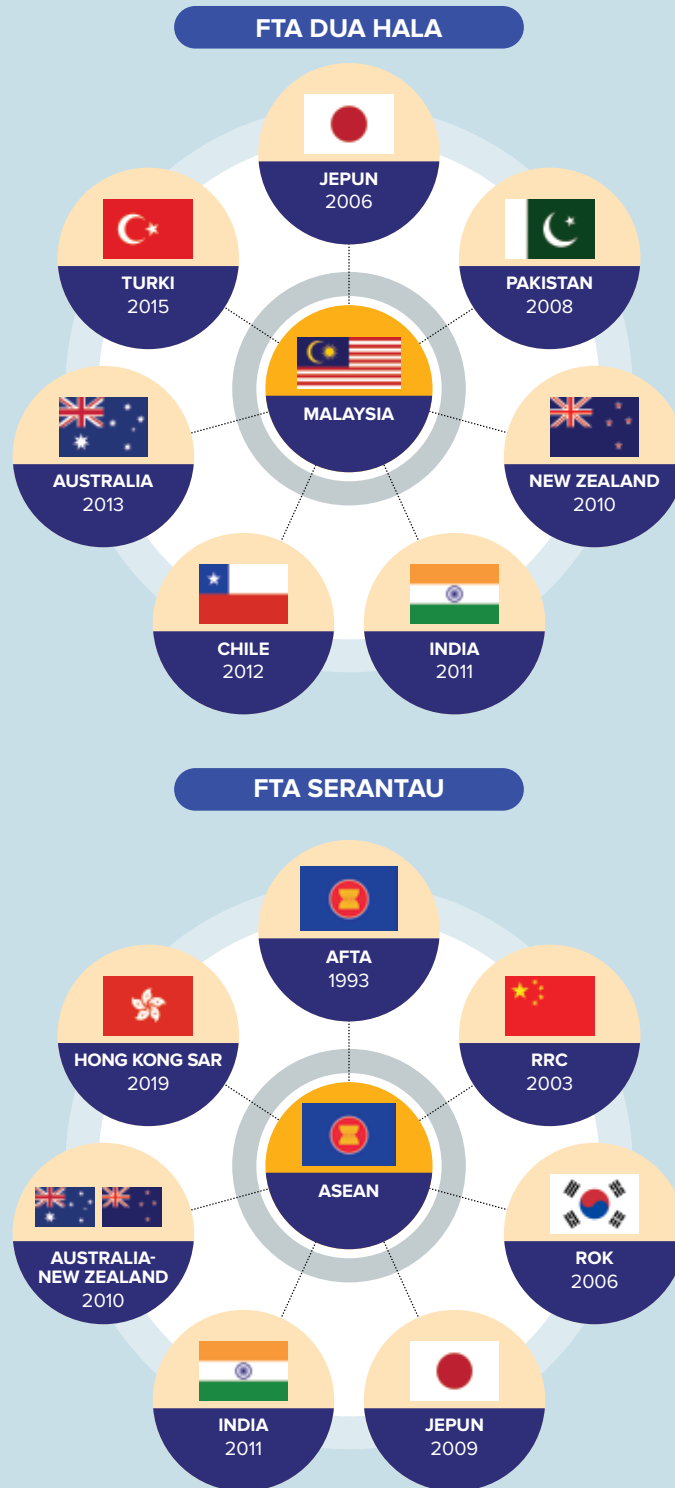
Sehingga Disember 2020, Malaysia telah menandatangani sebanyak 16 Perjanjian Perdagangan Bebas (FTA), dengan tujuh (7) adalah perjanjian dua hala manakala baki sembilan (9) adalah FTA serantau. Kesemua tujuh (7) FTA dua hala, dengan Australia, Chile, India, Jepun, New Zealand, Pakistan dan Turki, telah mula berkuat kuasa. Malaysia, melalui ASEAN, juga merupakan penandatanganan kepada FTA serantau dengan Australia dan New Zealand, RRC, Jepun, Republik Korea (ROK), Hong Kong SAR dan India. Selain itu, Perjanjian Komprehensif dan Progresif bagi Perkongsian Trans-Pasifik (CPTPP) dan Perkongsian Ekonomi Komprehensif Serantau (RCEP) telah ditandatangani, tetapi masih belum diratifikasikan.

Perdagangan dengan rakan kongsi FTA pada 2020 berjumlah RM1.190 trilion, lebih rendah sebanyak 3.3% dan menyumbang 66.7% daripada jumlah perdagangan Malaysia. Eksport kepada rakan kongsi FTA bernilai RM669.40 bilion, penurunan sebanyak 1.4% dan mewakili 68% daripada jumlah eksport Malaysia. Produk eksport utama ialah produk E&E, produk petroleum serta bahan kimia dan produk kimia yang menyumbang 53.1% daripada jumlah eksport Malaysia ke pasaran FTA. Peningkatan eksport dicatatkan ke RRC, sebanyak 13% kepada RM159.22 bilion disebabkan oleh peningkatan eksport produk besi dan keluli, Singapura (+3.7% kepada RM142.15 bilion, produk E&E) dan Hong Kong SAR (+2.3% kepada RM66.17 bilion, produk E&E). Import daripada rakan kongsi FTA susut 5.7% kepada RM520.22 bilion dan import utama ialah produk E&E, produk petroleum serta bahan kimia dan produk kimia.

PAPARAN 2.4

PERJANJIAN PERDAGANGAN BEBAS MALAYSIA

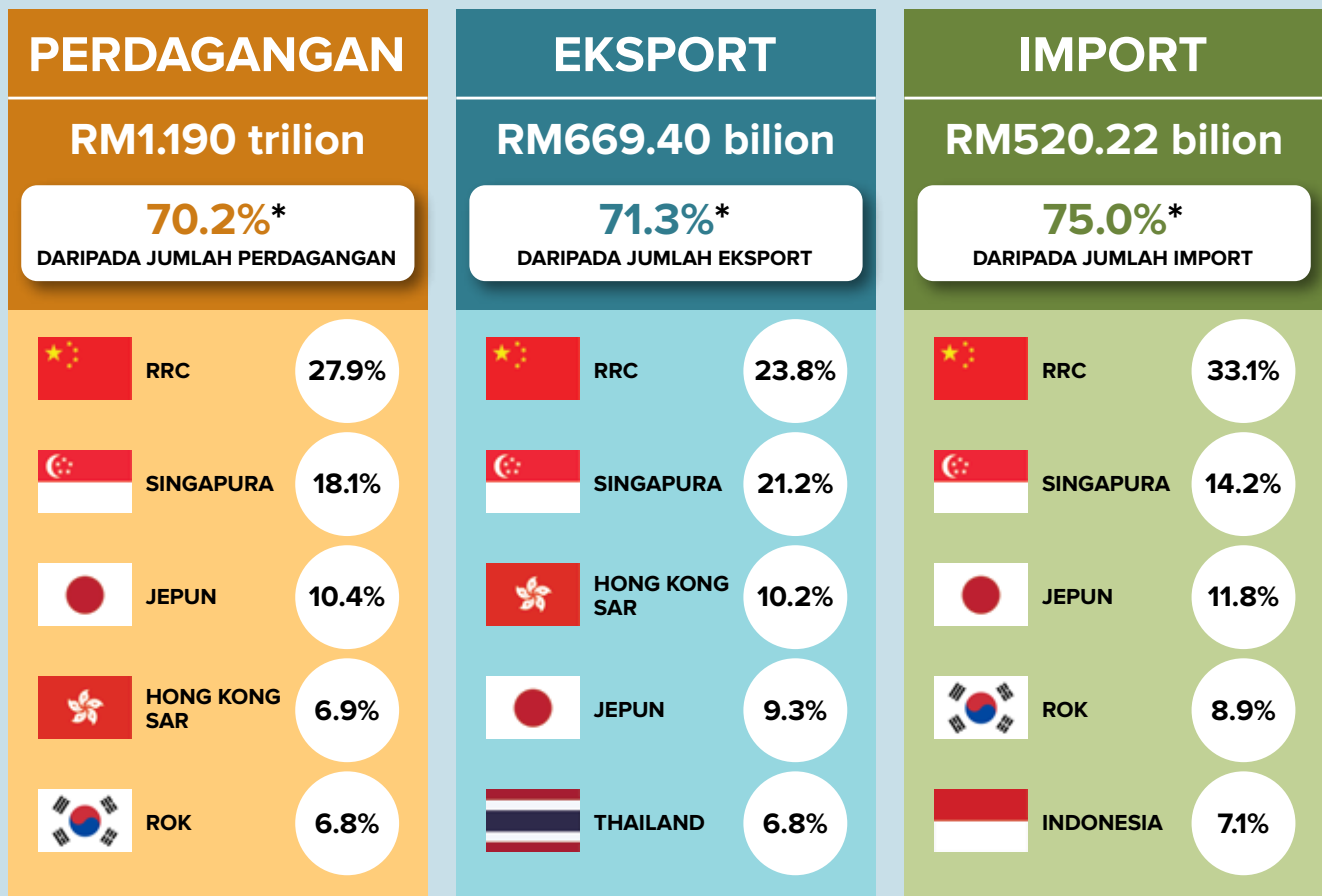

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM)

PAPARAN 2.5

PRESTASI PERDAGANGAN MALAYSIA DENGAN RAKAN PERJANJIAN PERDAGANGAN BEBAS

PERDAGANGAN DENGAN RAKAN FTA

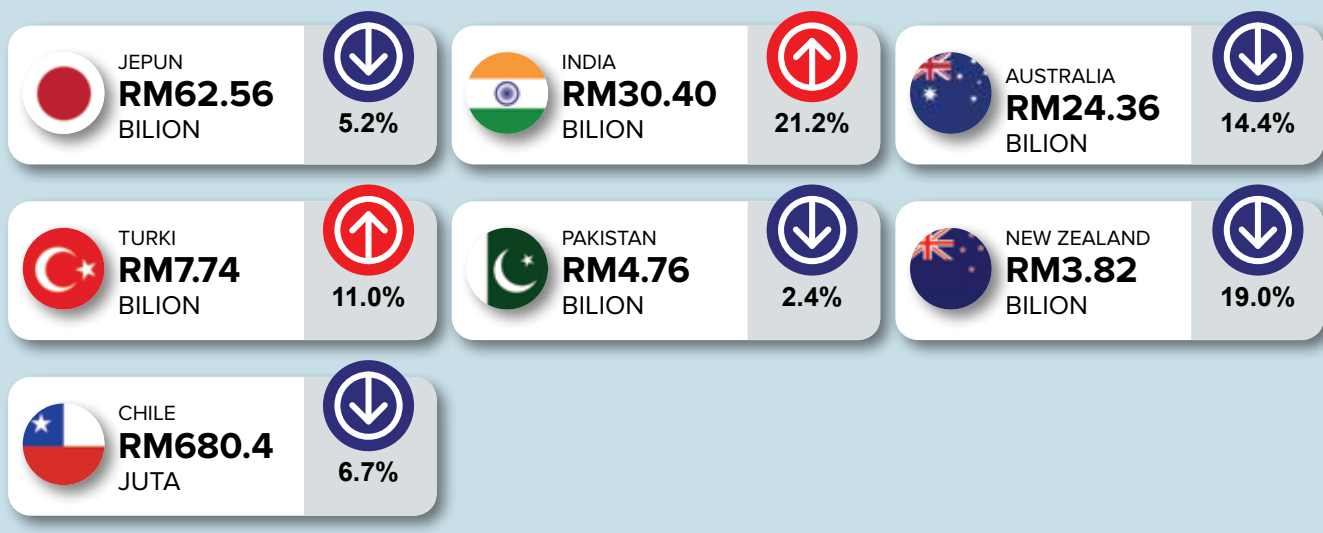
Nota: *Menunjukkan bahagian jumlah eksport & import dengan Rakan FTA

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM)

Eksport Malaysia kepada rakan kongsi FTA dua hala mencatatkan penurunan keseluruhan, kecuali ke Turki. Disebabkan oleh eksport barangan getah yang lebih tinggi, eksport ke Turki meningkat sebanyak 11% kepada RM7.74 bilion, manakala import meningkat sebanyak 13.0% kepada RM2 bilion. Besi dan keluli, petroleum serta bahan kimia dan produk kimia merupakan sebahagian besar import dari Turki. Import oleh rakan kongsi FTA dua hala menyaksikan trend turun naik, dengan penurunan dilihat membabitkan Australia, Jepun, Chile serta New Zealand manakala India, Turki dan Pakistan mencatatkan peningkatan. Carta berikut menunjukkan pecahan eksport dan import untuk rakan kongsi FTA dua hala.

PAPARAN 2.6

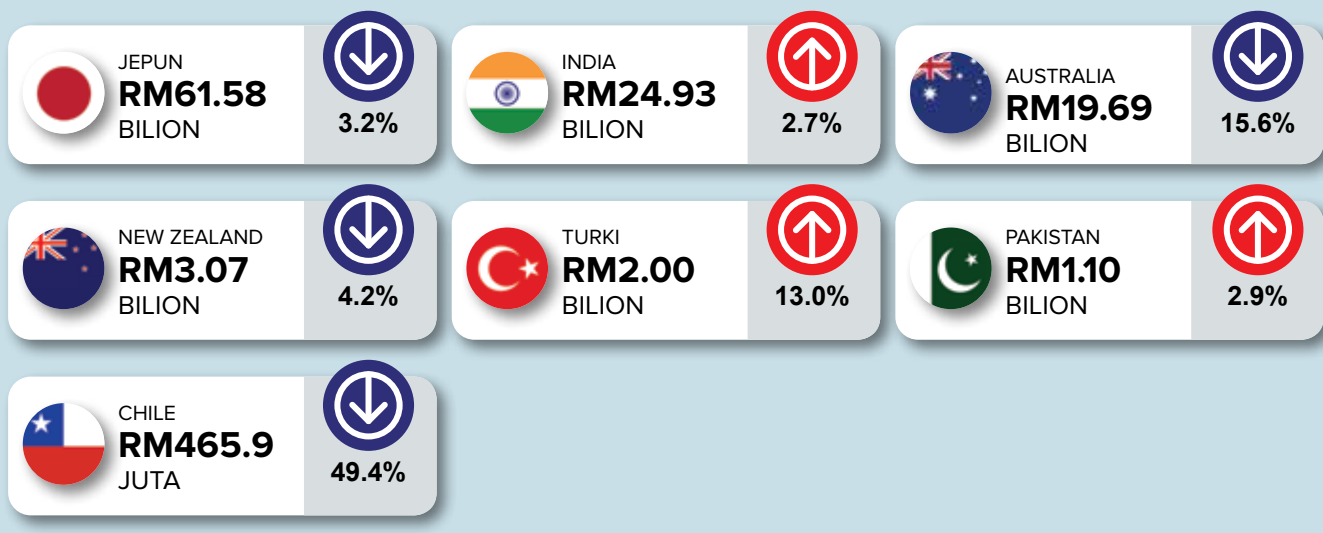
EKSPORT MALAYSIA KEPADA RAKAN PERJANJIAN PERDAGANGAN BEBAS DUA HALA

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM)

PAPARAN 2.7

IMPORT MALAYSIA DARI RAKAN PERJANJIAN PERDAGANGAN BEBAS DUA HALA

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM)

Memandangkan Malaysia bergantung kepada perdagangan antarabangsa, Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri (MITI) telah menerima pakai dasar perdagangan pragmatik dan memberikan kepentingan yang tinggi kepada perjanjian perdagangan serantau. Selaras dengan ini, Malaysia menandatangani dua (2) perjanjian perdagangan terbesar dunia dari segi pertumbuhan Keluaran Dalam Negara Kasar (KDNK). Pertamanya RCEP, yang menyumbang 29.44% daripada KDNK dunia (RM106.79 trilion) dan kedua, CPTPP, yang menyumbang 13.5% daripada KDNK dunia (RM42.22 trilion). Penglibatan Malaysia dalam kedua-dua 'FTA mega' ini adalah bukti peranan aktif MITI dalam mengejar pengaturan perdagangan dan pelaburan yang membawa manfaat ekonomi kepada negara. MITI sedang melaksanakan langkah-langkah domestik yang perlu sebelum meratifikasi kedua-dua perjanjian.

Perjanjian Komprehensif dan Progresif bagi Perkongsian Trans-Pasifik

Pada 8 Mac 2018, 11 buah negara yang mengambil bahagian – Australia, Brunei Darussalam, Kanada, Chile, Jepun, Mexico, New Zealand, Peru, Singapura, Vietnam serta Malaysia telah menandatangani CPTPP di Santiago, Chile. Majlis menandatangani teks terakhir adalah pengumpulan pelbagai pusingan rundingan, yang bermula pada 2010 sebagai Perkongsian Trans-Pasifik (TPP) dan berkembang menjadi CPTPP apabila AS menarik diri daripada perjanjian tersebut pada tahun 2017.

Berkuat kuasa pada 30 Disember 2018 untuk enam (6) negara (Australia, Kanada, Jepun, Mexico, New Zealand dan Singapura) dan pada 14 Januari 2019 untuk Vietnam, CPTPP merupakan salah satu perjanjian perdagangan dan pelaburan bebas serantau terbesar di dunia, merangkumi jumlah penduduk 495 juta orang di Asia Pasifik dan lebih 15% daripada perdagangan global. Perjanjian tersebut telah dirundingkan untuk mengurangkan halangan tarif dan bukan tarif kepada perdagangan antarabangsa di rantau ini, dan antara ini menangani perkara seperti harta intelek, pelaburan, dan penyelesaian pertikaian, antara lain. Pada dasarnya, hak dan kewajipan di bawah CPTPP terbahagi kepada dua (2) kategori utama: peraturan dan akses pasaran.

CPTPP secara amnya dilihat sebagai FTA standard tinggi dan berkualiti tinggi. Ia menyediakan akses yang lebih besar kepada sektor perkhidmatan, perlindungan dan jaminan pelaburan, peluang dalam perolehan Kerajaan, rangka kerja memudahkan ekonomi digital dan perlindungan harta intelek.

Atas sebab tersendiri, empat (4) negara, Brunei Darussalam, Chile, Peru dan Malaysia masih belum meratifikasi CPTPP. Penyertaan dalam CPTPP memberi peluang kepada Malaysia untuk meningkatkan daya saing di rantau ini kerana ia akan menjadi teras dalam mencapai pertumbuhan yang mampan. Sebagai salah satu alat dasar utama untuk pemulihan ekonomi, perjanjian seperti CPTPP boleh membawa masuk perdagangan dan pelaburan ke Malaysia, yang dapat membantu meningkatkan ekonomi, mengukuhkan lagi kedudukan negara sebagai destinasi pelaburan pilihan.

Malaysia akan terus memupuk ekosistem ekonomi yang teguh yang didorong oleh dasar perdagangan dan pelaburan yang progresif, termasuk usaha aktif perjanjian perdagangan serantau dan dua hala yang saling menguntungkan. Ini kekal sebagai motivasi di sebalik penyertaan negara dalam CPTPP dan RCEP, serta FTA sedia ada yang lain. Di samping perjanjian ini, Malaysia juga terus terlibat secara aktif dalam inisiatif perdagangan serantau lain yang akan membawa manfaat ekonomi yang besar kepada negara.

Perjanjian Kerjasama Ekonomi Komprehensif Malaysia-India

Pada 21 Ogos 2020, Bahagian Hasil, Kementerian Kewangan, India telah mengeluarkan pemberitahuan mengenai peruntukan baharu Peraturan Tempasal (ROO). Pemberitahuan berkenaan, yang dipanggil sebagai Peraturan Kastam (Pentadbiran Peraturan Tempasal di bawah Perjanjian Perdagangan), 2020 (CAROTAR, 2020), telah dilaksanakan mulai 21 September 2020. Menurut India, peruntukan baharu itu telah dirangka untuk mengesahkan kualiti produk yang memasuki pasarannya melalui penghantaran masuk serta memastikan tiada lambakan barangan oleh pihak ketiga yang disalurkan melalui negara rakan kongsi FTA. Akibatnya, syarikat dari Malaysia yang mengeksport ke India dan menuntut faedah di bawah FTA, seperti Perjanjian Kerjasama Ekonomi Komprehensif Malaysia-India (MICECA), perlu bersedia dengan dokumentasi kandungan nilai serantau dan keperluan-keperluan lain di bawah FTA yang berkenaan. Kegagalan pematuhan terhadap keperluan baharu ini boleh memberi kesan, termasuk penafian faedah FTA dan akibat undang-undang.

Rundingan Berterusan

Malaysia mengiktiraf bahawa ekosistem perdagangan dan pelaburan yang teguh, dilengkapi dengan usaha aktif bagi FTA berkualiti tinggi adalah penting untuk menambah baik dan meningkatkan daya saing negara. Sebagai sebuah negara perdagangan, FTA memainkan peranan penting dalam meningkatkan aliran masuk perdagangan dan pelaburan, yang menjadi lebih utama, ketika negara menuju ke fasa pemulihan pasca-COVID-19.

i. FTA Malaysia-Kesatuan Eropah

Rundingan FTA Malaysia-Kesatuan Eropah (MEUFTA) kekal digantung pada tahun 2020 berikutan keputusan Kabinet pada 14 Ogos 2019. Walau bagaimanapun, MITI terus terlibat dengan pihak-pihak berkepentingan dalam perjalanan ke hadapan untuk rundingan MEUFTA. Ini disebabkan oleh isu-isu berkaitan yang melibatkan Malaysia yang memerlukan perhatian dan pertimbangan lanjut, seperti layanan diskriminasi terhadap produk minyak sawit di Kesatuan Eropah (EU) serta hasrat yang berbeza dalam bidang seperti Halal, Indikator Geografi (GI) dan Perolehan Kerajaan (GP). Malaysia lebih menginginkan keseluruhan pakej MEUFTA adalah adil dan seimbang, dengan mengambil kira ruang dasar dan hak untuk dikawal selia oleh Kerajaan Malaysia.

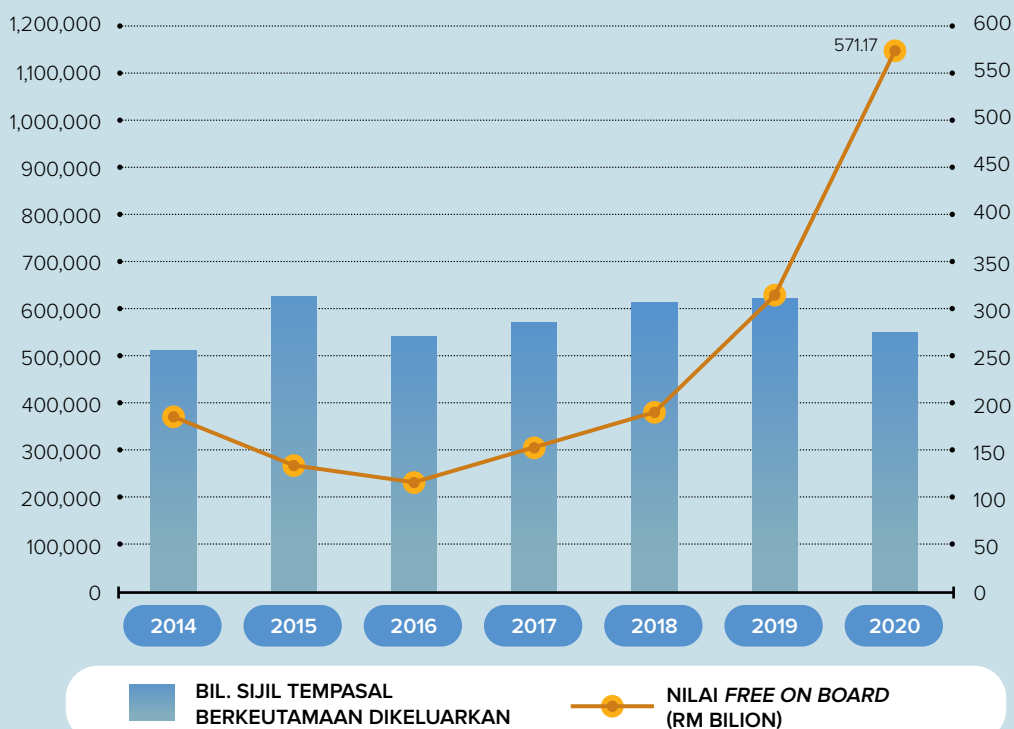
ii. Perjanjian Perkongsian Ekonomi Malaysia-EFTA

Selepas tertangguh sejak Mac 2017, rundingan Perjanjian Perkongsian Ekonomi Malaysia-EFTA (MEEPA) disambung semula pada Februari 2020. Kedua-dua pihak mengambil kira kemajuan yang dicapai setakat ini dan meneroka kemungkinan pilihan untuk menentukan maju ke hadapan dalam semua bidang yang dibincangkan. Ini merupakan perdagangan barangan (termasuk akses pasaran untuk produk perindustrian dan pertanian), langkah kebersihan dan fitosanitari, halangan teknikal kepada perdagangan, remedi perdagangan, peraturan tempasal, kemudahan perdagangan, perdagangan dalam perkhidmatan, pelaburan, isu undang-undang dan horizontal, persaingan, intelektual hak harta, perolehan Kerajaan, dan perdagangan dan pembangunan mampan. Turut dipersetujui bahawa beberapa tindakan susulan dan rundingan pusingan ke-10 akan diadakan pada suku kedua 2020. Bagaimanapun, pusingan ke-10 telah ditangguhkan disebabkan pandemik COVID-19.

Pengeluaran Sijil Tempasal Berkeutamaan

PAPARAN 2.8

BILANGAN PENGELUARAN SIJIL TEMPASAL BERKEUTAMAAN DAN JUMLAH NILAI *FREE ON BOARD* (2014-2020)

Sumber: DagangNet

Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) yang dikenakan oleh Kerajaan pada S120 dan S220 bagaimana telah menjejaskan bilangan Sijil Tempasal Berkeutamaan (PCO) yang dikeluarkan untuk tahun 2020. Kesannya dapat dilihat dalam penurunan eksport ke ASEAN serta rakan FTA yang lain. Pada tahun 2020, bilangan PCO yang dikeluarkan menurun sebanyak 13% daripada 616,099 pada tahun 2019 kepada 546,719 pada tahun 2020. Penurunan itu adalah yang pertama dalam enam (6) tahun berturut-turut sejak tahun 2014. Keberkesanan FTA boleh diukur melalui penggunaannya oleh pengeksport. Untuk tempoh tiga (3) tahun (2018 hingga 2020), kira-kira 1.8 juta PCO telah dikeluarkan dengan nilai FOB terkumpul sebanyak 1.65 trilion, merentasi semua skim keutamaan. Perjanjian Perdagangan Barangan ASEAN (ATIGA) terus menjadi peneraju FTA dengan jumlah PCO tertinggi yang dikeluarkan, walaupun penurunan sebanyak 16% daripada 237,530 pada tahun 2019 kepada 205,233 pada tahun 2020.

PCO kedua tertinggi yang dikeluarkan adalah untuk FTA ASEAN-China (ACFTA) dengan sejumlah 123,139 PCO dikeluarkan pada tahun 2020 berbanding 129,688 pada tahun 2019 diikuti oleh FTA ASEAN-Australia New Zealand (AANZFTA) dan Perjanjian Perkongsian Ekonomi Malaysia Jepun (MJEPA) dengan 37,042 PCO. FTA ASEAN-Korea (AKFTA) ialah FTA kelima paling banyak digunakan dengan masing-masing 43,158 dan 36,347 PCO dikeluarkan. Penggunaan yang lebih besar juga dilihat dalam FTA ASEAN-India (AIFTA), Kerjasama Ekonomi Komprehensif Malaysia-India (MICECA) dan FTA Malaysia-Australia (MAFTA).

Produk utama yang telah menyumbang kepada pengeluaran PCO pada tahun 2020 ialah produk E&E, produk petroleum, minyak sawit dan produk pertanian berasaskan minyak sawit, bahan kimia dan produk kimia serta produk getah. Terdapat corak yang sama dari segi produk-produk utama eksport, dilihat di hampir semua FTA, yang menunjukkan permintaan stabil untuk produk ini, daripada rakan kongsi FTA negara. Terdapat juga kadar penggunaan yang lebih tinggi untuk FTA serantau berbanding dengan FTA dua hala. Ini disebabkan terutamanya oleh keutamaan pengeksport untuk menggunakan FTA serantau sebagai sumber bahan mentah yang lebih luas.

AMALAN PERDAGANGAN SEMASA

Pendekatan Berkaitan Remedi Perdagangan

Di sebalik kesan penyederhanaan global dalam pertumbuhan kedua-dua aktiviti ekonomi dan perdagangan serta pertikaian perdagangan AS-RRC pada tahun 2019, ekonomi global terus mengalami kemelesetan yang paling teruk akibat langkah pembendungan yang dilaksanakan berikutan pandemik COVID-19. Sehingga pertengahan September 2020, sebanyak 141 buah negara telah menggunakan 330 langkah perdagangan kecemasan, khususnya langkah bukan tarif (NTM). NTM tertentu memudahkan perdagangan dan beberapa perdagangan terhad. NTM utama dikenakan untuk memastikan bekalan makanan, barangan perubatan dan peralatan perlindungan diri mencukupi atau untuk mengelakkan kemasukan pembawa penyakit yang berpotensi ke dalam sesebuah negara. Eksport barangan keperluan oleh negara tertentu, khususnya produk keluli turut terjejas oleh lonjakan NTM, seperti siasatan anti-lambakan, pengimbangan dan perlindungan yang dilakukan oleh negara-negara pengimport. Contohnya, siasatan anti-lambakan terhadap eksport produk keluli RRC merupakan isu yang telah lama wujud, namun, semasa pandemik COVID-19, mereka terus tertakluk kepada 15 siasatan anti-lambakan baharu ke atas eksport kelulunya dalam sembilan (9) bulan pertama tahun 2020.

Akibat daripada langkah pembendungan COVID-19 juga telah menjejaskan penyiasatan pertahanan perdagangan oleh pihak berkuasa penyiasat Malaysia terutamanya dalam dua (2) cara. Pertama, pengesahan fizikal oleh pihak berkuasa penyiasat di premis pengeluar atau pengeksport produk yang sedang disiasat di negara yang didakwa. Kedua, banyak permintaan untuk pelanjutan melebihi tarikh akhir oleh pengeluar dan pengeksport yang didakwa dan pihak lain yang berkepentingan yang berada di kawasan terjejas COVID-19 dan mungkin tertakluk kepada langkah-langkah pembendungan yang menghalang atau mengehadikan keupayaan mereka untuk menjawab soal selidik tepat pada masanya dan permintaan lain untuk maklumat semasa penyiasatan pertahanan perdagangan. Ini adalah antara cabaran yang dialami oleh pihak berkuasa penyiasat di Malaysia semasa krisis COVID-19 kerana penyiasatan remedi perdagangan tertakluk kepada had masa berkanun seperti yang digariskan dalam akta domestik dan peraturannya.

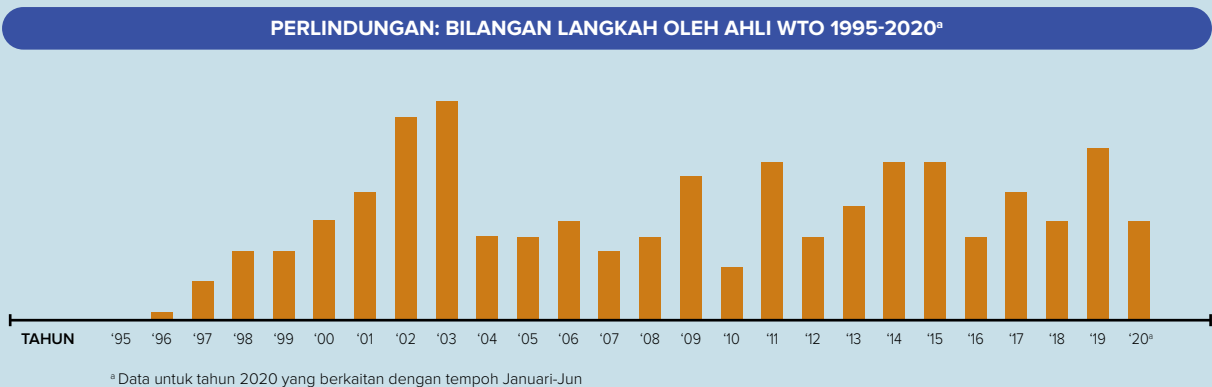
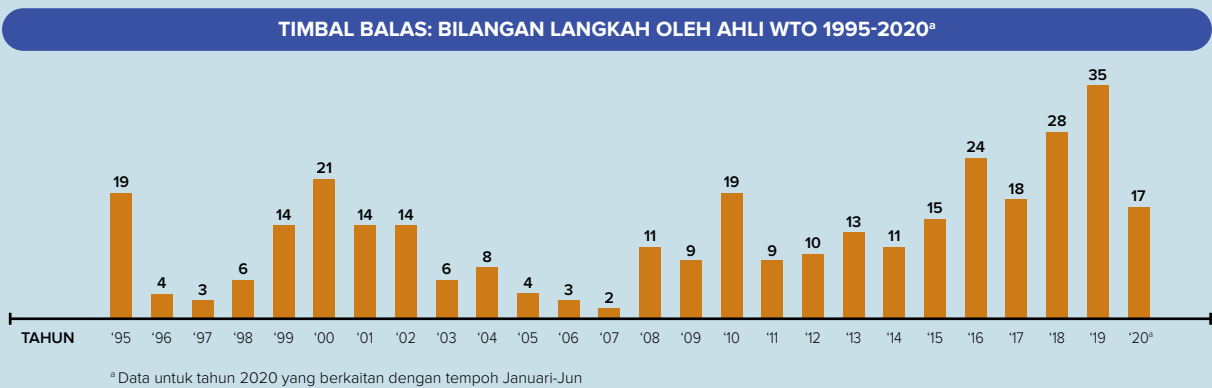
Isu-isu mengenai langkah remedi perdagangan dan pemberitahuan mengenai langkah remedi perdagangan yang dilakukan oleh negara anggota Pertubuhan Perdagangan Dunia (WTO) dibincangkan dalam mesyuarat Jawatankuasa Peraturan berkaitan anti-lambakan, subsidi dan tindakan balas, dan langkah perlindungan yang diadakan dua (2) kali setahun di WTO. Bagaimanapun, pada tahun 2020, memandangkan langkah-langkah pembendungan dan keselamatan COVID-19, mesyuarat Jawatankuasa Peraturan yang dijadualkan untuk diadakan pada minggu 27 April 2020 terpaksa dibatalkan dan dibawa ke bulan Oktober 2020 dan diadakan secara maya.

Mesyuarat Jawatankuasa Peraturan juga dimaklumkan mengenai penarikan United Kingdom (UK) dari EU pada 1 Februari 2020. EU dan UK telah memaklumkan bahawa semasa tempoh peralihan, yang berakhir pada 31 Disember 2020, Undang-undang EU dengan beberapa pengecualian terhad terus digunakan kepada dan di UK. UK juga telah menyerahkan pemberitahuan perundangan secara berasingan kepada Jawatankuasa sejak Februari 2020. Dalam hal ini, EU juga telah menyemak pengenaan duti atau kuota tertentu berhubung dengan langkah pemulihan perdagangan yang sedang dijalankan.

Graf berikut menggambarkan trend turun naik langkah remedi perdagangan yang dilakukan oleh ahli WTO, khususnya pasca krisis kewangan Asia 1998. Dari 1995-2020^a, sektor yang paling terjejas oleh langkah remedi perdagangan adalah pada produk logam, diikuti oleh produk kimia, produk plastik, mesin dan peralatan, tekstil dan produk lain.

PAPARAN 2.9

PENDEKATAN REMEDI PERDAGANGAN OLEH NEGARA ANGGOTA PERTUBUHAN PERDAGANGAN DUNIA

Sumber: Perangkaan Pertubuhan Perdagangan Dunia

Tahun 2020 merupakan tahun yang paling mencabar bagi pengilang-pengilang Malaysia kerana kesan gangguan ekonomi yang timbul akibat pelaksanaan PKP, Perintah Kawalan Pergerakan Bersyarat (PKPB) dan Perintah Kawalan Pergerakan Pemulihan (PKPP) yang membebankan aktiviti perniagaan mereka. Sebanyak tiga (3) langkah anti-lambakan telah dikenakan oleh Kerajaan Malaysia ke atas import bar pengukuh konkrit keluli yang berasal atau dieksport dari Singapura dan Turki; *cellulose fibre reinforced cement flat and pattern sheets* dari Indonesia, dan produk gelek rata daripada keluli bukan aloi bersalut atau disalut dengan aluminium dan zink dari RRC, ROK dan Vietnam. Pengenaan duti anti-lambakan afirmatif adalah perlu kerana import barangan subjek ini dari negara-negara yang didakwa, melalui kesan lambakan telah menyebabkan kemudaratan material kepada industri domestik di Malaysia yang mengeluarkan produk seumpama itu. Langkah-langkah tersebut telah diambil untuk memastikan amalan perdagangan yang adil dan mewujudkan medan yang sama rata bagi pengeluar domestik di Malaysia berbanding pengeluar dan pengeksport asing.

Kerajaan Malaysia juga telah memulakan penyiasatan perlindungan global terhadap import produk jubin lantai dan dinding seramik ke Malaysia pada tahun 2020. Bagaimanapun, siasatan telah ditamatkan selepas penentuan awal yang negatif memandangkan penyiasatan tidak dapat memastikan hubungan sebab antara peningkatan import produk dan kecederaan serius terhadap industri domestik.

Selain itu, tiga (3) siasatan anti-lambakan turut dimulakan oleh Kerajaan berhubung import *cold rolled stainless steel* yang berasal atau dieksport dari Indonesia dan Vietnam; *polyethylene terephthalate* yang berasal atau dieksport dari RRC, Indonesia, ROK dan Vietnam; dan semakan pantas duti anti-lambakan berkenaan dengan import bar pengukuh konkrit keluli yang berasal atau dieksport daripada syarikat Turki. Malaysia melaksanakan langkah-langkah ini selaras dengan undang-undang dan peraturan domestiknya, iaitu Akta Duti Timbal Balas dan Anti-lambakan 1993, Peraturan Duti Timbal Balas dan Anti-lambakan 1994, Akta Perlindungan 2006 dan Peraturan-Peraturan Perlindungan 2007. Undang-undang ini diwujudkan dengan pematuhan peruntukan Perjanjian-perjanjian Pertubuhan Perdagangan Dunia Mengenai Pelaksanaan Perkara VI berkenaan Perjanjian Umum Tarif dan Perdagangan 1994, serta Perjanjian-perjanjian mengenai Perlindungan.

Mengkaji Semula Langkah-langkah Bukan Tarif

Perbadanan Produktiviti Malaysia (MPC) telah diamanahkan untuk menjalankan kajian semula NTM. Untuk melaksanakan inisiatif ini, MPC berpandukan kepada tiga (3) rujukan, iaitu laporan kajian oleh Portal Perisikan Perdagangan Bersepadu (I-TIP)/UNCTAD, senarai Perintah Larangan Kastam (CPO) 2017, dan input daripada pakar teknikal dan pihak berkepentingan yang berkaitan. Matlamat kajian semula ini bukan sahaja terhad kepada meyakinkan Kementerian dan Agensi yang berkaitan untuk menerima pakai alat Amalan Baik Peraturan (GRP), tetapi juga untuk memasukkan GRP dalam proses kawal selia mereka. Cabaran besar adalah untuk menggalakkan penggunaan GRP daripada peringkat awal penerimaan rasmi kepada pelaksanaan terakhir dan aktiviti penguatkuasaan.

Pada peringkat pelaksanaan, terdapat dua (2) indikator berbeza yang dikenal pasti untuk program ini. Indikator pertama ialah pemprofilan NTM yang dikenal pasti dan didiagnosis (*Adoption Indicator*), di mana pangkalan data asas diperolehi dari Institut Penyelidikan Ekonomi untuk ASEAN dan Asia Timur (ERIA), yang mengenal pasti 13 institusi yang mengeluarkan sehingga 713 NTM untuk lebih 5,000 produk. Indikator kedua bertujuan mencapai penjimatan kos pematuhan sebanyak 25% menjelang tahun 2020. Anggaran kos pematuhan telah dijalankan untuk rejim kawal selia peraturan domestik menggunakan pendekatan Model Kos Standard (SCM). Anggaran ini diperolehi berdasarkan input pihak berkuasa dan sampel perniagaan. Peringkat ini melibatkan kajian kualitatif mengenai penglibatan dengan perniagaan dan pihak-pihak berkepentingan yang terjejas oleh peraturan tersebut.

Sebanyak 16 Kementerian di peringkat Kerajaan Persekutuan dan lima (5) Kementerian di peringkat Kerajaan Negeri (Sarawak – tiga (3) Kementerian; Sabah – dua (2) Kementerian) telah mengambil bahagian dalam inisiatif ini bermula dari tahun 2018 hingga 2020. Sepanjang tempoh kajian semula tiga (3) tahun (2018-2020), sejumlah 851 NTM telah disemak daripada kajian asas yang dilaporkan dalam senarai I-TIP dan MSM 2017, dan daripada jumlah itu, 419 NTM telah dikenal pasti.

Peraturan baik membawa kepada kos yang lebih rendah untuk perniagaan, produktiviti yang lebih tinggi, lebih banyak pelaburan dan inovasi yang lebih besar. Pembaharuan rejim NTM meningkatkan produktiviti dan membantu industri dalam negeri untuk memanfaatkan keuntungan daripada perdagangan yang lebih bebas. Hasilnya, ia telah menyumbang kepada lebih banyak penciptaan pekerjaan, pertumbuhan perniagaan yang lebih tinggi dan peningkatan dalam perkadaran sektor swasta, di samping mengekalkan harga yang berpatutan, meningkatkan kualiti, dan menawarkan pilihan yang lebih luas kepada pengguna. Peraturan yang tidak cekap, sebaliknya, mewujudkan kekangan dan menghalang kebolehan firma domestik untuk mempelbagaikan dan bersaing di dalam atau luar negara.

Persekitaran peraturan baik juga akan menjadikan sesebuah negara lebih menarik untuk pelaburan domestik dan antarabangsa. Kajian semula NTM adalah salah satu inisiatif utama strategik nasional yang menyumbang kepada amalan peraturan baik dan mampu meningkatkan keberkesanan, produktiviti dan kemampuan peringkat sektor, selaras dengan sembilan (9) Nexus Produktiviti Sektoral yang ditubuhkan di bawah MPB.

PENGLIBATAN-PENGLIBATAN LAIN

Mesyuarat Tahunan Forum Ekonomi Dunia 2020

Malaysia, yang diwakili oleh Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri, telah menyertai Mesyuarat Tahunan Forum Ekonomi Dunia (WEF) 2020 yang diadakan mulai 21 hingga 24 Januari di Davos-Klosters, Switzerland. Tema mesyuarat tersebut ialah "Pemegang Taruh untuk Dunia yang Padu dan Lestari". Menteri telah dijemput untuk mengambil bahagian dalam beberapa sesi, seperti "Mentadbir Perdagangan Digital: Langkah ke Hadapan" dan "Membentuk Agenda ASEAN dalam Konteks Global" serta menjadi ahli panel dalam Forum Jalur dan Jalan Ketiga anjuran RRC, antara lain beliau berkongsi mengenai pengalaman Malaysia dalam Dasar Negara mengenai Industri 4.0, cabaran yang dihadapi dalam perdagangan digital dan inisiatif untuk mengukuhkan integrasi serantau ASEAN. Mesyuarat Menteri-menteri Kumpulan Cairns ke-41, sekumpulan 19 ahli WTO pengeksport pertanian termasuk Malaysia, turut diadakan di sisi WEF pada 23 Januari 2020 di Davos-Klosters. Para menteri telah menggesa pengurangan sekurang-kurangnya separuh daripada jumlah

semasa bagi kelayakan sokongan domestik yang menjejaskan perdagangan pertanian global dan pengeluaran menjelang tahun 2030 sebagai asas bagi sistem perdagangan pertanian yang adil dan berorientasikan pasaran.

Agenda Kesalinghubungan Komanwel untuk Perdagangan dan Pelaburan

Pemimpin-pemimpin Komanwel menerima pakai Agenda Kesalinghubungan Komanwel untuk Perdagangan dan Pelaburan (CCA) dengan visi untuk meningkatkan perdagangan antara Komanwel kepada ASD2 trilion menjelang 2030 dan mengembangkan pelaburan antara Komanwel. Pada tahun 2020, peringkat kerja terus melaksanakan Pelan Tindakan CCA, yang disahkan oleh Mesyuarat Menteri-menteri Perdagangan Komanwel (CTMM) pada tahun 2019. Mesyuarat Ketua-ketua Kerajaan Komanwel (CHOGM) yang dijadual untuk diadakan di Rwanda pada Jun 2020 telah ditangguhkan disebabkan pandemik COVID-19.

INISIATIF UNTUK MENANGANI ISU DAN CABARAN

Pandemik COVID-19 mempunyai kesan yang meluas ke atas landskap perdagangan dan pelaburan global. WTO meramalkan penurunan 9.2% dalam jumlah perdagangan barangan dunia pada tahun 2020, diikuti dengan peningkatan 7.2% pada tahun 2021. Kesan ini tidak terkecuali terhadap hubungan ekonomi Malaysia dengan rakan kongsi perdagangan dan pelaburan strategiknya. Penglibatan dan mesyuarat tahunan yang dirancang untuk tahun 2020 telah terjejas kerana negara-negara anggota mengutamakan usaha mereka dalam membendung wabak dan mengurangkan kesannya melalui pelbagai langkah yang diperkenalkan di peringkat domestik.

Mesyuarat Dua Hala

Mesyuarat dua hala telah diadakan dengan tujuan untuk menyusun strategi langkah pemulihan ekonomi dalam memastikan kesinambungan perniagaan bagi kedua-dua pihak dan untuk menggalakkan kerjasama antarabangsa dalam usaha mewujudkan tindak balas global terhadap wabak tersebut. Dalam hal ini, mesyuarat dua hala maya yang dijalankan di peringkat Menteri adalah:

- i. antara Menteri Kanan dan Menteri Perdagangan, Kementerian Perdagangan, Industri dan Tenaga (MOTIE) ROK pada 20 April 2020;
- ii. antara Timbalan Menteri dan Timbalan Menteri Perdagangan Republik Turki pada 12 Mei 2020;
- iii. antara Menteri Kanan dan Timbalan Perdana Menteri, Menteri Pelaburan dan Perdagangan Luar Uzbekistan pada 8 September 2020; dan
- iv. antara Timbalan Menteri dan Pembantu Menteri Perdagangan RRC pada 11 November 2020.

Singapura dan Malaysia telah terlibat secara aktif antara satu sama lain secara dua hala dan serantau melalui platform ASEAN untuk memastikan aliran berterusan barangan dan pergerakan individu ketika pandemik. Pada 14 Julai 2020, kedua-dua negara telah bersetuju dengan pelaksanaan Laluan Hijau Timbal Balik (RGL) dan Pengaturan Ulang Alik Berkala (PCA) untuk menangani keperluan kumpulan pengembara rentas sempadan yang berbeza antara kedua-dua negara.

Khususnya, RGL mengimbangi keperluan ahli perniagaan dari Malaysia dan Singapura untuk membuat perjalanan perniagaan penting sekali masuk antara Malaysia dan Singapura tanpa membahayakan kesihatan awam melalui pelaksanaan Prosedur Operasi Standard (SOP) yang ketat dan jadual perjalanan terkawal.

Webinar

Webinar dan mesyuarat meja bulat secara maya juga telah dijalankan sebagai sebahagian daripada usaha berterusan MITI untuk mempromosikan aktiviti perdagangan dan pelaburan dua hala dengan rakan perdagangan. Webinar yang dijalankan melibatkan penyertaan daripada pemain industri utama, serta wakil daripada perniagaan, Kerajaan, persatuan dan dewan. Webinar yang dijalankan ialah:

- i. *MEDEF International*, sebuah Konfederasi Perniagaan Perancis (4 September 2020);
- ii. Berhubungan Kembali: Perkongsian Hong Kong SAR-Malaysia (24 September 2020);
- iii. Malaysia-Ukraine: Pasaran Baharu Peluang Baharu (Pasca-COVID-19) (6 Oktober 2020);
- iv. Malaysia dan Argentina: Memperkukuh Perdagangan dan Pelaburan Dua Hala dalam Norma Baharu (14 Oktober 2020);
- v. Forum Perniagaan Malaysia-China: Norma Baharu, Peluang Baharu (Webinar Pelaburan) (18 November 2020);
- vi. Mesyuarat Meja Bulat Maya Malaysia-Turkmenistan (2 Disember 2020); dan
- vii. Malaysia2China: Merebut Peluang dalam Peningkatan Teknologi RRC (Webinar Perdagangan) (10 Disember 2020).

Selain itu, Agensi MITI, iaitu Lembaga Pembangunan Pelaburan Malaysia (MIDA), Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia (MATRADE) dan InvestKL Corporation (InvestKL) juga terus menjalankan aktiviti promosi perdagangan dan pelaburan melalui pelbagai platform digital.

Mesyuarat Jawatankuasa Perdagangan Bersama/Jawatankuasa Kerjasama Ekonomi

i. Mesyuarat Pertama Jawatankuasa Bersama Perdagangan Dua Hala dan Kerjasama Pelaburan antara Malaysia dan United Kingdom, 24 November 2020

Malaysia dan UK mencapai kejayaan dalam hubungan dua hala mereka, selepas Brexit, dengan penubuhan Jawatankuasa Bersama Perdagangan Dua Hala dan Kerjasama Pelaburan, sebagai platform untuk mengukuhkan hubungan perdagangan dan pelaburan dua hala antara kedua-dua negara, serta membuka lebih banyak pintu untuk perniagaan, perkongsian dan usaha sama. Langkah ini adalah langkah proaktif untuk memastikan kemampuan kerjasama perdagangan dan pelaburan antara Malaysia dan UK ketika pandemik COVID-19. Jawatankuasa Bersama mengesahkan beberapa bidang utama kerjasama, antara lain termasuklah Pendidikan; Penilaian Standard dan Pematuhan; Pembangunan Perusahaan Mikro, Kecil dan Sederhana (PKS); Industri Halal dan Perkhidmatan Perundangan.

ii. Mesyuarat Kumpulan Kerja Kerjasama Ekonomi Ketiga antara Malaysia dan Republik Rakyat China

Mesyuarat Kumpulan Kerja Kerjasama Ekonomi (ECWG) Ketiga antara Malaysia dan RRC telah diadakan secara maya pada 28 Julai 2020. Mesyuarat ECWG yang diadakan antara MITI dan Kementerian Perdagangan (MOFCOM) membincangkan topik berkaitan kerjasama ekonomi dan perdagangan antara kedua-duanya negara. Antara lain, Malaysia dan RRC menekankan kepentingan untuk melaksanakan Program Lima (5) Tahun bagi Kerjasama Ekonomi dan Perdagangan dan untuk memperkukuh hubungan Inisiatif Jalur dan Jalan antara Malaysia dan RRC.

iii. Jawatankuasa Kerjasama Ekonomi Malaysia-Taiwan Kelima

Mesyuarat Jawatankuasa Kerjasama Ekonomi Malaysia-Taiwan (MTECC) Kelima telah diadakan secara maya pada 3 November 2020. Mesyuarat MTECC terdiri daripada tiga (3) kumpulan kerja, iaitu Perdagangan, Pelaburan dan Pembangunan PKS. Mesyuarat tahunan ini berfungsi sebagai platform untuk membincangkan dan menyelesaikan isu-isu yang menghalang perdagangan dan pelaburan dua hala, serta potensi kerjasama di bawah tiga (3) kumpulan kerja.

Penglibatan dengan Pemegang Taruh

MITI meneruskan penglibatan pihak pemegang taruh untuk meneroka lebih lanjut peluang bagi meningkatkan perdagangan dan pelaburan dua hala serta memfasilitasi kebimbangan/isu yang dihadapi oleh perniagaan serta pelabur tempatan dan asing di Malaysia. Ini termasuk penglibatan dengan Dewan Perniagaan China di Malaysia (CECCM), Gabungan Dewan Perniagaan dan Perindustrian Cina Malaysia (ACCCIM), Dewan Perniagaan Malaysia-China (MCCC), Kelab Perdana Pesuruhjaya Tinggi British, Majlis Perniagaan Malaysia-Kazakhstan, Majlis Perniagaan Malaysia-Uzbekistan, Persatuan Perdagangan Antarabangsa SME Malaysia (SMITA), Dewan Perniagaan Amerika-Malaysia (AMCHAM Malaysia), Dewan Perniagaan dan Perindustrian EU-Malaysia (EUROCHAM Malaysia) dan Dewan Perdagangan & Perindustrian Jepun, Malaysia (JACTIM).

Siri Kedua Kursus Bahasa Sepanyol

Untuk tahun kedua berturut-turut, MITI dengan kerjasama Kerajaan Colombia melalui Kedutaan Colombia di Kuala Lumpur telah menganjurkan Kursus Bahasa Sepanyol 2020. Melalui program yang dijalankan dari Oktober hingga Disember 2020, pegawai-pegawai MITI dan Agensi serta pegawai-pegawai dari Polis Diraja Malaysia, telah berpeluang menamatkan Kursus Bahasa Sepanyol selama 110 jam dalam talian oleh Universiti La Sabana, Colombia dengan jayanya.

INTEGRASI EKONOMI ASEAN

Di sebalik ketidaktentuan akibat pandemik COVID-19 global, Vietnam telah berjaya menyempurnakan jawatan Pengerusi ASEAN pada tahun 2020 dengan tema “*Cohesive and Responsive*”. AMS menumpukan usaha dalam bertindak balas terhadap pandemik sambil meneruskan agenda integrasi ASEAN dan persediaan yang lebih baik untuk masa hadapan yang lebih inklusif dan berdaya tahan. Sebagai contoh, pada 10 Mac 2020, semasa Pemukiman Menteri-Menteri Ekonomi ASEAN (AEM) ke-26 di Da Nang, AEM telah menerima pakai Kenyataan mengenai Pengukuhan Daya Tahan Ekonomi ASEAN sebagai Tindak Balas terhadap penularan COVID-19. Kenyataan AEM bukan sahaja menunjukkan sokongan kepada negara yang terjejas oleh virus tersebut tetapi juga menghantar isyarat padu bahawa ASEAN bersatu dan berazam untuk mengambil langkah untuk mengurangkan kesan COVID-19 melalui pengukuhan daya tahan ekonomi serantau. Susulan itu, pada 4 Jun 2020, Mesyuarat AEM telah menerima pakai Pelan Tindakan Ha Noi untuk Memperkukuh Kerjasama Ekonomi ASEAN dan Kesenambungan Rantaian Bekalan sebagai Tindak Balas terhadap COVID-19. Pelan tersebut bertujuan untuk meningkatkan ekonomi rantau ini dengan memastikan rantaian bekalan tetap terbuka walaupun situasi pandemik. AMS bersetuju untuk melaksanakan pelan tindakan bagi menangani kesan pandemik dengan memastikan pasaran barangan penting kekal terbuka dan kerjasama ekonomi antara negara dalam blok tersebut diperkukuh.

Semasa Sidang Kemuncak ASEAN ke-37 dan Mesyuarat Berkaitan yang diadakan secara maya dari 9 hingga 15 November 2020, Perjanjian RCEP ditandatangani oleh 10 AMS dan lima (5) rakan kongsi ASEAN-FTA yang lain, iaitu RRC, Jepun, Korea, Australia dan New Zealand. Menteri Kanan Perdagangan Antarabangsa dan Industri, YB Dato’ Seri Mohamed Azmin Ali telah menandatangani perjanjian tersebut bagi pihak Malaysia dengan disaksikan oleh Perdana Menteri, YAB Tan Sri Dato’ Haji Mahiaddin Md. Yasin. Pemimpin ASEAN juga menerima Kerangka Kerja Pemulihan Komprehensif ASEAN (ACRF) yang merupakan inisiatif merentasi tonggak untuk menjadi panduan bagi pemulihan kolektif ASEAN daripada pandemik.

Semasa Vietnam mempengerusikan ASEAN pada tahun 2020, 13 Pencapaian Ekonomi Utama (PED) telah dikenal pasti di bawah tiga (3) teras strategik, iaitu:

TERAS 1

Menggalakkan integrasi dan kesinambungan ekonomi intra-ASEAN

- Indeks Integrasi Digital ASEAN
- Peralihan Tenaga ke Arah Pembangunan Mampan (sedang dilaksanakan)
- Pembentukan sistem maklumat statistik ASEAN mengenai pembangunan mampan
- Pembangunan Pelan Hala Tuju dan Pelan Tindakan untuk menggalakkan pembangunan pembuatan pintar di ASEAN (sedang dilaksanakan)
- Mempromosikan Kesenambungan Pembayaran Serantau
- Membangunkan Garis Panduan ASEAN untuk Pembangunan Ekosistem 5G di ASEAN (sedang dilaksanakan)
- Menurunkan caj perayauan mudah alih antarabangsa (IMR) (sedang dilaksanakan)

TERAS 2

Memperkukuh penglibatan ASEAN dengan komuniti global untuk keamanan dan pembangunan mampan

- Kesimpulan akhir dan menandatangani Perjanjian RCEP

TERAS 3

Meningkatkan tindak balas dan kapasiti institusi ASEAN

- Memperkukuh pelaksanaan Pelan Tindakan Komuniti Ekonomi ASEAN (AEC) 2025
- Pembangunan Pelan Hala Tuju Membanteras Perikanan Haram, Tidak Dilaporkan dan Tidak Dikawal (IUU) di Rantau ASEAN (2020-2025) (sedang dilaksanakan)
- Menggalakkan Pembiayaan Mampan di ASEAN
- Menghubungkan Pusat Inovasi di ASEAN
- Pembangunan Rangka Kerja Keselamatan Makanan Bersepadu ASEAN (AIFS) dan Pelan Tindakan Strategik Keselamatan Makanan ASEAN (SPA-FS) (2021-2025)

Lima (5) PED iaitu Peralihan Tenaga ke Arah Pembangunan Mampan; Pembangunan Pelan Hala Tuju dan Pelan Tindakan untuk menggalakkan pembangunan pembuatan pintar di ASEAN; Membangunkan Garis Panduan ASEAN untuk Pembangunan Ekosistem 5G di ASEAN; IMR; dan Pembangunan Pelan Hala Tuju Membanteras Perikanan IUU di Rantau ASEAN (2020-2025) tidak dapat disiapkan pada tahun 2020 akibat pandemik COVID-19. PED ini akan dibawa kepada Keutamaan Tahunan ASEAN 2021 yang akan diteruskan di bawah Brunei Darussalam sebagai Pengerusi ASEAN pada tahun 2021.

Tindak Balas Kolektif ASEAN Menangani Pandemik COVID-19

Selain daripada perkara yang telah dijelaskan sebelum ini, dua (2) perkara telah diputuskan sempena Sidang Kemuncak ASEAN untuk menguruskan kesan serius akibat pandemik COVID-19.

i. Menandatangani Memorandum Persefahaman Mengenai Pelaksanaan Langkah-Langkah Bukan Tarif ke atas Barangan Penting

AEM pada 13 November 2020 telah menandatangani Memorandum Persefahaman (MoU) untuk mengurangkan kesan ekonomi COVID-19 ke atas ASEAN, mengukuhkan kesinambungan rantai bekalan, dan mengurangkan beban pentadbiran ke atas perniagaan. Ia meliputi 152 produk yang terdiri daripada makanan, ubat-ubatan, dan bekalan perubatan serta keperluan penting lain seperti kit ujian dan peralatan serta sah selama dua (2) tahun selepas ditandatangani melainkan Negara Anggota bersetuju sebaliknya, susulan semakan pertengahan penggal. Bagi mengekalkan MoU sebagai dokumen hidup, seperti yang dipersetujui semasa Mesyuarat Majlis Komuniti Ekonomi ASEAN (AECC) ke-19 pada 10 November 2020, AEM bersetuju untuk mengemas kini senarai barangan keperluan agar kekal relevan dan tepat pada masanya. Oleh itu, perluasan senarai barangan keperluan sedang dibincangkan di peringkat pegawai kanan untuk memasukkan makanan dan produk pertanian, dan dijangka akan disahkan oleh AEM menjelang September 2021.

ii. Penggunaan Rangka Kerja Pemulihan Komprehensif ASEAN dan Pelan Pelaksanaan

Pada 12 November 2020, pemimpin ASEAN telah menerima pakai ACRF dan pelan pelaksanaannya. ACRF berfungsi sebagai strategi keluar yang disatukan bagi ASEAN untuk muncul lebih kuat dan berdaya tahan daripada krisis COVID-19. Objektif ACRF adalah:

- membimbing sektor ASEAN untuk menilai, menyelaraskan semula atau mempercepatkan kerja dan keutamaan;
- menyediakan rujukan dan menetapkan keutamaan merentasi tonggak ASEAN dan pihak berkepentingan yang lebih luas;
- menggariskan penglibatan ASEAN dengan rakan kongsi dan pihak pemegang taruh yang lebih luas; dan
- menyumbang kepada Wawasan Komuniti ASEAN 2025 dan penguatkuasaan daya tahan masa hadapan.

ASEAN Bersama Rakan Dialog

Selain aspek perdagangan antara negara anggota yang biasanya akan dibincangkan, berikutan impak pandemik COVID-19 di seluruh dunia, sesi dialog ASEAN bersama rakan dialog sepanjang tahun dan sempena Sidang Kemuncak ASEAN kali ini turut termasuk perbincangan dan tindakan pemulihan yang berkaitan dengan pandemik. Perkembangan ini secara langsung menunjukkan keprihatinan dan komitmen yang ditunjukkan oleh negara anggota rakan-rakan dagang terbabit iaitu Jepun, ROK dan RRC.

i. **Kenyataan Bersama Menteri-Menteri Ekonomi ASEAN-Jepun Mengenai Inisiatif Daya Tahan Ekonomi Berhubung Penularan COVID-19 dan Pelan Tindakan Daya Tahan Ekonomi ASEAN-Jepun**

Pada 22 April 2020, AEM dan Menteri Ekonomi, Perdagangan dan Industri Jepun menerima pakai Kenyataan Bersama Menteri-Menteri Ekonomi ASEAN-Jepun Mengenai Inisiatif Daya Tahan Berhubung Penularan COVID-19 untuk mengurangkan kesan buruk pandemik ke atas ekonomi. Pelan Tindakan ini bertujuan untuk meningkatkan kerjasama bagi mengurangkan cabaran ekonomi yang dicetuskan oleh pandemik COVID-19 dan memastikan daya tahan ekonomi jangka panjang untuk pemulihan pasca pandemik ASEAN dan Jepun. Sebanyak 52 langkah strategik telah disenaraikan dalam Pelan Tindakan.

ii. **Kenyataan Bersama Menteri-Menteri Ekonomi ASEAN-China Mengenai Memerangi COVID-19 dan Meningkatkan Kerjasama Perjanjian Perdagangan Bebas ASEAN-China**

Pada 29 Mei 2020, AEM dan Menteri Perdagangan RRC telah menerima Kenyataan Bersama Menteri-Menteri Ekonomi ASEAN-China Mengenai Memerangi COVID-19 dan Meningkatkan Kerjasama ACFTA. Kepentingan kerjasama ASEAN-China dalam mengurangkan impak COVID-19 diperkukuh semula melalui pelbagai mesyuarat sepanjang tahun 2020, termasuk Mesyuarat Khas Menteri-Menteri Luar ASEAN-China Mengenai COVID-19 pada 20 Februari 2020 dan Sidang Kemuncak Khas ASEAN + 3 Mengenai COVID-19 pada 14 April 2020 serta Mesyuarat Khas Menteri-Menteri Pengangkutan ASEAN-China mengenai COVID-19 pada 16 Julai 2020.

Inisiatif kerjasama antara ASEAN dan RRC terus diperkukuh melalui pelbagai platform ASEAN, mekanisme dan pelaksanaannya yang termasuk perkongsian dan pertukaran mengenai situasi semasa yang kerap, tepat pada masanya dan telus, maklumat teknikal dan pengalaman berhubung wabak, perkongsian pengalaman dalam pencegahan dan kawalan, diagnosis dan rawatan, dan aspek-aspek berkaitan respons negara, dan sokongan RRC termasuk sumbangan kewangannya yang komited kepada Dana Respons COVID-19 ASEAN, termasuk peruntukan eksklusif daripada Dana Kerjasama ASEAN-China untuk menyokong program dalam sektor kesihatan awam serta peruntukan bekalan dan peralatan perubatan kepada AMS.

Tambahan pula, semasa mesyuarat ini, komitmen untuk mengukuhkan lagi kerjasama ekonomi ASEAN-China, termasuk melalui menyokong sistem perdagangan pelbagai hala dan meningkatkan rangka kerja integrasi ekonomi serantau telah diperkukuh semula. Turut dialu-alukan ialah kemasukan berkuat kuasa Protokol Menaik Taraf di bawah Kawasan ACFTA serta pelaksanaan peraturan dipertingkatkan bagi perdagangan barangan di bawah protokol tersebut. ASEAN dan China terus menjalin aspek lain Program Kerja masa hadapan di bawah protokol serta kerjasama dalam bidang baharu seperti e-dagang, halangan bukan tarif dan MSME untuk meningkatkan lagi FTA. Dalam hal ini, ASEAN dan RRC mengesahkan komitmen ke arah memudahkan perdagangan dan pelaburan untuk mengekalkan ketersambungan rantaian bekalan serantau dan global.

iii. **Kenyataan Bersama dan Pelan Tindakan Menteri-Menteri Ekonomi ASEAN Campur Tiga bagi Menangani Impak Ekonomi Pandemik COVID-19**

Menteri-Menteri Ekonomi dari ASEAN, RRC, Jepun, dan ROK menerima pakai Kenyataan Bersama Menteri-Menteri bagi Menangani Impak Ekonomi Pandemik COVID-19 pada 4 Jun 2020. Menteri-Menteri ASEAN + 3 (APT) kemudiannya mengesahkan Pelan Tindakan bagi Menangani Impak Ekonomi Pandemik COVID-19 semasa Konsultasi APT ke-23 yang diadakan secara maya pada 28 Ogos 2020. Pelan Tindakan ini bertujuan untuk mendorong kerjasama dan penyelarasan antara negara-negara APT di bawah rangka kerja kerjasama APT bagi mengurangkan impak ekonomi akibat pandemik COVID-19 di rantau ini, serta bersiap sedia untuk situasi kecemasan masa hadapan dan mencapai pemulihan ekonomi pasca pandemik.

Pelan Tindakan mengenal pasti langkah-langkah yang akan diterima pakai oleh negara-negara AMS dan APT di bawah dua (2) objektif utama, iaitu (i) memastikan pasaran terbuka untuk perdagangan dan pelaburan, dengan mengambil kira undang-undang dan peraturan domestik masing-masing, dan (ii) mengukuhkan daya tahan ekonomi wilayah. Negara-negara APT akan bekerjasama untuk mempromosikan dan memudahkan aliran lancar barangan keperluan, termasuk makanan, komoditi, ubat-ubatan dan bekalan perubatan yang berkaitan dengan memerangi pandemik COVID-19 dalam jangka pendek sambil berusaha untuk mengukuhkan daya saing, melengkap dan memampatkan kesinambungan rantaian bekalan rantau ini dalam jangka panjang. Pelan Tindakan akan dilaksanakan selaras dengan hak dan kewajiban AMS dan negara-negara APT di bawah Perjanjian Am mengenai Tarif dan Perdagangan (GATT) 1994 dan perjanjian yang dilindungi WTO, serta prinsip undang-undang antarabangsa dan selaras dengan Pelan Tindakan Ha Noi. Ia sama sekali tidak bertujuan untuk menghadkan ruang dasar AMS dan negara-negara APT berkenaan dengan penerimaan dan pelaksanaan langkah-langkah yang perlu untuk menjamin kepentingan negara dan kesejahteraan umum rakyat kerana ia tidak mewujudkan hak atau kewajiban di bawah undang-undang antarabangsa.

iv. Inisiatif Bersama Menteri-Menteri Ekonomi ASEAN-ROK untuk Memperkukuh Kesalinghubungan Ekonomi

Semasa Perundingan AEM-ROK ke-17 pada 29 Ogos 2020, AEM dan ROK juga menerima pakai Inisiatif Bersama Menteri-Menteri Ekonomi ASEAN-ROK untuk Memperkukuh Kesalinghubungan Ekonomi antara ASEAN-ROK sebagai tindak balas menangani pandemik COVID-19.

PERUNDINGAN PERDAGANGAN PELBAGAI HALA

Pembaharuan Pertubuhan Perdagangan Dunia

Selama 25 tahun yang lalu sejak penubuhannya, WTO telah menyumbang secara positif ke arah kestabilan ekonomi global, meningkatkan pertumbuhan perdagangan, dan menyelesaikan pertikaian perdagangan. Namun begitu, institusi perdagangan antarabangsa tersebut juga berhadapan dengan cabaran. Malah sebelum pandemik COVID-19, melaksanakan ketiga-tiga fungsi organisasi dalam menyediakan forum rundingan untuk meliberalisasikan dan mewujudkan peraturan baharu; memantau dasar perdagangan; dan menyelesaikan pertikaian antara 164 ahlinya adalah mencabar. Pandemik COVID-19 telah meningkatkan lagi cabaran ini. Untuk menggiatkan semula WTO, pembaharuan adalah penting. Secara amnya, ahli-ahlinya telah mengenal pasti tiga (3) bidang utama mengenai pembaharuan WTO: memantau dasar perdagangan ahli; berfungsi sebagai forum untuk rundingan perdagangan; dan menambah baik mekanisme untuk menyelesaikan pertikaian dan melaksanakan pelantikan baharu anggota Badan Rayuan.

Dari segi penyelesaian pertikaian, sehingga 31 Disember 2020, sebanyak 598 kes telah difailkan untuk ditimbang tara oleh ahli WTO. Daripada jumlah itu, sebanyak 174 kes adalah rayuan, satu indikator bahawa ahli-ahli percaya dengan penguatkuasaan peraturan yang berkesan untuk menegakkan sistem perdagangan pelbagai hala yang saksama, selamat dan boleh diramal. Malaysia telah merekodkan kepentingan sebagai pihak ketiga dalam 25 kes pertikaian, antaranya isu berkaitan langkah-langkah berkenaan minyak sawit dan biofuel berasaskan tanaman kelapa sawit, hak harta intelek, anti-lambakan isi ikan, perlindungan terhadap import produk fotovoltaik silikon kristal dan kes-kes berkaitan dengan produk keluli dan aluminium.

Badan Kajian Semula Dasar Perdagangan

Memandangkan pandemik COVID-19 berterusan sepanjang tahun 2020, peranan WTO kekal utama dalam memastikan aliran berterusan bekalan perubatan penting dan barangan serta perkhidmatan-perkhidmatan penting yang lain merentasi sempadan semasa krisis. Langkah kecemasan bagi menyekat perdagangan yang bertujuan untuk melindungi kesihatan, jika dianggap perlu, harus disasarkan, berkadar, telus, dan sementara untuk mengelak daripada mewujudkan halangan yang tidak perlu kepada perdagangan. Di bawah bidang kuasa Badan Kajian Semula Dasar Perdagangan (TPRB), Ketua Pengarah WTO telah mengarahkan ahlinya agar memberikan maklumat tentang semua perdagangan dan langkah berkaitan perdagangan yang diambil untuk penyediaan Laporan Pemantauan Perdagangan WTO, yang dilancarkan pada 24 Julai 2020. Sebagai sebahagian daripada komitmennya di bawah WTO, Malaysia juga telah memaklumkan langkah larangan eksport ke atas pelitup kepada WTO, dalam permintaan Ketua Pengarah mengenai Laporan Pemantauan Perdagangan dan langkah perdagangan berkaitan COVID-19 melalui TPRB WTO pada April 2020.

Isu Kelapa Sawit

Malaysia telah menggunakan platform WTO secara aktif untuk menangani langkah diskriminasi yang dikenakan oleh ahli-ahli lain terhadap minyak sawit. Malah, Malaysia menerajui kumpulan Rakan Minyak Sawit (FPO) dengan Misi Tetap negara pengeluar minyak sawit lain ke WTO pada tahun 2017. Malaysia secara konsisten telah membangkitkan kebimbangan mengenai minyak sawit dalam lapan (8) mesyuarat WTO, iaitu Jawatankuasa Perdagangan dalam Alam Sekitar, Halangan Teknikal terhadap Perdagangan dan Majlis Perdagangan bagi Barangan sepanjang 2018 hingga 2020. Pada bulan Disember 2019, Indonesia telah memfailkan kes pertikaian terhadap EU dengan mendakwa bahawa Arahan Tenaga Boleh Diperbaharui (RED) II tidak konsisten dengan Perjanjian WTO mengenai Halangan Teknikal terhadap Perdagangan, Perjanjian Umum Mengenai Tarif dan Perdagangan 1994 dan Perjanjian Mengenai Subsidi dan Langkah-langkah Timbal Balas. Di sebalik situasi COVID-19, Badan Penyelesaian Pertikaian (DSB) bersetuju untuk membenarkan penubuhan panel bagi kes tersebut kepada Indonesia pada 29 Julai 2020. Pada 12 November 2020, panel itu berjaya dibentuk. Malaysia adalah pihak ketiga dalam pertikaian tersebut dan terus mengambil bahagian secara aktif dalam kes berkenaan.

RENCANA 2.1

Peranan EXIM Bank Malaysia

EXIM Bank Malaysia (MEXIM Bank), bank polisi dengan pendekatan berasaskan peranan, merupakan satu-satunya Institusi Kewangan Pembangunan (IKP) di Malaysia yang berdedikasi untuk menggalakkan pembangunan usaha niaga rentas sempadan melalui penyediaan kemudahan pembiayaan dan insurans/takaful kepada rakyat Malaysia, entiti yang menjalankan perniagaan mereka di luar negara. Bank ini dimiliki oleh Kementerian Kewangan (Diperbadankan), yang ditetapkan di bawah Akta IKP 2002 Bank Negara Malaysia dan di bawah bidang kuasa Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri (MITI).

Bagi tahun 2020, menyedari kesan sosioekonomi yang ketara yang ditimbulkan oleh COVID-19 ke atas Malaysia, MEXIM terus menggerakkan agenda negara dalam merangsang perdagangan rentas sempadan dengan meneruskan usahanya menyediakan sokongan kewangan kepada pengeksport Malaysia. Sepanjang tahun kewangan 2020, MEXIM telah menyediakan RM5.13 bilion dalam bentuk bantuan kewangan dan perlindungan.

Sebagai sebahagian daripada Rangka Kerja Pengurusan Prestasi (PMF) Bank untuk IKP, ia juga telah berusaha untuk memperluaskan sumbangannya yang lebih luas melangkaui indikator pertumbuhan pembiayaan. Dalam menambah baik sumbangan sosioekonomi, Bank melalui pembiayaan rentas sempadan, MEXIM telah meluluskan RM359.0 juta dalam bentuk kemudahan pembiayaan kepada golongan yang kurang mendapat perkhidmatan. Ini adalah 10% melebihi sasaran Bank untuk 2020. Di samping itu, sejajar dengan pengumuman Bank Negara mengenai moratorium selama enam (6) bulan pada Mac 2020, Bank ini juga melanjutkan moratorium automatik kepada semua pelanggannya sehingga September 2020. Dalam Belanjawan Negara 2021, MEXIM akan menyediakan RM300 juta untuk memacu Platform Kewangan Rantaian Bekalan Nasional (NSC), dikenali sebagai JanaNiaga. Ini adalah platform Pembiayaan Perdagangan yang ditubuhkan dengan kerjasama perusahaan kecil dan sederhana (PKS) tempatan dan Syarikat Berkaitan Kerajaan (GLC) utama seperti PETRONAS, Tenaga Nasional Berhad dan Telekom Malaysia Berhad.

Walaupun terkesan dengan COVID-19, Bank ini terus berusaha dalam menyokong hasrat Malaysia untuk menjadi Negara Perdagangan Berdaya Saing Global melalui penyediaan pembiayaan rentas sempadan, serta program dan inisiatif baharu yang boleh membantu memacu Malaysia menjadi negara maju.

PENGANJURAN KERJASAMA EKONOMI ASIA PASIFIK MALAYSIA 2020

Malaysia merupakan salah satu ahli pengasas Kerjasama Ekonomi Asia Pasifik (APEC) sejak forum serantau ini ditubuhkan pada tahun 1989, dan tahun 2020 merupakan tahun bersejarah bagi Malaysia sebagai tuan rumah yang membanggakan bagi mesyuarat APEC buat kali kedua, selepas 22 tahun, dan yang telah diadakan pada 20 November 2020, didahului oleh Mesyuarat Menteri-Menteri APEC (AMM) pada 16 November 2020. Ini menandakan kali pertama Mesyuarat Pemimpin-Pemimpin Ekonomi APEC (AELM) dan AMM diadakan dalam format maya secara sepenuhnya. Sebagai tuan rumah APEC 2020, Malaysia juga memikul tanggungjawab mengetuai penggubalan dokumen dasar utama yang akan melakar masa hadapan rantau ini selepas Matlamat Bogor serta memastikan pengeluaran konsensus Deklarasi Pemimpin yang sukar untuk dicapai persetujuan sejak dua (2) tahun lepas. Dokumen-dokumen ini sangat penting, bukan sahaja untuk Malaysia, tetapi juga untuk APEC secara keseluruhan.

Malaysia berjaya mempengerusikan APEC 2020 dengan cemerlang, dengan menerima pakai Visi Putrajaya APEC 2040, dan Deklarasi Kuala Lumpur 2020. Ia merupakan AELM maya sepenuhnya yang pertama. AELM INI telah dipengerusikan oleh YAB Tan Sri Dato' Haji Mahiaddin Md. Yasin, Perdana Menteri Malaysia. Mesyuarat tersebut telah disertai oleh kesemua 21 Pemimpin Ekonomi APEC. Malaysia berjaya menamatkan tahun penganjurannya dengan pelancaran dua (2) pencapaian paling penting untuk APEC 2020, iaitu:

- i. Deklarasi Kuala Lumpur 2020 APEC; dan
- ii. Visi Putrajaya APEC 2040.

Visi Putrajaya berhasrat untuk mewujudkan komuniti Asia Pasifik yang terbuka, dinamik, berdaya tahan dan aman menjelang 2040, demi kemakmuran semua rakyat dan generasi akan datang. Visi ini juga mengenal pasti tiga (3) pemacu ekonomi utama untuk mencapai aspirasi ini, iaitu Perdagangan dan Pelaburan; Inovasi dan Pendigitalan; serta Pertumbuhan Kukuh, Seimbang, Selamat, Mampan dan Inklusif. Selain Visi Putrajaya, Pemimpin juga menerima pakai konsensus Deklarasi, dokumen yang masih sukar difahami sejak dua (2) tahun lalu. Dalam Deklarasi Kuala Lumpur, Pemimpin menekankan keperluan untuk memudahkan akses saksama kepada vaksin yang selamat, berkesan dan berpatutan. Mereka juga menyatakan kepentingan persekitaran perdagangan dan pelaburan yang bebas, terbuka, adil, tidak diskriminatif, telus dan boleh diramal untuk memacu pemulihan ekonomi, dan mengesahkan semula sokongan untuk kerja yang sedang dijalankan di WTO, termasuk melalui pembaharuan yang diperlukan, yang bertujuan untuk memperbaikinya fungsinya. Pemimpin menyeru persekitaran yang menyokong pembangunan ekonomi digital serta dasar ekonomi inklusif untuk memudahkan pemulihan dan pertumbuhan serantau pasca pandemik. Mereka menyatakan keperluan untuk memajukan pembangunan sumber manusia dan mengukuhkan kerjasama ekonomi dan teknikal bagi memastikan pekerja yang terjejas diberikan sokongan yang sewajarnya. Pemimpin menyatakan harapan bahawa teknologi baharu membolehkan rantau ini mengendalikan sumber dan pembaziran dengan lebih mampan, dan secara holistik. Mereka juga menzahirkan komitmen untuk menyokong usaha global bagi menangani perubahan iklim, cuaca ekstrem dan bencana alam.

Norma Baharu: Selamat Tinggal kepada Mesyuarat Fizikal, Merintis Penganjuran APEC Secara Maya

Kaedah mengadakan sesi perbincangan dan mesyuarat sempena Sidang Kemuncak APEC 2020 mula berubah susulan pandemik COVID-19 serta mengubah jadual mengenai perancangan Malaysia untuk menjadi tuan rumah mesyuarat APEC secara fizikal. Pandemik menyebabkan Malaysia menetapkan semula perancangannya untuk penganjuran APEC 2020. Malaysia menerimanya dengan mengadaptasi kepada norma baharu dan bersetuju untuk menjadi tuan rumah mesyuarat APEC dalam format secara maya sepenuhnya. Keputusan berani itu membuka landskap baharu dalam mencipta pengalaman sejarah mesyuarat maya APEC yang pertama. Cabaran terbesar yang dihadapi Sekretariat Kebangsaan APEC 2020 ialah perubahan format daripada mesyuarat fizikal kepada mesyuarat maya. Sebagai tindak balas pragmatik terhadap cabaran yang ditimbulkan oleh pandemik, Malaysia telah menggunakan pendekatan 3P berikut:

- i. Tunjang: Untuk memastikan program kerja APEC bertindak balas dengan segera dan efektif susulan krisis COVID-19;
- ii. Keutamaan: Untuk mengenal pasti mesyuarat dan acara penting yang mesti diadakan pada tahun ini, yang penting untuk kemajuan dan merealisasikan bidang keutamaan Malaysia serta pencapaian yang disasarkan; dan
- iii. Kemajuan: Untuk menerima norma baharu dengan mengadakan semua mesyuarat dalam format maya.

Sebagai menunjukkan tindak balas pantas oleh APEC semasa krisis, Kenyataan Menteri Bertanggungjawab bagi Perdagangan (MRT) APEC Mengenai COVID-19 telah dikeluarkan pada 5 Mei 2020. Kenyataan ini istimewa kerana keseluruhan proses merangka, berunding, dan penyempurnaan dilakukan secara maya. Melalui kepimpinan dan fleksibiliti Malaysia, APEC telah berjaya mengeluarkan Kenyataan ini pada 5 Mei 2020. Ia mengandungi arahan awal, namun khusus daripada Menteri Perdagangan 21 Negara-negara Anggota APEC untuk mengambil langkah memerangi pandemik dan mengurangkan impaknya.

Malaysia memulakan perjalanan digital bersejarahnya yang pertama di APEC melalui penganjuran Mesyuarat Pegawai Kanan Luar Biasa Secara Maya (VESOM) Mengenai COVID-19 yang telah diadakan pada 27 Mei 2020. Dalam membawa kepada AELM Maya yang telah berjaya diadakan pada 20 November 2020, Malaysia berjaya menganjurkan 65 mesyuarat secara maya, termasuk tujuh (7) mesyuarat peringkat Menteri.

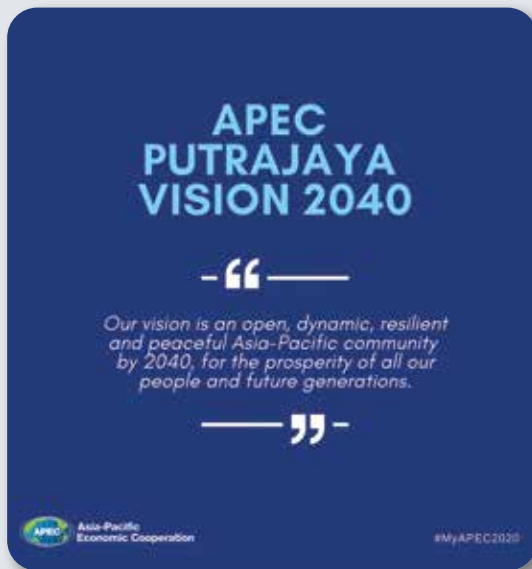
Pada 25 Julai 2020, Mesyuarat MRT APEC yang dipengerusikan oleh YB Dato' Seri Mohamed Azmin Ali, Menteri Kanan Perdagangan Antarabangsa dan Industri telah diadakan dalam format maya sepenuhnya – kali pertama dalam sejarah APEC. Mesyuarat mencapai kata sepakat mengenai Kenyataan MRT Maya (VMRT) yang dikeluarkan oleh para Menteri. Kenyataan itu dengan jelas menggariskan komitmen APEC untuk menyokong kerja WTO, memajukan usaha dalam inisiatif kemudahan perdagangan serta mengukuhkan daya tahan rantaian

bekalan dalam APEC. Kenyataan itu juga mengiktiraf kepentingan persekitaran perdagangan dan pelaburan yang bebas, terbuka, adil, tidak diskriminasi, telus dan boleh diramal dalam APEC, untuk memacu pemulihan ekonomi pada masa yang mencabar ini.

Akhirnya, menjelang akhir APEC 2020, Malaysia telah mengadakan AMM pada 16 November 2020. Selepas mesyuarat itu, Menteri-menteri APEC mengeluarkan Kenyataan Menteri Bersama yang mencerminkan usaha bersepadu APEC untuk memajukan pemulihan ekonomi serantau di rantau ini. Menteri menilai pencapaian forum pada tahun 2020, memberikan panduan tentang kerja masa hadapan berdasarkan perdagangan dan pelaburan, ekonomi dan teknologi digital, pembaharuan struktur, kerjasama ekonomi dan teknikal, dan hal-hal institusi APEC.

RENCANA 2.2

Visi Putrajaya 2040

Dalam aspirasi untuk menjadi wilayah yang lebih bersepadu dan terbuka, Pemimpin APEC pada tahun 1994, telah menerima pakai Matlamat Bogor, bertujuan untuk mewujudkan perdagangan dan pelaburan yang bebas dan terbuka menjelang 2020. Dalam merealisasikan aspirasi itu, Agenda Tindakan Osaka telah digubal pada tahun 1995 berdasarkan 15 bidang. Tahun ini menandakan kematangan Matlamat Bogor, memerlukan satu (1) set Visi baharu untuk APEC bagi melakarkan laluan untuk masa hadapan. Pada tahun 2020, semasa tahun penganjuran Malaysia, Pemimpin-pemimpin APEC telah menerima Visi Putrajaya 2040 APEC.

Visi Putrajaya APEC 2040 ialah dokumen sendiri yang menggariskan aspirasi dan hala tuju Ekonomi APEC bagi APEC untuk 20 tahun akan datang. Visi bercita-cita untuk mewujudkan komuniti Asia Pasifik yang terbuka, dinamik, berdaya tahan dan aman menjelang 2040, untuk kemakmuran semua rakyat dan generasi akan datang. Visi ini juga mengenal pasti tiga (3) pemacu ekonomi utama untuk mencapai hasrat tersebut, iaitu:

i. **Perdagangan dan Pelaburan:**

Komitmen oleh Negara Anggota APEC untuk bekerjasama bagi mewujudkan persekitaran perdagangan dan pelaburan yang bebas, terbuka, adil, tidak diskriminasi, telus dan boleh diramal.

ii. **Inovasi dan Pendigitalan:**

Untuk memupuk persekitaran yang dipacu pasaran dan disokong oleh ekonomi digital dan inovasi, bagi memperkasakan orang ramai dan perniagaan untuk mengambil bahagian dan berkembang dalam ekonomi global yang saling berkaitan.

iii. **Pertumbuhan Kukuh, Seimbang, Selamat, Mampan dan Inklusif:**

Untuk menggalakkan dasar ekonomi dan kerjasama bagi menangani cabaran sosial, ekonomi dan alam sekitar yang akan membawa manfaat dan kesejahteraan kepada semua.

Sementara perbincangan untuk Visi ini bermula seawal tahun 2016, APEC 2020 menyaksikan Malaysia menerajui proses seni bina Visi Malaysia. Meskipun proses itu bermula sejak 2016, namun pengubalan dilakukan bermula pada bulan Disember 2019 dan berkembang sepanjang tahun dengan penglibatan pelbagai pihak pemegang taruh dan 12 pusingan Sesi Dedikasi Mesyuarat Pegawai Kanan Secara Maya.

Untuk memastikan kejayaan dan pelaksanaan Visi Putrajaya APEC 2040, pelan pelaksanaan akan dibangunkan pada tahun 2021 di bawah pengerusi New Zealand. Pegawai Kanan akan memulakan perbincangan awal semasa Mesyuarat Pegawai Kanan Tidak Rasmi (ISOM) yang dihoskan secara maya oleh New Zealand mulai 9 hingga 11 Disember 2020 tentang cara melaksanakan tugas besar ini pada masa hadapan.

VISI PUTRAJAYA APEC 2040

Visi ini ialah untuk mewujudkan komuniti Asia Pasifik yang terbuka, dinamik, berdaya tahan dan aman menjelang 2040, untuk kemakmuran semua rakyat dan generasi akan datang.

Dengan kekal komited kepada misi APEC dan prinsip sukarela, tidak mengikat dan membina konsensus, Visi ini akan dicapai dengan mengejar tiga (3) pemacu ekonomi berikut:

Perdagangan dan Pelaburan: Untuk memastikan Asia Pasifik kekal sebagai ekonomi serantau yang paling dinamik dan saling berkaitan, diakui kepentingannya, dan akan terus bekerjasama untuk memberi penyampaian di dalam persekitaran perdagangan dan pelaburan yang bebas, terbuka, adil, tidak diskriminasi, telus dan boleh diramalkan. Visi ini mengesahkan sokongan terhadap peraturan yang dipersetujui oleh WTO dalam menyampaikan sistem perdagangan pelbagai hala yang berfungsi dengan baik dan menggalakkan kestabilan dan kebolehamalan aliran perdagangan antarabangsa. Matlamat Bogor dan integrasi ekonomi di rantau ini akan dimajukan berdasarkan pasaran yang dipacu, termasuk melalui kerja berkaitan agenda Kawasan Perdagangan Bebas Asia Pasifik (FTAAP) yang menyumbang kepada usaha serantau bertaraf tinggi dan komprehensif. Visi ini juga akan menggalakkan kesalinghubungan yang lancar, rantaian bekalan yang berdaya tahan dan tingkah laku perniagaan yang bertanggungjawab.

Inovasi dan Pendigitalan: Bagi memperkasakan semua kakitangan dan perniagaan untuk mengambil bahagian dan berkembang dalam ekonomi global yang saling berkaitan, Visi ini akan memupuk persekitaran yang membolehkan, antara lain, pasaran dipacu dan disokong oleh ekonomi digital dan inovasi. Pembaharuan struktur dan dasar ekonomi yang kukuh juga akan diteruskan untuk menggalakkan inovasi serta meningkatkan produktiviti dan dinamisme. Infrastruktur digital akan diperkukuhkan, transformasi digital akan dipercepatkan, jurang digital akan dikecilkan, serta bekerjasama dalam memudahkan aliran data dan mengukuhkan kepercayaan pengguna dan perniagaan dalam transaksi digital.

Pertumbuhan Kukuh, Seimbang, Selamat, Mampan dan Inklusif: Untuk memastikan rantau Asia Pasifik berdaya tahan terhadap kejutan, krisis, wabak dan kecemasan lain. Visi ini akan memupuk pertumbuhan berkualiti yang membawa faedah ketara serta kesihatan dan kesejahteraan yang lebih baik kepada semua, termasuk Perusahaan Mikro Kecil Sederhana (PMKS), wanita dan pihak-pihak lain yang mempunyai potensi ekonomi yang belum diterokai. Ia juga akan memperhebat pembangunan sumber manusia yang inklusif serta kerjasama ekonomi dan teknikal untuk melengkapkan warga APEC dengan kemahiran dan pengetahuan dengan lebih baik untuk masa hadapan. Kami akan menggalakkan dasar ekonomi, kerjasama dan pertumbuhan yang menyokong usaha global dalam menangani semua cabaran alam sekitar, termasuk perubahan iklim, cuaca ekstrem dan bencana alam secara menyeluruh untuk planet yang mampan.

Untuk mengekalkan kedudukan unik APEC sebagai forum utama untuk kerjasama ekonomi serantau serta inkubator idea yang moden, cekap dan berkesan, negara akan menerima penambahbaikan berterusan APEC sebagai sebuah institusi melalui tadbir urus yang baik dan penglibatan pihak pemegang taruh. Visi Putrajaya APEC 2040 akan dimajukan dengan semangat perkongsian sama rata, tanggungjawab bersama, saling menghormati, kepentingan bersama dan faedah bersama. Visi ini akan dicapai menjelang tahun 2040, dengan pelan pelaksanaan dan semakan semua kemajuan yang sesuai.

Pandemik COVID-19: Kerjasama dan Komitmen

Sebagai respons terhadap pandemik, pada 25 Julai 2020, MRT APEC telah membuat Deklarasi untuk Memfasilitasi Pergerakan Barangan Penting oleh MRT APEC. Ekonomi terkesan dengan kepentingan aliran perdagangan yang berterusan semasa pandemik dan komitmen untuk bekerjasama bagi memudahkan pengaliran barangan penting ketika situasi kritikal ini. Seruan ini menarik untuk memastikan komitmen bagi menangani kemudahan perdagangan, sekatan eksport dan halangan bukan tarif bagi barangan penting. Malaysia bersama-sama dengan Negara Anggota APEC telah menubuhkan platform yang dikenali sebagai Pertukaran Maya Terkini dan Segera Secara Maya Mengenai COVID-19 (COVID-19 LIVE) untuk melaksanakan pendekatan yang diselaraskan bagi mengumpul dan berkongsi maklumat tentang dasar dan langkah oleh Negara Anggota APEC untuk menangani COVID-19. Malaysia sebagai tuan rumah APEC 2020 telah mengambil inisiatif untuk mencadangkan platform digital yang dikenali sebagai Pertukaran Maya Terkini dan Segera (LIVE) COVID-19, yang berfungsi sebagai alat untuk perkongsian maklumat dalam kalangan Ekonomi APEC untuk meningkatkan kesiapsiagaan rantau ini terhadap pandemik.

Malaysia sebagai tuan rumah APEC 2020 telah mengambil inisiatif untuk mencadangkan platform digital yang dikenali sebagai Pertukaran Maya Terkini dan Segera (LIVE) COVID-19, yang berfungsi sebagai alat untuk perkongsian maklumat dalam kalangan Ekonomi APEC untuk meningkatkan kesiapsiagaan rantau ini terhadap pandemik.

Kumpulan Kerja Kerjasama Teknikal Pertanian (ATCWG). Objektif projek ini selaras dengan sasaran APEC dalam Pelan Hala Tuju Keselamatan Makanan untuk Ekonomi APEC bagi mengurangkan kehilangan dan pembaziran makanan sebanyak 10% menjelang 2020.

Sepanjang APEC 2020, Jawatankuasa Pemandu Kerjasama Ekonomi dan Teknikal (SCE) dan subforanya telah berjaya mengeluarkan empat (4) Kenyataan Menteri semasa Mesyuarat Peringkat Tinggi APEC ke-10 Mengenai Kesihatan dan Ekonomi, Forum Wanita dan Ekonomi, Mesyuarat Peringkat Menteri PKS dan Dasar Menteri. Dialog Pernyataan Keselamatan Makanan. SCE dan subforanya juga menghasilkan beberapa hasil penting termasuk memuktamadkan Pelan Pelaksanaan masing-masing untuk Pelan Hala Tuju APEC Mengenai Serpihan Laut dan Menangani Perikanan IUU oleh Kumpulan Kerja Kelautan dan Perikanan (OFWG).

Malaysia dan beberapa Ekonomi lain terus menyokong cadangan China untuk menubuhkan Subdana Dana Sokongan APEC (ASF) untuk Memerangi COVID-19 dan Pemulihan Ekonomi (CCER). Objektifnya adalah untuk menyatakan perkaitan dan komitmen APEC untuk menangani kesan ekonomi COVID-19 yang dihadapi oleh Ekonomi. Malaysia telah berjanji untuk membuat sumbangan sukarela sebanyak RM1 juta kepada subdana sebaik sahaja cadangan itu diluluskan.

Malaysia terus melaksanakan projek Peruntukan Khusus MSME Generasi Akan Datang dan Kemungkinan Langkah Seterusnya, yang telah disahkan pada tahun 2019. Projek ini dilaksanakan berdasarkan hasil Tinjauan Mengenai Peruntukan Berkaitan MSME/MSME dalam FTA/Perjanjian Perdagangan Serantau (RTA) Ekonomi APEC yang dijalankan oleh Filipina dan berusaha untuk mengenal pasti potensi peruntukan khusus MSME generasi akan datang dan kemungkinan langkah seterusnya untuk Program Kerja MSME di Kawasan Perdagangan Bebas Asia Pasifik (FTAAP). Malaysia akan mengadakan bengkel pada tahun 2021, yang akan membincangkan kemungkinan peruntukan khusus MSME dalam FTAAP, akhirnya akan meningkatkan keupayaan MSME untuk mengantarabangsakan dan meningkatkan penglibatan dalam perdagangan global.

Selain itu, Malaysia juga mengambil langkah proaktif dalam APEC dengan menganjurkan projek yang dibiayai sendiri mengenai Dialog Dasar Berbilang Tahun (MYPD) Mengenai Pengurusan Sisa Inovatif yang berkaitan dengan keutamaan ketiga APEC 2020: Memacu Kelestarian Inovatif. Projek itu ditaja bersama oleh Cina Taipei dan Thailand dengan sokongan daripada Perkongsian Dasar Bagi Keselamatan Makanan (PPFS), Kumpulan Kerja Tenaga (EWG), Perkongsian Dasar untuk Sains, Teknologi dan Inovasi (PPSTI), dan

Ekonomi telah mencapai kemajuan merentasi ketiga-tiga tonggak. Malaysia khususnya terus memberi keutamaan dan mempergiatkan tindakan berkaitan dalam bidang pembaharuan perundingan awam, integrasi PKS serta pemerdayaan wanita. Pengambilan stok dan cadangan daripada laporan semakan akhir menjadi input kepada Jawatankuasa dalam merumuskan Agenda APEC Dipertingkatkan bagi Pembaharuan Struktur – EAASR (dokumen penggantian kepada RAASR) yang akan menjadi organ utama seterusnya agenda pembaharuan struktur rantau ini untuk lima (5) tahun akan datang. Dokumen ini dijangka akan diterima sah semasa Mesyuarat Menteri Pembaharuan Struktur (SRMM) pada tahun 2021. Selain itu, Jawatankuasa ini juga menumpukan sumbernya dalam memuktamadkan Pelan Tindakan Kemudahan Ketiga APEC Menjalankan Perniagaan 2021-2025, yang menyeru rantau ini untuk memberi tumpuan kepada lima (5) bidang keutamaan yang dikenal pasti, iaitu Menguatkuasakan Kontrak, Mendapatkan Kredit, Mendaftarkan Harta, Menyelesaikan Insolvensi, dan Melindungi Pelabur Minoriti. Objektif luas inisiatif ini adalah menambah baik persekitaran perniagaan di rantau Asia Pasifik melalui sasaran penambahbaikan seluruh APEC sebanyak 12% dalam bidang keutamaan terpilih menjelang tahun 2025. Pelan Tindakan ini akan menjadi salah satu dokumen hasil untuk pengesahan pada SRMM.

Majlis Penasihat Perniagaan APEC

Majlis Penasihat Perniagaan APEC (ABAC) ditubuhkan untuk memberikan pandangan dan mencadangkan inisiatif baharu dari perspektif perniagaan kepada Kerajaan mengenai pelaksanaan agenda APEC untuk mengukuhkan perdagangan di rantau Asia Pasifik. Sama seperti Pengerusi APEC 2020 Malaysia, Pengerusi ABAC Malaysia datang dengan pelbagai jangkaan. Dengan Integrasi, Inovasi dan Kemasukan sebagai tema menyeluruh, Malaysia telah berjaya mengemudi perbincangan substantif dalam ABAC dan telah diamanahkan untuk menyuarakan pandangan sektor swasta pada Mesyuarat Pegawai Kanan dan peringkat Menteri APEC yang berkaitan.

Di bawah kepimpinan Malaysia, ABAC telah bertindak balas terhadap isu ekonomi yang paling mendesak di rantau ini dengan menggariskan dengan pantas cadangan sektor swasta bagi menangani kesan segera pandemik COVID-19, sebagai asas untuk pemulihan dan ke arah peningkatan daya tahan. Secara konsisten, ABAC telah menyumbangkan sumbernya dalam merealisasikan pencapaian APEC 2020 Malaysia dengan efektif, termasuk pada peringkat penggubalan Visi Putrajaya 2040.

Di samping itu, ABAC dapat menyelesaikan program utamanya untuk tahun ini dengan cemerlang walaupun menghadapi cabaran yang belum pernah berlaku sebelum ini berpunca daripada pandemik. Ini termasuk kejayaan penganjuran Dialog Ketua Pegawai Eksekutif (CEO) APEC, mesyuarat utama tahunan perniagaan terkemuka di rantau ini dan pemimpin Kerajaan sebagai sebahagian daripada program Minggu Pemimpin pada bulan November 2020. Kejayaan acara secara maya 25 jam itu adalah ditandai dengan penyertaan sembilan (9) Pemimpin APEC bersama Malaysia iaitu Kanada, Chile, RRC, Indonesia, Jepun, New Zealand, Singapura, dan Thailand.

Pada tahun 2020, Malaysia sedang bersiap sedia untuk menjadi tuan rumah persidangan Kerjasama Ekonomi Asia Pasifik ke-32 sebelum pandemik COVID-19 mengakibatkan gangguan yang tidak pernah berlaku sebelum ini. Untuk menampung langkah-langkah jarak fizikal dan sekatan perjalanan serta sebagai tindak balas terhadap trend global pendigitalan, keputusan telah dibuat untuk mengalihkan acara fizikal kepada dalam talian, termasuk Pameran #MyAPEC2020.

Di bawah kepimpinan Malaysia, ABAC telah bertindak balas terhadap isu ekonomi yang paling mendesak di rantau ini

dengan menggariskan dengan pantas cadangan sektor swasta bagi menangani kesan segera pandemik COVID-19, sebagai asas untuk pemulihan dan ke arah peningkatan daya tahan.

Pameran #MyAPEC2020 menampilkan syarikat Malaysia bersama syarikat antarabangsa merentasi 21 Ekonomi Ahli APEC. Syarikat yang mengambil bahagian adalah daripada lapan (8) sektor yang disasarkan: Teknologi, Teknologi Hijau & Tenaga, Penjagaan Kesihatan, Perkhidmatan Profesional & Perniagaan, Pengangkutan & Logistik, Gaya Hidup, Makanan dan Minuman (F&B) Inovatif dan Agromakanan dan Bahan Binaan.

Pameran pertama seumpamanya, Pameran #MyAPEC2020 telah diperkenalkan sebagai platform penglibatan e-perniagaan interaktif, yang terdiri daripada empat (4) komponen utama – pameran maya, mesyuarat Perniagaan ke Perniagaan (B2B) (eBizMatch), sesi pemilihan dalam talian dan webinar. Semua komponen berlaku dalam talian dan merupakan bukti bahawa perniagaan masih boleh dijalankan dalam norma baharu, tanpa memerlukan mesyuarat fizikal.

PAPARAN 2.10

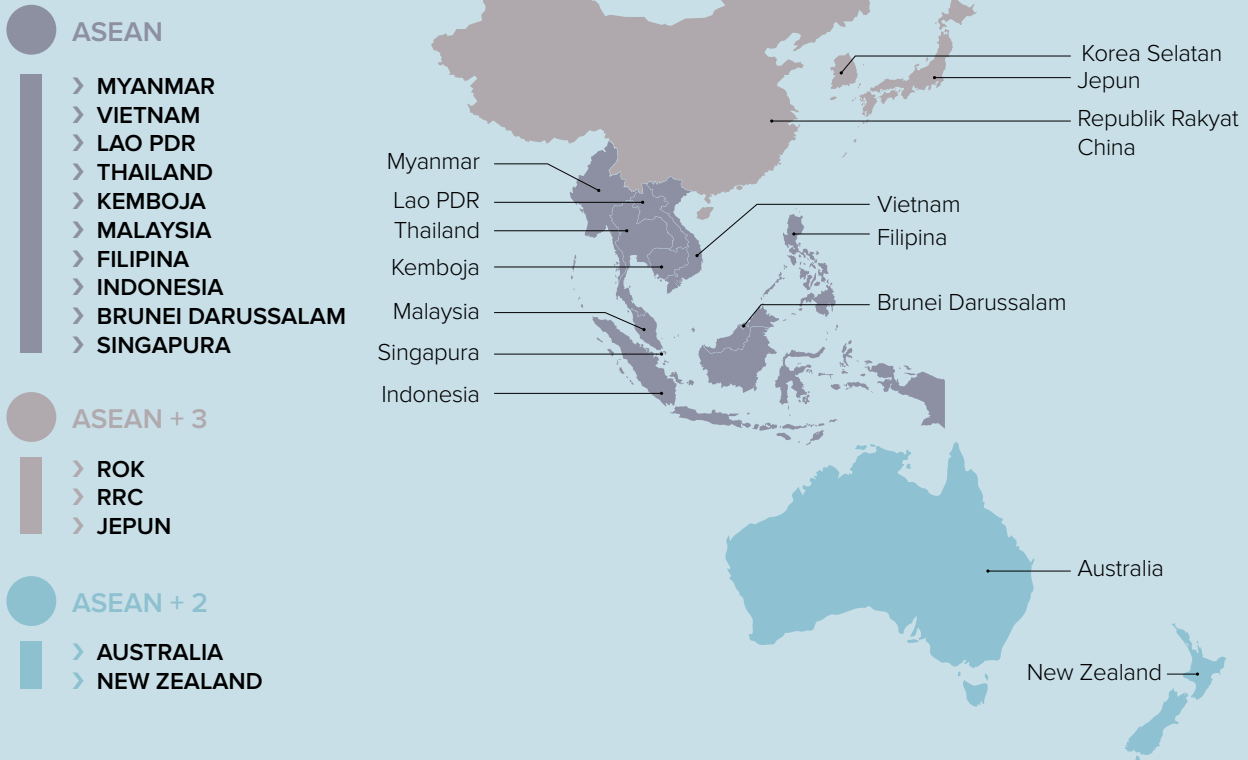
PAMERAN #MYAPEC2020

<p>8,550 Penonton Berdaftar</p> <p>dari</p> <p>90 Ekonomi</p> <p>5 TERATAS: Malaysia, AS, Jepun, India & Indonesia</p> <p>567 Pembeli Berdaftar</p> <p>dari</p> <p>63 Ekonomi</p> <p>5 TERATAS: Malaysia, Australia, Myanmar, AS & Indonesia</p>	<p>PAMERAN SECARA MAYA</p> <p>274 Pempamer</p> <ul style="list-style-type: none"> • 221 syarikat Malaysia • 53 syarikat APEC daripada 12 ekonomi 	<p>MESYUARAT B2B</p> <p>308 Mesyuarat B2B</p> <p>Jumlah Jualan: RM574.03 juta</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pembeli Teratas: Myanmar, Emiriah Arab Bersatu (UAE), Arab Saudi, Australia & Indonesia
	<p>SARINGAN PERNIAGAAN</p> <p>32 Sesi Saringan</p> <ul style="list-style-type: none"> • 62 syarikat Malaysia • 579 pengikut • 8 Sektor (Teknologi, Teknologi Hijau & Tenaga, Penjagaan Kesihatan, Profesional & Perniagaan Perkhidmatan, Pengangkutan & Logistik, Gaya Hidup, Makanan dan Minuman Inovatif (F&B) dan Agromakanan dan Bahan Binaan) 	<p>WEBINAR</p> <p>16 Webinar</p> <p>Antara topik:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Peluang Eksport dalam Penjagaan Kesihatan, Halal F&B dan Perkhidmatan Profesional • Aliran Pasaran: Industri Kreatif di ROK • Peluang-peluang Industri Kereta Api di Filipina dan Indonesia • Mendapat Akses Pasaran di RRC

Sumber: Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia (MATRADE)

PAPARAN 2.11

PERKONGSIAN EKONOMI KOMPRESIF SERANTAU

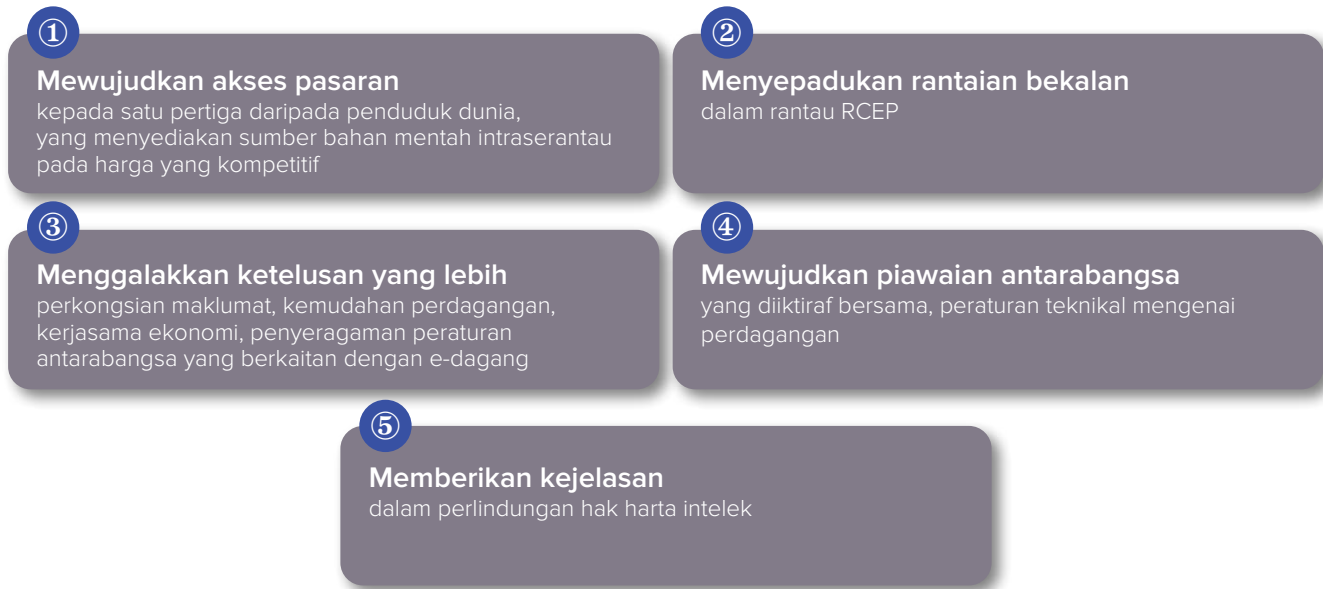

Perkongsian Ekonomi Kompresif Serantau

Pada 15 November 2020, 15 negara Asia Pasifik, termasuk Malaysia telah menandatangani perjanjian perdagangan bebas terbesar di dunia iaitu RCEP. Pakatan ekonomi ini terdiri daripada 10 negara ASEAN dan lima (5) rakan dagang serantau: Australia, RRC, Jepun, New Zealand dan ROK. RCEP meliputi hampir satu pertiga daripada populasi dunia merangkumi 27% daripada perdagangan barangan global dengan nilai RM44.29 trilion. Penyepaduan ekonomi dan penghapusan halangan kepada perdagangan dan pelaburan dalam seni bina perdagangan serantau yang lebih luas ini bukan sahaja akan memberi manfaat kepada negara RCEP tetapi juga akan menyumbang kepada ekonomi global. Memandangkan negara-negara di seluruh dunia terus pulih selepas COVID-19, pemeteraian RCEP adalah tepat pada masanya, dalam meningkatkan kesinambungan dalam rantau ini, mengecilkkan jurang pembangunan dan membolehkan pemaksimuman sumber.

Penandatanganan RCEP menghantar isyarat penting bahawa, walaupun dalam masa yang mencabar, Malaysia dan penandatanganan lain telah membuat pilihan untuk memperkukuh integrasi ekonomi serantau daripada menggunakan langkah perlindungan populis. Lebih penting lagi, RCEP akan menawarkan peluang pertumbuhan baharu serta menyediakan rantaian nilai serantau dan global dengan lebih fleksibiliti dan pilihan, yang akan meningkatkan daya tahan mereka, dalam menghadapi tekanan dan ketidakpastian yang semakin meningkat.

Sebaik sahaja RCEP berkuat kuasa, ia akan membolehkan syarikat Malaysia untuk:

Sekurang-kurangnya enam (6) AMS dan tiga (3) Rakan Kongsi FTA ASEAN perlu meratifikasi perjanjian untuk mula berkuat kuasa. Dijangkakan bahawa semua perjanjian akan berkuat kuasa menjelang suku keempat 2022. Oleh itu, RCEP akan berkuat kuasa 60 hari selepas Malaysia melengkapkan prosedur domestiknya dan seterusnya menyerahkan surat cara ratifikasi kepada Sekretariat ASEAN. Terdapat tiga (3) undang-undang mengenai Hak Harta Intelek di bawah bidang kuasa Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwat Pengguna yang perlu dipinda bagi melengkapkan proses ratifikasi bagi Malaysia iaitu Akta Paten, Akta Hak Cipta dan Akta Cap Dagangan.

RENCANA 2.3

Perkongsian Ekonomi Komprehensif Serantau

Apabila Perjanjian Perkongsian Ekonomi Komprehensif Serantau (RCEP) mula berkuat kuasa, ia akan meliputi:

- i. penghapusan dan pengurangan tarif progresif bagi barangan dagangan, termasuk memfasilitasi eksport dan import barangan dalam kalangan negara RCEP;
- ii. penambahbaikan pada akses pasaran untuk mengalu-alukan penyedia perkhidmatan dalam wilayah RCEP bagi pelbagai sektor, termasuk pembinaan, pendidikan, kesihatan, perkhidmatan telekomunikasi, dan pergerakan profesional dan kakitangan berkemahiran tinggi;
- iii. promosi, pemudahcaraan dan perlindungan ke atas pelaburan dalam rantau ini; dan
- iv. pertukaran maklumat dan promosi langkah ketelusan untuk memudahkan perniagaan dan pelaburan di rantau ini, termasuk menyediakan kerjasama ekonomi dan teknikal terutamanya kepada perusahaan kecil dan sederhana (PKS).

Penerima manfaat utama Perjanjian Perdagangan Bebas (FTA) mega ini ialah ASEAN. Berdasarkan data Bank Dunia pada tahun 2019, 15 Negara Penyertaan RCEP (RPC) menyumbang:

- i. sejumlah 29.5% daripada populasi global atau 2.2 bilion orang. (Sumber: Bank Dunia)
- ii. gabungan KDNK sebanyak ASD25.8 trilion (RM103.9 trilion) atau 29.44% daripada KDNK dunia. (Sumber: Bank Dunia)
- iii. lima (5) AFP adalah pelabur utama di ASEAN menyumbang ASD34.5 bilion (RM139 bilion) atau 21.7% daripada jumlah aliran FDI sebanyak ASD158.8 bilion. (Sumber: Perangkaan ASEAN)
- iv. sejumlah ASD10.7 trilion (RM43.6 trilion) atau 27% daripada perdagangan barangan global pada tahun 2018. (Sumber: Bank Dunia)

HALA TUJU 2021

Hubungan Perdagangan dan Pelaburan Dua Hala

Pada tahun 2021, usaha untuk mengukuhkan lagi hubungan ekonomi, perdagangan dan pelaburan dua hala Malaysia dengan rakan dagang akan diteruskan melalui penglibatan strategik dalam Misi Perdagangan dan Pelaburan (TIM), serta meningkatkan rangka kerja ekonomi dua hala sedia ada dengan rakan dagang Malaysia.

Misi Perdagangan dan Pelaburan

Misi Perdagangan dan Pelaburan (TIM) dan Lawatan Kerja yang diketuai oleh Menteri Kanan dan Timbalan Menteri kekal penting dalam usaha bersepadu MITI untuk mempromosikan Malaysia sebagai destinasi pelaburan pilihan, mempelbagaikan pasaran produk Malaysia dan meningkatkan keyakinan pelabur asing dalam menarik FDI berkualiti tinggi, terutamanya dalam senario global yang tidak menentu dan suram akibat pandemik. Pada tahun 2021, TIM telah dirancang untuk negara-negara strategik di Asia Timur, Asia Barat, Eropah dan Amerika Syarikat.

Jawatankuasa Perdagangan Bersama

Jawatankuasa Perdagangan Bersama (JTC) menyediakan platform untuk membincangkan isu perdagangan dan pelaburan dua hala (termasuk halangan bukan tarif), serta membincangkan program kerjasama untuk meningkatkan lagi hubungan dua hala. Pada tahun 2021, Mesyuarat JTC telah dijadualkan akan diadakan dengan Brazil, Hungary, Kazakhstan, RRC, Rusia, UK, Ukraine, Uzbekistan dan Australia.

Siri Ketiga Kursus Bahasa Sepanyol

Di bawah Program Diplomasi Budaya Colombia, MITI akan terus bekerjasama dengan Kerajaan Colombia melalui Kedutaan Colombia di Kuala Lumpur untuk menganjurkan Kursus Bahasa Sepanyol untuk tahun ketiga berturut-turut. Disebabkan oleh pandemik COVID-19 yang berterusan, kursus bahasa akan dijalankan secara maya.

Program Lima Tahun Malaysia-China

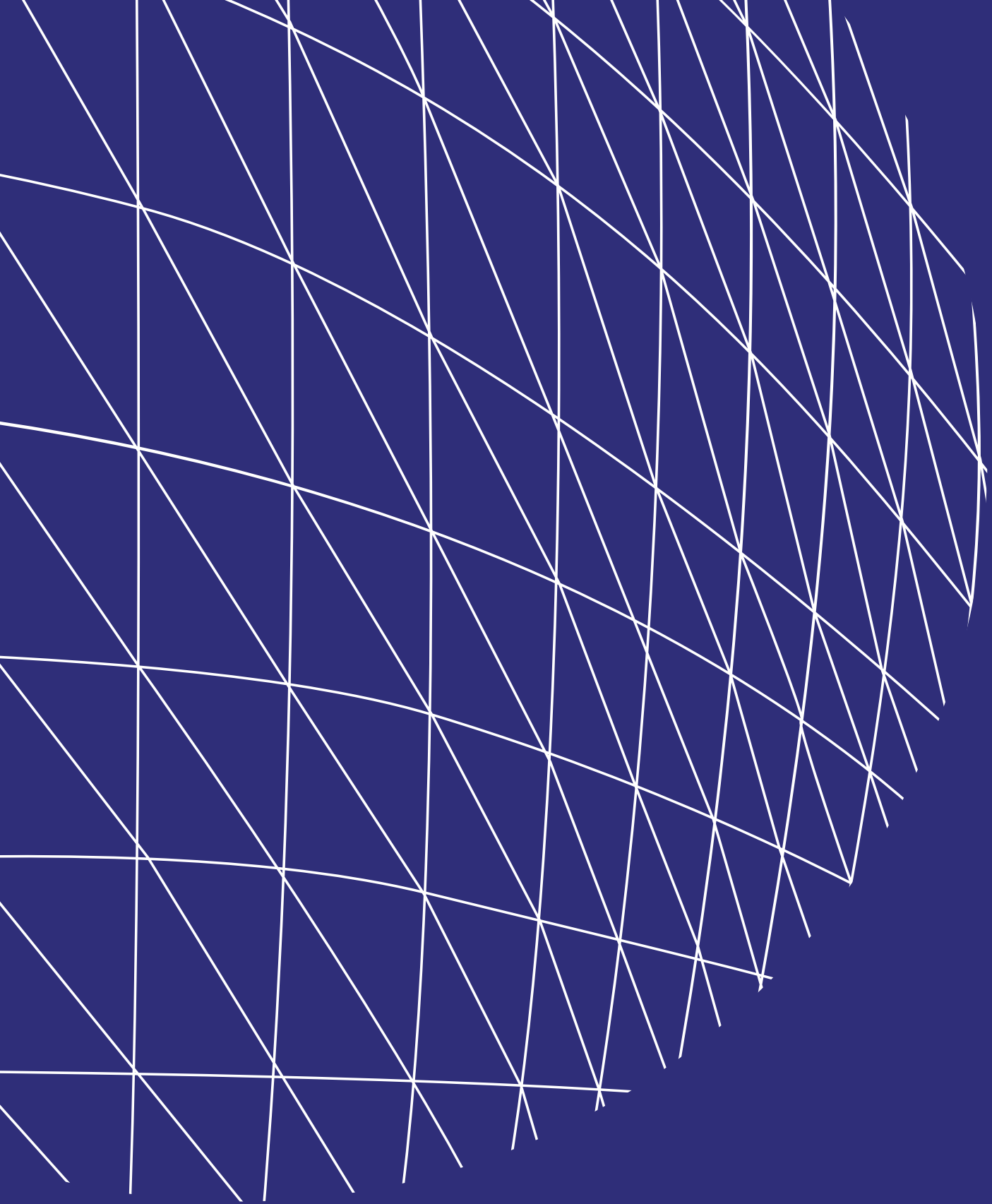
Program Lima (5) Tahun (FYP) menyediakan rangka kerja kerjasama ekonomi dan perdagangan antara Malaysia dan RRC sejak tahun 2013. Pemeteraian kitaran kedua FYP untuk Kerjasama Ekonomi dan Perdagangan antara Malaysia dan RRC (2021-2025) disasarkan untuk direalisasikan pada tahun 2021. Malaysia dan RRC juga sedang membincangkan Rancangan Kerja untuk melaksanakan MoU Inisiatif Jalur dan Jalan (BRI) dengan berkesan, yang telah ditandatangani oleh Malaysia dan RRC pada tahun 2017. Perbincangan mengenai Rancangan Kerja disasarkan untuk selesai pada tahun 2021.

Program Bantuan Teknikal Berkaitan Perdagangan Kesatuan Eropah

Pada tahun 2021, Malaysia dan EU akan memulakan pelaksanaan Program Bantuan Teknikal Berkaitan Perdagangan (TRTA) – salah satu program di bawah Sokongan Integrasi Serantau ASEAN Dipertingkatkan oleh EU (ARISE Plus), yang bertujuan membantu negara membangunkan kapasiti perdagangan supaya boleh mengambil bahagian dengan lebih berkesan dalam perdagangan global. Melalui program tiga (3) tahun ini, Malaysia akan dapat mengukuhkan kapasiti institusi bagi melaksanakan dasar perdagangan, sistem infrastruktur kualiti negara, serta piawaian dan amalan pengeluaran yang mampan, sejajar dengan komitmen antarabangsa untuk mengambil bahagian dengan lebih berkesan dalam pasaran global, termasuk di EU.

Dasar Pandang Timur

Tahun 2022 menandakan ulang tahun ke-40 Dasar Pandang Ke Timur (DPT), yang diperkenalkan pada tahun 1982 untuk menggalakkan penggunaan amalan baik dari Jepun, dengan tujuan akan menyumbang ke arah meningkatkan taraf sosioekonomi Malaysia. Pelaksanaan DPT dibincangkan dalam Mesyuarat Jawatankuasa Penyelaras Dua Hala (BCC) yang dianjurkan secara bergilir-gilir setiap tahun. Malaysia akan menjadi tuan rumah Mesyuarat BCC Ketiga pada tahun 2021. Susulan kejayaan DPT dengan Jepun, DPT 2.0 telah ditubuhkan pada tahun 2014 dengan ROK dilaksanakan pada landasan dan aspirasi yang sama. Isu pelaksanaan untuk DPT 2.0 dibincangkan dalam Mesyuarat Jawatankuasa Kerjasama Ekonomi (ECC) yang turut dianjurkan secara bergilir-gilir setiap tahun. Malaysia akan menjadi tuan rumah Mesyuarat ECC Ketiga pada tahun 2021.

BAB 3

**PRESTASI
PELABURAN**

TINJAUAN

Ketika dunia berhadapan dengan kesan pandemik COVID-19, diikuti dengan penurunan permintaan global dan pelaksanaan Perintah Kawalan Pergerakan (PKP), ekonomi Malaysia kekal berdaya tahan pada tahun 2020 dengan aliran masuk pelaburan berkualiti tinggi dan bernilai tambah tinggi dalam pelbagai sektor strategik.

Malaysia berjaya menarik sejumlah RM164 bilion pelaburan yang diluluskan pada tahun 2020 melalui 4,599 projek dalam sektor pembuatan, perkhidmatan dan utama dengan 114,673 peluang pekerjaan.

Dalam pada itu, pelaburan langsung domestik (DDI) menyumbang 60.9% (RM99.8 bilion) daripada jumlah projek pelaburan yang diluluskan, manakala pelaburan langsung asing (FDI) adalah sebanyak RM64.2 bilion (39.1%). Sektor pembuatan mendahului jumlah pelaburan yang diluluskan iaitu berjumlah RM91.3 bilion, diikuti oleh sektor perkhidmatan RM66.7 bilion manakala sektor-sektor utama sebanyak RM6.0 bilion.

Prestasi pelaburan yang menggalakkan ini adalah bukti pandangan positif pelabur terhadap Malaysia sebagai destinasi pelaburan yang menarik dengan persekitaran perniagaan yang kondusif dan ekosistem pelaburan yang lengkap termasuk ketersediaan infrastruktur yang sangat baik, perkhidmatan telekomunikasi, perkhidmatan kewangan dan perbankan, industri sokongan, tenaga kerja berbakat dan muda serta peluang pasaran melalui pelbagai perjanjian perdagangan dua hala dan mega serantau yang telah dimeterai.

Pelabur juga kekal yakin dengan inisiatif dan langkah pemudah cara oleh Kerajaan untuk menambah baik landskap pelaburan. Walaupun Malaysia masih mengharungi pandemik COVID-19, Kerajaan terus mempromosi dan melindungi pelaburan berkualiti, serta memudahkan perdagangan di peringkat nasional dan serantau.

PAPARAN 3.1

PELABURAN SWASTA DILULUSKAN DALAM PELBAGAI SEKTOR EKONOMI, 2019-2020

2020	BILANGAN	PEKERJAAN	PELABURAN DOMESTIK* (RM JUTA)	PELABURAN ASING* (RM JUTA)	JUMLAH PELABURAN* (RM JUTA)
SEKTOR					
Primer	23	831	4,983.4	1,057.4	6,040.9
Pembuatan	1,049	80,190	34,680.7	56,579.9	91,260.6
Perkhidmatan	3,527	33,652	60,168.5	6,529.5	66,698.0
JUMLAH	4,599	114,673	99,832.6	64,166.8	163,999.5

2019	BILANGAN	PEKERJAAN	PELABURAN DOMESTIK* (RM JUTA)	PELABURAN ASING* (RM JUTA)	JUMLAH PELABURAN* (RM JUTA)
SEKTOR					
Primer	66	1,026	3,218.4	3,799.9	7,018.3
Pembuatan	988	78,606	28,288.5	54,444.1	82,732.5
Perkhidmatan	4,233	44,441	96,968.4	24,664.2	121,632.6
JUMLAH	5,287	124,073	128,475.3	82,908.2	211,383.5

Nota: *Disebabkan pembundaran, angka yang dibentangkan dalam jadual ini mungkin tidak dijumlahkan dengan tepat kepada jumlah yang disediakan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM)

PELABURAN DILULUSKAN: SEKTOR PEMBUATAN

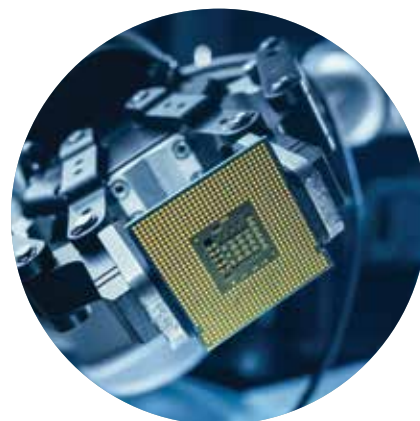
Sektor pembuatan terus memacu aktiviti ekonomi Malaysia, terutamanya dalam membina hubungan industri, menggalakkan pemindahan teknologi baharu dan membangunkan bakat dan kemahiran.

Pada tahun 2020, pelaburan yang diluluskan Malaysia dalam sektor pembuatan meningkat sebanyak 10.3% kepada RM91.3 bilion iaitu sejumlah 1,049 projek. Projek pembuatan yang diluluskan ini dijangka mewujudkan lebih 80,000 pekerjaan baharu. Daripada jumlah ini, 35.8% berada dalam jawatan pengurusan, teknikal dan penyeliaan (MTS) yang merangkumi jurutera, penyelia penyelenggaraan loji, pembuat alat dan acuan, juru mesin, kakitangan teknologi maklumat (IT), pengawal kualiti, juruelektrik dan pengimpal.

Dalam sektor pembuatan, FDI menyumbang 62% (RM56.6 bilion) daripada jumlah pelaburan yang diluluskan, manakala pelaburan domestik langsung (DDI) membentuk baki 38% (RM34.7 bilion). DDI melonjak sebanyak 22.6% manakala FDI meningkat sebanyak 3.9% pada 2020 berbanding tahun sebelumnya, dibantu oleh beberapa siri pakej rangsangan yang diumumkan oleh Kerajaan seperti Pelan Pemulihan Ekonomi Negara (PENJANA) dan Belanjawan 2020.

Memandangkan Malaysia beralih kepada teknologi nilai tambah tinggi dan pelaburan berintensif modal, nisbah pelaburan modal setiap pekerja (CIPE) telah meningkat kepada RM1,138,055 pada tahun 2020 daripada RM1,052,497 pada tahun 2019. Selain itu, sejumlah 101 projek telah diluluskan dengan pelaburan sebanyak RM100 juta dan ke atas.

Elektrik dan elektronik (E&E) merupakan sektor berprestasi tinggi dengan projek diluluskan sebanyak RM15.6 bilion; diikuti produk petroleum termasuk petrokimia (RM15.5 bilion); produk logam asas (RM14.4 bilion); kertas, percetakan dan penerbitan (RM7.8 bilion); jentera dan peralatan (RM7.1 bilion); kimia dan produk kimia (RM6.3 bilion); keluaran getah (RM4.3 bilion); serta peralatan pengangkutan (RM3.9 bilion). Sektor-sektor ini menguasai jumlah pelaburan yang diluluskan pada 90% dalam sektor pembuatan.

Pada tahun 2020, pelaburan yang diluluskan Malaysia dalam sektor pembuatan meningkat sebanyak 10.3% kepada RM91.3 bilion iaitu sejumlah 1,049 projek.

Projek pembuatan yang diluluskan ini dijangka mewujudkan lebih 80,000 pekerjaan baharu.

PAPARAN 3.2

PROJEK YANG DILULUSKAN DALAM SEKTOR PEMBUATAN, 2019-2020

2020					
SEKTOR	BILANGAN	PEKERJAAN	PELABURAN DOMESTIK* (RM JUTA)	PELABURAN ASING* (RM JUTA)	JUMLAH PELABURAN* (RM JUTA)
Pembuatan	1,049	80,190	34,680.7	56,579.9	91,260.6

2019					
SEKTOR	BILANGAN	PEKERJAAN	PELABURAN DOMESTIK* (RM JUTA)	PELABURAN ASING* (RM JUTA)	JUMLAH PELABURAN* (RM JUTA)
Pembuatan	988	78,606	28,288.5	54,444.1	82,732.5

Nota: *Disebabkan pembundaran, angka yang dibentangkan dalam jadual ini mungkin tidak dijumlahkan dengan tepat kepada jumlah yang disediakan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM)

Pelaburan dalam tiga (3) subsektor pemangkin, iaitu E&E; jentera dan peralatan (M&E); dan kimia; dan dua (2) kawasan pertumbuhan tinggi iaitu aeroangkasa dan peranti perubatan yang tercatat dalam Rancangan Malaysia Kesebelas (RMKe-11), membentuk lebih satu pertiga (38.5%) daripada jumlah pelaburan yang diluluskan dalam sektor pembuatan sebanyak RM35.2 bilion.

Pada tahun 2020, projek terkenal yang telah diluluskan dengan penyertaan syarikat multinasional (MNC) dalam industri mewah dan berteknologi tinggi termasuk:

- i. *Dexcom*, sebuah syarikat Amerika Syarikat (AS) dan peneraju dalam sistem pemantauan glukosa berterusan yang akan menghasilkan tawaran khusus di Pulau Pinang;
- ii. Syarikat pengukuran elektrik yang berpangkalan di Switzerland, LEM akan menubuhkan kilang pengeluaran baharunya di Malaysia untuk memenuhi permintaan pelanggannya yang semakin meningkat dalam sektor perindustrian dan automotif;
- iii. Industri *LSCChem* milik China akan menghasilkan pelbagai oleokimia khusus di Taman Perindustrian Tanjung Langsat, Johor Bahru, pemangkin dalam pelancaran inisiatif biodiesel di Malaysia; dan
- iv. *CytoMed Therapeutics* (Malaysia) milik Singapura yang akan menjalankan penyelidikan dan terapi sel stem.

Selaras dengan cadangan nilai Malaysia untuk mengembangkan produk dan aktiviti mewah di Malaysia, MNC sedia ada dan pemain tempatan juga terus melakukan pelaburan semula yang besar seperti:

- i. *Nippon Electric Glass* (NEG), pengeluar kaca khusus Jepun terkemuka yang telah menubuhkan operasi mereka di Malaysia sejak tahun 1992 akan mengembangkan kapasiti pengeluaran tiub kaca mereka untuk kegunaan farmaseutikal, memandangkan permintaan yang lebih tinggi untuk produk tersebut berikutan pelancaran vaksin COVID-19;
- ii. Bruker yang berpangkalan di AS akan mengembangkan pelaburannya di Pulau Pinang untuk mengeluarkan instrumen saintifik analisis berteknologi tinggi seperti profilometer optik dan stilus, tribometer, alat pembelauan sinar-X, instrumentasi pendarfluor sinar-X, spektrometer pelepasan optik dan penganalisis gas pembakaran; dan
- iii. Teknologi Pemesinan Logam Malaysia-Amerix akan terus mengembangkan dan mempelbagaikan operasi mereka, yang meningkatkan keupayaan rangkaian industri sokongan Malaysia dalam mengguna pakai konsep pembuatan ketepatan tinggi yang canggih dalam Pembuatan Bersepadu Komputer (CIM) dan model penjejakan proses dalam sistem Perancangan Sumber Dipertingkat (ERP) yang tersuai untuk menghasilkan automasi kekili servo elektro-mekanikal kepada sistem pengacuan kekili untuk industri semikonduktor bahagian belakang.

PELAKSANAAN PROJEK PEMBUATAN DILULUSKAN

Pada tahun 2020, sebanyak 2,926 projek pembuatan yang diluluskan antara 2016 dan 2020 telah dilaksanakan. Daripada jumlah ini, sebanyak 2,739 projek telah pun dalam pengeluaran dan 187 projek berada di peringkat pembinaan kilang dan pemasangan jentera.

Jumlah pelaburan modal projek yang telah pun dilaksanakan berjumlah RM197.2 bilion dan telah menjana 215,203 pekerjaan. Sebanyak 91 lagi projek dengan pelaburan RM22.0 bilion telah memperoleh tapak untuk kilang manakala 976 projek bernilai RM142.2 bilion dalam peringkat perancangan aktif.

Projek yang dilaksanakan adalah cukup besar di lima (5) buah negeri, di mana Selangor mendahului senarai iaitu 959 projek yang bernilai RM39.1 bilion; diikuti Johor dengan 627 projek bernilai RM55.2 bilion; Pulau Pinang dengan 447 projek bernilai RM32.8 bilion; Perak dengan 187 projek bernilai RM10.9 bilion; dan Kedah dengan 149 projek bernilai RM11.1 bilion.

Majoriti projek yang dilaksanakan pada 2020 adalah untuk produk E&E, produk petroleum (termasuk petrokimia), produk mineral bukan logam, pembuatan makanan dan peralatan pengangkutan.

PAPARAN 3.3

PROJEK YANG DILULUSKAN DALAM SEKTOR PEMBUATAN MENGIKUT INDUSTRI, 2019-2020

2020					
INDUSTRI	BILANGAN	PEKERJAAN	PELABURAN DOMESTIK* (RM JUTA)	PELABURAN ASING* (RM JUTA)	JUMLAH PELABURAN* (RM JUTA)
Elektrik dan Elektronik	148	19,541	2,087.6	13,550.8	15,638.4
Produk Petroleum (Termasuk Petrokimia)	11	765	12,551.1	2,942.6	15,493.7
Produk Logam Asas	13	4,572	331.1	14,053.7	14,384.8
Kertas, Percetakan dan Penerbitan	70	6,038	918.9	6,918.7	7,837.6
Jentera dan Peralatan	93	4,569	2,321.6	4,764.1	7,085.7
Bahan Kimia dan Produk Kimia	74	3,562	1,636.5	4,633.8	6,270.3
Produk Getah	42	11,498	3,889.8	405.8	4,295.6
Kelengkapan Pengangkutan	91	5,245	2,155.8	1,721.4	3,877.2
Pembuatan Makanan	102	4,846	2,325.4	967.0	3,292.4
Produk Logam Fabrikasi	101	4,241	1,882.2	788.9	2,671.1
Produk Mineral Bukan Logam	50	2,774	583.6	1,670.3	2,253.9
Peralatan Sainifik dan Pengukuran	30	1,343	347.7	1,898.8	2,246.5
Minuman dan Tembakau	17	792	1,027.5	944.0	1,971.6
Produk Plastik	64	2,639	867.9	274.7	1,142.6
Tekstil dan Produk Tekstil	53	2,486	979.5	129.2	1,108.7
Kayu dan Produk Kayu	29	2,092	267.3	491.7	759.0
Perabot dan Perkakas Siap	47	2,679	365.5	353.7	719.2
Produk Kulit dan Kulit	2	40	8.9	30.2	39.1
Gas asli	-	-	-	-	-
Lain-lain	12	468	132.8	40.4	173.2
JUMLAH	1,049	80,190	34,680.7	56,579.9	91,260.6

2019					
INDUSTRI	BILANGAN	PEKERJAAN	PELABURAN DOMESTIK* (RM JUTA)	PELABURAN ASING* (RM JUTA)	JUMLAH PELABURAN* (RM JUTA)
Elektrik dan Elektronik	157	22,936	3,866.1	121,793.5	25,659.6
Produk Petroleum (Termasuk Petrokimia)	19	1,095	2,066.8	1,099.0	3,165.8
Produk Logam Asas	10	1,417	263.3	431.1	694.4
Kertas, Percetakan dan Penerbitan	47	6,587	515.6	10,239.3	10,754.9
Jentera dan Peralatan	103	4,559	1,581.1	2,880.9	4,461.9
Bahan Kimia dan Produk Kimia	88	2,880	2,103.3	2,648.6	4,751.9
Produk Getah	27	7,122	1,562.1	3,018.5	4,580.5
Kelengkapan Pengangkutan	66	4,276	6,499.1	1,547.3	8,046.4
Pembuatan Makanan	98	5,065	2,490.0	1,306.6	3,796.6
Produk Logam Fabrikasi	104	4,759	1,345.5	625.7	1,971.2
Produk Mineral Bukan Logam	44	3,279	2,551.7	4,305.2	6,856.9
Peralatan Sainifik dan Pengukuran	14	1,998	110.3	2,409.4	2,519.8
Minuman dan Tembakau	6	477	274.1	0.0	274.1
Produk Plastik	90	4,309	1,537.7	941.5	2,479.2
Tekstil dan Produk Tekstil	28	1,421	242.1	198.9	440.9
Kayu dan Produk Kayu	34	1,649	300.4	407.4	707.7
Perabot dan Perkakas Siap	40	3,671	179.5	444.0	623.6
Produk Kulit dan Kulit	-	-	-	-	-
Gas asli	1	153	506.8	126.7	633.5
Lain-lain	12	953	293.0	20.5	313.5
JUMLAH	988	78,606	28,288.5	54,444.1	82,732.5

Nota: *Disebabkan pembundaran, angka yang dibentangkan dalam jadual ini mungkin tidak dijumlahkan dengan tepat kepada jumlah yang disediakan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM)

PELABURAN DILULUSKAN: PEMILIKAN DAN LOKASI PROJEK PEMBUATAN

Pada tahun 2020, Republik Rakyat China (RRC) kekal sebagai pelabur utama dalam sektor pembuatan di Malaysia, menyumbang sebanyak RM17.8 bilion daripada jumlah pelaburan asing yang diluluskan dalam sektor itu. RRC juga merupakan sumber terbesar pelaburan asing dalam sektor pembuatan sejak lima (5) tahun berturut-turut.

Sementara itu, sumber utama FDI lain untuk Malaysia termasuklah Singapura (RM8.8 bilion), Belanda (RM6.5 bilion), AS (RM3.7 bilion), Hong Kong SAR (RM2.9 bilion), Switzerland (RM2.8 bilion), Thailand (RM1.9 bilion), Jepun (RM1.7 bilion) dan Republik Korea (ROK) (RM1.4 bilion).

Di antara negeri-negeri, Selangor merupakan penerima terbesar pelaburan dalam sektor pembuatan bagi 2020 iaitu RM18.4 bilion, diikuti Sarawak (RM15.7 bilion), Pulau Pinang (RM14.1 bilion), Sabah (RM12.0 bilion) dan Johor (RM6.8 bilion). Lima (5) negeri ini membentuk 73.4% daripada jumlah pelaburan yang diluluskan dalam sektor itu tahun lepas.

PAPARAN 3.4

PROJEK YANG DILULUSKAN MENGIKUT NEGARA PELABUR UTAMA, 2019-2020

NEGARA	2020			2019		
	BILANGAN	PEKERJAAN	PELABURAN ASING* (RM JUTA)	BILANGAN	PEKERJAAN	PELABURAN ASING* (RM JUTA)
RRC	71	10,376	17,752.4	79	14,174	15,300.3
Singapura	120	9,080	8,832.6	118	9,297	5,614.2
Belanda	14	4,995	6,536.9	11	838	997.4
AS	28	3,136	3,664.1	37	4,578	14,226.2
Hong Kong SAR	27	4,093	2,932.0	24	2,959	1,186.0
Switzerland	9	727	2,762.4	2	113	126.2
Thailand	6	290	1,858.6	3	27	94.0
Jepun	59	2,508	1,650.6	53	2,789	3,792.2
ROK	8	686	1,379.3	15	695	914.1

Nota: *Disebabkan pembundaran, angka yang dibentangkan dalam jadual ini mungkin tidak dijumlahkan dengan tepat kepada jumlah yang disediakan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM)

PAPARAN 3.5

DILULUSKAN MENGIKUT NEGERI, 2019-2020

2020					
NEGARA	BILANGAN	PEKERJAAN	PELABURAN DOMESTIK* (RM JUTA)	PELABURAN ASING* (RM JUTA)	JUMLAH PELABURAN* (RM JUTA)
Selangor	324	19,950	6,946.0	11,479.1	18,425.2
Sarawak	24	6,225	477.9	15,252.6	15,730.5
Pulau Pinang	166	13,268	3,562.8	10,550.2	14,113.0
Sabah	15	683	11,942.2	11.5	11,953.7
Johor	232	13,052	2,579.5	4,204.8	6,784.3
Negeri Sembilan	48	5,643	2,388.3	3,790.2	6,178.6
Pahang	30	1,930	1,034.6	3,749.9	4,784.5
Kedah	75	8,876	1,806.6	2,256.2	4,062.8
Perak	60	7,037	2,178.4	1,148.8	3,327.1
Melaka	41	1,718	684.0	1,272.2	1,956.1
Terengganu	9	208	94.4	1,817.0	1,911.4
Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur	17	1,296	258.9	1,047.5	1,306.5
Perlis	4	185	612.9	0.0	612.9
Wilayah Persekutuan Labuan	2	80	70.2	0.0	70.2
Kelantan	2	39	43.9	0.0	43.9
JUMLAH	1,049	80,190	34,680.7	56,579.9	91,260.6

2019					
NEGARA	BILANGAN	PEKERJAAN	PELABURAN DOMESTIK* (RM JUTA)	PELABURAN ASING* (RM JUTA)	JUMLAH PELABURAN* (RM JUTA)
Selangor	315	21,085	6,625.4	10,414.9	17,040.2
Sarawak	18	1,676	837.4	1,745.1	2,582.5
Pulau Pinang	166	18,886	1,854.9	15,000.4	16,855.4
Sabah	15	3,372	1,603.2	4,853.0	6,456.2
Johor	209	12,591	4,916.5	6,538.7	11,455.2
Negeri Sembilan	44	2,896	2,259.1	1,306.7	3,565.7
Pahang	34	3,319	452.3	4,490.7	4,943.0
Kedah	54	5,176	3,390.9	8,086.0	11,476.9
Perak	72	6,519	4,969.0	1,624.3	6,593.2
Melaka	35	1,273	609.5	269.9	879.3
Terengganu	8	1,032	588.8	50.0	638.8
Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur	12	579	169.5	4.7	174.2
Perlis	1	100	0.0	53.3	53.3
Wilayah Persekutuan Labuan	—	—	—	—	—
Kelantan	5	102	12.1	6.4	18.5
JUMLAH	988	78,606	28,288.5	54,444.1	82,732.5

Nota: *Disebabkan pembundaran, angka yang dibentangkan dalam jadual ini mungkin tidak dijumlahkan dengan tepat kepada jumlah yang disediakan

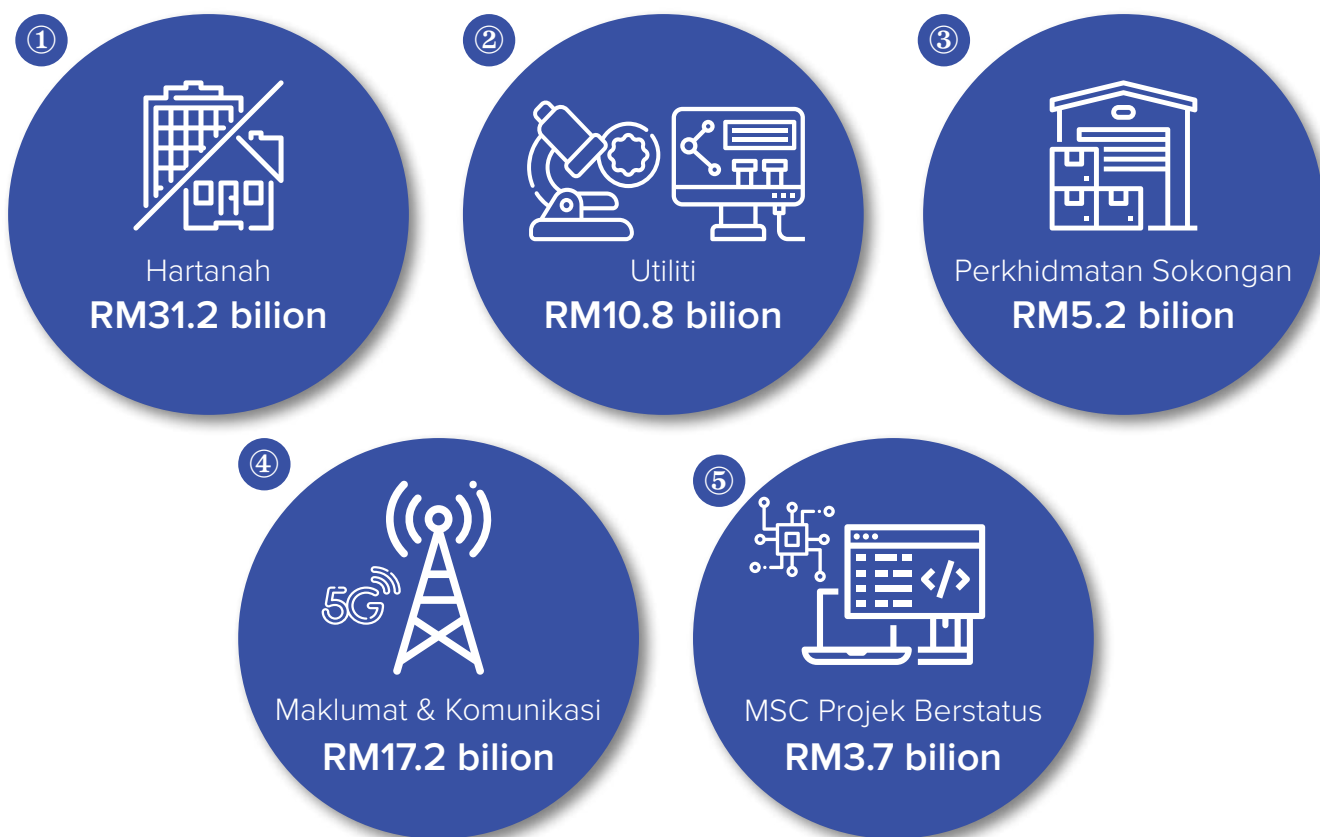
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM)

PELABURAN DILULUSKAN: SEKTOR PERKHIDMATAN

Pada tahun 2020, cadangan Malaysia sebagai hab perniagaan dan pelaburan bagi sektor perkhidmatan telah menarik sejumlah RM66.7 bilion pelaburan yang diluluskan melalui 3,527 projek, mencakupi 40.7% daripada jumlah pelaburan yang diluluskan.

Projek perkhidmatan yang diluluskan ini akan mewujudkan sebanyak 33,652 pekerjaan. DDI menguasai jumlah pelaburan yang diluluskan dalam sektor perkhidmatan, menyumbang RM60.2 bilion (90.3%), manakala FDI mewakili baki RM6.5 bilion.

Majoriti subsektor perkhidmatan utama mencatatkan penurunan ketara dalam pelaburan yang diluluskan kecuali projek berstatus Koridor Raya Multimedia (MSC) dan perkhidmatan lain seperti status *BioNexus* dan pembangunan perisian. Lima (5) penyumbang utama pelaburan yang diluluskan dalam sektor perkhidmatan ialah:

Di bawah bidang kuasa Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri (MITI), industri perkhidmatan sokongan merangkumi subsektor seperti logistik bersepadu, penyelidikan dan pembangunan, teknologi hijau, reka bentuk litar bersepadu, perkhidmatan minyak dan gas serta gudang berlesen.

Pada tahun 2020, projek perkhidmatan terkenal yang diluluskan termasuk *Redsol*, projek solar usaha sama skala besar antara Malaysia dan Belanda di Perak; serta pengembangan firma Jepun, penyelidikan dan pembangunan (R&D) Fumakilla Malaysia dalam membangunkan produk racun serangga dan produk isi rumah lain di Malaysia sebagai sebahagian daripada usahanya untuk memusatkan Pusat R&D syarikat itu bagi menyokong aktiviti pembuatannya yang dijalankan di Malaysia dan Asia.

PAPARAN 3.6

PELABURAN SWASTA YANG DILULUSKAN DALAM SEKTOR PERKHIDMATAN, 2019-2020

2020					
SEKTOR PERKHIDMATAN	BILANGAN	PEKERJAAN	PELABURAN DOMESTIK* (RM JUTA)	PELABURAN ASING* (RM JUTA)	JUMLAH PELABURAN* (RM JUTA)
Syarikat Global	141	704	0.0	595.2	595.2
Perkhidmatan Sokongan	745	6,278	4,389.6	788.3	5,177.8
Status MSC	45	3,794	2,593.4	1,323.5	3,917.0
Pengangkutan	7	0	394.9	37.6	432.5
Hartanah	1,045	NA	31,250.0	0.0	31,250.0
Utiliti	NA	0	10,762.3	0.0	10,762.3
Telekomunikasi**	426	NA	5,158.9	0.0	5,158.9
Perdagangan Pengedaran	613	18,186	750.6	2,986.1	3,736.6
Hotel dan Pelancongan	38	2,088	2,812.1	21.6	2,833.7
Perkhidmatan Kewangan	28	221	1,743.9	757.1	2,500.9
Perkhidmatan Kesihatan	0	0	0.0	0.0	0.0
Perkhidmatan Pendidikan	429	1,887	184.1	10.9	195.0
Lain-lain Perkhidmatan	10	494	128.9	9.2	138.1
JUMLAH	3,527	33,652	60,168.5	6,529.5	66,698.0

2019					
SEKTOR PERKHIDMATAN	BILANGAN	PEKERJAAN	PELABURAN DOMESTIK* (RM JUTA)	PELABURAN ASING* (RM JUTA)	JUMLAH PELABURAN* (RM JUTA)
Syarikat Global	169	1,058	0.0	3.0	11,751.4
Perkhidmatan Sokongan	536	4,065	4,748.4	908.3	5,656.7
Status MSC	0	0	0.0	0.0	0.0
Pengangkutan	9	0	431.4	70.0	501.4
Hartanah	1,279	NA	40,852.6	0.0	40,852.6
Utiliti	NA	3	33,083.7	0.0	33,083.7
Telekomunikasi**	537	NA	7,979.0	0.0	7,979.0
Perdagangan Pengedaran	1,136	30,379	1,172.3	10,525.4	11,697.8
Hotel dan Pelancongan	71	5,625	4,815.4	301.9	5,117.3
Perkhidmatan Kewangan	24	119	3,426.6	718.0	4,144.6
Perkhidmatan Kesihatan	7	772	110.5	227.6	338.1
Perkhidmatan Pendidikan	463	2,360	348.2	121.6	469.8
Lain-lain Perkhidmatan	2	60	0.3	40.0	40.2
JUMLAH	4,233	44,441	96,968.4	24,664.2	121,632.6

Nota: *Disebabkan pembundaran, angka yang dibentangkan dalam jadual ini mungkin tidak dijumlahkan dengan tepat kepada jumlah yang disediakan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM)

PELABURAN DILULUSKAN: SEKTOR PRIMER

Sektor primer terdiri daripada tiga (3) subsektor utama iaitu pertanian, perlombongan, dan perladangan dan komoditi. Pada tahun 2020, sektor utama mencatatkan jumlah nilai pelaburan yang diluluskan sebanyak RM6.0 bilion berbanding RM7.0 bilion tahun sebelumnya.

Subsektor perlombongan mendahului sebahagian besar pelaburan dalam sektor utama, menyumbang 99.5% daripada jumlah pelaburan yang diluluskan dalam sektor tersebut. Selebihnya pelaburan sektor utama merangkumi subsektor perladangan dan komoditi dan subsektor pertanian, dengan RM27 juta dan RM2.4 juta pelaburan.

PAPARAN 3.7

PELABURAN SWASTA YANG DILULUSKAN DALAM SEKTOR PRIMER, 2019-2020

2020	BILANGAN	PEKERJAAN	PELABURAN DOMESTIK* (RM JUTA)	PELABURAN ASING* (RM JUTA)	JUMLAH PELABURAN* (RM JUTA)
SEKTOR PRIMER					
Pertanian	1	3	2.4	0.0	2.4
Perlombongan	11	24	4,954.0	1,057.4	6,011.5
Perladangan dan Komoditi	11	804	27.0	0.0	27.0
TOTAL	23	831	4,983.4	1,057.4	6,040.9
2019	BILANGAN	PEKERJAAN	PELABURAN DOMESTIK* (RM JUTA)	PELABURAN ASING* (RM JUTA)	JUMLAH PELABURAN* (RM JUTA)
SEKTOR PRIMER					
Pertanian	9	407	135.1	0.0	135.1
Perlombongan	38	106	2,791.7	3,799.9	6,591.7
Perladangan dan Komoditi	19	513	291.6	0.0	291.6
TOTAL	66	1,026	3,218.4	3,799.9	7,018.3

Nota: *Disebabkan pembundaran, angka yang dibentangkan dalam jadual ini mungkin tidak dijumlahkan dengan tepat kepada jumlah yang disediakan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM)

INISIATIF DAN LANGKAH FASILITASI BERTERUSAN BAGI MENARIK PELABURAN BERKUALITI TINGGI

Kerajaan komited untuk memastikan Malaysia kekal sebagai destinasi pelaburan yang menarik dan pilihan di rantau ini, meskipun menyaksikan ketidaktentuan ekonomi global. Beberapa langkah termasuk memperhalusi dasar dan pemboleh pelaburan, kerjasama dan penglibatan dengan pemain industri dan pihak berkepentingan, mengukuhkan ekosistem untuk menarik projek pelaburan berkualiti dan mempergiatkan kemudahan projek pelaburan.

Pakej Rangsangan Kerajaan bagi Meningkatkan Pelaburan

Dalam mengembangkan aktiviti pelaburan di Malaysia, beberapa siri pakej rangsangan termasuk Pelan Jana Semula Ekonomi Negara (PENJANA) dan Belanjawan 2020 diumumkan untuk menambah baik ekosistem pelaburan sambil menyasarkan sektor strategik dengan aktiviti teknologi tinggi dan bernilai tinggi.

Antara pengumuman itu ialah pakej insentif khas dan elaun cukai untuk menarik pelaburan teknologi nilai tambah tinggi dan menyokong pelaburan R&D dalam aeroangkasa, E&E, M&E, peranti perubatan dan sektor perkapalan. Dalam memudahkan lagi perniagaan untuk meningkatkan operasi dan kapasiti mereka, Dana Strategik Pelaburan Domestik (DISF) yang dipertingkatkan terbukti antara platform terbaik untuk syarikat meningkatkan teknologi mereka, mengakses pasaran global melalui penyumberan luar dan meningkatkan eksport. Pada tahun 2020, sejumlah 49 projek telah diluluskan di bawah DISF dalam pelbagai subsektor termasuk M&E, perkhidmatan sokongan, E&E, kimia dan produk kimia dan produk logam fabrikasi.

Di samping itu, kelulusan untuk Lesen Pengilangan (ML) untuk industri tidak sensitif telah dipercepatkan dalam tempoh dua (2) hari bekerja, yang telah memudahkan 456 projek memulakan operasi mereka di Malaysia, kebanyakannya dalam E&E, peralatan pengangkutan, produk logam fabrikasi, M&E dan subsektor kertas, percetakan dan penerbitan.

Fasilitasi Hujung ke Hujung untuk Pelabur

Selain itu, platform khusus seperti Unit Penyelarasan dan Pemecutan Projek (PACU) dan Pusat Setempat (OSC) telah ditubuhkan di Lembaga Pembangunan Pelaburan Malaysia (MIDA) untuk memudahkan pelaksanaan projek pelaburan dan pergerakan pelancong perniagaan dengan pantas. PACU yang ditubuhkan pada 6 Jun 2020 telah memainkan peranan yang penting dalam mengenal pasti isu dan cabaran yang dihadapi oleh syarikat dalam melaksanakan projek mereka; menyediakan perkhidmatan pemudahan kepada syarikat; dan bekerjasama dengan agensi di peringkat Persekutuan dan Negeri, pembekal utiliti, Agensi Penggalakan Pelaburan (IPA) dan agensi teknikal untuk membantu mempercepatkan pelaksanaan projek. PACU juga mempercepatkan permohonan yang dikemukakan dan menjejaki status Lesen e-Pengilangan (e-ML) dalam tempoh dua (2) hari bagi industri tidak sensitif.

PAPARAN 3.8

UNIT PENYELARASAN DAN PEMECUTAN PROJEK (PACU)

Sumber: Lembaga Pembangunan Pelaburan Malaysia (MIDA)

Sebuah jawatankuasa di bawah PACU yang terdiri daripada MITI, MIDA, pihak berkuasa tempatan dan agensi teknikal berkaitan menyelia dan memastikan pelaksanaan pelaburan tepat pada masanya diwujudkan. Kemajuan projek pelaburan dipantau secara masa nyata melalui Sistem Penjejakan dan Pemantauan (ITMS) dari tarikh kelulusan sehingga pelaksanaan, dan kemudahan juga disediakan untuk isu dan cabaran yang dihadapi oleh syarikat. Bagi tempoh 1 Januari 2019 sehingga 31 Disember 2020, sebanyak 2,037 projek telah diluluskan. Daripada jumlah ini, 1,207 projek (59.25%) telah dilaksanakan.

Penubuhan OSC diumumkan pada 2 Oktober 2020 untuk memudahkan pergerakan pelancong perniagaan yang layak dengan mempercepatkan kelulusan kemasukan mereka untuk menjalankan perniagaan di Malaysia, yang akan meningkatkan lagi aktiviti perdagangan dan pelaburan di Malaysia. Pada masa ini, OSC dianggotai oleh wakil dari MITI, MIDA, Kementerian Kesihatan Malaysia (KKM) dan Jabatan Imigresen Malaysia (JIM) yang bertujuan untuk memastikan kesahihan dan status kesihatan pelancong perniagaan sebelum memasuki Malaysia.

OSC untuk Pelancong Perniagaan terdiri daripada mekanisme berikut:

- i. Jawatankuasa OSC untuk menilai dan mempertimbangkan permohonan kemasukan Pelancong Perniagaan;
- ii. Pusat Pengembara Perniagaan (BTC) untuk memudahkan kemasukan pelancong perniagaan masuk ke Malaysia di Lapangan Terbang Antarabangsa Kuala Lumpur (KLIA); dan
- iii. Laman web khusus yang mengandungi maklumat dan khidmat nasihat untuk memudahkan kemasukan Pelancong Perniagaan.

Jawatankuasa OSC menilai dan meluluskan dua (2) jenis permohonan iaitu Pelancong Perniagaan Jangka Panjang dan Pelancong Perniagaan Jangka Pendek. Jawatankuasa bermesyuarat setiap hari dan keputusan dibuat dalam masa tiga (3) hari bekerja bagi setiap permohonan setelah menerima semua maklumat lengkap.

MITI, dengan kerjasama KKM sedang memuktamadkan pembinaan BTC di KLIA yang akan menyediakan perkhidmatan Pegawai Perhubungan serta ujian COVID-19 untuk Pelancong Perniagaan Jangka Pendek. Laman web khusus yang mengandungi maklumat dan khidmat nasihat untuk memudahkan permohonan kemasukan semua pelancong perniagaan ke Malaysia disasarkan untuk disediakan pada tahun 2021.

Platform dalam talian seperti e-ML, e-Insentif dan Permohonan Dalam Talian Jawatankuasa Pengecualian Cukai (JPC) juga diperkenalkan untuk mempercepatkan kelulusan yang diperlukan untuk lesen pembuatan, insentif dan pengecualian duti kastam bagi mempercepatkan pelaksanaan projek. Melalui e-ML, syarikat boleh menyerahkan dan menjejaki status permohonan mereka untuk projek pembuatan, pembesaran dan kepelbagaian baharu, serta surat pengesahan untuk pengecualian lesen pembuatan. Terutama, masa pemprosesan untuk e-ML telah dikurangkan daripada tujuh (7) kepada dua (2) hari perniagaan untuk industri tidak sensitif.

Selain itu, modul e-Insentif 2.0 berfungsi sebagai platform untuk memohon insentif seperti Taraf Perintis dan Elaun Cukai Pelaburan untuk projek baharu, pembesaran dan kepelbagaian, untuk aktiviti dan produk yang digalakkan di bawah Akta Penggalakan Pelaburan (PIA) 1986.

Platform digital ini akan membolehkan syarikat mengemukakan dan mendapatkan kelulusan melalui dalam talian yang akan mempercepatkan pelaksanaan projek di negara ini. Platform ini juga disepadukan dan boleh diakses oleh Kementerian dan Agensi berkaitan untuk memastikan aliran data dan maklumat, mengurangkan kemungkinan pertindihan dan memudahkan rujukan silang.

Didorong oleh inisiatif ini, pada Disember 2020, sejumlah RM65.9 bilion potensi pelaburan (1,043 projek) telah dinilai secara aktif. Projek-projek ini, setelah diluluskan, dijadualkan akan dilaksanakan dalam tempoh 2021-2022. Selain itu, sejumlah 240 projek pelaburan asing berprofil tinggi telah dikenal pasti, termasuk syarikat *Fortune 500* dalam sektor pembuatan dan perkhidmatan, dengan nilai pelaburan berpotensi gabungan RM81.9 bilion.

Ini termasuk rundingan berterusan dengan syarikat daripada sektor utama seperti automotif, kimia dan elektronik termaju, memetakan Malaysia sebagai hab mereka bagi operasi perkilangan, perkhidmatan dan rantaian bekalan global bernilai tinggi.

Komitmen Berterusan bagi Meningkatkan Kemudahan Menjalankan Perniagaan dan Meningkatkan Kemudahan Pelaburan

Walaupun dilanda pandemik COVID-19, penyampaian promosi dan kemudahan pelaburan bertaraf dunia kekal sebagai tumpuan Malaysia. Hasilnya, Malaysia telah menerima pengiktirafan global untuk amalan terbaik dalam rejim perniagaan dan pelaburan. Malaysia dipuji sebagai salah satu ekonomi teratas yang mencatatkan pencapaian dalam pembaharuan kawal selia perniagaan. Pembaharuan berterusan dalam menambah baik persekitaran kawal selia perniagaan melalui usaha pemudahan perdagangan, seperti pemudahan kertas kerja yang diperlukan, pemodenan prosedur dan penyelarasan keperluan kastam juga sedang dilaksanakan.

Kedudukan Malaysia di tempat ke-12 antara 190 ekonomi di seluruh dunia, dalam Laporan Menjalankan Perniagaan 2020 Bank Dunia mencerminkan keyakinan pelabur dalam mengembangkan perniagaan mereka di Malaysia. Malaysia juga diiktiraf sebagai negara kelapan paling inovatif dalam kalangan ekonomi Asia dalam Indeks Inovasi Global 2020 – Pertubuhan Harta Intelek Dunia. Malaysia meningkatkan kedudukannya ke tempat ke-26 daripada ke-29 dalam kalangan 88 buah negara dalam Indeks Daya Saing Bakat Global 2020, laporan yang dihasilkan bersama oleh Institut *Européen d'Administration des Affaires* (INSEAD) *University*, *Google* dan *Adecco* untuk menjejak dan mengukur prestasi bakat.

Malaysia menduduki tempat kelima dalam kajian *Bloomberg* yang dikeluarkan pada Disember 2020, yang mengukur 17 pasaran membangun dan prospek mereka untuk 2021 berdasarkan 11 indikator prestasi ekonomi dan kewangan. *Bloomberg* memetik bahawa Malaysia akan mendapat keuntungan daripada memulihkan aktiviti ekonomi sebaik sahaja pandemik terkawal. *Bloomberg* juga menyatakan bahawa aset-aset Malaysia, terutamanya dinilai sebagai kecil berbanding purata rakan setaranya, apabila dinilai berdasarkan kadar pertukaran berkesan yang sebenar berbanding paras purata selama lima (5) tahun.

Kajian bersama oleh *Klynveld Peat Marwick Goerdeler* (KPMG) dan *The Manufacturing Institute* yang berpangkalan di Washington, DC, “Kos Operasi Pengilangan di Seluruh Dunia”, meletakkan Malaysia di tempat keempat di antara 17 buah negara, mengatasi RRC, India, Jepun dan Vietnam. Kajian itu memberikan penilaian bagaimana sektor pembuatan AS menanda aras daya saingnya kepada rakan dagangan utama dengan menilai 23 faktor kos yang dibahagikan kepada kos primer dan sekunder melalui Indeks Kos Menjalankan Perniagaan (CoDB). Malaysia muncul di tangga teratas Indeks CoDB, setanding dengan RRC, Mexico dan Vietnam dari segi kos utama, sambil mengatasi tiga (3) faktor iaitu kos pampasan setiap jam, kos hartanah dan kadar cukai korporat.

Malaysia terus disenaraikan di antara 10 buah negara teratas untuk melabur atau menjalankan perniagaan oleh Majalah *CEOWORLD*. Malaysia berada di tempat kesembilan, satu tempat di bawah AS dan menewaskan negara seperti Belanda, Sweden, Finland dan Jerman. Kedudukan tersebut berdasarkan 11 faktor, iaitu rasuah, kebebasan (peribadi, perdagangan dan kewangan), tenaga kerja, perlindungan pelabur, infrastruktur, cukai, kualiti hidup, kerendah birokrasi dan kesediaan teknologi – dengan setiap kategori adalah sama dari segi wajaran.

Kerajaan akan terus memperkenalkan pelbagai langkah untuk meningkatkan daya saing Malaysia dalam menghadapi cabaran dan peluang dalam dan luar negara. Sehubungan dengan itu, cadangan dan maklum balas yang membina daripada sesi perundingan dan dialog berterusan dengan pelbagai segmen komuniti perniagaan telah memainkan peranan penting dalam memperhalusi dasar pelaburan negara kita dan pemboleh untuk mengukuhkan ekosistem untuk menarik projek pelaburan yang berkualiti.

Kedudukan Malaysia di tempat ke-12 antara 190 ekonomi di seluruh dunia,

dalam Laporan Menjalankan Perniagaan 2020 Bank Dunia mencerminkan keyakinan pelabur dalam mengembangkan perniagaan mereka di Malaysia.

Malaysia juga diiktiraf sebagai negara kelapan paling inovatif dalam kalangan ekonomi Asia

dalam Indeks Inovasi Global 2020 – Pertubuhan Harta Intelek Dunia. Malaysia meningkatkan kedudukannya ke tempat ke-26 daripada ke-29 dalam kalangan 88 buah negara dalam Indeks Daya Saing Bakat Global 2020.

Malaysia menduduki tempat kelima dalam kajian Bloomberg yang dikeluarkan pada Disember 2020,

yang mengukur 17 pasaran membangun dan prospek mereka untuk 2021 berdasarkan 11 indikator prestasi ekonomi dan kewangan.

Malaysia terus disenaraikan di antara 10 buah negara teratas untuk melabur atau menjalankan perniagaan oleh Majalah CEOWORLD

Malaysia berada di tempat kesembilan, satu tempat di bawah AS dan menewaskan negara seperti Belanda, Sweden, Finland dan Jerman.

PENGLIBATAN PELABURAN, KERJASAMA DAN PERJANJIAN DALAM FORUM ANTARABANGSA

Perjanjian Pelaburan Komprehensif ASEAN

Perjanjian Pelaburan Komprehensif ASEAN (ACIA) telah ditandatangani oleh Menteri Ekonomi ASEAN pada 26 Februari 2009 di Cha-Am, Thailand, berkuat kuasa pada 29 Mac 2012. Objektif ACIA adalah untuk mewujudkan rejim pelaburan yang bebas dan terbuka untuk memastikan bahawa ASEAN kekal sebagai destinasi menarik untuk semua pelabur, sama ada dalam atau luar negara. ACIA meningkatkan keberkesanan ASEAN dalam menarik pelaburan di tengah-tengah cabaran yang muncul serta keperluan untuk memenuhi objektif Komuniti Ekonomi ASEAN (AEC).

Memandangkan ACIA adalah berdasarkan amalan terbaik antarabangsa, perjanjian itu juga termasuk peruntukan yang membolehkan negara anggota ASEAN (AMS) membuat pindaan atau pengubahsuaian melalui Protokol Pindaan ACIA. Sehingga kini, empat (4) Protokol Pindaan ACIA telah ditandatangani, dengan tiga (3) daripadanya telah disahkan. Protokol Keempat Pindaan ACIA telah ditandatangani pada 15 Julai 2020 di Ha Noi, Vietnam tetapi ia masih belum disahkan. Protokol ini mengandungi dua (2) elemen, yang pertama adalah mengenai Larangan Keperluan Prestasi (PPR) manakala kedua pula mengenai Senarai Tempahan (RL) AMS.

Di bawah elemen PPR, AMS bersetuju dan komited untuk tidak mengenakan PPR dan asas-asas dalam Perjanjian Langkah-langkah Pelaburan Berkaitan Perdagangan (TRIM) yang pada mulanya telah dipersetujui oleh semua ahli Pertubuhan Perdagangan Dunia (WTO). Secara ringkasnya, ini bermakna tiada negara anggota dibenarkan untuk menguatkuasakan peraturan yang mendiskriminasi barangan asing daripada negara anggota lain atau melaksanakan sebarang langkah yang mungkin mencetuskan halangan bagi negara anggota lain untuk melabur atau menjalankan perdagangan di rantau ini. Lebih khusus lagi, negara anggota dilarang untuk:

- i. mengeksport barangan pada tahap atau peratusan tertentu;
- ii. mencapai tahap atau peratusan kandungan domestik tertentu;
- iii. membeli, menggunakan atau memberi keutamaan kepada barangan yang dikeluarkan di wilayahnya, atau untuk membeli barangan daripada seseorang atau mana-mana entiti lain dalam wilayahnya;
- iv. mengaitkan volum atau nilai import kepada volum atau nilai eksport atau dengan amaun aliran masuk pertukaran asing yang berkaitan dengan pelaburan pelabur itu;
- v. menyekat jualan barang dalam wilayahnya yang pelaburan pelabur berkenaan hasilkan atau sediakan dengan mengaitkan jualan sedemikian dengan volum atau nilai eksportnya atau pendapatan pertukaran asingnya; dan
- vi. membekalkan secara eksklusif dari wilayahnya barangan yang dihasilkan oleh pelaburan tersebut kepada pasaran serantau tertentu atau kepada pasaran dunia.

Di bawah elemen kedua, Protokol juga termasuk pindaan terhadap RL semasa AMS. Mengenai ini, pindaan RL menawarkan iklim yang lebih telus dan kejelasan untuk perdagangan dan pelaburan di ASEAN.

RENCANA 3.1

Unit Penyelaras Projek dan Pemecutan: Jangkauan 360° untuk Memulakan Projek di Malaysia

Langkah-langkah yang diambil sebagai tindak balas terhadap pandemik COVID-19 seperti Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) telah menimbulkan cabaran besar kepada perniagaan di negara ini. Kesannya telah menjejaskan keseluruhan ekonomi dan membawa ekosistem industri ke dalam situasi yang tidak pernah berlaku sebelum ini. Oleh itu, adalah penting untuk menggiatkan semula ekonomi di bawah norma baharu.

Sebagai agensi utama untuk mempromosikan sektor pembuatan dan perkhidmatan, Lembaga Pembangunan Pelaburan Malaysia (MIDA) memahami keperluan mendesak untuk membuat pelarasan pantas bagi menyediakan bantuan dan sokongan jangkauan 360° kepada komuniti perniagaan di negara ini. Pelbagai usaha telah diambil untuk mempertingkatkan lagi Prosedur Operasi Standard (SOP) dengan memudahkan proses perniagaan dan menerapkan pendigitalan untuk kelulusan pantas dan pelaksanaan projek.

Unit Pecutan dan Penyelaras Projek (PACU) yang ditubuhkan di MIDA bertindak sebagai pemboleh untuk kelulusan pantas pelaburan sehingga mempercepatkan pelaksanaan projek melalui bekerjasama rapat dengan pihak berkepentingan yang berkaitan.

Inisiatif Transformasi Digital MIDA

Di bawah PACU, MIDA telah memperkenalkan permohonan dalam talian untuk Lesen Pengilangan M(L) (modul e-ML 2.0), insentif cukai terpilih (modul e-Insentif 2.0) dan Pengecualian Duti Import ke atas bahan mentah dan komponen serta mesin dan peralatan (M&E) (Modul Jawatankuasa Pengecualian Cukai (JPC) Sistem Transformasi Perusahaan (e-TRANS)).

Lesen e-Pengilangan 2.0

Platform ini membolehkan syarikat menyerahkan dan menjejaki status permohonan mereka untuk projek pembuatan, pembesaran atau kepelbagaian baharu dan surat pengesahan untuk pengecualian daripada ML (ICA 10). Modul ini telah mengurangkan dengan ketara masa pemprosesan daripada tujuh (7) kepada dua (2) hari perniagaan untuk industri tidak sensitif.

Status pelaksanaan projek yang diluluskan melalui modul ini, dipantau dan dijejaki dalam masa nyata melalui platform MIDA yang baru dibangunkan, iaitu Sistem Penjejakan dan Pemantauan Pelaksanaan (ITMS).

e-Insentif 2.0

e-Insentif 2.0, modul aplikasi dalam talian insentif cukai di MIDA telah dilancarkan pada November 2020. Platform dalam talian ini membolehkan syarikat pembuatan mengemukakan permohonan insentif untuk projek pembuatan baharu, pengembangan atau kepelbagaian mereka di Malaysia yang disenaraikan dalam aktiviti dan produk yang digalakkan di bawah Senarai Am, Syarikat Berskala Kecil dan Teknologi Tinggi dalam Akta Penggalakan Pelaburan (PIA) 1986.

Modul dalam talian ini merupakan sebahagian daripada inisiatif transformasi digital atau e-TRANS di MIDA dengan objektif untuk mengukuhkan sistem penyampaian untuk kemudahan menjalankan perniagaan untuk pelabur di Malaysia. Modul ini juga membolehkan pihak berkepentingan MIDA menyerahkan permohonan mereka pada platform dalam talian yang selamat.

Langkah-langkah yang diambil sebagai tindak balas kepada pandemik COVID-19 seperti PKP telah membawa kepada e-Insentif 2.0, modul permohonan insentif cukai dalam talian di MIDA telah dilancarkan pada bulan November 2020. Platform dalam talian ini membolehkan syarikat pembuatan mengemukakan permohonan insentif bagi projek-projek mereka di Malaysia yang baharu, dikembangkan dan dipelbagaikan yang disenaraikan dalam aktiviti dan produk yang dipromosikan menerusi Senarai Am, Syarikat Berskala Kecil dan Teknologi Tinggi di bawah Akta Penggalakan Pelaburan (PIA) 1986.

Pengecualian Duti Dalam Talian @ Modul Permohonan Dalam Talian JPC

Pengecualian Duti Dalam Talian atau Modul Permohonan Dalam Talian JPC di MIDA menyediakan akses mudah kepada syarikat untuk mengemukakan permohonan dalam talian bagi baharu, lanjutan, kuantiti tambahan, pindaan dan rayuan untuk pengecualian duti import dan/atau cukai jualan ke atas bahan mentah atau komponen untuk aktiviti dalam pembuatan sektor serta pengecualian duti import dan/atau cukai jualan ke atas mesin atau peralatan untuk aktiviti terpilih dalam sektor pertanian dan perkhidmatan. Kemudahan pengecualian cukai akan memberikan lebih fleksibiliti dari segi aliran tunai untuk syarikat.

Modul ini diasimilasikan dengan baik dengan sistem uCustoms Jabatan Kastam Diraja Malaysia dan boleh diakses oleh Kementerian dan Agensi berkaitan untuk memastikan aliran data dan maklumat yang lancar.

Sistem Pengesanan dan Pemantauan Pelaksanaan

Sistem Pengesanan dan Pemantauan Pelaksanaan (ITMS) merupakan pangkalan data syarikat yang diluluskan dengan lesen pembuatan mulai 1 Januari 2019. Ia merupakan salah satu inisiatif di bawah PACU dan telah dilancarkan pada November 2020 untuk menjejak dan memantau kemajuan pelaksanaan projek yang diluluskan. Sistem ini membantu mempercepatkan pelaksanaan projek dengan menjejak dan memantau dalam masa nyata bagi memastikan projek yang diluluskan dilaksanakan dalam tempoh 12 bulan dari tarikh kelulusan. ITMS juga menyenaraikan isu dan cabaran yang dihadapi oleh pelabur semasa pelaksanaan projek, yang perlu ditangani dengan segera. Bagi tempoh 1 Januari 2019 sehingga 31 Disember 2020, sebanyak 2,037 projek telah diluluskan. Daripada jumlah ini, 1,207 projek (59.25%) telah dilaksanakan.

RENCANA 3.2

Pusat Sehati: Inisiatif Utama bagi Mengalu-alukan Pelancong Perniagaan Semasa Pandemik “Menyambut Pelabur, Memastikan Anda Selamat”

Pada awal Mei 2020, Kerajaan Malaysia mula membuka semula sektor ekonomi secara berperingkat, yang disokong oleh kewaspadaan ketat yang dilaksanakan melalui satu set Prosedur Operasi Standard (SOP). Ini jelas menunjukkan keazaman tegas Kerajaan dalam mencapai keseimbangan antara melindungi nyawa dan melindungi mata pencarian rakyat Malaysia, yang kebanyakannya bergantung kepada sektor swasta untuk pekerjaan dan gaji mereka. Pembukaan semula aktiviti ekonomi adalah campur tangan yang penting, tepat pada masanya dan perlu oleh Kerajaan, yang telah membawa kepada pemulihan beransur-ansur sektor ekonomi negara kita.

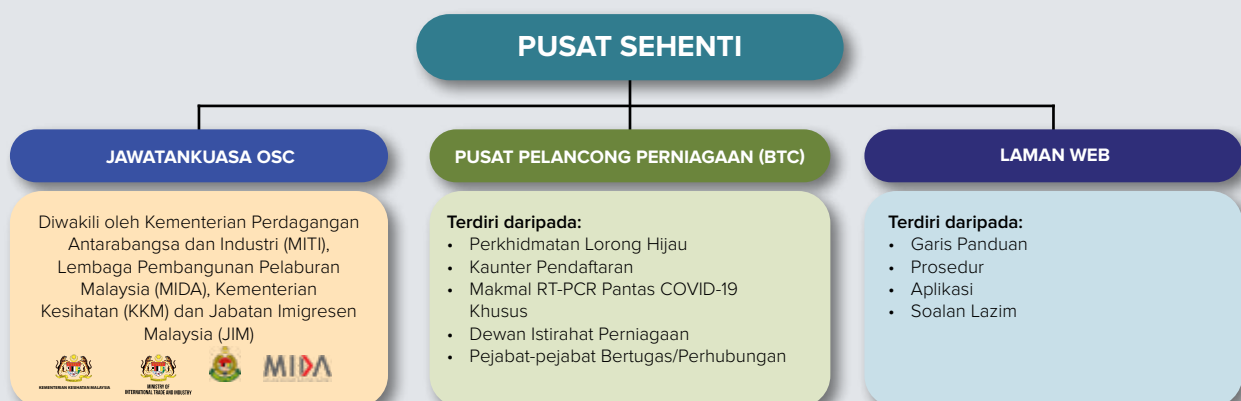
Pengumuman Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) pada 18 Mac 2020 oleh Kerajaan bagi membendung penularan pandemik COVID-19 di Malaysia telah memberi kesan kepada ekonomi Malaysia dan terdapat keperluan mendesak untuk memudahkan pergerakan pelancong perniagaan dengan mempercepatkan kelulusan kemasukan mereka untuk berniaga di Malaysia. Oleh itu, dalam usaha mengimbangi kesihatan awam, mata pencarian dan kemampuan ekonomi, Pusat Setempat (OSC) telah ditubuhkan oleh Kerajaan Malaysia berkuat kuasa 2 Oktober 2020 untuk memudahkan pergerakan pelancong perniagaan dengan mempercepatkan kelulusan kemasukan mereka untuk menjalankan perniagaan di Malaysia.

Keputusan ini dibuat oleh Mesyuarat Majlis Tindakan Ekonomi pada 14 September 2020, yang dipengerusikan oleh Perdana Menteri dan diperakui oleh Majlis Keselamatan Negara pada 15 September 2020. Inisiatif ini menunjukkan komitmen Kerajaan untuk kekal sebagai ekonomi terbuka dan properniagaan untuk mengukuhkan lagi kedudukan negara sebagai destinasi pilihan untuk pelaburan langsung asing (FDI) serta pelaburan langsung domestik (DDI).

OSC diwakili oleh Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri (MITI), Lembaga Pembangunan Pelaburan Malaysia (MIDA), Kementerian Kesihatan Malaysia (KKM) dan Jabatan Imigresen Malaysia (JIM) untuk memastikan kesahihan dan status kesihatan pelancong perniagaan sebelum mereka masuk Malaysia.

Penubuhan OSC terdiri daripada tiga (3) komponen:

- i. Jawatankuasa OSC untuk menilai dan mempertimbangkan permohonan kemasukan pelancong perniagaan dalam tempoh tiga (3) hari bekerja bagi setiap permohonan setelah menerima maklumat lengkap. Jawatankuasa ini diadakan setiap hari dan diuruskan oleh MIDA dengan wakil dari MITI dan MIDA;
- ii. Pusat Pelancong Perniagaan (BTC) untuk memudahkan kemasukan pelancong perniagaan masuk terutamanya Pengembara Perniagaan Jangka Pendek ke Malaysia di KLIA. BTC akan menyediakan perkhidmatan ruang istirahat perniagaan, ujian makmal COVID-19 dan Pegawai Bertugas/Perhubungan; dan
- iii. Laman web khusus yang mengandungi maklumat dan khidmat nasihat untuk memudahkan kemasukan Pelancong Perniagaan Jangka Panjang dan Jangka Pendek.

Sumber: Lembaga Pembangunan Pelaburan Malaysia (MIDA)

Pelancong Perniagaan Jangka Panjang ialah pelancong perniagaan yang memegang pas yang sah dan berhasrat untuk tinggal di negara ini lebih 14 hari. Mereka akan dikenakan kuarantin mandatori selama maksimum 10 hari mengikut garis panduan KKM. Bagi Pelancong Perniagaan Jangka Pendek, mereka adalah pelancong perniagaan yang berhasrat tinggal di negara ini selama 14 hari atau kurang. Mereka boleh dipertimbangkan untuk dikecualikan daripada kuarantin wajib tertakluk kepada kelulusan Jawatankuasa OSC dan pematuhan kepada SOP yang ketat.

Sehingga 7 April 2021, Jawatankuasa OSC telah meluluskan sejumlah 9,769 permohonan untuk Pelancong Perniagaan Jangka Panjang dan 260 permohonan untuk Pelancong Perniagaan Jangka Pendek.

BTC yang ditubuhkan dengan kerjasama Malaysia Airport Holding Berhad (MAHB), beroperasi di Pintu C36, Bangunan Satelit, KLIA. Pusat ini telah dilancarkan secara rasmi oleh YB Dato' Seri Mohamed Azmin Ali, Menteri Kanan Perdagangan Antarabangsa dan Industri pada 23 Mac 2021. BTC beroperasi 24 jam setiap hari untuk memudahkan ketibaan pelancong perniagaan jangka pendek yang diluluskan dengan pengecualian kuarantin mandatori oleh Jawatankuasa OSC. BTC telah mengalu-alukan ketibaan pelancong perniagaan jangka pendek sejak 14 Mac 2021.

Kedua-dua Pelancong Perniagaan Jangka Panjang dan Pendek boleh memohon kebenaran masuk melalui *MyEntry System* melalui laman web khusus baharu yang dikenali sebagai Laman Web Perjalanan Selamat Malaysia di URL: safetravel.mida.gov.my. Pelancong Perniagaan dikehendaki mengemukakan permohonan dalam talian 14 hari sebelum perjalanan yang dirancang. Laman web ini mengandungi maklumat dan khidmat nasihat untuk memudahkan kemasukan pelancong perniagaan ke Malaysia. Pelancong perniagaan mesti mendapatkan visa yang berkaitan (jika berkenaan) daripada Kedutaan Malaysia atau Pejabat Suruhanjaya Tinggi/Konsulat Agung di luar negara, sebelum mereka berlepas ke Malaysia.

Di sebalik pandemik COVID-19, MIDA telah meningkatkan usaha untuk memastikan Malaysia kekal sebagai destinasi pilihan utama pelabur asing. MIDA juga komited untuk memastikan langkah yang sewajarnya dilaksanakan bagi memastikan persekitaran perniagaan di negara ini tangkas dan responsif kepada keperluan semasa dan masa hadapan sektor swasta, khususnya dalam menyesuaikan diri dengan kebiasaan baharu.

Sehubungan dengan itu, penubuhan OSC di MIDA untuk memudahkan pergerakan pelancong perniagaan dengan mempercepatkan kelulusan kemasukan mereka ke Malaysia, merupakan inisiatif utama Kerajaan Malaysia. Pusat ini memainkan peranan penting dalam memastikan Malaysia kekal stabil di landasan pemulihan dan pertumbuhan ekonomi dengan membolehkan pergerakan pelancong perniagaan menjalankan perniagaan mereka di Malaysia semasa pandemik.

RENCANA 3.3

Pelaburan Inovatif dan Berkualiti Tinggi di *Greater Kuala Lumpur*

Sejak penubuhan pada 2011, *InvestKL Corporation* (InvestKL) telah memberi tumpuan untuk menarik syarikat multinasional global (MNC) yang besar untuk menubuhkan hab perkhidmatan serantau mereka di sekitar *Greater Kuala Lumpur* (GKL).

MNC tertarik dengan GKL dan Malaysia kerana beberapa kelebihan unik seperti lokasi strategik GKL di Asia Tenggara, ditambah pula dengan dasar mesra perniagaan Malaysia, infrastruktur yang baik, ekosistem yang berkembang pesat, rangka kerja perundangan dan kewangan yang menyokong, serta kumpulan bakat tempatan yang berkemahiran tinggi. InvestKL melepasi pencapaian MNC ke-100, memperoleh sejumlah 103 MNC dan syarikat yang berkembang pesat dalam portfolionya menjelang akhir tahun 2020. Secara keseluruhan, MNC terbabit membawa kepada pelaburan bernilai RM15.8 bilion dan mewujudkan 14,111 pekerjaan eksekutif serantau. Sehingga kini, pelaburan bernilai RM11.4 bilion telah direalisasikan dan sejumlah 10,411 jawatan eksekutif serantau telah diisi dengan 8,646 rakyat Malaysia telah diambil bekerja. Syarikat-syarikat ini terlibat dalam perkhidmatan bernilai tinggi dan berimpak tinggi; dan berasal dari Eropah (51), Asia Pasifik (28) dan Amerika Syarikat (AS) (24).

Khususnya, pada tahun 2020, agensi itu memperoleh 12 MNC dengan jumlah pelaburan komited sebanyak RM1.73 bilion dan 1,527 jawatan eksekutif serantau yang komited dan diluluskan. Daripada 12 MNC yang diperoleh sepanjang tahun lepas, 50% adalah dari Asia Pasifik manakala selebihnya berasal dari Eropah dan AS. Syarikat itu termasuk *ALD Automotive* (Perancis), *Alcon* (Switzerland), *Baozun* (RRC), *PCCW* (RRC), *Elanco* (AS), *Hapag-Lloyd* (Jerman), *Meiko* (Jerman), *Kamstrup* (Denmark), *Ricoh* (Jepun) dan *Taisei* (Jepun).

Melangkah ke fasa seterusnya, InvestKL membangunkan pelan strategik 10 tahun yang sejajar dengan Aspirasi Pelaburan Nasional (NIA) yang bertujuan untuk menarik 100 MNC terkemuka dunia dan syarikat yang berkembang pesat untuk menubuhkan hab perkhidmatan dan teknologi serantau mereka di Malaysia menjelang 2030 Pelaburan berkualiti tinggi ini, bersama-sama dengan dua (2) inisiatif utama yang diumumkan baru-baru ini; *GKL Live Lab* dan *InvestKL Fit4Work* melengkapkan cita-cita negara untuk menjadi ekonomi berpendapatan tinggi.

Pelan strategik InvestKL mempunyai tiga (3) objektif teras. Pertama, untuk menggalakkan MNC berkongsi amalan-amalan baik mereka dengan bakat tempatan untuk meningkatkan daya inovasi negara dan membina kumpulan bakat Malaysia yang berdaya saing di peringkat global. Kedua, menggalakkan MNC untuk melabur dalam lima (5) koridor ekonomi Malaysia, dengan GKL sebagai pangkalan hab serantau strategik dan ketiga, InvestKL bertujuan untuk memudahkan lebih banyak kerjasama antara MNC dan perusahaan kecil dan sederhana (PKS) untuk membawa peluang ekonomi untuk semua.

Dalam jangka panjang, MNC dan syarikat yang berkembang pesat yang ditempatkan secara strategik di GKL boleh meningkatkan pertumbuhan serantau mereka dan berdiri dalam rantai nilai global. Dengan berada di Malaysia, mereka juga akan dapat memanfaatkan pemulihan ekonomi negara seperti yang diunjurkan oleh Bank Negara Malaysia pada pertumbuhan ekonomi antara 6% dan 7.5% tahun ini.

InvestKL Menarik dan Memudahkan Syarikat Multinasional Global Besar dalam Menubuhkan Hab Perkhidmatan Serantau di *Greater Kuala Lumpur*

- Kumpulan sasaran utama terdiri daripada syarikat multinasional dan berkembang pesat yang terlibat dalam perkhidmatan bernilai tinggi dan berimpak tinggi yang ingin berada di GKL untuk meluaskan jangkauan mereka di pasaran ASEAN dan/atau Asia Pasifik.
- Syarikat multinasional ini terdiri daripada sektor seperti teknologi pengguna, teknologi pintar, penjagaan kesihatan, automasi industri, perkhidmatan kejuruteraan serta minyak, gas dan tenaga.

***Greater Kuala Lumpur* sebagai Hab Perkhidmatan dan Teknologi Serantau di Asia**

- Dengan infrastruktur dan ketersambungan yang baik, GKL adalah destinasi utama MNC yang terlibat dalam perkhidmatan perniagaan bernilai tinggi dan berimpak tinggi untuk mencari perkhidmatan serantau atau hab teknologi mereka.
- MNC ini mengikuti jejak langkah rakan sejawat mereka, yang telah berjaya meningkatkan kehadiran mereka di ASEAN dan/atau Asia Pasifik dengan menubuhkan hab serantau mereka di sini.

***Greater Kuala Lumpur Live Lab*: Inisiatif Menggalakkan Kerjasama antara Perbadanan Multinasional dan Syarikat Tempatan**

- GKL *Live Lab* menyasarkan bagi menarik MNC asing bagi meningkatkan kelebihan daya saing GKL untuk pelaburan berkualiti, diterajui inovasi dan berintensif pengetahuan.
- Inisiatif ini bertujuan mewujudkan pekerjaan bernilai tinggi, meningkatkan kerumitan ekonomi, memperluaskan hubungan domestik dan meningkatkan keterangkuman.
- Bidang tumpuan inovasi dan idea termasuk memacu inovasi, mempercepatkan penggunaan digital, mengembangkan jaguh tempatan, membangunkan tenaga kerja digital dan Malaysia kalis masa hadapan.
- Sektor/aktiviti industri utama untuk kerjasama tempatan dan MNC terdiri daripada produk dan perkhidmatan teknologi, teknologi perubatan, kenderaan autonomi, ujian farmaseutikal atau perubatan dan ujian klinikal, R&D, reka bentuk dan pembangunan, teknologi mendalam dan baharu muncul serta ESG.

InvestKL Corporation Membantu Pelabur dengan Memudahkan Penubuhan Hab Serantau dan Memberi Cerapan Tentang Industri

- Bertindak sebagai fasilitator kepada MNC mengenai dasar dan insentif yang berkaitan, selain sebagai penghubung antara MNC dan rangkaian luas Agensi Kerajaan yang boleh membantu mereka dengan imigresen, percukaian, peraturan, serta hal undang-undang dan kewangan.
- Menghubungkan pelabur dengan rangkaian perniagaan yang luas termasuk kedutaan asing, pesuruhjaya perdagangan dan pelbagai dewan perniagaan, serta saluran paip bakat melalui universiti dan agensi pengambilan.
- Menyokong rancangan MNC untuk meningkatkan rantaian nilai dengan mewujudkan perkongsian jangka panjang antara pelabur sedia ada dan membina kerjasama strategik dengan PKS.
- Membantu MNC dengan keperluan yang melibatkan pelaksanaan projek dan perkhidmatan pasca pelaburan, penjenamaan dan aktiviti penglibatan media.

Kumpulan Pakar Pelaburan Kerjasama Ekonomi Asia Pasifik

Kumpulan Pakar Pelaburan (IEG) Kerjasama Ekonomi Asia Pasifik (APEC) ialah salah satu daripada Kumpulan Kerja (WG) di bawah bidang kuasa Jawatankuasa Pelaburan. Pada asasnya, objektif IEG ditetapkan seperti berikut:

- i. untuk menjalankan kerja yang berkaitan dengan pelaburan;
- ii. untuk menangani isu-isu yang berkaitan dengan pelaburan dan meningkatkan liberalisasi dan kemudahan pelaburan di rantau APEC;
- iii. untuk meningkatkan pembinaan kapasiti dalam bidang pelaburan melalui kerjasama ekonomi dan teknikal di kalangan ekonomi anggota di rantau APEC; dan
- iv. untuk menyokong aktiviti promosi pelaburan ekonomi ahli untuk memudahkan aliran pelaburan di rantau ini.

Selaras dengan bidang keutamaan APEC 2020, iaitu menambah baik naratif perdagangan dan pelaburan, MITI sebagai Pengerusi IEG semasa berhasrat untuk menyerlahkan kepentingan dan nilai tambah dalam mempromosikan perniagaan dan pelaburan (IRBI) yang inklusif dan bertanggungjawab di rantau ini. MITI sedar bahawa walaupun IRBI mungkin merupakan konsep baharu kepada APEC secara kolektif, ia bukanlah satu disiplin pelaburan baharu kepada kebanyakan ekonomi APEC. Rangka kerja IRBI yang lebih luas boleh dimanfaatkan untuk memajukan ekonomi APEC sedia ada dan inisiatif sektor swasta berkaitan alam sekitar, sosial dan tadbir urus (ESG). Paling penting, IRBI boleh berfungsi sebagai pemboleh bagi ekonomi APEC dan sektor swasta untuk terus maju ke arah mencapai visi kolektif 17 Matlamat Pembangunan Mampan (SDG).

Selain itu, terdapat beberapa sasaran hasil yang telah dipersetujui oleh ekonomi untuk melaksanakan agenda tersebut. Bagi tujuan ini, MITI telah berjaya menganjurkan Dialog Awam-Swasta mengenai IRBI yang telah dijalankan pada 2 November 2020, yang bertujuan untuk:

- i. mewujudkan kesedaran tentang evolusi IRBI, dan kepentingan peranannya dalam memajukan pembangunan mampan;
- ii. menyediakan platform yang sama, bukan sahaja dalam kalangan ahli IEG, tetapi juga untuk merangkumi penggubal dasar yang lebih luas serta komuniti perniagaan. Ini akan memberi peluang untuk berinteraksi dan bertukar-tukar pandangan dalam mempromosi dan melaksanakan IRBI; dan
- iii. mempergiatkan usaha nasional dalam kalangan ekonomi APEC untuk menyelaraskan strategi dan program nasional masing-masing dengan rangka kerja pembangunan global.

Pembaharuan Penyelesaian Pertikaian Pelabur-Negara di Kumpulan Kerja III Suruhanjaya Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu Mengenai Undang-undang Perdagangan Antarabangsa dan Pusat Antarabangsa bagi Penyelesaian Pertikaian Pelaburan

Suruhanjaya Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu Mengenai Undang-undang Perdagangan Antarabangsa (UNCITRAL) merupakan badan perundangan teras dalam sistem Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu bagi undang-undang perdagangan antarabangsa, bertujuan mengukuhkan penyelarasan dan kerjasama dalam aktiviti perundangan dan menggalakkan kedaulatan undang-undang di peringkat kebangsaan, serantau dan antarabangsa manakala Pusat Antarabangsa bagi Penyelesaian Pertikaian Pelaburan (ICSID) memperuntukkan penyelesaian pertikaian melalui pendamaian, timbang tara atau pencarian fakta. Proses ICSID direka bentuk untuk mempertimbangkan ciri khas pertikaian pelaburan antarabangsa dan pihak yang terlibat, di samping mengekalkan keseimbangan yang teliti antara kepentingan pelabur dan Negara tuan rumah.

UNCITRAL dan ICSID telah memulakan inisiatif untuk menyediakan platform bagi ahli-ahli untuk berunding dan berbincang mengenai potensi penyelesaian pembaharuan Penyelesaian Pertikaian *Investor-State Dispute* (ISDS), berdasarkan kebimbangan yang lazimnya dinyatakan terhadap rejim ISDS semasa. Rundingan di kedua-dua platform telah dijalankan masing-masing sejak 2017 dan 2018.

Malaysia menandatangani pelbagai Perjanjian Jaminan Pelaburan (IGA) serta Perjanjian Perdagangan Bebas (FTA) yang mengandungi Bab Pelaburan yang menyediakan ruang kepada pelabur asing untuk memulakan prosiding ISDS terhadap Malaysia. Memandangkan Malaysia mempunyai pelbagai perjanjian yang mengandungi peruntukan ISDS, MITI bersama-sama Jabatan Peguam Negara (AGC) telah mengambil bahagian dalam rundingan dan perbincangan dalam kedua-dua mesyuarat UNCITRAL dan ICSID, untuk memastikan Malaysia sentiasa mengikuti perkembangan terkini mengenai pembaharuan ISDS, untuk menjadi sebahagian daripada penggubalan dasar untuk rejim ISDS masa hadapan di arena antarabangsa.

Kawasan Pertumbuhan ASEAN Timur Perdagangan dan Pelaburan Brunei Darussalam-Indonesia-Malaysia-Filipina

Ditubuhkan pada tahun 1994, Kawasan Pertumbuhan ASEAN Timur Brunei Darussalam-Indonesia-Malaysia-Filipina (BIMP-EAGA) adalah kemuncak strategi bersama untuk mempercepat pembangunan sosioekonomi kawasan kurang membangun dan terpencil dari segi geografi di negara anggota, iaitu Brunei Darussalam, Indonesia, Malaysia dan Filipina. Kerjasama ini menggunakan pendekatan awam-swasta dalam pembangunan, dengan sektor swasta berperanan sebagai enjin pertumbuhan dan sektor awam mengambil peranan yang membolehkan.

Pada Sidang Kemuncak BIMP-EAGA ke-12 pada 29 April 2017 di Manila, Filipina, para pemimpin menerima pakai Wawasan 2025 BIMP-EAGA (BEV 2025), dokumen pengganti kepada Pelan Tindakan (IB) 2012-2016. BEV 2025 berhasrat untuk mewujudkan BIMP-EAGA (R.I.S.E. BIMP-EAGA) yang berdaya tahan, inklusif, mampan dan berdaya saing dari segi ekonomi untuk merapatkan jurang pembangunan. BEV 2025 menggariskan keutamaan strategik untuk menyampaikan daya saing dan kemampuan pembuatan hijau, industri pertanian dan perikanan berdaya tahan iklim, serta destinasi pelancongan.

BIMP-EAGA mempunyai lima (5) tonggak strategik pembangunan yang merangkumi:

MITI telah dilantik sebagai peneraju Kluster Fasilitasi Perdagangan dan Pelaburan (TIFC) di bawah Tonggak Kesalinghubungan di peringkat Malaysia. TIFC bermatlamat untuk menangani cabaran dan isu dalam membangunkan perdagangan dan pelaburan di subrantau, untuk meningkatkan perdagangan rentas sempadan yang mampan dan berdaya saing antara subrantau dan dengan seluruh dunia (perdagangan intra-EAGA dan ekstra-EAGA), serta mewujudkan persekitaran pelaburan yang kondusif. TIFC mempunyai empat (4) keutamaan strategik seperti berikut:

- i. memperkemas undang-undang, peraturan dan prosedur serta memudahkan perdagangan rentas sempadan (import dan eksport);
- ii. pengenalpastian dan promosi peluang pelaburan dalam rantai bekalan/nilai di sepanjang koridor ekonomi keutamaan;
- iii. meningkatkan penyertaan perusahaan kecil dan sederhana (PKS) dalam rantai bekalan/nilai koridor; dan
- iv. menambah baik inisiatif perdagangan dan pelaburan sektor awam-swasta bersama.

MITI sebagai peneraju bertanggungjawab memastikan projek Malaysia di bawah Kumpulan Kerja TIFC seperti Kumpulan Kerja Kastam, Imigresen, Kuarantin dan Keselamatan (CIQSWG), Kumpulan Kerja Pembangunan Perusahaan Kecil dan Sederhana (SMEDWG) dan Kumpulan Kerja Statistik dan Pangkalan Data (SDWG) di peringkat Malaysia, sedang membuat kemajuan dan seterusnya memberikan hasil.

Kumpulan Kerja Perdagangan dan Pelaburan Pertumbuhan Segi Tiga Indonesia-Malaysia-Thailand

Ditubuhkan pada tahun 1993, Pertumbuhan Segi Tiga Indonesia-Malaysia-Thailand menyediakan rangka kerja serantau untuk mempercepatkan kerjasama ekonomi dan integrasi negara anggota dan wilayah di tiga (3) negara. IMT-GT menggalakkan pertumbuhan ekonomi yang diterajui oleh sektor swasta dan memudahkan pembangunan subrantau secara keseluruhan dengan menerokai asas saling melengkapi dan kelebihan perbandingan negara anggota. IMT-GT membayangkan subwilayah yang lancar, progresif, makmur dan aman dengan kualiti hidup yang lebih baik.

IMT-GT melalui IB 2017-2021 sebagai prinsip panduan, membangun dan melaksanakan program/projek yang berfungsi untuk menghubungkan ejen ekonomi yang betul di dalam dan luar koridor untuk mencapai visi. IMT-GT mempunyai tujuh (7) tonggak strategik yang telah dikenal pasti sebagai bidang tumpuan utama yang boleh menghasilkan kesan ekonomi dan sosial yang paling ketara kepada subwilayah, seperti berikut:

- i. Pertanian dan Industri Asas Tani (ketua);
- ii. Pelancongan (ketua);
- iii. Produk dan Perkhidmatan Halal (ketua);
- iv. Pengangkutan dan Ketersambungan ICT (pemboleh);
- v. Kemudahan Perdagangan dan Pelaburan (pemboleh);
- vi. Persekitaran (pemboleh); dan
- vii. Pembangunan Sumber Manusia, Pendidikan dan Kebudayaan (pemboleh).

Bidang tumpuan utama ialah sektor ekonomi/subsektor/industri yang menghasilkan barangan dan perkhidmatan manakala pemboleh yang terdiri daripada Kerajaan Pusat, Kementerian, Kerajaan Negeri dan Pihak Berkuasa Tempatan adalah faktor kritikal yang terlibat secara aktif dalam memudahkan cara pentadbiran, teknikal dan halangan kawal selia yang menghalang aliran rentas sempadan barangan, perkhidmatan, pelaburan, individu dan kenderaan. Untuk memastikan pendekatan atas ke bawah dan bawah ke atas untuk membangun dan melaksanakan program dan projek berdasarkan bidang tumpuan utama, WG berfungsi sebagai senjata pelaksana dalam bidang tumpuan masing-masing.

Kumpulan Kerja Perdagangan dan Pelaburan (WGTI) menasarkankan untuk menjadikan IMT-GT sebagai subwilayah mesra perdagangan dan pelaburan menjelang 2021. Untuk mencapai matlamat ini, berikut ialah tiga (3) strategi keutamaan WGTI, seperti berikut:

- i. memudahkan halangan teknikal, pentadbiran dan pengawalseliaan kepada perdagangan barangan dan perkhidmatan, dan pelaburan;
- ii. menambah baik perkhidmatan logistik di sepanjang rantaian nilai bekalan; dan
- iii. meningkatkan aktiviti promosi perdagangan dan pelaburan.

MITI kini merupakan Pengerusi (2020-2022) WGTI, yang bertanggungjawab untuk memastikan projek WGTI di bawah Kumpulan Subkerja WGTI, seperti Kumpulan Pekerja Kecil Kastam, Imigresen dan Kuarantin (CIQ-SWG) dan *IMT-GT Trade*, Kumpulan Subkerja Pangkalan Data Pelaburan dan Pelancongan (ITTD-SWG), sedang membuat kemajuan dan seterusnya memberikan hasil.

FASILITASI PERDAGANGAN

Fasilitasi Isu Perdagangan Merentasi Sempadan yang Dihadapi oleh Industri Semasa Tempoh Pandemik COVID-19

Kemudahan perdagangan adalah sangat luas dalam skop dan liputannya. MITI, bersama-sama Kementerian dan Agensi berkaitan, termasuk Kementerian Kewangan (MOF), Kementerian Pengangkutan (MOT), Jabatan Kastam Diraja Malaysia (JKDM) serta pihak berkuasa pelabuhan, berganding bahu untuk menangani pelbagai isu yang boleh menyekat perdagangan. Tidak boleh dinafikan, perdagangan rentas sempadan adalah kawasan kompleks yang melibatkan pelbagai pihak berkuasa dengan pelbagai proses dan prosedur yang perlu dipatuhi oleh peniaga. Di Malaysia, terdapat lebih 50 agensi pengeluaran permit, agensi kawal selia rentas sempadan (CBRA) atau Agensi Kerajaan lain (OGA).

Pandemik COVID-19 tidak menghalang usaha MITI dalam memudahkan perdagangan melalui penglibatan industri yang biasanya dijalankan melalui sesi pertemuan fizikal. Sesi maya strategik diadakan secara berkala untuk membincangkan kebimbangan industri berkaitan isu import dan eksport.

Kumpulan Kerja Teknikal Perdagangan Merentasi Sempadan (TWGTAB) dipengerusikan bersama oleh MITI dan Persekutuan Pengilang Malaysia (FMM). Mesyuarat TWGTAB diadakan hampir setiap dua (2) bulan dan membincangkan pelbagai formaliti sempadan dan isu berkaitan perdagangan seperti:

- i. memudahkan prosedur berkaitan import dan eksport;
- ii. tafsiran atau pelaksanaan peraturan;
- iii. SOP yang tidak jelas atau tidak konsisten oleh pihak berkuasa;
- iv. caj yang dikenakan dalam perdagangan sempadan; dan
- v. kawasan atau aktiviti yang tidak terkawal di luar bidang kuasa mana-mana pihak berkuasa.

TWGTAB telah menjadi platform berguna untuk sektor swasta seperti FMM, Persatuan Perkapalan Malaysia (SAM), dan komuniti pelabuhan untuk meningkatkan isu-isu yang dihadapi di lapangan, untuk dibincangkan ke arah mencapai penyelesaian antara pengawal selia masing-masing. Peranan MITI sebagai pengerusi bersama adalah untuk memudahkan dan menengahi perbincangan isu antara industri dan pihak berkuasa yang berkaitan. Perkara berterusan yang tidak dapat diselesaikan dalam tempoh masa yang munasabah boleh dibawa ke jawatankuasa peringkat lebih tinggi iaitu Pasukan Petugas Khas Pemudahcara Perniagaan (PEMUDAH) atau platform membuat keputusan lain yang berkaitan dengan isu tersebut.

Satu lagi platform kemudahan perdagangan yang dipengerusikan bersama oleh MITI dengan JKDM ialah Kumpulan Kerja Kluster Pemudahan Perdagangan (TFCWG) yang dibentuk di bawah Pasukan Petugas Logistik Kebangsaan. TFCWG juga berfungsi sebagai Jawatankuasa Kebangsaan Pemudahcara Perdagangan. Walaupun TWGTAB lebih merupakan saluran untuk membincangkan isu-isu operasi, TFCWG lebih tertumpu kepada perkara-perkara dasar seperti pemantauan strategi pelaksanaan di bawah pematuhan Malaysia kepada Perjanjian Fasilitasi Perdagangan WTO (WTO-TFA).

Beberapa isu yang telah dibincangkan dengan panjang lebar dan dalam pelbagai peringkat untuk diselesaikan dan dilaksanakan termasuk:

- i. SOP penahanan kontena, pemeriksaan, rampasan dan pelepasan serta rayuan bagi pelepasan kontena oleh JKDM termasuk pengeluaran kontena terbiar di pelabuhan yang kebanyakannya terdiri daripada sisa plastik oleh Jabatan Alam Sekitar (JAS) dan SAM;
- ii. isu berkaitan keperluan permit dan caj pemeriksaan yang dikenakan oleh agensi pengeluaran permit seperti Perkhidmatan Kuarantin dan Pemeriksaan Malaysia (MAQIS);
- iii. penghapusan keperluan permit import untuk aktiviti pemindahan kapal di pelabuhan persekutuan oleh MOT;
- iv. penambahbaikan kepada sistem Sijil Tempasal Berkeutamaan Elektronik (ePCO) untuk membolehkan kelulusan masa nyata bagi Sijil Tempasal Berkeutamaan oleh MITI; dan
- v. Kargo Selatan Thailand Merentas Sempadan melalui Pelabuhan Pulau Pinang: Isu dan Peluang oleh Perbadanan Produktiviti Malaysia (MPC).

Sejak kebelakangan ini, Program Ekonomi Dibenarkan Kebangsaan (AEO) yang bermula pada tahun 2010 dan diterajui oleh JKDM telah diberi penekanan dalam kedua-dua platform TWGTAB dan TFCWG. Bagi menarik lebih banyak syarikat menyertai program AEO, dalam Ucapan Belanjawan 2021, diumumkan bahawa Kerajaan akan melaksanakan kemudahan AEO di peringkat nasional dengan tujuan untuk memudahkan proses akreditasi AEO dan mengembangkan AEO kepada penyedia perkhidmatan logistik dan operator gudang yang diluluskan. Di samping itu, untuk kecekapan perniagaan rentas sempadan dan produktiviti sektor logistik, JKDM akan menghimpunkan 43 permit dan lesen perdagangan Agensi ke platform AEO.

Tetingkap Tunggal ASEAN

Sistem tetingkap tunggal elektronik ialah salah satu contoh sistem perdagangan tanpa kertas yang canggih yang membolehkan maklumat dan dokumen piawai untuk memenuhi semua keperluan kawal selia import dan eksport. Kerajaan Malaysia bersama-sama AMS lain komited untuk memudahkan, memodenkan dan mengautomasikan penyerahan dokumen berkaitan perdagangan dalam usaha untuk menggalakkan pertumbuhan intra-perdagangan ASEAN, dan untuk mempercepatkan integrasi serantau ke arah AEC.

Malaysia telah bekerjasama rapat dengan AMS lain dalam menubuhkan Tetingkap Tunggal Kebangsaan (NSW) yang masing-masing saling berkaitan untuk membolehkan dokumen berkaitan perdagangan ditukar secara elektronik untuk pelepasan kargo yang lebih pantas. Sehubungan dengan itu, Malaysia dan AMS lain telah memulakan kerjasama dalam inisiatif kemudahan perdagangan serantau yang dinamakan ASW yang menyediakan platform untuk membolehkan pertukaran dokumen perdagangan secara elektronik di kalangan AMS. Operasi Langsung ASW telah bermula pada 1 Januari 2018, pada mulanya dengan lima (5) AMS sedia tukaran iaitu Indonesia, Malaysia, Singapura, Thailand dan Vietnam. Menjelang akhir tahun 2019, kesemua 10 AMS telah disambungkan melalui rangkaian ASW *Gateway*.

Untuk mencapai aspirasi kemudahan perdagangan yang merangkumi semua di seluruh ASEAN, AMS telah bekerjasama rapat untuk ASW bagi membolehkan pertukaran dokumen berkaitan perdagangan di mana dokumen elektronik pertama iaitu Sijil Tempasal Elektronik di bawah Perjanjian Perdagangan Barangan ASEAN (ATIGA e-Borang D) telah mula ditukar antara AMS pada 2018. Selepas itu, menjelang akhir tahun 2020, dokumen kedua berkaitan perdagangan, iaitu *ASEAN Customs Declaration Documents* (ACDD) mula ditukar oleh AMS melalui ASW. Malaysia telah berjaya melancarkan Operasi Langsung ACDD mulai 31 Mac 2021. ACDD ialah pertukaran maklumat pengisytiharan eksport antara AMS sedia pertukaran. ACDD terdiri daripada set data permit eksport yang terperinci, yang akan diarahkan kepada Pihak Berkuasa Kastam dalam AMS pengimport untuk meningkatkan pengurusan risiko oleh pihak berkuasa Kastam di negara pengimport. ACDD yang ditukar melalui ASW berpotensi memberikan maklumat pra-ketibaan yang berguna dalam penilaian risiko oleh RMCD.

AMS digalakkan untuk menggunakan ASW dalam pengeluaran dan penerimaan ASW e-ATIGA Borang D untuk mempercepatkan pendigitalan proses perdagangan intra-ASEAN yang membantu mempercepatkan pergerakan barangan yang lancar dan pantas merentas sempadan. Pandemik COVID-19 telah menjadi pemangkin kepada penerimaan pantas Borang D e-ATIGA dalam kalangan AMS memandangkan sifat pengendalian dokumen tanpa sentuhan dilihat sebagai langkah yang sesuai untuk membendung penularan COVID-19. Dalam hal ini, Malaysia telah menjadi AMS pertama yang mengumumkan pengeluaran 100% e-ATIGA Borang D untuk menggalakkan penyampaian perkhidmatan yang lebih pantas dan tanpa sentuhan dalam memudahkan perdagangan dan perniagaan intra-ASEAN. Dalam perkembangan ASW lain mengenai Malaysia, semua pelabuhan dan pintu masuk Malaysia dikaitkan dengan ASW dan boleh menerima dokumen elektronik daripada Agensi Pengeluaran Sijil AMS yang lain.

Pelan pembesaran ASW telah dirancang untuk dilaksanakan terutamanya dalam pertukaran versi elektronik Sijil Sanitari dan Fitosanitari elektronik antara AMS seperti berikut:

- i. Sijil Fitosanitari Elektronik (*e-Phyto*) untuk menyokong perdagangan tumbuhan dan produk tumbuhan;
- ii. Sijil Kesihatan Haiwan Elektronik (*e-AH*) untuk menyokong perdagangan haiwan dan produk haiwan; dan
- iii. Sijil Keselamatan Makanan Elektronik (*e-FS*) untuk menyokong perdagangan dalam makanan yang disediakan.

FASILITASI PERDAGANGAN DAN PANDEMIK COVID-19

Peralatan Perlindungan Diri

Permintaan domestik dan global untuk peralatan perlindungan diri (PPE) dalam kemudahan penjagaan kesihatan telah meningkat sejak wabak COVID-19. MITI telah menerima banyak pertanyaan daripada orang ramai terutamanya daripada industri kesihatan dan farmaseutikal mengenai pengecualian permit untuk produk mereka. Kebanyakan PPE yang digunakan oleh barisan hadapan adalah di bawah Kategori 1 – Bahan Khas dan Peralatan Berkaitan Perintah Perdagangan Strategik (Item Strategik) (Pindaan) 2018. Kod Kategori 1A004 secara khusus menerangkan sut pelindung, sarung tangan dan kasut yang direka atau diubah suai khas untuk pertahanan terhadap agen biologi, bahan radioaktif atau agen peperangan kimia. Pada 11 Mac 2020, berikutan pengisytiharan Pertubuhan Kesihatan Sedunia (WHO) bahawa COVID-19 sebagai pandemik global dan selaras dengan syarat yang ditetapkan di bawah Perintah, Akta Perdagangan Strategik (STA) 2010, permit tidak diperlukan jika peralatan tersebut adalah kesihatan atau keselamatan pekerjaan peralatan yang dihadkan oleh reka bentuk atau fungsi untuk melindungi daripada bahaya khusus untuk keselamatan kediaman atau industri awam, termasuk perlombongan, kuari, pertanian, farmaseutikal, perubatan, veterinar, alam sekitar, pengurusan sisa dan industri makanan. Ini telah membolehkan pengilang-pengilang Malaysia mempercepatkan pengeluaran sarung tangan getah/nitril dan mengeksport dengan cekap bagi memenuhi permintaan global yang menyediakan perlindungan yang lebih baik untuk pengamal penjagaan kesihatan dan barisan hadapan yang lain untuk menghentikan penyebaran coronavirus.

Permohonan Permit

Tahun 2020 merupakan tahun yang mencabar dan PKP di Malaysia dan penutupan di negara lain telah memberi kesan kepada semua sektor termasuk pembuatan E&E. Namun begitu, disokong dengan permintaan yang tinggi, banyak syarikat kekal berdaya tahan dan berjaya mengharungi masa sukar. Ini ditunjukkan dalam statistik permohonan permit STA kami yang menunjukkan peningkatan sebanyak 14.3% pada 2020 berbanding tahun sebelumnya. Trend ini konsisten dengan tinjauan ekonomi bahawa sektor E&E akan memainkan peranan penting dalam pemulihan dan pertumbuhan semula negara berikutan wabak COVID-19. Di samping itu, eksport E&E mendapat manfaat daripada pesanan tertunggak berikutan pelonggaran sekatan mobiliti selepas PKP.

Sehingga 31 Disember 2020, MITI menerima 3,539 permohonan permit e-STA. Permohonan untuk 2016-2020:

TAHUN	2016	2017	2018	2019	2020
JUMLAH	2,470	2,899	2,852	3,096	3,539

Sumber: Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri (MITI)

Pengukuhan Perdagangan di Persidangan Wilayah APEC

Ketika pandemik COVID-19, MITI dan Kementerian Luar Malaysia di bawah Kumpulan Kerja *Counter Terrorism* APEC (APEC CTWG) yang disokong oleh Program Kawalan Eksport dan Keselamatan Sempadan Berkaitan menganjurkan Perdagangan Selamat di Persidangan Wilayah APEC (Persidangan STAR XI). Persidangan dari 20 hingga 21 Oktober 2020 di Dewan Perdana, MITI. Dengan tema “*Counter-terrorism and Secure Trade Strategy: Balancing Trade Security and Trade Facilitation in the APEC Region*”, persidangan dua (2) hari itu diadakan dalam format hibrid dan mengumpulkan lebih 300 hadirin secara maya. Persidangan itu sejajar dengan peranan APEC dalam membantu melindungi sistem ekonomi rantau ini daripada gangguan serta misi CTWG untuk membantu ekonomi anggota dalam melindungi rantaian bekalan mereka serta membincangkan isu-isu silang yang berkaitan dengan memerangi keganasan dan perdagangan yang selamat. Persidangan itu mengetengahkan perhubungan antara antikeganasan dan Senjata Pemusnah Besar-besaran (WMD) bukan percambahan, diikuti dengan langkah-langkah bukan percambahan yang dilakukan melalui sistem kawalan perdagangan strategik yang merangkumi perkongsian pengalaman oleh kedua-dua sektor awam dan swasta. Perbincangan berkaitan cabaran rantaian bekalan yang timbul semasa pandemik COVID-19 telah dibincangkan untuk menggariskan kepentingan perkongsian awam swasta untuk meneroka strategi bagi mengurangkan risiko rantaian bekalan. Persidangan STAR XI menandakan pengakhiran dan perlangkapan Petunjuk Prestasi Utama (KPI) untuk Pelan Strategik APEC CTWG 2018-2022.

HALA TUJU 2021

Pandemik COVID-19 telah mengubah landskap pelaburan global dengan ketara, walaupun terdapat ketidaktentuan geopolitik, serta perlindungan yang semakin meningkat dan kemunculan megatrend yang menyeluruh seperti gangguan teknologi, pemandaran pesat dan perubahan iklim. Pandemik juga memerlukan negara untuk memikirkan semula strategi pertumbuhan semasa mereka dan menyesuaikan diri dengan norma dan realiti baharu.

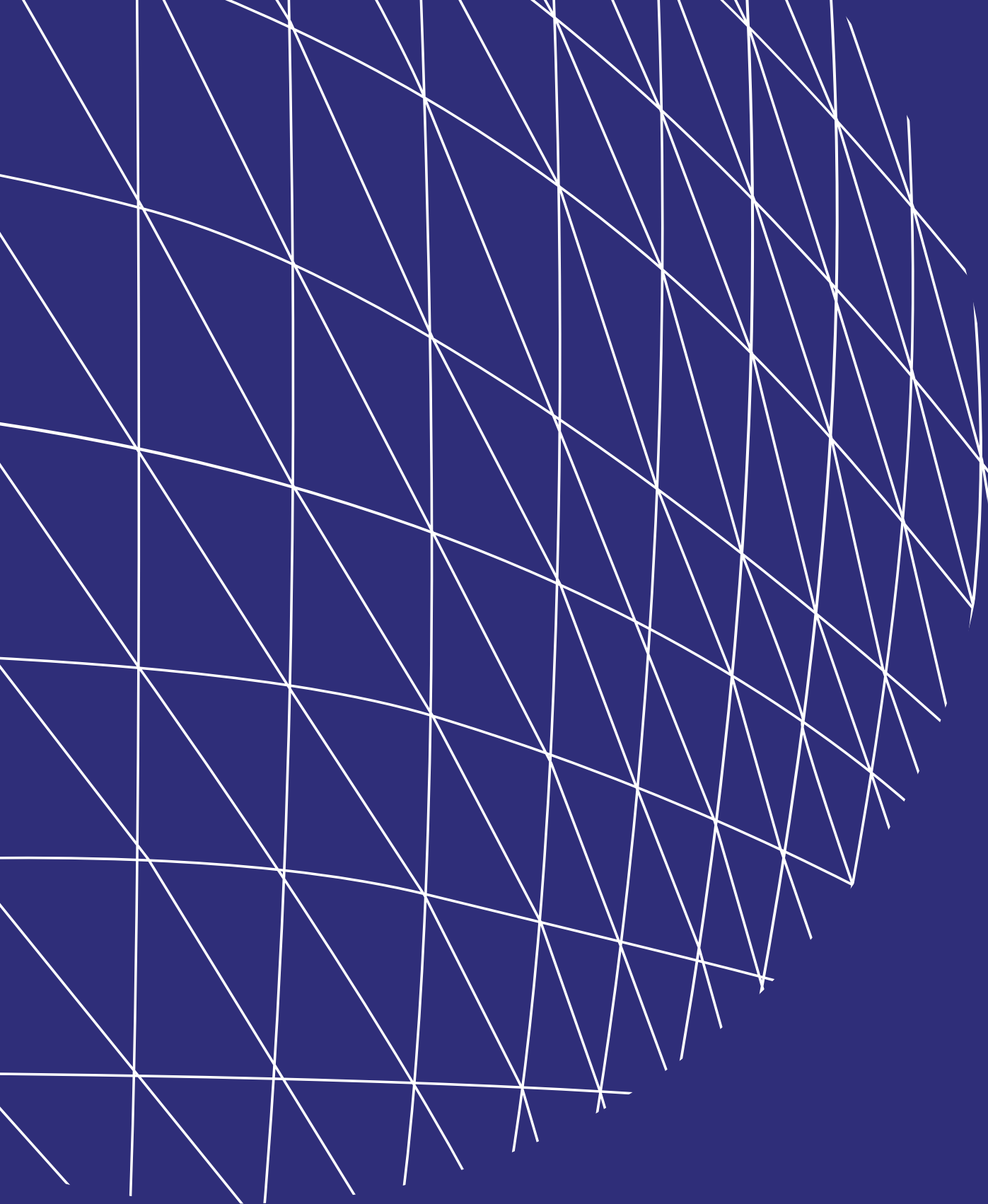
Di sebalik cabaran ini, Malaysia melihat ini sebagai tingkap kepada peluang tanpa had – terutamanya dalam menetapkan semula pendekatan untuk kekal sebagai negara yang berdaya saing dan magnet pelaburan strategik, bernilai tinggi dan inovatif, yang mewujudkan pekerjaan berpendapatan tinggi dan berkemahiran di rantau ini. Sehubungan dengan itu, MITI kini sedang melaksanakan pelbagai langkah dalam memacu pemulihan ekonomi dan aliran pelaburan, termasuk menerajui Kementerian dan Agensi dalam memastikan sektor ekonomi utama beroperasi dengan lancar.

Di samping itu, dasar utama dalam memacu pelaburan kini sedang diperkukuh. Ini termasuk MITI dan usaha bersama MOF dalam memperbaharui perundangan pelaburan Malaysia iaitu Akta Penggalakan Pelaburan 1986, Pakej Insentif Khas dan insentif di bawah Akta Cukai Pendapatan 1967. Pembaharuan ini adalah untuk memastikan insentif pelaburan kekal relevan dan menyediakan peluang yang seimbang kepada semua pihak berkepentingan. MITI juga sedang mengkaji semula Akta Penyelarasan Perindustrian 1975 untuk mengurangkan lagi prosedur birokrasi bagi proses permohonan ML, serta meningkatkan kejelasan prosedur dan skop ML untuk kekal relevan.

MITI juga dalam proses mereka bentuk senarai promosi generasi baharu, menyelaraskan usaha promosi IPA untuk menarik pelaburan dalam aktiviti ekonomi baharu dan baharu muncul, memberikan kejelasan yang lebih kepada pelabur khususnya MNC.

Mendasari kepentingan menggiatkan semula rejim pelaburan untuk kekal sebagai negara berdaya saing dan magnet pelaburan strategik dan bernilai tinggi di rantau ini, MITI menerajui pembaharuan holistik agenda pelaburan baharu Malaysia, berasaskan NIA yang jelas dan akan mengemudi Malaysia ke arah hab pelaburan serantau.

Strategi dan sektor pelaburan baharu Malaysia akan mempergiatkan teknologi tinggi dan inovasi yang akan mengimbangi kemampunan ekonomi dan alam sekitar serta mengurangkan pergantungan kepada buruh asing, sejajar dengan penanda aras global dalam ESG. NIA memainkan peranan penting dalam setiap aspek perjalanan pelabur. Seterusnya, NIA juga akan disepadukan ke dalam semua strategi pembangunan negara, terutamanya dalam penyediaan Rancangan Malaysia Kedua Belas (RMKe-12) dan Pelan Induk Perindustrian Baharu (NIMP) yang akan datang.

BAB 4

**EKONOMI DIGITAL,
PRODUKTIVITI DAN
DAYA SAING**

TINJAUAN

Pandemik COVID-19 telah memberi cabaran kepada negara dan membawa impak ekonomi yang tidak pernah berlaku sebelum ini, di mana banyak perniagaan menghadapi tekanan yang serius kerana perlu menyesuaikan dengan keadaan secara tiba-tiba untuk menjalankan perniagaan dalam norma baharu. Dalam menangani pelbagai halangan dan cabaran ekonomi berikutan pandemik ini, adalah menjadi tumpuan utama bagi Malaysia untuk melaksanakan penambahbaikan dalam strategi produktiviti serta penggunaan pendigitalan untuk mewujudkan daya tahan dalam kalangan organisasi. Walaupun pandemik telah mempercepatkan gelombang perubahan dalam memacu rakyat, perniagaan dan Kerajaan untuk mengadaptasi dengan norma pendigitalan, masih banyak usaha yang perlu kita lakukan untuk menjadi sebuah ekonomi digital yang maju menjelang 2030.

EKONOMI DIGITAL

Pada tahun 2020, Kerajaan telah melaksanakan secara meluas tindakan untuk menyelaraskan banyak dasar utama yang akan membawa kepada pembangunan lengkap ekonomi digital di Malaysia. Dalam hal ini, penubuhan Majlis Ekonomi Digital dan Revolusi Perindustrian Keempat memberi penekanan terhadap komitmen peringkat tertinggi Kerajaan ke arah menyediakan kepimpinan dasar yang jelas dan koheren bagi merealisasikan agenda transformasi digital di Malaysia.

Majlis Ekonomi Digital dan Revolusi Perindustrian Keempat

Pada November 2020, Majlis Ekonomi Digital dan Revolusi Perindustrian Keempat telah ditubuhkan di bawah kepimpinan Perdana Menteri dan merupakan tahap tadbir urus tertinggi untuk memutuskan dasar, melaksana dan memantau strategi dan inisiatif ekonomi digital. Majlis Tertinggi ini disokong oleh enam (6) kluster yang memberi tumpuan kepada bidang utama seperti berikut:

- 1** **Ekonomi**
dipengerusikan oleh Menteri Kanan Perdagangan Antarabangsa dan Industri
- 2** **Data dan Infrastruktur Digital**
dipengerusikan oleh Menteri Komunikasi dan Multimedia
- 3** **Teknologi Baharu Muncul**
dipengerusikan oleh Menteri Sains, Teknologi dan Inovasi
- 4** **Bakat Digital**
dipengerusikan oleh Menteri Sumber Manusia
- 5** **Komuniti**
dipengerusikan oleh Menteri Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat
- 6** **Kerajaan**
diketuai oleh Ketua Setiausaha Negara

Berasaskan semangat keterangkuman, Majlis turut dianggotai oleh wakil sektor swasta, industri dan ahli akademik yang akan mengetuai usaha meneruskan pembangunan negara, memberi tumpuan kepada intensif pemotongan digitalisasi merentasi semua aspek ekonomi dan kehidupan.

Majlis Ekonomi Digital dan dan Revolusi Perindustrian Keempat juga menandakan komitmen Kerajaan Malaysia dalam menerima perubahan dan menyediakan pasukan kerja yang mantap untuk mencapai matlamat ekonomi dan masyarakat – diperkasakan oleh teknologi.

Pelan Hala Tuju Strategik e-Dagang Kebangsaan 2016-2020

Pelaksanaan Pelan Hala Tuju Strategik e-Dagang Kebangsaan (NeSR) Kebangsaan 2016-2020 telah berakhir pada tahun 2020. NeSR mengandungi 11 Program Utama yang diterajui oleh 11 Kementerian dan Agensi, iaitu Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri (MITI), Kementerian Pembangunan Usahawan dan Koperasi (MEDAC), Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia (MATRADE), Lembaga Pembangunan Pelaburan Malaysia (MIDA), Kementerian Kewangan (MOF), Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia (SKMM), Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna (KPDNHEP), Bank Negara Malaysia (BNM), Agensi Keselamatan Siber (NACSA), MIMOS Berhad, dan Standards Malaysia.

Pada tahun 2020, selain pandemik dan pelaksanaan Perintah Kawalan Pergerakan (PKP), terdapat faktor motivasi yang telah menggalakkan perniagaan untuk menerima program pendigitalan yang dipromosikan melalui NeSR. Sejak lebih empat (4) tahun pelaksanaannya, Pelan Hala Tuju ini sememangnya telah membuahkan hasil, yang merangkumi:

- i. **378,487 perusahaan kecil dan sederhana (PKS)** telah dilatih di bawah pelbagai program e-dagang yang diselenggarakan oleh Perbadanan Ekonomi Digital Malaysia (MDEC) untuk menggalakkan penerimaan penjual menerima pakai platform e-dagang. Pada tahun 2020, sejumlah 231,365 PKS telah menyertai program tersebut, melebihi sasaran yang ditetapkan dalam NeSR iaitu sebanyak 161%;
- ii. **27,635 PKS** telah berjaya mengeksport produk dan perkhidmatan mereka melalui platform e-dagang melalui program di bawah MDEC dan MATRADE seperti eTrade. Pada tahun 2020, sejumlah 14,434 PKS terlibat di bawah aktiviti ini untuk mempromosikan potensi eksport melalui fasilitasi e-dagang; dan
- iii. **Pelaburan yang diluluskan untuk menubuhkan hab disyorkan e-pemenuhan serantau di Malaysia telah mencecah RM1.5 bilion**, iaitu 120% lebih tinggi daripada sasaran yang ditetapkan di bawah NeSR. Pada 2020, MIDA meluluskan RM863 juta pelaburan baharu untuk projek hab e-pemenuhan.

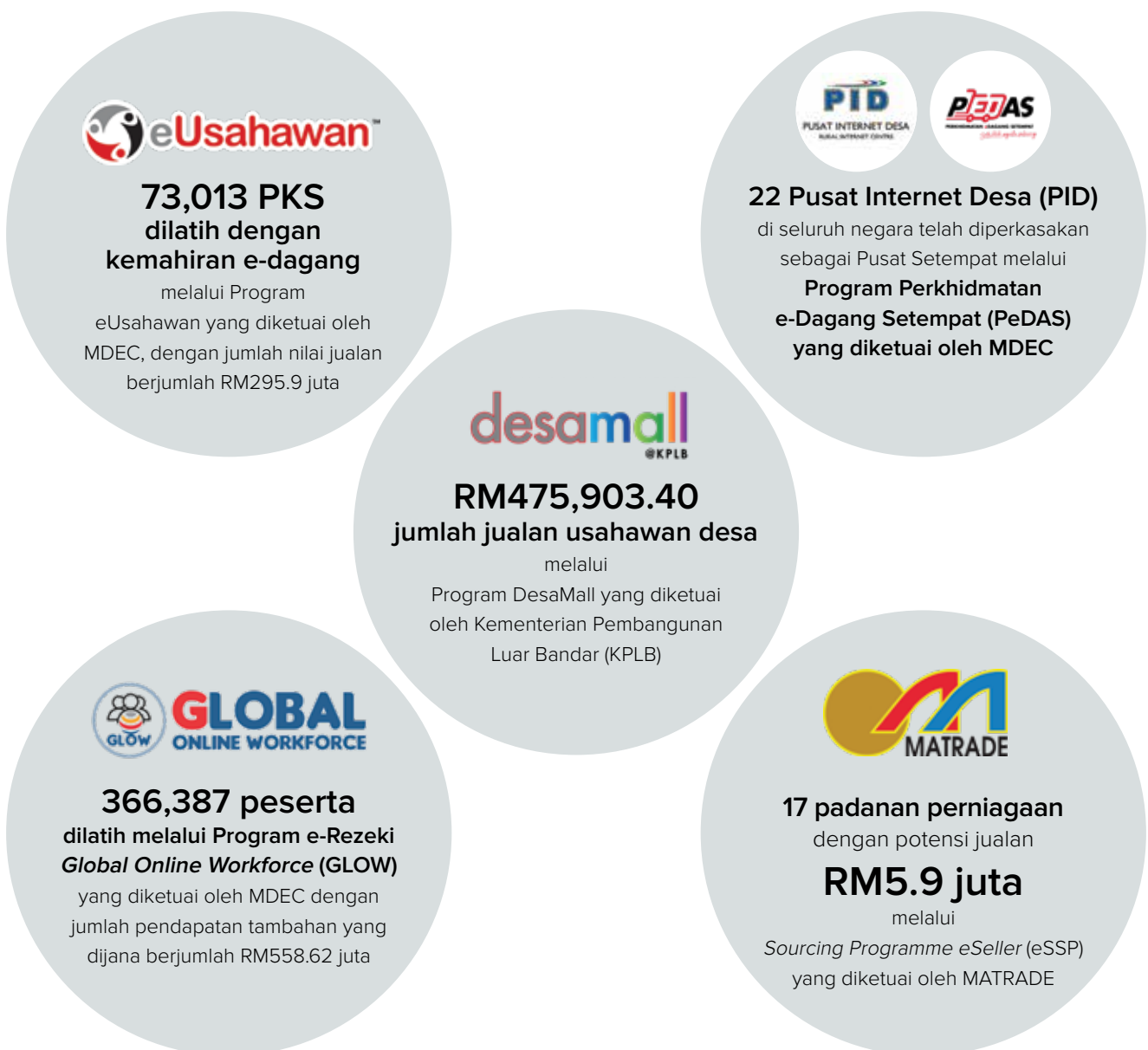
Walaupun situasi pandemik COVID-19 menjejaskan kesihatan dan ekonomi kita – adalah “bukti konsep” bahawa dasar-dasar pendigitalan utama Kerajaan, termasuk NeSR – tidak dapat dinafikan adalah merupakan “kalis masa hadapan” dan oleh itu telah berjaya mencapai sasaran yang ditetapkan.

Majlis Tindakan Kos Sara Hidup Negara

Majlis Tindakan Kos Sara Hidup Negara (NACCOL) ditubuhkan untuk menyelesaikan isu dan cabaran berkaitan kos sara hidup di Malaysia. NACCOL ialah rangka kerja merentas sektor yang terdiri daripada Kementerian dan Agensi berkaitan yang memberi tumpuan kepada mengurangkan kos sara hidup di Malaysia melalui pembentukan enam (6) kluster. Mesyuarat Jemaah Menteri pada 11 Mac 2020 telah bersetuju supaya NACCOL dipengerusikan oleh Menteri Kanan Perdagangan Antarabangsa dan Industri, yang mencerminkan perubahan kepada pentadbiran.

Sebagai ketua bersama kluster e-Dagang, MITI dan MDEC ditugaskan untuk mempromosikan penggunaan e-dagang dalam menjana pendapatan rakyat Malaysia serta mengurangkan peranan orang tengah yang menyumbang kepada peningkatan kos barangan di pasaran. Pencapaian utama Kluster e-Dagang pada tahun 2020 termasuklah:

Penglibatan Antarabangsa Berkaitan dengan e-Dagang

Malaysia meneruskan penyertaan aktifnya dalam ASEAN pada tahun 2020 untuk memastikan kemajuan e-dagang dan perdagangan digital di rantau ini akan melengkapkan sinergi domestik di Malaysia. Melalui Jawatankuasa Penyelaras ASEAN mengenai Perdagangan Elektronik (ACCEC), Negara Anggota ASEAN (AMS) meneruskan usaha untuk memudahkan e-dagang rentas sempadan di ASEAN melalui pembangunan pelan kerja ASEAN yang konkrit untuk melaksanakan Perjanjian ASEAN Perdagangan Elektronik, yang ditandatangani pada tahun 2019. Malaysia berjaya meratifikasi Perjanjian pada tahun 2020 bersama sembilan (9) AMS lain. Perjanjian itu akan memastikan pendekatan sistemik bagi ASEAN untuk melakarkan pembangunan e-dagangnya dan mewujudkan persamaan serantau mengenai komitmen e-dagang.

ACCEC juga telah bersungguh-sungguh dalam menyampaikan hasil yang disasarkan untuk tahun 2020, khususnya yang ditetapkan di bawah Program Kerja ASEAN Perdagangan Elektronik (AWPEC) 2017-2025 dan Pelan Tindakan Rangka Kerja Integrasi Digital ASEAN (DIFAP) 2019-2025. Kedua-dua dokumen itu mengandungi inisiatif e-dagang pelbagai sektor untuk memastikan ekosistem e-dagang serantau yang teguh, terutamanya dalam bidang infrastruktur, pendidikan, perlindungan pengguna, pemodenan rangka kerja undang-undang, keselamatan transaksi elektronik, sistem pembayaran, kemudahan perdagangan, adil persaingan, dan logistik.

ACCEC juga mempelopori Hari Jualan Dalam Talian ASEAN (AOSD) sempena sambutan Hari ASEAN pada 8 Ogos 2020. Acara itu merupakan kerjasama pertama dalam kalangan AMS, bertujuan memulihkan ekonomi serantau ketika pandemik global, di samping mengetengahkan produk ASEAN dalam pasaran ASEAN. MITI, bersama MDEC menyelaraskan penyertaan 12 e-pasaran yang berpangkalan di Malaysia untuk projek yang menawarkan produk dan perkhidmatan e-dagang rentas sempadan ke negara ASEAN yang lain. Projek itu telah berjaya mempromosikan sejumlah 46,127,027 produk syarikat Malaysia, dengan 608,696 transaksi jualan direkodkan. Syarikat-syarikat Malaysia juga telah menjana perolehan jualan sebanyak RM101,595,462 semasa acara sehari tersebut. Diilhamkan oleh kejayaan sulungnya, AOSD akan diteruskan sebagai agenda tahunan e-dagang seluruh ASEAN, yang melibatkan perniagaan dan platform e-dagang.

MITI juga mewakili Malaysia di dalam Kumpulan Kerja Piawaian dan Pematuhan Perdagangan Digital ASEAN (DTSCWG) yang baharu ditubuhkan. Kumpulan Kerja ini telah ditugaskan untuk menyelaraskan piawaian perdagangan digital, untuk memudahkan perdagangan digital rentas sempadan. Ini adalah aspek utama bagi memastikan kesepaduan perniagaan, terutamanya untuk mengoptimumkan aspek rentas sempadan e-dagang. Walaupun sebagai kumpulan kerja baharu, DTSCWG berjaya mendapatkan pengesahan program kerjanya untuk lima (5) tahun akan datang di dalam Mesyuarat Pegawai Kanan Ekonomi ASEAN pada November 2020. MITI akan terus memastikan kejayaan pelaksanaan Program Kerja DTSCWG yang akan menyumbang ke arah membangunkan piawaian ASEAN, peraturan teknikal dan inisiatif prosedur penilaian pematuhan dalam perdagangan digital, untuk memudahkan perdagangan merentas sempadan, selaras dengan kepentingan negara di Malaysia.

Dalam arena Kerjasama Ekonomi Asia Pasifik (APEC), Malaysia sebagai negara tuan rumah mesyuarat APEC 2020, telah menyenaraikan penyertaan ekonomi inklusif melalui ekonomi digital dan teknologi sebagai satu (1) daripada tiga (3) keutamaan bagi kumpulan serantau. Malaysia meneruskan komitmennya dalam melaksanakan Pelan Hala Tuju Ekonomi Internet dan Digital APEC (AIDER) yang telah disahkan pada tahun 2017, melalui pemudahcaraan Jawatankuasa Pemandu Ekonomi Digital (DESG). Ekonomi APEC telah berjanji untuk bekerjasama dalam 11 bidang tumpuan utama yang dinyatakan dalam AIDER, bagi memudahkan pertukaran teknologi dan dasar, menggalakkan pertumbuhan yang inovatif, inklusif dan mampan, serta merapatkan jurang digital di rantau APEC.

PEMBANGUNAN E-DAGANG

Sebagai Agensi Kerajaan yang diamanahkan untuk mempromosikan eksport Malaysia, MATRADE terus memberi tumpuan kepada syarikat Malaysia yang berkebolehan di persada antarabangsa dan membantu menjadikan frasa Buatan Malaysia sinonim dengan kecemerlangan dan kebolehpercayaan. Sejak penubuhannya, tahun 2020 merupakan tempoh yang sangat mencabar terutama susulan pandemik COVID-19. Oleh yang demikian, MATRADE telah mengambil pelbagai usaha tambahan untuk mencapai sasaran dan tugas yang diamanahkan.

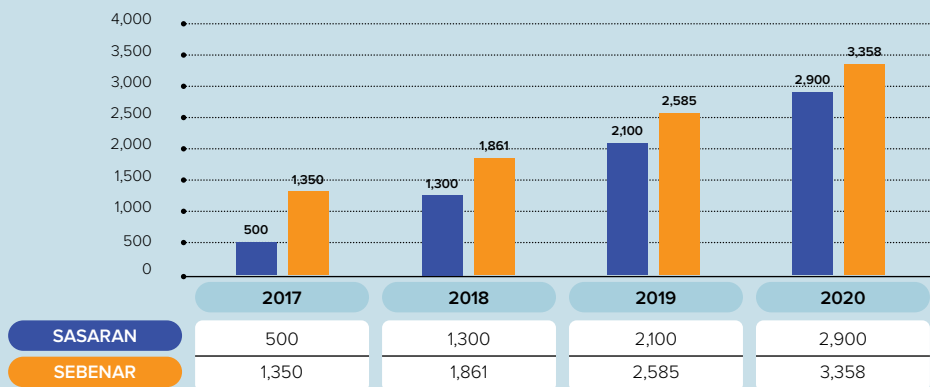
Program eTRADE

Program eTRADE direka bagi memudahkan PKS Malaysia untuk meningkatkan eksport dengan menyenaraikan produk dan perkhidmatan mereka dalam platform e-dagang antarabangsa. Program ini bermula pada bulan Oktober 2014 dengan kerjasama MDEC. Mulai tahun 2017, ia dilaksanakan sepenuhnya oleh MATRADE di bawah Rancangan Malaysia Kesebelas (RMKe-11). Darpada trend yang semakin meningkat, pengimport dan rakan dagangan utama Malaysia semakin banyak menggunakan e-dagang untuk aktiviti perniagaan mereka. Oleh itu, langkah-langkah yang perlu telah diambil untuk menambah baik dan mempertingkatkan program e-dagang dalam membantu pengeksport Malaysia. Ini dirangsang lagi oleh pandemik COVID-19.

Aktiviti kesedaran dan jangkauan telah dipergiatkan sepanjang tempoh PKP. Sebanyak 16 program telah dianjurkan melalui webinar, yang merangkumi sesi taklimat dan bengkel, serta Hari Konsultasi eTRADE. Sebanyak 234 syarikat dan 3,828 peserta menyertai program ini. Sebanyak 774 syarikat telah diluluskan di bawah Program eTRADE pada tahun 2020. Program tersebut telah berjaya mencapai sasarannya dan melepasi petunjuk prestasi utama (KPI) di bawah RMKe-11. Secara kumulatif sebanyak 3,358 syarikat (Paparan 4.1) telah diluluskan dari tahun 2017 hingga 2020, melebihi sasaran sebanyak 2,900 untuk tempoh tersebut. Syarikat yang menyertai Program eTRADE juga berjaya menjana jualan eksport lebih dari RM300 juta dari tahun 2017 hingga 2020.

PAPARAN 4.1

JUMLAH KUMULATIF SYARIKAT DILULUSKAN DARI 2017-2020

Sumber: Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia (MATRADE)

e-Dagang

Minggu Malaysia 2020

MITI dan MATRADE menyokong Kempen Minggu Malaysia 2020 (MW2020) yang diadakan dari 9 hingga 18 September 2020, dengan objektif untuk mempercepatkan eksport Malaysia melalui e-Dagang ke dalam RRC. MW2020 telah dianjurkan bersama oleh Kerajaan Malaysia dan Kumpulan Alibaba bagi menyediakan platform global untuk syarikat-syarikat Malaysia mempamer dan mempromosikan produk dan perkhidmatan mereka di RRC. Sebanyak 200 jenama Malaysia merangkumi lebih 600 produk menyertai kempen tersebut. Antara produk Malaysia yang diterima baik di RRC termasuklah durian Musang King dan sarang burung yang boleh dimakan. Disokong oleh Platform Perdagangan Dunia Elektronik (eWTP), inisiatif yang diterajui Alibaba, yang bertujuan untuk mengurangkan halangan kepada perdagangan global untuk PKS, acara tahunan tersebut telah menjadi saluran penting untuk menghubungkan jenama Malaysia dengan pengguna Cina sejak dilancarkan pada 2018. Edisi 2020, yang diperluaskan kepada 10 hari buat kali pertama, berlangsung di seluruh platform Tmall, Taobao Live, Juhuasuan, Fliggy dan Freshippo Alibaba. Acara itu turut menarik lebih 80 juta penonton di platform Taobao Live Alibaba.

PAPARAN 4.2

PENCAPAIAN KEMPEN MINGGU MALAYSIA 2020

Struktur Platform Promosi

Platform e-Dagang C2C terbesar di RRC

Platform e-Dagang C2C terbesar di RRC

Platform e-Dagang rentas sempadan B2C terbesar di RRC

Platform e-Dagang rentas sempadan berasaskan ahli

Saluran promosi barangan terdiskaun

Menerajui saluran membeli-belah tempatan runcit baharu (dalam talian dan luar talian) di RRC

Saluran strim langsung Alibaba untuk membeli-belah dalam talian

Sorotan Pencapaian Jualan

Gambaran keseluruhan

- Lebih **95% pertumbuhan GMV** sepanjang Minggu Malaysia 2019

Sorotan Jualan

- **2,000** durian Musang King terjual dalam masa 15 minit
- **30,000** kotak Kuih Bulan Kulit Salji Durian terjual, termasuk 20,000 inventori dalam **satu saat**
- **140,000** pek biskut habis terjual dalam satu saat
- **360,000** pek gula-gula pudina habis terjual dalam masa 5 minit
- **120,000** gram sarang burung kering dalam masa 5 minit serta **160,000** botol sarang burung, melebihi **RM3.35 juta (RMB 5.5 juta)** dalam jualan pada hari pertama Minggu Malaysia untuk PT SWIFT

Saluran jualan yang pelbagai menyasarkan segmen pengguna yang berbeza

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM)

MyExport: Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia

MATRADE terus mempromosikan platform digitalnya iaitu MyExport, perkhidmatan dalam talian yang membolehkan pengeksport Malaysia yang berdaftar dengan MATRADE mengakses maklumat berkaitan perdagangan dalam platform digital. Pada tahun 2020, pengeksport Malaysia terjejas kerana pandemik COVID-19 dan disebabkan sekatan perjalanan, tidak dapat menyertai pameran perdagangan atau mengadakan pertemuan secara bersemuka dengan bakal pelanggan. MyExport memainkan peranan penting dalam menyebarkan maklumat perdagangan yang berharga untuk memudahkan pengeksport Malaysia.

PAPARAN 4.3

AKTIVITI PROMOSI MYEXPORT

Sumber: Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia (MATRADE)

Pada tahun 2020, MyExport menerbitkan sebanyak 3,177 petunjuk perdagangan daripada pertanyaan yang diterima dari 42 buah negara. Antara produk popular yang dicari ialah Makanan Disediakan, Pertanian, Bahagian dan Komponen E&E, Farmaseutikal, Peralatan Mandi dan Kosmetik, dan Minuman. Antara negara terkemuka yang berminat dengan produk dan perkhidmatan Malaysia ialah RRC, Brazil, Afrika Selatan, Thailand dan Vietnam. Terdapat juga 899 Makluman Pasaran dan 171 Kajian Pasaran Produk yang disebarkan melalui MyExport.

Peluang-peluang risikan pasaran dan perdagangan ini disediakan oleh 46 Pesuruhjaya Perdagangan (TC) MATRADE serta diekstrak daripada sistem aplikasi dalaman MATRADE. Sebanyak 1,723 syarikat telah dibantu melalui perkhidmatan ini. Pada tahun 2020, MyExport telah dianugerahkan tempat kedua oleh Anugerah Pertubuhan Penggalakan Perdagangan Dunia (WTPO) 2020 di bawah kategori Penggunaan Terbaik Teknologi di Pusat Dagangan Antarabangsa, Geneva. Pengiktirafan ini akan mendorong MATRADE agar terus menambah baik dan membangunkan lebih banyak perkhidmatan digital pada masa hadapan sebagai sebahagian daripada inisiatif pendigitalan MATRADE untuk manfaat komuniti pengeksporth Malaysia.

Geran Pembangunan Pasaran

Memandangkan pandemik COVID-19 menjejaskan ekosistem perniagaan domestik dan antarabangsa, MATRADE telah melaksanakan beberapa penambahbaikan di bawah Geran Pembangunan Pasaran (MDG). Salah satu usaha utama adalah untuk menggalakkan PKS mengambil bahagian dalam mesyuarat perniagaan ke perniagaan (B2B) secara maya dalam Pameran Perdagangan Antarabangsa di Malaysia dan di luar negara. Pada tahun 2020, sebanyak 80 permohonan telah diterima untuk Penyertaan Pesta/Pameran Perdagangan Secara Maya yang Diadakan di dalam atau luar negara. Sebanyak 79 syarikat mendapat manfaat daripada bantuan tersebut, berjumlah RM416,952.70 daripada jumlah geran yang dikeluarkan seperti di Paparan 4.4. Tiga (3) industri teratas yang dibantu pada tahun 2020 ialah syarikat perabot dengan jumlah tuntutan sebanyak 60.99% (RM254,287.15), diikuti oleh lain-lain perkhidmatan profesional dan teknikal sebanyak 8.06% (RM33,620), dan syarikat Alat Ganti dan Komponen E&E sebanyak 6.94% (RM28,927.70).

PAPARAN 4.4

LAPORAN RINGKAS ACARA DALAM TALIAN: PESTA/PAMERAN PERDAGANGAN DIADAKAN DI DALAM ATAU LUAR NEGARA OLEH INDUSTRI

MENGIKUT INDUSTRI	SYARIKAT	SYARIKAT (%)	BILANGAN TUNTUTAN	TUNTUTAN (%)	GERAN DIKELUARKAN (RM)
Perabot	53	67.09	54	67.5	254,287.15
Makanan Disediakan	5	6.33	5	6.25	15,045.00
Perkhidmatan Kejuruteraan	4	5.06	4	5	23,620.00
Bahagian dan Komponen Elektrik dan Elektronik	2	2.53	2	2.5	28,927.70
Minyak dan gas	2	2.53	2	2.5	10,000.00
Perkhidmatan Profesional dan Teknikal Lain	2	2.53	2	2.5	33,620.00
Pakaian, Baju dan Aksesori	1	1.27	1	1.25	8,451.85
Perkhidmatan Perniagaan	1	1.27	1	1.25	5,000.00
Produk Elektrik dan Elektronik Pengguna dan Industri	1	1.27	1	1.25	8,000.00
Perkhidmatan Pendidikan	1	1.27	1	1.25	5,000.00
Hiburan	1	1.27	1	1.25	2,569.00
Teknologi Maklumat dan Komunikasi	1	1.27	1	1.25	500
Jentera dan Peralatan	1	1.27	1	1.25	5,000.00
Produk Kelapa Sawit	1	1.27	1	1.25	5,000.00
Produk Plastik	1	1.27	1	1.25	4,982.00
Perkhidmatan Sokongan	1	1.27	1	1.25	1,950.00
Produk Kayu	1	1.27	1	1.25	5,000.00

Sumber: Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia (MATRADE)

eBizmatch dan Pameran #MyAPEC2020

Susulan pelaksanaan langkah-langkah penjarakan sosial dan sekatan perjalanan, MATRADE berjaya menggunakan kaedah alternatif dalam menganjurkan program penyumberan antarabangsa (INSP) untuk menghubungkan pembeli asing dengan syarikat Malaysia. Oleh itu, mesyuarat perniagaan secara maya, yang dikenali sebagai eBizMatch telah dijalankan sepanjang tahun, perbezaan ketara daripada INSP yang lazimnya diadakan hanya secara eksklusif semasa acara perdagangan antarabangsa. Pada tahun 2020, sebanyak 1,365 mesyuarat perniagaan telah diatur antara 1,115 syarikat Malaysia dan 703 pembeli asing di seluruh dunia, menghasilkan RM1.08 bilion jualan eksport.

Selain itu, dalam menganjurkan Pameran #MyAPEC2020, keputusan strategik juga dibuat untuk mengalihkan acara fizikal kepada dalam talian. Ia diperkenalkan sebagai platform penglibatan e-perniagaan interaktif, yang merangkumi antara lain, eBizMatch. Sebanyak 308 sesi eBizMatch telah dianjurkan sepanjang pameran itu, menghasilkan jualan bernilai RM574.03 juta. Ini membuktikan bahawa penglibatan perniagaan masih boleh diteruskan, tanpa memerlukan kehadiran fizikal dalam norma baharu. Selain itu, 154 webinar telah diadakan oleh MATRADE pada tahun 2020, merangkumi pelbagai topik terutamanya mengenai arah aliran pasaran, peraturan perdagangan dan peluang perniagaan, yang merekodkan sejumlah 8,760 penonton kesemuanya.

PEMBANGUNAN PRODUKTIVITI

Pertubuhan Kerjasama dan Pembangunan Ekonomi (OECD) menjalankan penilaian ekonomi yang pertama Malaysia pada tahun 2016, mengiktiraf pertumbuhan keseluruhan Malaysia adalah sederhana. Salah satu penemuan utama dalam penilaian OECD terhadap ekonomi Malaysia menunjukkan bahawa walaupun ekonomi negara telah terbukti berdaya tahan terhadap kuasa global, lebih banyak usaha diperlukan untuk meningkatkan pertumbuhan produktiviti yang akan meningkatkan taraf hidup semua rakyat. OECD menekankan bahawa meningkatkan produktiviti adalah kunci untuk memupuk pertumbuhan inklusif Malaysia. Lima (5) tahun telah berlalu, kini Malaysia, seperti negara lain di dunia, terjejas oleh krisis ekonomi dan kesihatan yang serius dalam dekad ini – namun kesimpulan bagi penilaian 2016 ialah produktiviti adalah kunci kepada pengukuhan pertumbuhan menyeluruh negara serta untuk kekal relevan terutamanya dalam keadaan semasa wabak COVID-19 melanda.

Di dalam Laporan OECD 2021 mengenai Tinjauan Ekonomi bagi Asia Tenggara, RRC dan India menyatakan bahawa “gabungan langkah yang berstruktur untuk meningkatkan pertumbuhan produktiviti dan langkah fiskal untuk merangsang permintaan agregat global mungkin diperlukan untuk memulihkan penurunan dalam kadar faedah semula jadi”, yang menandakan kesalinghubungan antara pertumbuhan produktiviti dan ekonomi, terutamanya dengan merujuk kepada negara-negara ASEAN. Dorongan kuat untuk meningkatkan tahap produktiviti Malaysia adalah penting bagi meningkatkan kebangkitan semula dan pemulihan ekonomi negara. OECD meramalkan bahawa Malaysia diunjurkan mencatatkan lantunan pertumbuhan ekonomi kepada 7.0% pada tahun 2021, melainkan PKP dipanjangkan untuk tempoh yang lebih lama.

Perbadanan Produktiviti Malaysia (MPC) bertanggungjawab memacu pertumbuhan produktiviti negara. Mandat MPC untuk menerajui produktiviti Malaysia termaktub dalam Pelan Tindakan Produktiviti Malaysia (MPB), dokumen yang dihasilkan bertujuan untuk meningkatkan produktiviti Malaysia ke tahap yang lebih tinggi. Kesan pandemik COVID-19 telah memperbaharui fokus MPB dalam meningkatkan pertumbuhan produktiviti negara selepas kemelesetan ekonomi yang tidak pernah berlaku sebelum ini pada tahun 2020. Tahun 2021 diunjurkan menjadi tahun pemulihan produktiviti kerana ekonomi negara akan melalui kebangkitan dan fasa pemulihan. Seperti yang diserlahkan oleh pelan tindakan, cabaran kepada pertumbuhan produktiviti yang dinyatakan dalam Pelan Tindakan terdiri daripada lima (5) kategori (Paparan 4.5).

Cabaran kepada pertumbuhan produktiviti dalam lima (5) bidang yang dikenal pasti telah ditambah lagi dengan kesan daripada wabak tersebut. Produktiviti buruh juga telah banyak terjejas oleh wabak, menyebabkan beberapa negara mengalami kemelesetan ekonomi. Walaupun kebanyakan ekonomi mencatatkan pemulihan pada separuh kedua 2020, peningkatan tersebut tidak dapat menyelamatkan prestasi produktiviti keseluruhan. Penguncupan dalam pertumbuhan produktiviti memerlukan tinjauan semula ke ke atas MPB, bagi menyelami cabaran dan untuk menanganinya mengikut senario semasa terhadap keperluan mendesak dalam meneruskan pemulihan ekonomi negara.

MPB telah mengenal pasti pelbagai variasi dalam cabaran untuk sektor dan industri yang berbeza, yang memberikan justifikasi kukuh dalam mewujudkan inisiatif tambahan bagi sektor khusus untuk membuka potensi produktiviti. Oleh itu, Sektor Nexus Produktiviti (Paparan 4.6) yang meliputi sembilan (9) subsektor, diketuai oleh juara industri yang telah dikenal pasti untuk menjadi contoh untuk perubahan, telah dibentuk bagi memacu pelaksanaan inisiatif tersebut. Di bawah Nexus Produktiviti, persatuan industri dan juara perusahaan diberi kuasa untuk memanfaatkan hubungan dan rangkaian kukuh mereka dengan pemain sektor, pengetahuan praktikal dan peranan sebagai suara kolektif sektor tersebut. Bagi memperoleh impak yang diharapkan daripada MPB, program yang direka dan dilaksanakan dengan baik adalah diperlukan. Sejak dilancarkan pada tahun 2017, sembilan (9) Nexus Produktiviti ini, melalui MPC, telah menganjurkan beberapa program menggunakan model tadbir urus perkongsian awam-swasta.

PAPARAN 4.5

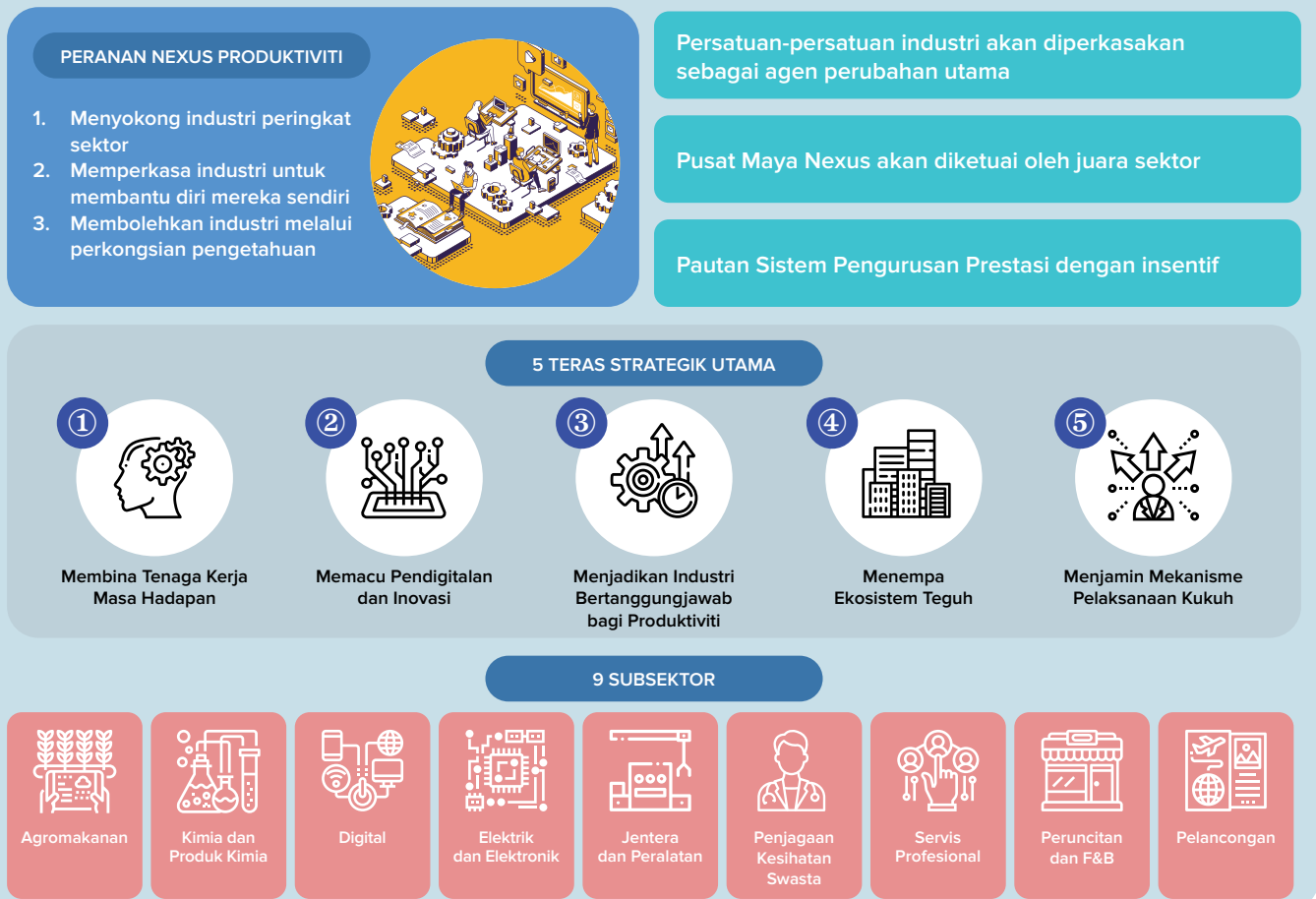
CABARAN KEPADA PERTUMBUHAN PRODUKTIVITI

Sumber: Pelan Tindakan Produktiviti Malaysia (MPB)

PAPARAN 4.6

SEKTOR NEXUS PRODUKTIVITI

Sumber: Pelan Tindakan Produktiviti Malaysia (MPB)

Program-program Utama pada Tahun 2020

Kompendium Teknologi Agromakanan

Nexus Produktiviti Agromakanan (AFPN) telah membangunkan ringkasan teknologi agromakanan pada tahun 2020 yang menawarkan maklumat terperinci, boleh dipercayai dan berharga tentang pengetahuan terkini dan teknologi sedia ada yang tersedia di pasaran. Ia meliputi rantaian bekalan subsektor, iaitu pengeluaran, pengendalian lepas tuai, pemprosesan, pengedaran dan peruncitan. Asas kompendium ini juga menyatukan pihak-pihak berkepentingan hulu dan hiliran rantaian nilai agromakanan dalam satu platform. Sehingga Disember 2020, terdapat kira-kira 618 pelawat yang telah mendapat manfaat daripada maklumat yang tersedia daripada pangkalan data ini. Akses kepada maklumat yang mencukupi melalui kompendium ini akan memperkasakan petani untuk memanfaatkan teknologi terkini dan meraih faedah daripada amalan pertanian yang produktif dan mampan.

Program Kerjasama Tersuai Peningkatan Kemahiran Tenaga Kerja Tempatan

Menjalin kerjasama antara pemain industri dan ahli akademik boleh membuka kunci potensi produktiviti dalam subsektor kimia. Oleh itu, Nexus Produktiviti Kimia (CPN) telah bekerjasama dengan Politeknik Tun Syed Nasir (PTSN) di Pagoh, Johor, dan *Genovasi University College* (GUC) di Petaling Jaya, Selangor untuk merangka kursus khusus bagi meningkatkan kemahiran pekerja dalam subsektor kimia. Melalui perkongsian ini, CPN dapat mengintegrasikan pengetahuan khusus GUC bagi pembelajaran jarak jauh dalam talian dengan kepakaran PTSN untuk mengendalikan program diploma dalam bidang kejuruteraan kimia, kejuruteraan proses (petrokimia), dan teknologi kimia, untuk menghasilkan sukatan pelajaran kursus baharu dan modul yang disasarkan agar dapat dilaksanakan pada tahun 2021.

Program Digital STARS

Nexus Produktiviti Digital (DPN) telah membangunkan *Quadruple Helix Framework-Digital STARS Internship Framework*, yang merupakan platform digital untuk menangani kekurangan bakat teknologi digital dan meningkatkan kerjasama dalam kalangan industri, akademik, Kerajaan dan komuniti. Program *Digital STARS Internship* menyediakan ruang untuk menempatkan pelatih teknologi digital dari Institusi Pengajian Tinggi Malaysia (IPT) dengan berkesan dalam industri terpilih dan membentuk mereka menjadi bakat digital masa hadapan untuk memenuhi keperluan industri. Mereka berpotensi untuk membantu bakal majikan untuk menjana lebih banyak pendapatan kerana mereka lebih produktif dan mampu mencapai keputusan cemerlang. DPN telah berjaya melaksanakan projek perintis pada Julai 2020, dengan penempatan 97 pelajar teknologi digital sebagai pelatih di 20 syarikat.

Plugfest 2.0

Nexus Produktiviti Elektrik dan Elektronik (EEN) ditugaskan untuk meningkatkan daya saing industri Elektrik dan Elektronik (E&E), khususnya dalam meningkatkan produktiviti, keupayaan dan kecekapan subsektor E&E. Salah satu inisiatif utama EEN ialah bengkel Plugfest yang bertujuan untuk mempercepatkan penggunaan teknologi Industri 4.0 dalam kalangan industri tempatan. Berikutan kejayaan program tersebut, EEN kemudiannya menganjurkan Plugfest 2.0 pada tahun 2020. Walaupun Plugfest pertama telah menekankan faedah aplikasi Internet Pelbagai Benda, Plugfest 2.0, yang berlangsung mulai Ogos hingga Oktober 2020, menyerlahkan faedah menggunakan teknologi berasaskan kecerdasan buatan (AI) seperti sistem Penglihatan Mesin dalam barisan pengeluaran/pembuatan.

Productivity1010

Nexus Produktiviti Jentera dan Peralatan (MEPN), dengan kerjasama *Business Virtual Mentoring Services* (BVAM), telah melancarkan program Productivity1010 (Produktiviti melalui Pendigitalan) untuk membantu syarikat menghasilkan pelan hala tuju pendigitalan mereka selaras dengan *Industry4WRD*. Ia menyediakan pemain industri dengan alat matriks diagnostik sendiri dan keutamaan pendigitalan mereka sendiri. Alat diagnostik sendiri pendigitalan membolehkan syarikat menjalankan semakan sendiri ke atas kesediaan mereka untuk menerima pendigitalan manakala alat matriks keutamaan membantu mengenal pasti bidang keutamaan di mana pendigitalan akan membawa manfaat paling banyak. Sebanyak 79 syarikat telah melengkapkan penilaian sendiri mereka. Daripada jumlah tersebut, MEPN telah membantu 37 daripada mereka melalui program bimbingan secara maya.

Sijil dalam Operasi Makanan dan Minuman

Nexus Produktiviti Runcit dan Makanan dan Minuman (RFBPN) telah membangunkan program pensijilan dalam operasi Makanan dan Minuman (F&B) untuk meningkatkan piawaian penyampaian perkhidmatan dalam industri F&B. Program yang diadakan selama lapan (8) hari, program ini terdiri daripada lima (5) modul: (i) operasi perkhidmatan F&B, (ii) kecemerlangan perkhidmatan, (iii) keselamatan makanan, (iv) pengurusan F&B, dan (v) kemahiran kepimpinan berkesan. Selepas menamatkan program pensijilan, peserta akan dapat meningkatkan perkhidmatan pelanggan mereka agar setanding dengan piawaian antarabangsa. Sepuluh (10) syarikat F&B mendaftarkan kakitangan mereka untuk program pensijilan pada tahun 2020.

Buku Panduan/Garis Panduan untuk Sektor Penjagaan Kesihatan Swasta

Nexus Produktiviti Penjagaan Kesihatan Swasta (PHPN), iaitu perkongsian awam-swasta yang ditugaskan untuk meningkatkan produktiviti dalam sektor penjagaan kesihatan swasta telah mengenal pasti kerenaah kawal selia sebagai satu bidang keutamaan untuk dibuat penambahbaikan. Untuk membantu pemahaman tentang isu keperluan kawal selia, PHPN telah menerbitkan lima (5) buku panduan/garis panduan dan satu (1) sedang dalam proses, untuk sektor penjagaan kesihatan swasta seperti berikut:

- i. Selesai dan telah diterbitkan dalam talian (2019-2020):
  - Buku Panduan mengenai Pengharmonian Keperluan Teknikal dan Penubuhan Hospital Swasta Baharu;
  - Buku Panduan mengenai Keperluan dan Prosedur di bawah Akta 586;
  - Prosedur Permohonan Pembaharuan Lesen
  - Garis Panduan Perluasan atau Pengubahsuaian Hospital Swasta; dan
  - Buku Panduan mengenai Rujukan Reka Bentuk Teknikal untuk Kesiapsiagaan Bencana dalam Penubuhan Hospital Bertingkat Swasta Baharu.
- ii. Akan diterbitkan pada tahun 2021:
  - Buku Panduan Mengenai Cara untuk Menubuhkan dan Menjalankan Klinik Perubatan Swasta di Malaysia.

RENCANA 4.1

Produktiviti Melalui Pendigitalan: Kompilasi Projek-projek Pengguna Akhir Plugfest Nexus Produktiviti Elektrik dan Elektronik

Dasar Negara mengenai Industri 4.0, atau *Industry4WRD*, telah dilancarkan pada bulan Oktober 2018, dan merupakan langkah penting ketika Malaysia berusaha untuk mengukuhkan pembaharuan struktur yang sedang berjalan untuk menjadi sebuah negara maju menjelang tahun 2024. Walaupun penggunaan Industri 4.0 dianggap penting untuk kelangsungan perniagaan dan pertumbuhan dalam inovasi memimpin penciptaan nilai, kita masih tidak dapat melihat jalan mudah untuk perusahaan kecil dan sederhana (PKS) meningkatkan usaha bagi merebut peluang, sama ada sebagai penerima trend atau pencipta nilai.

Justeru itu, Nexus Produktiviti Elektrik dan Elektronik (EEN), yang ditubuhkan di bawah Pelan Tindakan Produktiviti Malaysia (MPB) digunakan untuk meningkatkan produktiviti sektor elektrik dan elektronik (E&E). Empat (4) strategi utama telah dikenal pasti di bawah EEN, iaitu untuk meningkatkan aktiviti nilai tambah yang lebih tinggi, memupuk pembangunan bakat, mencipta nilai ke arah Ekosistem Industri 4.0 dan mengukuhkan pembangunan PKS.

Siri bengkel pengguna akhir Plugfest ialah salah satu formula EEN yang berkonsepkan untuk mempercepatkan penggunaan Industri 4.0 dalam kalangan pemain industri. Sejak pelaksanaan perintisnya pada tahun 2018, Plugfest telah menarik seramai 172 peserta melibatkan 92 buah syarikat. Daripada jumlah itu, sebanyak 32 projek Bukti Konsep (POC) telah disenarai pendek untuk dipamerkan dalam Buku Kecil Plugfest ini. Projek ini adalah dengan kerjasama Intel Malaysia dan Axiomtek sebagai rakan teknologi dan Pusat Pembangunan Kemahiran Pulau Pinang sebagai penyelaras program.

Program ini terdiri daripada Plugfest 1.0 (Internet Pelbagai Benda Industri atau IIoT) dan Plugfest 2.0 (Internet Pelbagai Benda berasaskan Kecerdasan Buatan atau AIoT). Plugfest 1.0 memfokuskan pada Internet Pelbagai Benda Industri. Semasa tiga (3) bengkel sepanjang hari yang diadakan, para peserta dibimbing untuk menyambung tiga (3) jenis penderia (penderia cahaya, suhu dan kelembapan) kepada penukar analog ke digital (ADC) yang seterusnya disambungkan ke Gerbang Internet. Peserta juga diajar mengenai pengaturcaraan *Node-RED* dan menggunakan modul Papan Pemuka untuk menggambarkan bacaan daripada tiga (3) penderia. Plugfest 2.0 (Internet Pelbagai Benda Berasaskan AI atau AIoT) Plugfest 2.0 ialah sistem penglihatan mesin berasaskan Kecerdasan Buatan (AI). Kit permulaan Plugfest 2.0 terdiri daripada PC industri berasaskan Intel dan dikuasakan oleh *Intel® Intel Edge Insights for Industrial* dan kit alat *Intel® OpenVINO™*. Semasa enam (6) bengkel separuh hari tersebut, para peserta telah diajar teknik menghasilkan imej, sistem pengesanan dan pelabelan imej, pembelajaran mesin dan algoritma model. Peserta juga diajar pengaturcaraan *Node-RED* dan cara menggunakan modul Papan Pemuka untuk menggambarkan hasil inferen mereka.

Melangkah ke hadapan, EEN dengan kerjasama Perbadanan Produktiviti Malaysia (MPC), telah membawa inisiatif ini ke peringkat kebangsaan supaya impaknya boleh memberi manfaat kepada komuniti yang lebih besar, dan terus menjadi pemangkin utama bagi pertumbuhan ekonomi sektor pembuatan di Malaysia.

Membangun dan Mempromosikan Konsortium Perkhidmatan Profesional

Salah satu inisiatif utama untuk meningkatkan produktiviti dalam subsektor perkhidmatan profesional ialah penubuhan konsortium perkhidmatan profesional merentas sempadan, untuk meningkatkan daya saing pertubuhan di luar negara. Konsortium tersebut berfungsi sebagai pusat sehati untuk profesional yang ingin mengembangkan pasaran untuk amalan perniagaan mereka. Hasilnya, pada tahun 2020 Nexus Produktiviti Perkhidmatan Profesional (PSPN) telah bekerjasama dengan enam (6) persatuan kebangsaan bagi disiplin profesional, bagi membangunkan rangka kerja konseptual untuk Konsortium Perkhidmatan Profesional. Pakar pelbagai disiplin telah menghasilkan lima (5) model dan garis panduan konsortium.

PSPN juga telah menandatangani Memorandum Persefahaman (MoU) dengan *Architect Centre Sdn. Bhd.* (ACSB) dan Pusat Latihan Institut Jurutera Malaysia (IEMTC) masing-masing pada bulan November dan Disember 2020. Di bawah MoU ini, ACSB akan membantu dalam membangunkan rangka kerja untuk model konsortium dengan menjalankan latihan bimbingan dan latihan pementoran dengan kumpulan profesional pelbagai disiplin. Sementara itu, dengan memanfaatkan pengetahuan dan kepakaran yang wujud dalam kalangan kumpulan terpilih jurutera profesional berpengalaman, IEMTC akan mereka bentuk rangka kerja yang bertujuan untuk membangunkan lagi firma perunding kejuruteraan (ECF) dan memastikan firma ini kekal mampan. Inisiatif ini akan membuka jalan ke hadapan bagi badan profesional lain dari segi pemasaran dan promosi perniagaan.

Program Pensijilan Perniagaan *Malaysia Tourism Excellence*

Nexus Produktiviti Pelancongan (TPN) telah melancarkan Program Pensijilan Perniagaan *Malaysia Tourism Excellence* (MaTE_x) pada tahun 2019. Ini adalah satu skim untuk membolehkan syarikat pelancongan mikro, kecil dan sederhana meningkatkan piawaian operasi dan penyampaian perkhidmatan, dan mengembangkan perniagaan mereka. Program pensijilan yang dikenali sebagai “oleh industri, untuk industri”, disesuaikan untuk enam (6) segmen industri iaitu:

Pemilik-pemilik perniagaan dalam setiap kategori mesti mematuhi antara 100 dan 150 indikator atau keperluan untuk layak mendapatkan Sijil Kecemerlangan MaTE_x. Berikutan penularan wabak COVID-19, mereka juga mesti mematuhi Garis Panduan Patuh dan Amal Prosedur Operasi Standard (SOP) COVID-19 (GPPAC19).

Inisiatif Produktiviti Negeri

Inisiatif Produktiviti Negeri direka untuk memudahkan pertumbuhan produktiviti di peringkat negeri, dan bagi menyokong aspirasi Kerajaan Negeri untuk menjadi progresif dan berdaya saing supaya mampu menjana pendapatan tinggi. Antara sebab yang dikenal pasti menghalang pertumbuhan produktiviti adalah:

- tahap rendah aktiviti inovasi, penyelidikan dan pembangunan (R&D) dan penggunaan teknologi digital;
- kekurangan peluang pekerjaan untuk pekerja mahir berbanding tenaga kerja tidak mahir; dan
- peraturan berlebihan, termasuk ketiadaan usaha bersepadu untuk mendesak pembaharuan kawal selia yang membawa kepada pertumbuhan produktiviti.

Pada tahun 2020, inisiatif Produktiviti Negeri telah dirintis di Kedah dan Pulau Pinang dengan kerjasama Kerajaan Negeri masing-masing dan diikuti oleh negeri-negeri lain yang akan dilaksanakan sepenuhnya menjelang 2022 (Papararan 4.7).

PAPARAN 4.7

PELAKSANAAN PRODUKTIVITI NEGERI OLEH NEGERI

NEGERI	BULAN
PULAU PINANG	MEI 2020
SABAH	JUN 2020
SARAWAK	JUN 2020
PERLIS	JULAI 2020
KEDAH	JULAI 2020
PERAK	JULAI 2020
PAHANG	MAC 2021
JOHOR	JUN 2021
MELAKA	JUN 2021
NEGERI SEMBILAN	JUN 2021
TERENGGANU	JULAI 2021
KELANTAN	OGOS 2021

Inisiatif pembangunan Produktiviti Negeri menyasarkan untuk meningkatkan pertumbuhan produktiviti di negeri melalui lima (5) teras utama MPB iaitu modal insan, teknologi, insentif, peraturan, dan minda produktif. Ia memudahkan Kerajaan Negeri untuk:

Sumber: Perbadanan Produktiviti Malaysia (MPC)

Rangka kerja Produktiviti Negeri telah dibangunkan secara komprehensif untuk meningkatkan pertumbuhan produktiviti negeri, termasuk mempromosi penglibatan yang diselaraskan daripada sektor awam dan swasta, pertumbuhan bukan Kerajaan dan rakyat. Lima (5) faktor yang boleh menyumbang kepada peningkatan produktiviti ialah:

- i. **MODAL INSAN** – meningkatkan bilangan pekerja mahir dan berpengetahuan melalui program peningkatan kemahiran, latihan semula dan latihan yang disesuaikan untuk memenuhi keperluan industri.
- ii. **TEKNOLOGI DAN INOVASI** – meningkatkan inovasi di peringkat syarikat, memanfaatkan ekonomi digital, dan memudahkan syarikat untuk melabur dalam teknologi baharu.
- iii. **INSENTIF** – menggalakkan syarikat mempercepatkan penggunaan teknologi Industri 4.0 di bawah skim bantuan kewangan Pelan Jana Semula Ekonomi Negara (PENJANA).
- iv. **PERATURAN** – mengenal pasti dan mengurangkan/menghapuskan peraturan berlebihan yang menghalang pertumbuhan ekonomi dan produktiviti negeri.
- v. **MINDA PRODUKTIF** – pelaksanaan program produktiviti yang lebih bersasar dan cekap untuk menggalakkan pihak pengurusan menerima pakai minda produktif dan mengamalkan amalan-amalan baik teknologi.

Produktiviti – Pencapaian Perusahaan

Sebanyak 11,322 perusahaan mendapat manfaat daripada pelbagai program yang dianjurkan oleh MPC pada tahun 2020. Program tersebut merangkumi skop yang luas meliputi penilaian, intervensi, dokumentasi amalan-amalan baik dan sesi perkongsian.

i. Program Perkhidmatan Nasihat dan Konsultasi Produktiviti

Khidmat Nasihat dan Konsultasi (ACS) ialah program yang dijalankan untuk meningkatkan kecekapan dan keberkesanan pengeluaran atau perkhidmatan. Impak keseluruhan program ACS adalah untuk meningkatkan produktiviti dan meningkatkan daya saing syarikat. Pada tahun 2020, sebanyak 257 syarikat, di mana 150 daripadanya adalah PKS, dan 9,377 peserta telah mendapat manfaat daripada program ini. Penyertaan PKS adalah di bawah geran inisiatif Kerajaan, Skim Peningkatan Produktiviti Enterprais. Secara keseluruhan, impak program telah membawa kepada pengurangan pembaziran (60%-90%), mengurangkan masa pemrosesan atau perkhidmatan, membawa kepada peningkatan pengeluaran (50%-70%), peningkatan dalam kualiti produk atau perkhidmatan (50%-90%), kesemuanya menyumbang kepada peningkatan hasil (30%-50%). Pada masa yang sama, MPC turut memperkenalkan Program Enterprais, Intervensi dan Inovasi (EIIP) sebagai sesi konsultasi dengan syarikat yang menyertai program ACS.

ii. Program Kecemerlangan Pasukan

Program Kecemerlangan Pasukan ialah platform untuk pakar kualiti, dan kumpulan pengamal dan peminat berkaitan kualiti untuk belajar daripada pengalaman dan amalan-amalan baik dalam organisasi dan pasukan yang boleh dicontohi. Program ini menggunakan pelbagai alat dan teknik peningkatan kualiti untuk mempamerkan projek inovatif melalui persembahan slaid. Selain menggalakkan budaya kecemerlangan, meningkatkan bakat, dan memupuk minda produktif, kejayaan pelaksanaan projek Kecemerlangan Pasukan akhirnya akan diterjemahkan kepada penjimatan kos dan seterusnya meningkatkan keuntungan. MPC menganjurkan Persidangan dan Eksposisi Tahunan Produktiviti dan Inovasi (APIC) yang pertama pada November 2020. MPC menyatakan bahawa inisiatif seperti projek Inovasi dan Kreativiti, program Pengurusan LEAN dan program Pensijilan Alam Sekitar Berkualiti (5S) telah menghasilkan penciptaan nilai bernilai RM1.14 bilion.

iii. Program Kecemerlangan Perniagaan Malaysia

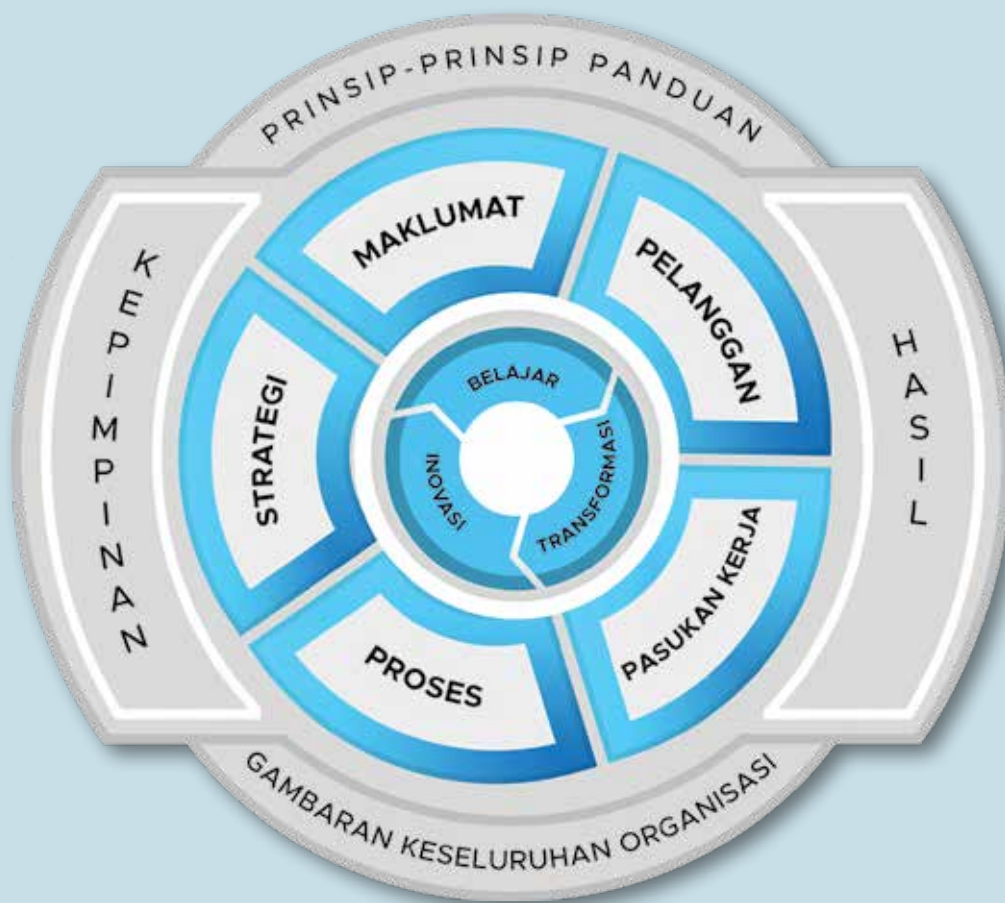
Rangka Kerja Kecemerlangan Perniagaan Malaysia (MBEF) (Paparan 4.8) menyediakan organisasi dengan alat untuk mengukuhkan sistem pengurusan dan keupayaan mereka dalam mencapai kemampanan dan daya saing organisasi. MPC bekerjasama dengan beberapa organisasi utama di Malaysia, yang seterusnya membawa anak syarikat dan vendor mereka ke arah menerima pakai MBEF. Sebanyak 310 syarikat di seluruh negara telah dinilai menggunakan rangka kerja tersebut. MPC juga menjadi tuan rumah Forum Kecemerlangan Perniagaan Ketua Pegawai Eksekutif (CEO) 2020, bertemakan "Kemampanan Perniagaan Semasa Krisis Ekonomi", dan seramai 87 pengurusan kanan dari pelbagai organisasi perniagaan menyertai forum tersebut, yang bertujuan untuk meningkatkan pemahaman pengurusan kanan mengenai isu dan cabaran utama yang boleh menjejaskan perniagaan semasa krisis ekonomi, serta cara mengurangkan atau menanganinya dan dengan itu, mengekalkan kecemerlangan perniagaan. Di samping itu, satu siri webinar telah diadakan untuk meningkatkan prestasi operasi dan penyampaian perkhidmatan dan untuk membangunkan budaya kecemerlangan perniagaan merentas sistem dan proses organisasi.

iv. Sijil Perakuan *e-Shared Prosperity Organisation*

e-Shared Prosperity Organisation (eSPO) merupakan sistem dalam talian yang mengeluarkan Sijil Perakuan elektronik kepada mana-mana organisasi yang telah berjaya melaksanakan Sistem Upah yang Dikaitkan dengan Produktiviti (PLWS). Program pensijilan berfungsi sebagai platform untuk memberikan pengiktirafan rasmi kepada organisasi perniagaan yang melaksanakan PLWS dan dengan itu mengamalkan penciptaan kekayaan bersama dan perkongsian kekayaan antara majikan dan pekerja. Sijil Perakuan eSPO diiktiraf oleh MITI, Kementerian Sumber Manusia (MOHR) dan MPC.

PAPARAN 4.8

RANGKA KERJA KECEMERLANGAN PERNIAGAAN MALAYSIA

Tujuh (7) Kriteria MBEF

Pendekatan penilaian menyeluruh merentas tujuh (7) kriteria atau bidang tumpuan yang saling berkait. Kepimpinan memacu organisasi untuk mencapai Keputusan melalui keberkesanan proses dalam Strategi, Maklumat, Pelanggan, Tenaga Kerja dan Proses. Organisasi Belajar, Berinovasi dan Berubah daripada Keputusan untuk menambah baik semua bidang tumpuan lain, yang seterusnya membawa kepada Keputusan yang lebih baik. Kriteria ini dibina berdasarkan 11 Prinsip Panduan manakala latar belakang organisasi – iaitu hala tuju dan faktor dalaman dan luaran yang mempengaruhi – membentuk Tinjauan Organisasi.

Sumber: Perbadanan Produktiviti Malaysia (MPC)

PRESTASI DAYA SAING

Daya Saing Kebangsaan

Dalam Buku Tahunan Daya Saing Dunia (WCY) 2020, Malaysia berada di kedudukan ke-27 berbanding kedudukan ke-22 pada tahun sebelumnya. Di rantau Asia Pasifik, Malaysia berada di kedudukan kelapan di hadapan Jepun (Paparan 4.9). Dalam rantau ASEAN, Malaysia kekal di kedudukan kedua di belakang Singapura. Malaysia mengekalkan kedudukan kedua di belakang RRC dalam kalangan negara yang mempunyai pertumbuhan Keluaran Dalam Negara Kasar (KDNK) per kapita kurang daripada USD20,000. Malaysia kekal dalam 10 ekonomi teratas untuk daya saing dalam kalangan negara yang mempunyai populasi melebihi 20 juta orang. Kedudukan Malaysia di bawah faktor Prestasi Ekonomi meningkat daripada kedudukan ke-11 kepada kedudukan kesembilan. Peningkatan ini disumbangkan oleh subfaktor ekonomi domestik, perdagangan antarabangsa, pelaburan antarabangsa, pekerjaan dan harga. Sementara itu, Malaysia mencatatkan penurunan dalam tiga (3) faktor input lain iaitu Kecekapan Kerajaan, jatuh daripada tempat ke-24 ke ke-30; Kecekapan Perniagaan, menurun daripada tempat ke-18 ke ke-29; dan Infrastruktur, juga menurun daripada kedudukan ke-28 ke kedudukan ke-31 (Paparan 4.10).

Malaysia kekal dalam 10 ekonomi teratas untuk daya saing dalam kalangan negara yang mempunyai populasi melebihi 20 juta orang

Kedudukan Malaysia di bawah faktor Prestasi Ekonomi meningkat daripada kedudukan ke-11 kepada kedudukan kesembilan

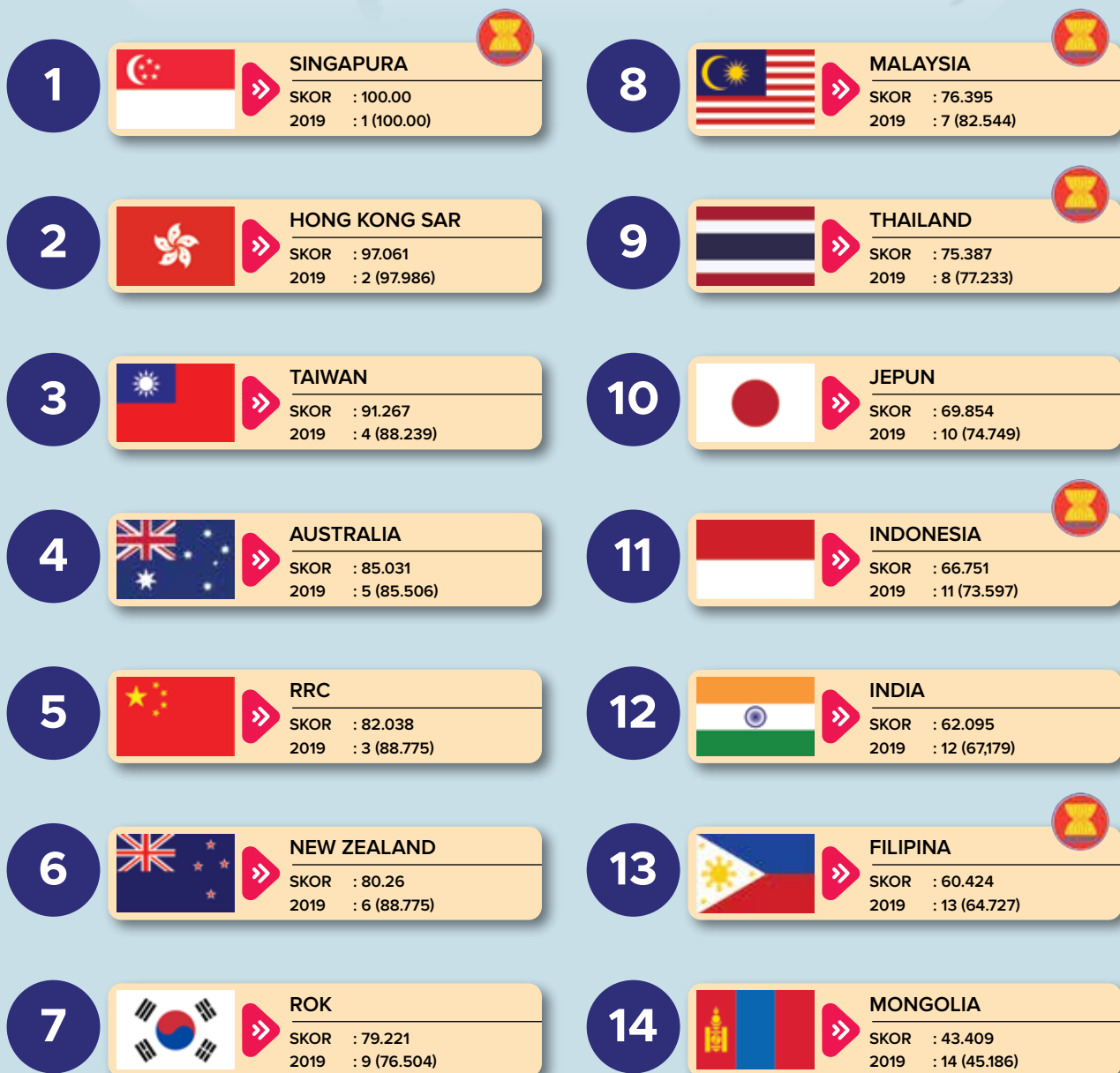
Setiap Faktor Input diukur oleh lima (5) subfaktor. Secara keseluruhan, terdapat 20 subfaktor yang diukur dalam WCY. Kedudukan keseluruhan Malaysia yang menurun sebanyak lima (5) kedudukan daripada kedudukan ke-22 kepada kedudukan ke-27 adalah disebabkan oleh penurunan dalam 14 daripada 20 subfaktor (Paparan 4.10). Empat (4) subfaktor menunjukkan peningkatan dalam kedudukan manakala dua (2) subfaktor kekal tidak berubah. Faktor Input Kecekapan Perniagaan mencatatkan penurunan dalam kesemua lima (5) subfaktornya.

PAPARAN 4.9

BUKU TAHUNAN DAYA SAING DUNIA 2020 DAN PRESTASI MALAYSIA DI ASIA PASIFIK DAN ASEAN

2020

KEDUDUKAN DAYA SAING DUNIA DI RANTAU ASIA PASIFIK DAN ASEAN

Sumber: Buku Tahunan Daya Saing Dunia 2020

PAPARAN 4.10

KEDUDUKAN KESELURUHAN MALAYSIA

	KEDUDUKAN		PERUBAHAN	
	2020 (n=63)	2019 (n=63)		
Papan Skor Keseluruhan	27	22	▼	(-5)
Prestasi ekonomi	9	11	▲	(+2)
• Ekonomi Dalam Negeri	29	31	▲	(+2)
• Perdagangan Antarabangsa	9	14	▲	(+5)
• Pelaburan Antarabangsa	36	16	▼	(-20)
• Pekerjaan	16	16	=	
• Harga	1	1	=	
Kecekapan Kerajaan	30	24	▼	(-6)
• Kewangan Awam	35	31	▼	(-4)
• Polisi Cukai	9	10	▲	(+1)
• Rangka Kerja Institusi	32	25	▼	(-7)
• Perundangan Perniagaan	49	36	▼	(-13)
• Kerangka Kerja Masyarakat	39	35	▼	(-4)
Kecekapan Perniagaan	29	18	▼	(-11)
• Produktiviti dan Kecekapan	32	25	▼	(-7)
• Pasaran Buruh	23	7	▼	(-16)
• Kewangan	33	23	▼	(-10)
• Amalan Pengurusan	23	15	▼	(-8)
• Sikap dan Nilai	30	16	▼	(-14)
Infrastruktur	31	28	▼	(-3)
• Infrastruktur Asas	13	14	▲	(+1)
• Infrastruktur Teknologi	17	15	▼	(-2)
• Infrastruktur Sainifik	32	28	▼	(-4)
• Kesihatan dan Persekitaran	44	41	▼	(-3)
• Pendidikan	37	35	▼	(-2)

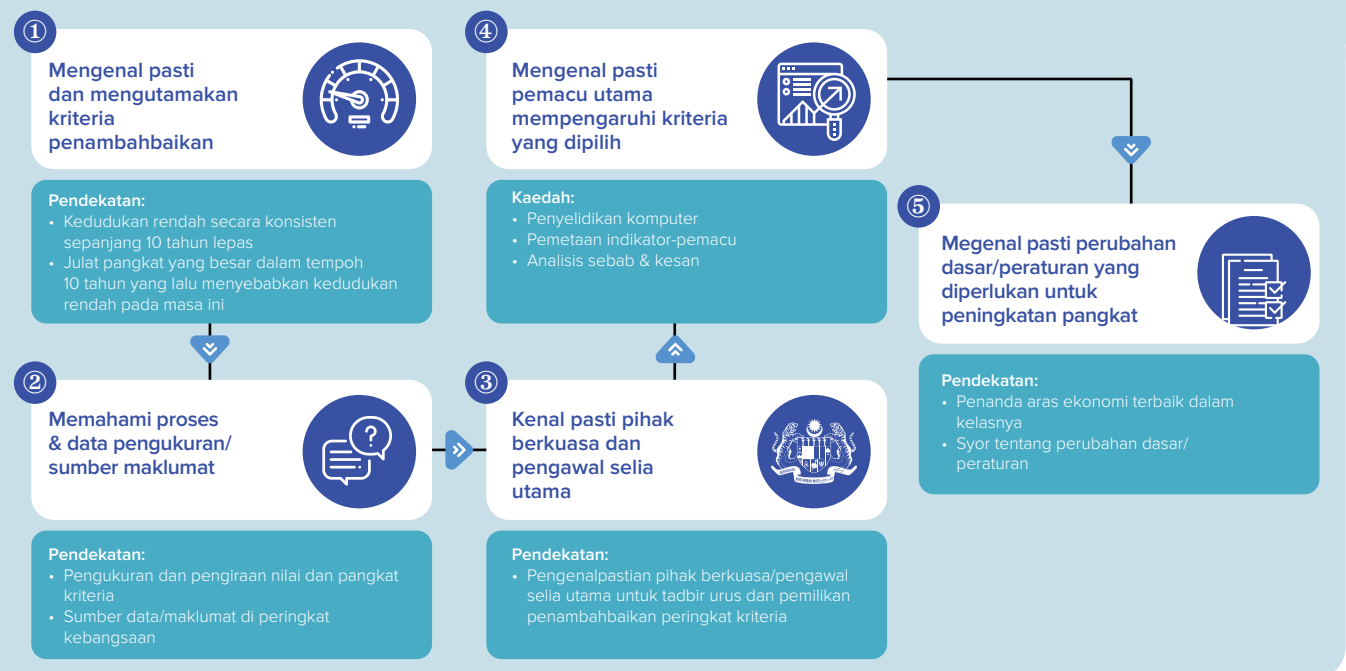
Sumber: Buku Tahunan Daya Saing Dunia 2020

Inisiatif Malaysia untuk Meningkatkan Daya Saing

MPC telah memulakan projek untuk meningkatkan daya saing Malaysia dalam kedudukan dunia. Projek ini melibatkan mengenal pasti penentu dan pemacu pelbagai indikator yang Malaysia ketinggalan dalam kedudukan seperti yang dilaporkan dalam WCY 2020. Ia terdiri daripada dua (2) peringkat. Peringkat pertama melibatkan lima (5) langkah utama (Paparan 4.11). Sebanyak 65 indikator yang mencatatkan prestasi tidak memberangsangkan yang konsisten semenjak 10 tahun yang lalu telah dianalisis pada Peringkat 1. Beberapa cadangan telah dikenal pasti untuk meningkatkan daya saing setiap indikator yang dianalisis. Pada akhir Peringkat 1, dua (2) indikator iaitu Peraturan Undang-undang dan Jalan Kereta Api telah dikenal pasti sebagai keutamaan yang perlu ditangani secepat mungkin. Penglibatan dengan pihak berkepentingan telah dibuat untuk membincangkan isu-isu dan mendapatkan maklum balas mengenai cadangan berkaitan. Sebaliknya, Peringkat 2 memerlukan tempoh yang lebih lama kerana ia melibatkan komitmen berterusan daripada pihak berkepentingan berkaitan (Paparan 4.12). Proses ini melibatkan usaha mengenal pasti dan mengutamakan bidang penambahbaikan, membangunkan pelan pelaksanaan, dan memantau dan melaporkan kemajuan. Ia dijangka siap pada penghujung tahun 2021.

PAPARAN 4.11

LANGKAH DALAM PERINGKAT 1 – MENINGKATKAN KEDUDUKAN DAYA SAING MALAYSIA

Sumber: Perbadanan Produktiviti Malaysia (MPC)

PAPARAN 4.12

CADANGAN PENDEKATAN TAKTIKAL – PERINGKAT 2 SETERUSNYA (SEPTEMBER 2020-MAC 2021)

Sumber: Perbadanan Produktiviti Malaysia (MPC)

Satu lagi rujukan utama untuk daya saing negara ialah Laporan Daya Saing Global (GCR) 2020. Disebabkan situasi mencabar susulan pandemik global COVID-19 pada tahun 2020, yang tidak pernah dialami sebelum ini, kedudukan Indeks Daya Saing Global (GCI) telah dijeda pada tahun 2020, sebaliknya Edisi Khas GCR 2020 telah diterbitkan. Edisi Khas ini didedikasikan untuk menerangkan keutamaan bagi pemulihan dan kebangkitan semula, dan mempertimbangkan blok binaan untuk transformasi ke arah sistem ekonomi baharu yang menggabungkan sasaran “produktiviti”, “rakyat” dan “planet”. Ia menyediakan cadangan dan jangka masa yang dikumpulkan kepada empat (4) bidang tindakan yang luas: memulihkan dan mengubah persekitaran yang membolehkan; menghidupkan dan mengubah modal insan; memulihkan dan mengubah pasaran; dan menghidupkan semula dan mengubah ekosistem inovasi. Ini telah diterjemahkan kepada 11 keutamaan untuk menilai kesediaan sesebuah negara untuk melaksanakan transformasi.

Berikutan saranan yang dikemukakan dalam GCR 2019, Kerajaan melaksanakan dua (2) projek sebagai inisiatif menyeluruh bagi meningkatkan daya saing negara. Projek pertama bertujuan untuk meningkatkan pencapaian pendidikan dalam kalangan penduduk Malaysia, dan projek kedua untuk meningkatkan perbelanjaan kasar negara untuk R&D bagi meningkatkan tahap inovasi. Dalam usaha untuk mewujudkan ekosistem R&D yang mampan, adalah sangat penting untuk memperkasakan perusahaan perniagaan untuk berbelanja lebih banyak di dalam R&D dan mengurangkan pergantungan kepada pembiayaan Kerajaan secara sedikit demi sedikit. Isu dan cadangan untuk menambah baik perbelanjaan R&D telah dikenal pasti di bawah inisiatif ini. Satu lagi inisiatif untuk meningkatkan nilai perbelanjaan di dalam R&D bagi Malaysia ialah pembentukan jawatankuasa pemantauan indeks daya saing Sains, Teknologi dan Inovasi (STI) di bawah Kementerian Sains, Teknologi dan Inovasi (MOSTI), berkaitan prestasi Malaysia dalam laporan Indeks Inovasi Global (GI). MPC telah diamanahkan untuk menerajui Kumpulan Kerja Teknikal (TWG) mengenai Institusi yang menumpukan kepada pewujudan ekosistem R&D yang menyokong pembangunan inovasi di Malaysia.

PRESTASI DALAM MENJALANKAN PERNIAGAAN

Menjalankan Perniagaan Peringkat Subnasional di Malaysia 2020

Kajian tahunan Menjalankan Perniagaan (*Doing Business*) telah mengukur persekitaran kawal selia perniagaan untuk firma domestik bersaiz kecil dan sederhana di 190 ekonomi di seluruh dunia. Ia menilai sama ada sesebuah ekonomi mempunyai peraturan dan proses yang baik untuk menghasilkan hasil yang positif untuk usahawan dan meningkatkan aktiviti ekonomi. Menyedari bahawa Kerajaan memainkan peranan penting dalam memperkukuh pembangunan sektor swasta, Menjalankan Perniagaan menggalakkan peraturan pintar. Premis utamanya adalah: undang-undang dan peraturan yang jelas memberi keyakinan dan peluang kepada usahawan untuk melabur. Peraturan hendaklah cekap, telus, boleh diakses dan boleh dikuatkuasakan.

Bandar raya Kuala Lumpur mewakili Malaysia dalam kajian tahunan kerana ia merupakan hab perniagaan terbesar di negara ini. MPC dengan kerjasama Bank Dunia, memulakan kajian yang melangkai skop Menjalankan Perniagaan. Dinamakan sebagai “Menjalankan Perniagaan di Malaysia”, yang mana objektif utama kajian adalah untuk memberikan pemahaman yang lebih luas tentang persekitaran kawal selia perniagaan di seluruh Malaysia — di luar bandar raya Kuala Lumpur dan untuk memberi contoh amalan-amalan baik yang boleh dikemukakan untuk penggubalan dasar peringkat tinggi untuk perbincangan lanjut.

Pengedaran Laporan Menjalankan Perniagaan di Malaysia 2020 telah lengkap pada bulan April 2020. Ia telah menjadikan bandar raya seperti George Town (Pulau Pinang), Johor Bahru (Johor), Kota Kinabalu (Sabah), Kuala Lumpur, Kuantan (Pahang) and Kuching (Sarawak) sebagai tanda aras dalam aspek berkenaan permohonan permit pembinaan dan pendaftaran harta. Ia juga menanda aras empat (4) pelabuhan laut utama Malaysia — Pelabuhan Johor, Pelabuhan Kuantan, Pelabuhan Pulau Pinang dan Pelabuhan Klang (Kuala Lumpur) — dalam bidang perdagangan rentas sempadan. Bandar dan pelabuhan, serta indikatornya, dipilih dengan kerjasama Kerajaan Malaysia untuk memastikan perwakilan geografi dan variasi indikator yang sekata di peringkat tempatan.

Laporan tersebut melaporkan halangan dan peluang untuk penambahbaikan berdasarkan amalan-amalan baik tempatan dan antarabangsa. Isu-isu bersilang juga telah dikenal pasti yang memerlukan komitmen daripada pembuat dasar tempatan dan nasional. Ini termasuk keperluan untuk: (i) peningkatan penyelarasan dalam kalangan agensi, (ii) penguatkuasaan undang-undang dan keperluan yang konsisten, dan (iii) tumpuan yang lebih besar terhadap bandar-bandar sekunder apabila melaksanakan inisiatif pembaharuan. Ia juga mencadangkan bahawa tahap proses pendigitalan negara boleh dipertingkatkan dengan ketara.

Melangkah ke hadapan, beberapa inisiatif telah diperkenalkan oleh MPC melalui TWG Pasukan Petugas Khas Pemudahcara Perniagaan (PEMUDAH) berdasarkan saranan Bank Dunia. Ini termasuk: (i) menubuhkan pejabat PEMUDAH serantau di Pahang, (ii) menganjurkan Perbincangan Kumpulan Fokus untuk menambah baik Pelabuhan Pulau Pinang, (iii) memperkenalkan program penambahbaikan mengenai urusan permit pembinaan di Pulau Pinang, dan (iv) mereplikasi sistem e-Tanah di pejabat tanah negeri. Dapatan kajian:

i. Urusan Permit Pembinaan

Pengurusan permit pembinaan di Kuala Lumpur adalah paling mudah; ia hanya mengambil masa sembilan (9) prosedur, 53 hari, dan kos 1.3% daripada nilai gudang (Paparan 4.13). Sebanyak 10 prosedur dikurangkan berbanding negeri-negeri lain di Malaysia, dan setanding dengan Singapura, terutamanya kerana oleh pelaksanaan Pusat Sehenti (OSC) di bandar raya berkenaan. Dari segi masa yang diperlukan untuk memulakan perniagaan, Kuala Lumpur adalah kira-kira dua (2) bulan lebih cepat berbanding bandar raya kedua terpanjang, Kuantan, dan merupakan bandar raya kelima terpanjang di dunia. Kos adalah 77% kurang berbanding purata untuk Malaysia. Kuala Lumpur ialah satu-satunya bandar raya di Malaysia yang mempunyai OSC berfungsi sepenuhnya serta memudahkan pengeluaran untuk semua permit, pelepasan dan kelulusan yang diperlukan secara sah. OSC bukan sahaja memanjangkan permohonan kepada jabatan teknikal yang berkaitan, tetapi ia juga memantau kemajuan proses semakan dan menguatkuasakan had masa untuk mengelakkan kelewatan yang tidak perlu. OSC telah menambah baik proses pengeluaran permit pembinaan dengan ketara. Ia telah menghapuskan prosedur berlebihan dan memudahkan pelepasan beberapa pihak berkuasa bagi pihak pembina.

PAPARAN 4.13

MENJALANKAN PERNIAGAAN DI MALAYSIA – BERURUSAN DENGAN PERMIT PEMBINAAN

Bandar (Negeri)	Kedudukan	Skor (0-100)	Prosedur (bilangan)	Masa (hari)	Kos (% daripada nilai gudang)	Indeks kawalan kualiti pembinaan (0-15)
Kuala Lumpur	1	89.0	9	53	1.3	13
Kuantan (Pahang)	2	73.0	20	118	1.6	13
Johor Bahru (Johor)	3	72.2	19	136	2.0	13
George Town (Pulau Pinang)	4	66.1	21	141	5.0	13
Kota Kinabalu (Sabah)	5	63.3	22	212	2.3	13
Kuching (Sarawak)	6	61.7	23	231	1.7	13

Sumber: *Doing Business Database*

Nota: Kedudukan adalah berdasarkan skor purata untuk prosedur, masa dan kos yang berkaitan dengan urusan permit pembinaan, serta untuk indeks kawalan kualiti bangunan. Skor dinormalisasi kepada julat dari 0 hingga 100 (skor lebih tinggi, lebih baik). Data untuk Kuala Lumpur telah disemak sejak penerbitan *Doing Business 2020*. Untuk butiran lanjut, rujuk bab tentang *Doing Business* dan *Doing Business in Malaysia 2020*. Set data lengkap boleh didapati di laman web *Doing Business* di <http://www.doingbusiness.org>.

ii. Mendaftarkan Hartanah

Kuala Lumpur mempunyai proses yang paling lancar untuk mendaftar hartanah. Pemindahan hak milik hartanah antara dua (2) syarikat tempatan di Kuala Lumpur mengambil masa 16.5 hari, 10 hari lebih cepat berbanding Hong Kong SAR, RRC (27.5 hari) (Paparan 4.14). Kuala Lumpur mempunyai langkah paling sedikit kerana sistem pentadbiran tanah elektronik bersepadu di bandar raya ini yang dikenali sebagai e-Tanah. Sistem tettingkap tunggal dalam talian ini, yang diperkenalkan pada Disember 2017, membolehkan pengguna mendapatkan maklumat daripada Pejabat Tanah, jabatan pendaftaran syarikat dan insolvency dengan satu carian.

PAPARAN 4.14

MENJALANKAN PERNIAGAAN DI MALAYSIA – MENDAFTARKAN HARTANAH DI MALAYSIA

Bandar (Negeri)	Kedudukan	Skor (0-100)	Prosedur (bilangan)	Masa (hari)	Kos (% daripada nilai gudang)	Indeks kualiti pentadbiran tanah (0-30)
Kuala Lumpur	1	78.0	6	16.5	4.1	26.5
Kuantan (Pahang)	2	72.4	8	25	4.3	26.5
Johor Bahru (Johor)	3	71.1	8	32	4.4	26
George Town (Pulau Pinang)	4	70.4	8	39	4.3	26
Kota Kinabalu (Sabah)	5	62.3	8	99	3.9	24
Kuching (Sarawak)	6	47.5	10	304.5	4.2	28

Sumber: *Doing Business Database*

Nota: Kedudukan adalah berdasarkan skor purata untuk prosedur, masa dan kos yang berkaitan dengan urusan permit pembinaan, serta untuk indeks kawalan kualiti bangunan. Skor dinormalisasi kepada julat dari 0 hingga 100 (skor lebih tinggi, lebih baik). Data untuk Kuala Lumpur telah disemak sejak penerbitan *Doing Business* 2020. Untuk butiran lanjut, rujuk bab tentang *Doing Business* dan *Doing Business in Malaysia 2020*. Set data lengkap boleh didapati di laman web *Doing Business* di <http://www.doingbusiness.org>.

PEMBAHARUAN PERATURAN

Meningkatkan Ketelusan Pengeluaran Lesen dan Permit Perniagaan: Inisiatif di bawah Pelan Antirasuah Nasional 2019-2023

Mesyuarat Jawatankuasa Khas Kabinet Mengenai Antirasuah (JKKMAR) Siri 2/2020 yang dipengerusikan oleh Perdana Menteri pada 25 Jun 2020, memberi mandat kepada MPC untuk memudahkan proses dalam memastikan Kementerian dan Agensi Kerajaan bertanggungjawab mengeluarkan lesen dan permit untuk menerbitkan garis panduan dalam talian untuk maklumat umum. Pelaksanaan inisiatif ini mewujudkan mekanisme yang lebih telus dalam proses pengeluaran lesen dan permit; meningkatkan integriti penyampaian perkhidmatan awam; dan mencegah rasuah dan salah laku. Langkah ini sejajar dengan teras strategik dan inisiatif peringkat kebangsaan di bawah MPB, dalam membina ekosistem yang teguh untuk meningkatkan keberkesanan, kebolehsuaian dan akauntabiliti dalam sistem tadbir urus ke arah meningkatkan produktiviti perniagaan. Ia membantu untuk mewujudkan persekitaran perniagaan yang sihat dan berdaya saing.

MPC telah bekerjasama rapat dengan Pusat Governans, Integriti dan Anti-Rasuah Nasional (GIACC), Kerajaan Persekutuan dan Negeri, serta pihak berkuasa tempatan dalam melaksanakan mandatnya. Garis panduan yang diterbitkan termasuk semua instrumen kawal selia yang terdiri daripada pengeluaran lesen dan permit, pendaftaran, pemberitahuan dan pemeriksaan.

Pada peringkat awal, MPC mengenal pasti instrumen pelesenan dan Kementerian berkaitan serta Agensi Kerajaan yang bertanggungjawab mengeluarkan lesen dan permit. Inisiatif yang dijalankan di peringkat Kerajaan Persekutuan dari Julai hingga Disember 2020, inisiatif itu terdiri daripada aktiviti-aktiviti berikut: menyemak status garis panduan pelesenan sedia ada, membangunkan dan/atau menambah baik garis panduan, mengumpul maklum balas melalui konsultasi awam, dan menerbitkan garis panduan dalam laman web/portal.

Di peringkat Kerajaan Persekutuan, sebanyak 570 jenis lesen dan permit yang dikeluarkan oleh 22 Kementerian dan Agensi-agensi Kerajaan telah dikenal pasti. Garis panduan telah diterbitkan untuk 427 jenis lesen dan permit, 388 daripadanya boleh didapati dalam talian. Kajian mendapati 123 daripada garis panduan yang sedia ada memerlukan penambahbaikan dari segi kualiti. Sementara itu, tiada garis panduan dikeluarkan untuk permohonan bagi 143 jenis lesen dan permit. Selepas inisiatif tersebut tamat, garis panduan untuk memohon 542 jenis lesen dan permit kini boleh didapati dalam talian manakala 28 lagi sedang menunggu kelulusan untuk beberapa pindaan dalam peraturan sebelum ia boleh diterbitkan dalam talian. Inisiatif tersebut telah memberi kesan positif kepada lebih 60% proses pengeluaran lesen dan permit di peringkat Kerajaan Persekutuan. Pada tahun ini, latihan tersebut akan diperluaskan ke peringkat Negeri dan Kerajaan Tempatan.

Analisis Impak Peraturan di Peringkat Kerajaan Persekutuan

Dasar Negara bagi Pembangunan dan Pelaksanaan Peraturan (NPDIR) menyatakan adalah satu kemestian bagi semua pengawal selia persekutuan untuk menjalankan Analisis Impak Peraturan (RIA) apabila menggubal peraturan baharu atau meminda peraturan sedia ada. Dalam hal ini, MPC memainkan peranan penting dalam memberikan khidmat nasihat dan advokasi untuk akhirnya mendapatkan RIA yang berkualiti tinggi.

RIA ialah proses menilai kemungkinan kesan peraturan yang dicadangkan, dan pelbagai pilihan alternatif yang boleh memenuhi objektif dasar Kerajaan. Paparan 4.15 menunjukkan statistik pelaksanaan RIA di peringkat persekutuan. Antara 2018 dan 2020, 254 Pemberitahuan Pengawalseliaan (RN) telah diterima; 24 daripadanya dikecualikan daripada RIA.

PAPARAN 4.15

PELAKSANAAN ANALISIS KESAN PERATURAN DI PERINGKAT PERSEKUTUAN

Bil.	Aktiviti	2018	2019	2020	Total
1.	RN diterima dan disemak	75	98	81	254
2.	Penyata Kesan Kawal Selia (RIS) diterima dan dinilai	29	31	39	99
3.	Pengecualian (RIA tidak diperlukan)	8	13	3	24

Sumber: Perbadanan Produktiviti Malaysia (MPC)

Amalan Kawal Selia yang Baik di Peringkat Negeri dan Kerajaan Tempatan

Di bawah RMKe-11, MPC telah ditugaskan untuk memperluaskan penggunaan NPDIR kepada Kerajaan Negeri dan Tempatan. Inisiatif ini adalah untuk mempercepatkan pembaharuan kawal selia yang komprehensif dan inklusif di Malaysia dan memastikan peraturan baharu dan sedia ada, termasuk pentadbiran dan penguatkuasaannya, diselaraskan dengan Amalan Kawal Selia yang Baik (GRP). Proses membuat peraturan di peringkat negeri telah mula berkembang tanpa garis panduan yang sesuai untuk dokumentasi mereka. Ini telah mengakibatkan jurang dan tidak konsisten dalam proses pembuatan peraturan. Memperluas pelaksanaan GRP kepada Kerajaan Negeri dan Pihak Berkuasa Tempatan akan membantu pengawal selia untuk menyediakan peraturan yang lebih baik serta lebih menitikberatkan kepada aspek koheren, konsistensi, akauntabiliti dan ketelusan terhadap proses pembuatan peraturan. Pelan pelaksanaan untuk memperkenalkan GRP di peringkat negeri adalah seperti di Paparan 4.16.

PAPARAN 4.16

PELAKSANAAN AMALAN KAWAL SELIA BAIK DI PERINGKAT NEGERI

Sumber: Perbadanan Produktiviti Malaysia (MPC)

Pencapaian dalam melaksanakan GRP di peringkat negeri (2016-2020) termasuk:

13 laporan cadangan

termasuk pemetaan peraturan, analisis jurang dan cadangan untuk melaksanakan GRP di peringkat negeri yang telah disiapkan

3 negeri iaitu Sarawak, Kelantan dan Negeri Sembilan

telah mewujudkan Dasar GRP Negeri

37 projek rintis RIA

telah dijalankan

Lebih 1,000 pegawai Kerajaan Negeri dan Pihak Berkuasa Tempatan

telah menghadiri program pembinaan kapasiti GRP.

Peraturan Tangkas bagi Memudahkan Inovasi dan Meningkatkan Produktiviti dan Daya Saing Malaysia

Pendekatan tangkas terhadap peraturan diperlukan untuk memaksimumkan potensi teknologi baharu muncul. Pengawal selia perlu mereka bentuk rangka kerja kawal selia dan bukan kawal selia yang selaras dengan inovasi teknologi, memastikan persekitaran perniagaan yang terbuka dan tidak diskriminasi, persekitaran perniagaan yang boleh diramal, melindungi pengguna dan pekerja, dan menangani kemungkinan akibat gangguan yang tidak diingini.

Pandemik COVID-19 telah memperkukuh keperluan untuk lebih tangkas, dan di seluruh dunia, Kerajaan telah digesa untuk mempercepatkan perubahan kepada peraturan untuk membolehkan inovasi daripada teleperubatan kepada penghantaran dron untuk membantu ekonomi mereka mengadaptasi dengan cabaran semasa. Era “aturan-dan-lupakan” telah lama berlalu. Untuk memahami peluang dan mengurangkan risiko daripada inovasi dan gangguan, Kerajaan perlu menggunakan pendekatan “adaptasi dan belajar”.

Peraturan tangkas boleh meningkatkan ketelusan dan konsistensi. Kedua-duanya membantu menyeragamkan proses kawal selia, menyampaikan tafsiran yang baik tentang peraturan yang tidak jelas, dan menghapuskan beban kawal selia yang tidak perlu ke atas perniagaan, dengan itu mengurangkan kos menjalankan perniagaan, yang merupakan aspek penting dalam menarik pelabur. Sebelum ini di Malaysia, bangunan hospital swasta tidak boleh melebihi

12 tingkat tinggi. Walau bagaimanapun selepas mempertimbangkan amalan-amalan baik dalam pengurusan bencana di Hong Kong SAR, Singapura dan Indonesia, pengawal selia kini membenarkan pelabur membina hospital swasta melebihi 12 tingkat jika mereka menyediakan pengurusan bencana dan pelan pemindahan kecemasan. Ini menunjukkan bahawa memandangkan kemajuan dalam teknologi, Pihak Berkuasa Tempatan perlu sentiasa menyemak peraturan mereka agar tangkas bagi mengurangkan kos menjalankan perniagaan tanpa menjejaskan isu keselamatan dan kesihatan.

Melangkah ke hadapan, untuk mempunyai ketangkasan dalam peraturan, pihak berkuasa dan pembuat dasar perlu meningkatkan keupayaan pengumpulan data mereka. Mereka mesti mempunyai kapasiti untuk memproses sejumlah besar data untuk membuat dasar dan peraturan yang lebih baik yang direka bentuk untuk memenuhi persekitaran ekonomi digital hari ini.

Standardisasi dan Akreditasi

Standardisasi

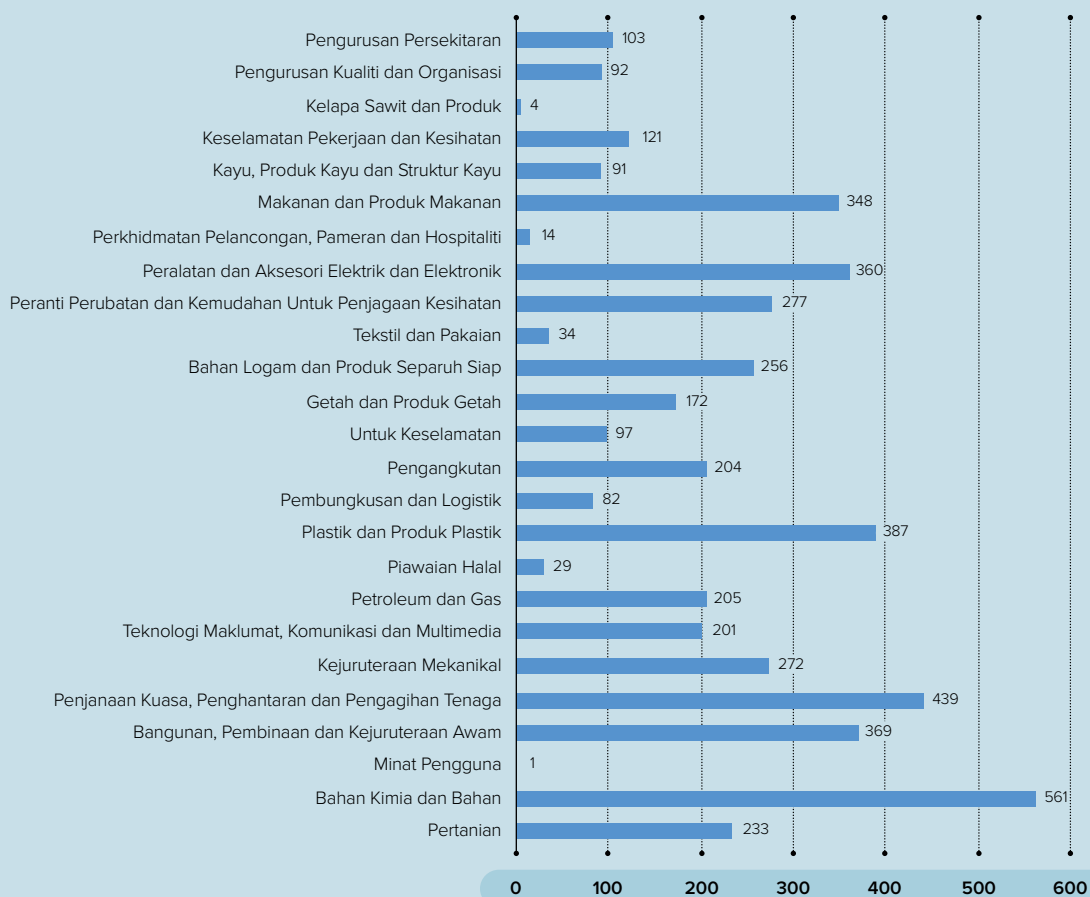
Sehingga tahun 2020, Jabatan Standard Malaysia (Standards Malaysia) telah membangunkan 4,952 Standard Malaysia (MS). Daripada jumlah itu, 42.89% adalah sama dengan piawaian antarabangsa. Penerimaan piawaian antarabangsa adalah salah satu daripada banyak kelebihan menjadi ahli penuh Organisasi Antarabangsa untuk Standardisasi (ISO), dan Suruhanjaya Elektroteknikal Antarabangsa (IEC). Sebagai badan ahli penuh ISO dan IEC, Standards Malaysia boleh mengambil bahagian dalam pembangunan piawaian antarabangsa, menerima pakai dan menjual piawaian ISO dan IEC kepada pemain-pemain industri di negara ini. Bilangan kumulatif MS yang dibangunkan mengikut bidang industri sehingga bulan Disember 2020 digambarkan dalam Paparan 4.17, dan sejumlah 43 MS baharu telah dibangunkan pada tahun 2020 (Paparan 4.18).

Anugerah Lawrence D'Eicher 2020

Malaysia melalui Jawatankuasa Teknikal ISO/TC 45 – Getah dan produk getah menerima Anugerah Lawrence D'Eicher (Anugerah LDE) 2020 sebagai pengiktirafan terhadap kecemerlangan pengurusan jawatankuasa teknikal di peringkat ISO. ISO/TC 45 dipilih sebagai penerima anugerah berdasarkan prestasi cemerlang dan komitmen yang ditunjukkan sepanjang 2019 dalam mengurus pembangunan piawaian ISO berkaitan getah dan produk getah. Anugerah tersebut merupakan salah satu pencapaian yang ketara bagi Standards Malaysia di peringkat antarabangsa.

PAPARAN 4.17

BILANGAN MS DIBANGUNKAN SEHINGGA 31 DISEMBER 2020

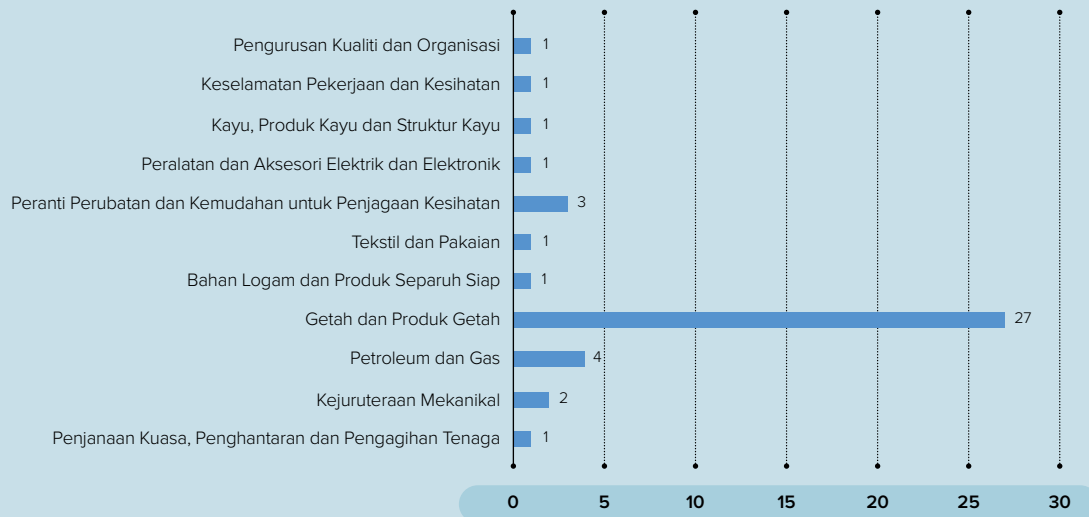

Sumber: Jabatan Standard Malaysia (DSM)

PAPARAN 4.18

BILANGAN MS BAHARU DIBANGUNKAN PADA TAHUN 2020

Sumber: Jabatan Standard Malaysia (DSM)

Standards Compliance Stewardship Programme for Enterprises: Meningkatkan Daya Saing Industri

Standards Compliance Stewardship Programme for Enterprises (ESCAPE) telah dilancarkan pada 3 September 2020, dengan slogan “Dari Kesedaran Kepada Pematuhan”, untuk membantu industri meningkatkan daya saing, kualiti dan kebolehpasaran produk dan perkhidmatan mereka melalui pematuhan piawaian dan amalan-amalan baik. Selaras dengan dasar Kerajaan untuk memastikan keselamatan jalan raya di Malaysia setanding dengan negara membangun dan maju yang lain, MS ISO 39001: 2013 – Sistem Pengurusan Keselamatan Jalan Raya (RTSMS) telah dikenal pasti sebagai piawaian pertama yang dipromosikan di bawah ESCAPE. Pematuhan piawaian ini boleh membantu mencegah kecederaan yang boleh dielakkan, risiko kematian dan kecederaan serius yang berkaitan dengan kemalangan jalan raya dengan menggunakan kaedah sistematik dan campur tangan berasaskan bukti. Sebagai permulaan, dua (2) sesi seminar kesedaran ESCAPE_RTSMS telah diadakan dengan kerjasama Institut Penyelidikan Keselamatan Jalan Raya Malaysia (MIROS) dan Pertubuhan Keselamatan Sosial (PERKESO) pada 3 September 2020 di Putrajaya dan pada 8 September 2020 di Pulau Pinang. Daripada program kesedaran tersebut, 10 organisasi berpotensi telah dipilih untuk menjalani fasa pematuhan dengan menghadiri Bengkel Interpretasi dan Pelaksanaan yang diadakan secara maya dari 12 hingga 13 November 2020.

Akses Percuma kepada Piawaian Malaysia berkaitan COVID-19

Sebagai tindak balas kepada pandemik COVID-19, Standards Malaysia telah menyediakan tontonan percuma MS berkaitan pengurusan wabak COVID-19 di laman webnya. Piawaian ini dipilih berdasarkan situasi Malaysia, dan penanda aras terhadap badan piawaian kebangsaan lain dari seluruh dunia, termasuk ISO dan IEC. Komuniti piawaian antarabangsa sebulat suara bersetuju untuk memberikan sokongan kepada pihak berkepentingan dalam memerangi cabaran semasa akibat pandemik. Memandangkan akses percuma ke laman web mereka, pihak-pihak berkepentingan akan dapat membuat rujukan pantas untuk merumuskan SOP yang berkaitan, melaksanakan amalan terbaik, dan menerima pakai langkah proaktif untuk mengurangkan risiko dan mengurus kesan pandemik COVID-19. Terdapat 31 MS dalam tujuh (7) kategori yang aksesnya disediakan secara percuma. Senarai ini termasuk MS untuk pensterilan, makmal dan peranti perubatan, prestasi pembersihan, sarung tangan perubatan, pelitup muka, ventilator dan kebersihan makanan.

Pembangunan Piawaian Malaysia Berkaitan COVID-19 – Pelitup Muka dan Perkhidmatan Pembersihan

Standards Malaysia telah mengambil inisiatif untuk membangunkan MS untuk Pelitup Muka Perubatan. Disebabkan keperluan mendesak untuk pelitup muka akibat COVID-19, MS telah dibangunkan melalui kaedah pantas yang dikenali sebagai MS (P). Ini selaras dengan Seksyen 15, Akta Standard Malaysia 1996 (Akta 549) yang membenarkan Menteri Kanan Perdagangan Antarabangsa dan Industri meluluskan MS (P), terutama dalam kes-kes mendesak, demi kepentingan negeri. Hasilnya, MS (P) untuk pelitup muka, iaitu MS EN 14683 (P) – Pelitup muka perubatan – keperluan dan kaedah ujian (EN 14683: 2019, IDT) telah dibangunkan dan diluluskan oleh Menteri Kanan Perdagangan Antarabangsa dan Industri pada 17 Disember 2020. Dengan kerjasama Bahagian Perkhidmatan Kejuruteraan, Kementerian Kesihatan Malaysia (KKM), Standards Malaysia juga membangunkan perkhidmatan pengurusan sisa penjagaan kesihatan yang baik untuk kemudahan penjagaan kesihatan dan perkhidmatan pembersihan yang baik untuk kod amalan kemudahan penjagaan kesihatan bagi memastikan keselamatan dan kesihatan pekerja, pesakit, pelawat hospital, dan kemudahan kesihatan lain dikekalkan pada tahap yang memuaskan untuk mengurangkan penularan COVID-19. Kedua-dua MS dijangka dilancarkan pada awal 2022.

Akreditasi

Mengoptimumkan Perkhidmatan Akreditasi bagi Membantu Badan-badan Penilaian Pematuhan yang Terkesan oleh COVID-19

Wabak pandemik COVID-19 telah menyebabkan kesan serius ke atas perniagaan tempatan termasuk badan penilaian pematuhan (makmal, badan pensijilan dan badan pemeriksaan). Hasil daripada kesan yang besar terhadap perniagaan, Standards Malaysia berusaha untuk menyelesaikan dan memastikan kesinambungan perkhidmatan akreditasi yang diberikan kepada orang ramai. Beberapa inisiatif yang dilaksanakan ialah:

Penilaian Rakan Kerjasama Akreditasi Asia Pasifik

Penilaian Rakan Kerjasama Akreditasi Asia Pasifik (APAC) telah dilaksanakan secara jarak jauh pada 5 hingga 9 Oktober 2020 untuk menilai skim akreditasi Standards Malaysia terhadap standard antarabangsa ISO/IEC 17011 dan keperluan-keperluan lain. Ini adalah keperluan wajib bagi ahli-ahli APAC. Pasukan penilai terdiri daripada 12 negara anggota APAC. Standards Malaysia adalah antara salah satu Badan Akreditasi pertama yang dinilai secara jarak jauh menggunakan platform mesyuarat dalam talian semasa pandemik COVID-19. Fasa kedua proses penilaian rakan sebaya iaitu penyaksian penilaian yang dijalankan oleh Standards Malaysia, telah diatur dari jarak jauh antara Januari dan April 2021. Penilaian itu penting agar status Aturan Pengiktirafan Bersama (MRA) Badan Akreditasi dapat dikekalkan. Ia akan membawa kepada perkhidmatan penilaian pematuhan akreditasi Standards Malaysia diterima secara global. Sehingga Disember 2020, Standards Malaysia telah mengakreditasi sejumlah 955 badan penilaian pematuhan.

Perjanjian/Aturan Pengiktirafan Bersama Kerajaan Kepada Kerajaan

MRA/Aturan lain ialah langkah memudahkan perdagangan Kerajaan kepada yang menyasarkan penilaian pematuhan berdasarkan pendekatan global. Perjanjian Kerajaan kepada Kerajaan ini melibatkan pelbagai sektor (merangkumi lebih daripada satu kumpulan produk), atau pelbagai hala (menyediakan rangka kerja untuk diikuti oleh semua ekonomi/negara anggota). Dalam setiap perjanjian, negara yang mengambil bahagian bersetuju untuk menerima keputusan ujian dan/atau kelulusan produk yang dilakukan oleh Badan Penilaian Pematuhan (CAB) negara anggota. Ini melibatkan fungsi kawal selia di mana pematuhan adalah wajib.

Objektif utama MRA juga adalah untuk meringankan beban pengilang dan mengurangkan kos dan masa untuk memasarkan produk dengan melaksanakan proses penilaian pematuhan yang telus. Ia juga memastikan produk yang sampai ke pasaran mematuhi peraturan yang terpakai di negara pengimport dan sebaliknya. MRA ini menangani isu penerimaan keputusan penilaian pematuhan untuk mematuhi keperluan kawal selia. Di bawah MRA untuk penilaian pematuhan ini, Malaysia adalah penandatanganan kepada beberapa MRA di peringkat serantau dan dua hala seperti berikut:

- i. Lima (5) MRA ASEAN:
  - MRA Sektoral ASEAN untuk Peralatan E&E;
  - Pemeriksaan MRA ASEAN untuk Amalan Perkilangan Baik (GMP) untuk Pemeriksaan Pengilang Produk Perubatan;
  - MRA ASEAN mengenai Laporan Kajian Kesetaraan Bio (Farmaseutikal);
  - MRA ASEAN untuk Sistem Pemeriksaan dan Pensijilan mengenai Kebersihan Makanan untuk Produk Bahan Makanan Disediakan; dan
  - MRA ASEAN mengenai Produk Automotif MRA antara SKMM dan Suruhanjaya Komunikasi Persekutuan Amerika Syarikat (US FCC), di bawah APEC Tel MRA.
- ii. Standards Malaysia tersenarai sebagai Badan Akreditasi oleh Agensi Perlindungan Alam Sekitar Amerika Syarikat (US EPA) Akta Kawalan Bahan Toksik (TSCA) Tajuk VI.

Piawaian dan Pematuhan Ekonomi Digital

Empat (4) siri webinar mengenai Sistem Pengurusan Keselamatan Maklumat (ISMS) telah diadakan dari 19 hingga 22 Oktober 2020. Seramai 112 wakil daripada Agensi Kerajaan dan industri telah menghadiri sesi ini. Latihan kepada pegawai dan penilai Standards Malaysia mengenai ISO/IEC 27007:2020 Keselamatan maklumat, keselamatan siber dan perlindungan privasi; Garis panduan untuk pengauditan sistem pengurusan keselamatan maklumat dan ISO/IEC TS 27008:2019 Teknologi maklumat, Teknik Keselamatan dan Garis Panduan untuk penilaian kawalan keselamatan maklumat telah diadakan pada 27 dan 28 Ogos 2020. Dua (2) Badan Pensijilan (CB) telah ditauliahkan untuk ISMS dan di bawah CB ini, 240 syarikat telah diperakui untuk ISMS.

Standards Malaysia telah dilantik sebagai pengerusi pasukan petugas untuk menyediakan garis panduan mengenai kriteria Penyedia Penyelesaian Awan (CSP)/Berkaitan dengan Penyedia Perkhidmatan Awan (RSP) untuk menyediakan perkhidmatan berkaitan awan untuk Kerajaan. Standards Malaysia dengan kerjasama MDEC telah menganjurkan latihan mengenai Teknologi Maklumat ISO/IEC 27017 – Teknik Keselamatan – Kod Amalan Kawalan Keselamatan Maklumat Berdasarkan ISO/IEC 27002 untuk Perkhidmatan Awan dan Teknologi Maklumat ISO/IEC 27018 – Teknik Keselamatan – Kod Amalan Perlindungan Maklumat Pengenalan Peribadi (PII) Dalam Awan Awam Bertindak sebagai Pemproses PII pada 9 dan 10 Disember 2020.

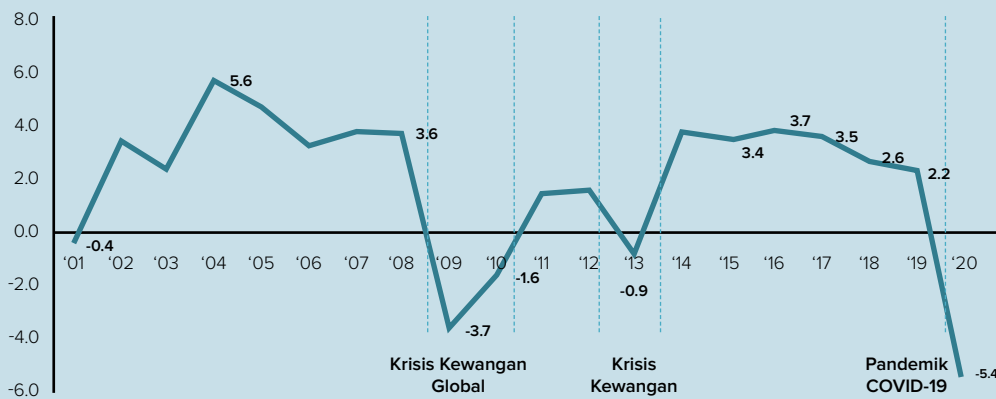
Isu dan Cabaran

Prestasi Produktiviti Negara

Pandemik telah menjejaskan pertumbuhan produktiviti Malaysia. Walaupun negara menunjukkan pemulihan pada separuh kedua 2020, malangnya kebangkitan itu tidak dapat menampung penguncupan keseluruhan untuk sepanjang tahun. Produktiviti buruh Malaysia mencatatkan pertumbuhan negatif sebanyak 5.4% kepada RM88,899 setiap orang yang bekerja pada 2020. Penguncupan itu adalah yang pertama sejak krisis kewangan global 2009 dan terendah dalam tempoh hampir 10 tahun (Paparannya 4.19).

PAPARAN 4.19

PERTUMBUHAN PRODUKTIVITI MALAYSIA (2001-2020)

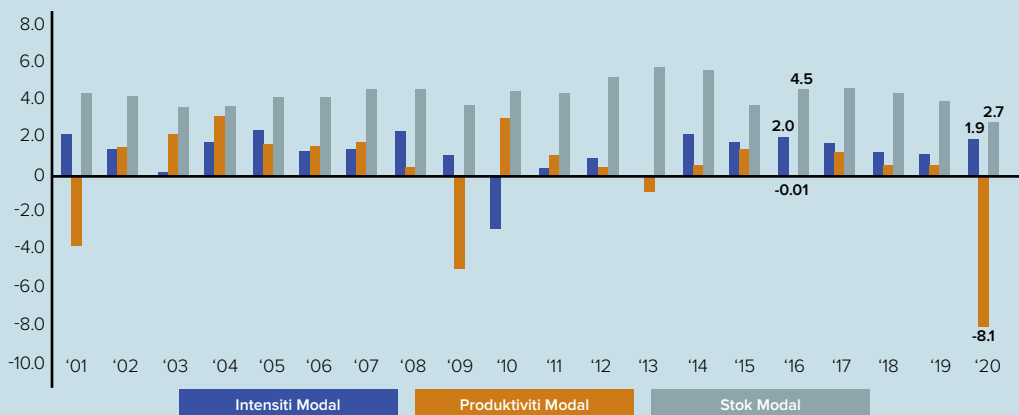

Sumber: Pengiraan dan Pelbagai Laporan Produktiviti Perbadanan Produktiviti Malaysia (MPC), Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM)

Prestasi dalam produktiviti buruh didorong oleh dua (2) faktor, iaitu intensiti modal, dan Produktiviti Pelbagai Faktor (MFP). Dianggarkan oleh nisbah modal produktif kepada buruh, intensiti modal Malaysia pada 2020 direkodkan pada 1.9% (Paparannya 4.20). Prestasi positif itu sebahagian besarnya disumbangkan oleh pertumbuhan dalam stok modal negara, membawa kepada kejayaan Malaysia mengekalkan prestasinya walaupun menghadapi cabaran yang belum pernah berlaku sebelum ini akibat pandemik dan pelabur secara amnya menjadi lebih berhati-hati di destinasi pelaburan.

PAPARAN 4.20

INTENSITI MODAL, PRODUKTIVITI MODAL DAN STOK MODAL (2001-2020)

Nota: Produktiviti Modal dan Intensiti Modal telah dikira oleh Perbadanan Produktiviti Malaysia (MPC)
 Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM)

MFP ialah ukuran kecekapan dalam penggunaan input. Prestasi MFP Malaysia mencatatkan penguncupan sebanyak 7.3% pada tahun 2020. Prestasi pada tahun 2020 telah menurunkan purata prestasi dalam lima (5) tahun dari 2016-2020 kepada 0.4%. Untuk meningkatkan MFP, Malaysia perlu meningkatkan penggunaan aset produktif dan meningkatkan kualiti tenaga kerja. Dalam tempoh 2016-2020, modal bukan ICT berkembang lebih cepat daripada modal ICT, dan kuantiti buruh berkembang lebih cepat daripada kualiti buruh. Inovasi, penggunaan teknologi dan keusahawanan mesti ditingkatkan untuk mengoptimumkan MFP.

Prestasi Produktiviti Sektor Ekonomi Utama

Prestasi produktiviti sektor ekonomi penting merupakan satu lagi penyumbang penting kepada produktiviti buruh negara. Pada tahun 2020, lima (5) sektor ekonomi utama, iaitu pertanian, perlombongan dan kuari, pembuatan, pembinaan, dan perkhidmatan mencatatkan penguncupan. Sektor pembinaan mencatatkan penurunan terbesar sebanyak 15.7%, menjadi salah satu faktor yang mengheret prestasi produktiviti negara secara keseluruhan (Paparan 4.21). Penguncupan 19.4% sektor dalam nilai tambahnya adalah disebabkan oleh kesan sekatan dalam aktiviti semasa PKP dan penjadualan semula operasi perniagaan kerana pekerja dikuarantin.

PAPARAN 4.21

PERTUMBUHAN PRODUKTIVITI BURUH SEKTOR EKONOMI UTAMA (2019-2020)

Sektor	2019 (%)	2020 (%)
Pertanian	0.4	-1.8
Perlombongan dan Kuari	-1.6	-7.9
Pembuatan	1.7	-2.6
Pembinaan	3.3	-15.7
Perkhidmatan	2.9	-6.0

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM)

Sektor pembuatan mencatatkan pertumbuhan produktiviti negatif sebanyak 2.6% pada tahun 2020. Walau bagaimanapun, sektor tersebut menunjukkan pemulihan pada suku ketiga sebanyak 3.7% dan suku keempat sebanyak 3.2%. Pertumbuhan positif itu disumbangkan oleh permintaan global produk semikonduktor disebabkan peningkatan dalam kerja jarak jauh dan peningkatan dalam eksport peralatan perubatan elektrik dan elektronik sebanyak 13.8%.

Prestasi keseluruhan sektor ekonomi utama lain mencatat penguncupan, iaitu pertanian pada 1.8%, perlombongan dan kuari pada 7.9% dan perkhidmatan pada 6.0%. Prestasi ini disebabkan terutamanya oleh sekatan dalam pergerakan barangan dan orang ramai dalam usaha meratakan keluk jangkitan COVID-19. Dari segi positif, kesannya tidak kritikal kerana majoriti perniagaan dalam sektor ini terlibat dalam aktiviti perniagaan penting dan menghasilkan keperluan asas seperti makanan dan bahan api.

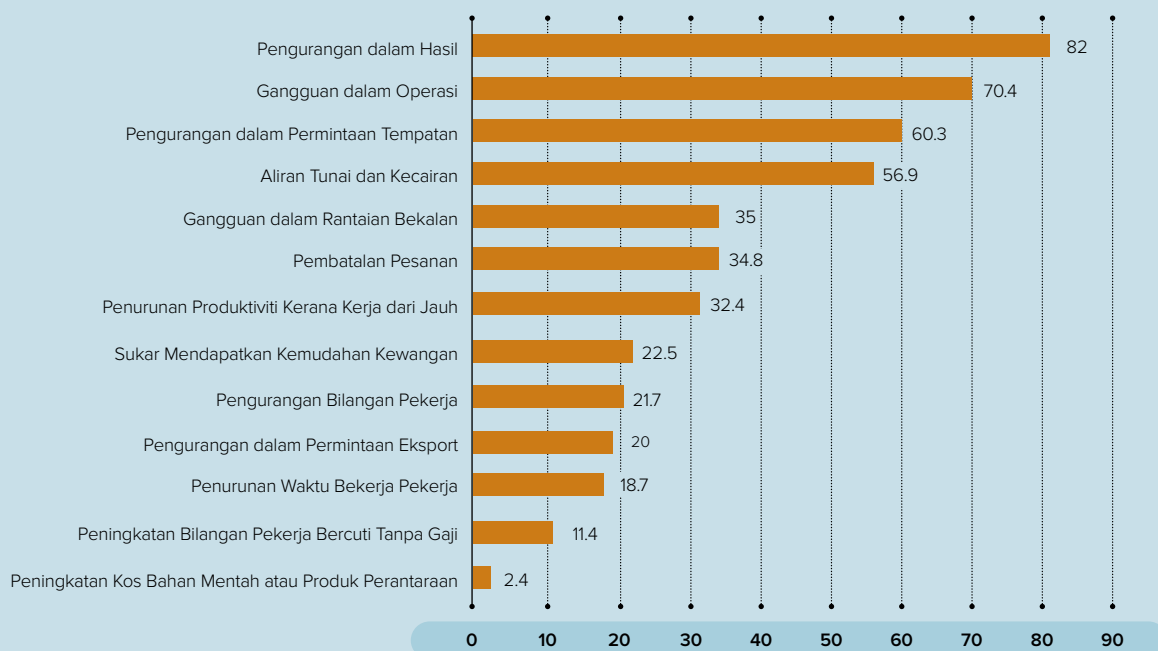
Kesan kepada Persekitaran Perniagaan

Pandemik COVID-19 secara asasnya telah mengubah landskap ekonomi global. Akibatnya, pertumbuhan ekonomi Malaysia menguncup sebanyak 6% pada tahun 2020 berbanding pertumbuhan 4.3% pada tahun sebelumnya, seperti yang dilaporkan oleh Laporan Tinjauan Ekonomi Dunia 2020. Peningkatan semula kes-kes positif COVID-19 dalam ekonomi membangun sejak September 2020 telah membawa kepada penguatkuasaan semula perintah berkurung atau sekatan dan membawa risiko melemahkan atau melewatkan pemulihan ekonomi yang mampan sekurang-kurangnya pada suku pertama atau kedua 2021. Berdasarkan kedudukan Menjalankan Perniagaan 2020 Bank Dunia, Malaysia telah menyaksikan peningkatan yang stabil dalam iklim perniagaannya. Malaysia berada di kedudukan ke-12 dengan 81.5 mata dalam kalangan 190 ekonomi global pada tahun 2020, mencatatkan peningkatan daripada kedudukan ke-15 pada 2019. Walau bagaimanapun, wabak COVID-19 telah mengubah landskap ekonomi negara secara drastik.

Tinjauan yang dijalankan oleh MPC pada suku pertama 2020 mendedahkan bahawa pandemik telah menjejaskan aktiviti ekonomi di negara ini. Daripada 74% perniagaan yang telah terjejas dengan ketara kerana pandemik, 46% menyatakan bahawa mereka tidak akan dapat pulih walaupun enam (6) bulan selepas penutupan ditarik balik. Kira-kira 82% responden merekodkan penurunan hasil, 70% mengalami gangguan dalam operasi, 60% menghadapi pengurangan dalam permintaan tempatan, dan 57% menyaksikan penurunan dalam aliran tunai dan kecairan mereka (Paparan 4.22). Tinjauan kedua yang dijalankan antara April dan Julai 2020 untuk mengukur tahap kesan ke atas perniagaan di negara ini, mendedahkan banyak perniagaan bergelut untuk pulih daripada kesan ekonomi PKP. Tinjauan tersebut meliputi sembilan (9) Nexus Produktiviti MPC. Secara keseluruhan, 74% daripada responden mengatakan wabak ini telah menjejaskan perniagaan mereka dengan ketara. Lebih 86% daripada mereka dalam sektor penjagaan kesihatan, pelancongan, dan peruncitan dan F&B berkata perniagaan mereka telah menurun dengan ketara. Dari segi sektor, Nexus ICT dan Digital, dan Bahan Kimia dan Produk Kimia mencatatkan peratusan terendah dengan 54% responden melaporkan penurunan drastik dalam perniagaan. Tinjauan ini juga menyerlahkan senarai pelan pemulihan yang dicadangkan oleh komuniti perniagaan. Lima (5) teratas dalam senarai adalah untuk: (i) mengurangkan perbelanjaan yang tidak perlu (41.4%); (ii) meneroka kawasan/pasaran baharu (37.3%); (iii) meningkatkan penggunaan pendigitalan dan teknologi (28.3%); (iv) meningkatkan rangkaian produk (23.6%); dan (v) menilai semula risiko dan pelan kewangan (22.3%).

PAPARAN 4.22

SITUASI PERNIAGAAN DI MALAYSIA SEMASA COVID-19

Sumber: Perbadanan Produktiviti Malaysia (MPC) (April 2020), Kesan COVID-19 Terhadap Produktiviti-Perspektif Industri

Kesan Terhadap Modal Insan

Kesan pandemik terhadap pekerjaan telah menyebabkan Kerajaan memperkenalkan inisiatif dan program yang bertujuan untuk melatih semula dan meningkatkan kemahiran tenaga kerja. Program ini disediakan untuk individu, syarikat, dan kumpulan yang terjejas seperti lepasan sekolah, graduan, dan penganggur untuk melengkapkan diri mereka dengan pelbagai kemahiran, kecekapan dan pengetahuan supaya mereka kekal relevan dalam pasaran buruh. Program latihan adalah lebih celik teknologi, dinamik dan disesuaikan untuk memadankan jenis kemahiran yang diperlukan untuk peluang pekerjaan, pembangunan kerjaya, termasuk kemungkinan peralihan dalam profesion. Menurut tinjauan Forum Ekonomi Dunia (WEF) Masa Hadapan Pekerjaan 2020, kemunculan teknologi Industri 4.0 ditambah dengan kesan pandemik COVID-19 telah menyebabkan kekurangan kemahiran dalam bidang automasi, pendigitalan dan kecerdasan buatan. Majikan di semua peringkat mencari penganalisis data, saintis data, pakar kecerdasan buatan, pakar pembelajaran mesin, jurutera robotik, pembangun perisian dan aplikasi serta pakar transformasi digital.

Penerimaan Teknologi Digital yang Perlahan Ketika Pandemik

Pandemik COVID-19 telah meningkatkan kepentingan teknologi digital untuk memastikan kesinambungan dalam aktiviti sosioekonomi, kehidupan dan mata pencarian. Transaksi dalam talian, bekerja dari rumah (WFH) dan belajar dari rumah (LFH) telah menggantikan interaksi bersemuka dan hubungan fizikal di bawah norma baharu. Pada mulanya, kadar pengambilan WFH adalah rendah. Walaupun telekerja dan e-pembelajaran bukanlah perkara baharu di Malaysia, ramai majikan pada mulanya keberatan untuk menggunakan mod WFH kerana kurangnya kepercayaan terhadap tenaga kerja. Sebaliknya, ramai pekerja kurang bersedia untuk bekerja dari rumah kerana tidak mempunyai peralatan yang sesuai dan yang lebih penting, tidak mempunyai budaya WFH. Bagaimanapun ketika wabak berterusan, majikan menyedari bahawa mereka perlu menyusun semula prosedur kerja mereka untuk menampung peranan teknologi dan ketersambungan maya bagi meningkatkan kecekapan dan produktiviti.

Inisiatif Menangani Isu dan Cabaran

i. #MyMUDAH – Persekitaran mesra perniagaan untuk meningkatkan pertumbuhan ekonomi

Mesyuarat Majlis Tindakan Ekonomi (EAC) yang dipengerusikan oleh Perdana Menteri, YAB Tan Sri Dato' Haji Mahiaddin Md. Yassin pada 20 Julai 2020 telah memberi mandat kepada MPC untuk melaksanakan program MalaysiaMudah (#MyMudah). Objektif utama program ini adalah untuk mengurangkan kos menjalankan perniagaan dengan menghapuskan birokrasi yang berlebihan, menyokong penciptaan pekerjaan, dan merangsang pertumbuhan ekonomi. Di bawah inisiatif #MyMudah, penggubal dasar dan pengawal selia digalakkan untuk memansuhkan, mengubah suai, mengetepikan, malah mengecualikan peraturan yang tidak perlu dikenakan ke atas perniagaan, termasuk mengurangkan bilangan prosedur dan masa pemrosesan untuk meluluskan lesen perniagaan dan permohonan permit. Inisiatif ini dijangka mengurangkan kos pematuhan bernilai kira-kira RM10 bilion di peringkat Kementerian dan Kerajaan Negeri.

Untuk tujuan ini, pihak berkepentingan amat digalakkan untuk mengemukakan cadangan mereka kepada MPC khususnya tentang cara pihak berkuasa kawal selia yang berkenaan boleh mengurangkan kertas kerja, menyelaraskan, atau bahkan memansuhkannya sama sekali, untuk memulakan aktiviti perniagaan mereka dengan pantas. Mereka boleh berbuat demikian secara dalam talian melalui laman Konsultasi Awam Bersepadu (UPC) di <https://upc.mpc.gov.my>. Penyerahan permohonan akan dianalisis dan disemak oleh MPC sebelum cadangan dimajukan kepada pengawal selia yang berkaitan untuk dilaksanakan. Kemajuan program #MyMudah dilaporkan kepada PEMUDAH dan EAC secara berkala.

Pada tahun 2020, sebanyak 65 Sesi Perbincangan Meja Bulat Maya telah dijalankan bersama 722 peserta yang terdiri daripada wakil persatuan dan pemilik syarikat di seluruh negara. Sehingga Disember 2020, hampir 350 cadangan telah diserahkan kepada UPC. Antara isu yang telah diselesaikan di bawah #MyMudah:

- Melaksanakan dasar "Senyap Bermakna Bersetuju". Di bawah polisi ini, jika tiada maklum balas diterima daripada agensi utiliti teknikal yang berkaitan 28 hari selepas penyerahan permohonan untuk Sijil Siap dan Pematuhan (CCC) oleh Orang yang Mengemukakan (PSP), permohonan itu dianggap telah diluluskan; dan
- Kelonggaran Peraturan Kawal Selia untuk Pengusaha Pelancongan Berlesen oleh Kementerian Pelancongan, Kesenian dan Kebudayaan (MOTAC). Di bawah inisiatif ini, pengusaha pelancongan tidak diwajibkan untuk melampirkan laporan kewangan terbaharu mereka yang telah diaudit dalam beberapa jenis permohonan iaitu pembaharuan lesen, aktiviti tambahan berkaitan pelancongan, dan membuka pejabat cawangan. Kelonggaran ini terpakai untuk penyerahan yang dibuat antara 1 Januari 2020 dan 31 Disember 2021. Tempoh sah lesen juga telah diseragamkan antara dua (2) dan tiga (3) tahun. Selain itu, pengusaha pelancongan dibenarkan berkongsi ruang pejabat buat sementara waktu untuk mengurangkan perbelanjaan mengurus.

ii. Program Peningkatan Pengetahuan, Pemindahan Kemahiran, dan Latihan Semula dan Peningkatan Kemahiran

PKP memerlukan program latihan modal insan dijalankan secara maya untuk memindahkan pengetahuan dan kemahiran serta memperkenalkan kecekapan baharu yang diperlukan berikutan pandemik. Pada tahun 2020, MPC telah mengendalikan 333 webinar, termasuk forum dan seminar maya untuk 37,922 peserta daripada sektor awam dan swasta. Sesi maya tersebut dikendalikan oleh penceramah berpengalaman antara lain mengenai pemasaran dan promosi digital, penggunaan teknologi, Industri 4.0, strategi pemulihan perniagaan, kepimpinan, perundangan, dan kemahiran insaniah. TPN menstrukturkan kesemua 18 sesi latihan dalam taliannya untuk memenuhi Program Pensijilan Perniagaan MaTEx. Peserta program menyatakan mereka tidak mengalami kesukaran mengikuti sesi pembelajaran. Selain daripada meningkatkan jangkauan program, sesi latihan melalui dalam talian juga menjimatkan masa, tenaga dan sumber. Ia turut mengurangkan kos lebih daripada 50% berbanding dengan menghadiri program bersemuka secara fizikal.

iii. Inisiatif Digital MPC Semasa Krisis COVID-19

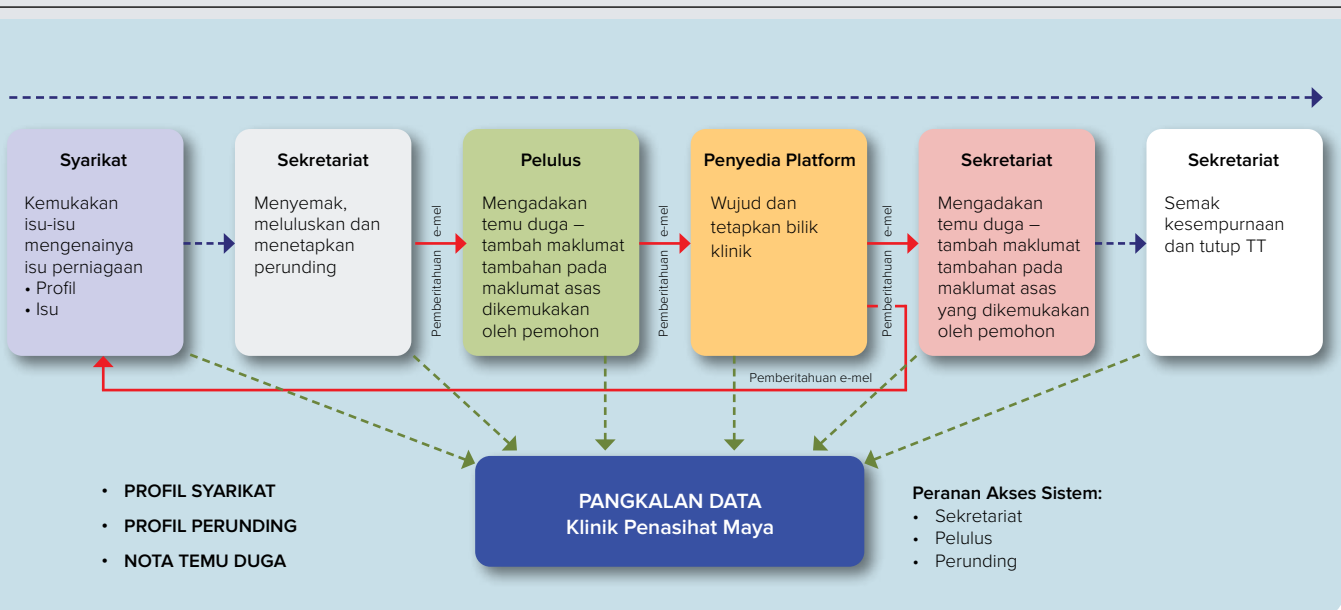
Klinik Khidmat Nasihat Perniagaan Maya

MPC memperkenalkan Klinik Khidmat Nasihat Perniagaan Maya (BVAC) (Paparan 4.23) pada pertengahan tahun 2020 untuk memberikan pemahaman yang mendalam kepada syarikat-syarikat terpilih mengenai aspek khusus berkaitan industri; membincangkan isu dan cabaran yang dihadapi oleh syarikat yang mengambil bahagian; memberikan cadangan dan penyelesaian; dan untuk menyokong kapasiti dan keupayaan industri dalam menstruktur operasinya ke arah membuat kemunculan semula walaupun berhadapan dengan pandemik.

Pada bulan April hingga Mei 2020, TPN, disokong oleh MPC, menganjurkan BVAC perintis yang disesuaikan untuk industri pelancongan yang dikenali sebagai Klinik Khidmat Nasihat Pelancongan Maya (TVAC). Projek ini terdiri daripada sesi konsultasi satu-ke-satu selama satu (1) jam dan sesi khidmat nasihat dengan pemain industri pelancongan terpilih yang terjejas oleh PKP. Seramai 15 pakar industri dilantik sebagai penasihat. Sebanyak 136 klinik khidmat nasihat maya telah dijalankan dengan pemain industri yang kebanyakannya berisiko mengalami kerugian besar sekiranya penutupan berpanjangan. Kebanyakan peserta (93%) menyatakan mereka lebih berpuas hati dengan hasil cadangan yang mereka terima. Hampir kesemua mereka menyatakan minat untuk menghadiri klinik dalam talian yang sama pada masa akan datang. Apabila projek TVAC selesai pada Julai 2020, Nexus produktiviti yang lain iaitu MEPN, CPN, dan Nexus Produktiviti Peruncitan F&B (RFPN) mula mengadakan klinik dalam talian yang serupa untuk sektor masing-masing. BVAC masih diteruskan dan syarikat yang berminat boleh mendaftar untuk penyertaan di laman web MPC.

PAPARAN 4.23

MODEL KLINIK KHIDMAT NASIHAT PERNIAGAAN MAYA

Sumber: Perbadanan Produktiviti Malaysia (MPC)

Inisiatif Nexus Produktiviti Digital

DPN telah menerajui untuk mempromosikan penggunaan teknologi digital yang berkesan melalui inisiatif *Go B.I.G* dengan Digital di bawah MPB. Program ini memberi tumpuan kepada meningkatkan pertumbuhan produktiviti dengan meningkatkan integriti dan memperkasakan amalan terbaik dan nilai-nilai murni. DPN telah membangunkan Rangka Kerja *Quadruple Framework Helix-Digital STARS Internship Framework* untuk menangani kekurangan dalam bakat teknologi digital, dan menggalakkan kerjasama antara industri, akademia, kerajaan dan masyarakat, untuk menangani ketidakpadanan permintaan bekalan bakat digital. Rangka kerja ini bertujuan untuk menempatkan pelatih teknologi digital dari Institusi Pengajian Tinggi (IPT) Malaysia di industri terpilih dan melatih mereka menjadi bakat digital masa hadapan yang akan memenuhi keperluan industri.

Teknologi – *Go B.I.G* dengan Digital dan Inisiatif yang Diterajui Kerajaan

Penyelesaian untuk menangani isu dan cabaran dalam teknologi digital diperlukan untuk memanfaatkan pelbagai kelebihan muka teknologi digital. MPC, melalui DPN, telah mengetuai untuk mempromosi penggunaan teknologi digital yang berkesan melalui inisiatif *Go B.I.G* dengan Digital di bawah MPB. Disyorkan untuk *Go B.I.G* dengan rangka kerja Digital 6-P diterima pakai untuk 2021. *Go B.I.G* dengan Digital, yang mewakili Kejayaan, Integriti dan Usaha Baik, dicadangkan melalui rangka kerja 6-P yang terdiri daripada Promosi, Perintis, Proliferasi, Perlindungan, Kemakmuran dan Perkongsian melalui enam (6) rangka kerja:

- Cadangan peringkat pertama adalah untuk mempromosikan penggunaan teknologi digital kepada pemimpin dan menerapkan budaya digital dalam organisasi mereka.
- Fasa kedua dalam *Go B.I.G* dengan Digital adalah untuk merintis projek digital yang paling berkesan dalam organisasi.
- Peringkat ketiga melibatkan percambahan inisiatif perintis dalam rantaian bekalan nilai hujung ke hujung. Percambahan ini dijangka mendedahkan dan menguatkan faedah projek perintis.
- Peringkat keempat ialah perlindungan data dan infrastruktur oleh akta yang berkaitan, protokol keselamatan, dan penguatkuasaan yang berkesan untuk memastikan integriti dan privasi data. Pelaksanaan fasa ini meningkatkan kepercayaan dalam sektor perkhidmatan dan e-dagang.
- Peringkat kelima melibatkan analisis dan pandangan yang harus dilaksanakan untuk memastikan inisiatif digital mampu berkembang maju dalam ekosistem yang kondusif.
- Peringkat keenam ialah perkongsian pintar dan mampan yang memerlukan semangat situasi menang-menang dijalin antara organisasi digital. Dalam perkongsian ini, organisasi yang mempunyai bakat digital boleh bekerjasama dengan organisasi dengan teknologi digital.

EEPEN telah berjaya menganjurkan Plugfest 2.0, untuk mempromosikan penggunaan sistem penglihatan mesin berasaskan AI dalam kalangan pemain industri. Bengkel enam (6) dan setengah hari telah mengajar peserta mengenai teknik merakam imej, sistem pengesanan dan pelabelan imej, pembelajaran mesin dan model algoritma menggunakan kit permulaan dengan Plugfest 2.0 yang disediakan kepada setiap orang bertujuan untuk mendidik dan memperkasakan peserta menggunakan sistem penglihatan mesin dalam kerja mereka. Setelah selesai program ini, mereka akan dapat menggunakan teknologi penglihatan mesin AI untuk meningkatkan produktiviti mereka.

MEPN bekerjasama dengan Persatuan Teknologi Automasi Malaysia (MATA) dan *Malaysia Industry 4.0 System Integrator Association* (MISI4.0), untuk menawarkan program pendigitalan yang dipanggil *PRODUCTIVITY1010* untuk membantu pemain industri yang mengambil bahagian memulakan perjalanan pendigitalan mereka. Sebagai tambahan kepada sesi bimbingan maya yang dikendalikan oleh 20 pakar industri yang berkecuali, program ini juga menyediakan peserta dengan alat diagnostik sendiri pendigitalan.

TPN memperkenalkan program Pengalaman Secara Maya Malaysia (MyVXp) pada Julai 2020. MyVXp ialah sesi bimbingan dalam talian yang dikendalikan oleh 14 pakar industri yang ditugaskan untuk membantu pemain industri pelancongan tempatan yang pendapatan mereka terjejas akibat PKP, mencipta semula perniagaan mereka dan memperoleh sedikit pendapatan. Dalam tempoh enam (6) bulan akan datang, seramai 800 ejen pelancongan, pemandu pelancong, pemilik dan pengusaha produk pelancongan, dan hos *homestay* telah dilatih tentang cara menjalankan penyelidikan ke atas sasaran pasaran mereka, membungkus semula produk dan perkhidmatan mereka dengan sewajarnya, dan mengubah suai usaha pemasaran dan promosi mereka, yang semuanya dijalankan secara dalam talian.

SEKTOR AUTOMOTIF DAN ROBOTIK

Institut Automotif Robotik dan IoT Malaysia (MARii) merupakan sebuah agensi yang ditubuhkan untuk memacu pembangunan dan penggunaan platform pintar, aplikasi, dan teknologi digital seperti Analitik Data Raya dan AI, termasuk meningkatkan teknologi, modal insan, rantaian bekalan, jangkauan, pasaran, dan keupayaan selepas jualan dalam industri automotif dan ekosistem mobiliti yang bersambung. Secara amnya, MARii juga terlibat dengan dasar berkaitan pendigitalan sedia ada yang memberi kesan kepada perniagaan termasuk *Industry4WRD*: Dasar Negara, NeSR (2016-2020), Pelan Tindakan Sektor Perkhidmatan (2015-2020), MPB, Hab Pendigitalan Nasional, Pusat Kecemerlangan Masa Hadapan Industri dan Dasar Automotif Nasional 2020 (NAP 2020), termasuk tindak balas dasar Kerajaan terhadap COVID-19.

Seperti sektor-sektor lain, industri automotif dan robotik juga menghadapi pelbagai isu dan cabaran pada tahun semasa, antaranya ialah:

- i. Peningkatan keperluan untuk meningkatkan daya saing dalam sektor pembuatan.
- ii. Kos penyelenggaraan perisian tahunan yang mahal.
- iii. Kos infrastruktur dan kos pembangunan modal insan baharu (HCD) yang tinggi.
- iv. Persepsi industri terhadap pendigitalan dan ramai pemilik perniagaan tidak memahami sepenuhnya faedah pendigitalan.

Untuk meningkatkan pendigitalan dalam komuniti perniagaan, MARii telah menjalankan pelbagai program. Ini termasuklah:

- i. Program Pembangunan Usahawan Teknologi (TDP) untuk menyediakan PKS dengan pengetahuan yang diperlukan dan alatan digital untuk meningkatkan operasi perniagaan mereka.
- ii. Program Peningkatan Mobiliti-sebagai-Perkhidmatan (MaaS) MARii untuk memudahkan penggunaan teknologi dan perkhidmatan berkaitan MaaS dalam industri mobiliti domestik untuk meningkatkan ekosistem e-dagang untuk mobiliti.
- iii. Latihan Pemasaran Digital Automotif MARii untuk meningkatkan keupayaan pemasaran dan kecekapan usahawan automotif.
- iv. MARii *Industry4WRD Technology Platform* (MITP), penyelesaian sehenti untuk kedua-dua syarikat kecil dan besar, dalam mengurus dan mengawal operasi mereka menggunakan teknologi Industri 4.0, khususnya melalui Pengurusan Data Besar (BDM).

- v. Autonomi/Penyepaduan Sistem (SI). MARii dan rakan kongsinya *Talent Synergy* berjaya membangunkan Kenderaan Berpandu Automatik (AGV) baharu dengan pemasangan *cobot*.
- vi. Realiti Tambahan (AR) yang meningkatkan produktiviti merentas keseluruhan rantaian nilai automotif daripada penyelidikan dan pembangunan reka bentuk, kepada pembuatan, jualan dan pemasaran serta selepas jualan.
- vii. MARii mengetuai program berfokuskan untuk mempercepatkan pengeluaran pelitup muka bagi menangani kekurangan yang dihadapi oleh barisan hadapan semasa pandemik.
- viii. Pusat Simulasi dan Analisis MARii (MARSAC) menyediakan sokongan kepakaran teknikal untuk alat ganti automotif dan ekosistem pembekal komponen dalam analisis Kejuruteraan Bantuan Komputer (CAE) serta simulasi dalam reka bentuk bahagian komponen.

PAPARAN 4.24

PLATFORM KERJA MUDAH ALIH AUTONOMI

PLATFORM KERJA AUTONOMI PRODUK AKHIR

Sumber: Institut Automotif Robotik dan IoT Malaysia (MARii) & *Talent Synergy Sdn. Bhd.*

Selaras dengan keperluan dan cabaran yang semakin meningkat, MARii dan MITI juga memainkan peranan yang relevan dalam memastikan pertumbuhan yang mampan, serta meningkatkan daya saing di peringkat tempatan dan antarabangsa. Berikut adalah dasar dan penyelesaian utama yang telah digubal untuk industri dan dilaksanakan sepanjang tahun 2020:

- i. NAP 2020 – peluasan NAP 2014, bertujuan untuk menjadikan Malaysia peneraju serantau dalam pembuatan, kejuruteraan dan teknologi serta memastikan pembangunan mampan industri automotif tempatan. NAP 2020 bertujuan untuk meningkatkan penggunaan teknologi Revolusi Industri 4.0 (IR4.0) dalam industri automotif tempatan. Antara elemen baharu yang telah ditambah dalam NAP 2020 ialah Kenderaan Generasi Baharu (NxGV), MaaS dan IR4.0.
- ii. Pusat Kecemerlangan Industri Masa Hadapan (CoEFI) – diamanahkan untuk menghasilkan Rangka Kerja Industri Masa Hadapan yang akan meneliti semua aspek aktiviti teknologi dan inovasi di negara ini untuk memacu penjana kekayaan dan kesejahteraan masyarakat.
- iii. Hab Pendigitalan Nasional MARii – hab di mana penggunaan teknologi baharu dalam teknologi visualisasi reka bentuk AR/VR/MR akan diwujudkan dan boleh diakses oleh orang ramai untuk digunakan pada kadar kos yang berpatutan.
- iv. Perkhidmatan Web Awan MARii (MACWES) – tawaran pakej lengkap (SaaS, PaaS, IaaS) penyelesaian peneraju industri yang menyediakan semua yang diperlukan kepada usahawan untuk membawa idea mereka menjadi kenyataan. Ini terdiri daripada reka bentuk dan kejuruteraan, pembuatan dan pengeluaran, simulasi kepada tadbir urus dan kitaran hayat.

HALA TUJU 2021

Dari aspek tinjauan produktiviti, Bank Pembangunan Asia (ADB) meramalkan KDNK Malaysia akan pulih kepada 6% pada tahun 2021 dan stabil pada sekitar 5.7% pada tahun 2022. Keyakinan itu dijangka berterusan pada tahun 2022. Bagaimanapun, ramai pakar ekonomi menjangkakan pemulihan 2021 mungkin tidak setanding dengan pertumbuhan dan prestasi semasa era pra-pandemik. ADB meramalkan kebangkitan dan pemulihan ekonomi di seluruh dunia dan di dalam negara mulai 2021 dan seterusnya. Pemulihan itu dijangka mendapat momentum pada tahun 2022. Vaksinasi memainkan peranan penting menjelang akhir tahun 2021, di mana banyak negara akan menyelesaikan program vaksinasi masing-masing. Ini boleh membawa kepada pembukaan semula sempadan antarabangsa yang akan memudahkan pergerakan barangan dan individu, sekali gus menggalakkan perdagangan. Dasar monetari, pemulihan dan ekonomi selepas COVID-19 dijangka menjadi ciri utama unjuran untuk 2022. Perbelanjaan pengguna turut akan meningkatkan permintaan. Di samping unjuran dalam ekonomi masa hadapan, pertumbuhan produktiviti Malaysia dijangka akan bangkit semula pada tahun 2021 susulan penguncupan pada tahun 2020. Peningkatan dalam aktiviti ekonomi akan meningkatkan pengeluaran bagi setiap pekerja.

ADB meramalkan kebangkitan dan pemulihan ekonomi di seluruh dunia dan di dalam negara mulai 2021 dan seterusnya

Pemulihan itu dijangka mendapat momentum pada tahun 2022. Vaksinasi memainkan peranan penting menjelang akhir tahun 2021, di mana banyak negara akan menyelesaikan program vaksinasi masing-masing

Peraturan yang lebih baik adalah perlu untuk pemulihan ekonomi dalam mengurus risiko dan meminimumkan kerenah birokrasi yang tidak perlu. Sistem pengurusan kawal selia yang baik dapat membantu mengenal pasti pilihan terbaik antara opsyen dasar. Ia mengurangkan beban yang tidak perlu ke atas rakyat dan perniagaan serta menggalakkan ketelusan dalam reka bentuk dan akses kepada peraturan, sementara pada masa yang sama melindungi kesihatan, keselamatan dan alam sekitar.

Menurut Bank Dunia, perjalanan GRP Malaysia telah memberi banyak pengajaran kepada negara-negara lain yang melakukan pembaharuan yang sama. Faktor kejayaan dalam usaha GRP termasuk hubungan kukuh antara komitmen pembaharuan kawal selia serta matlamat ekonomi dan pembangunan yang lebih luas; penubuhan dasar pengawalseliaan keseluruhan kerajaan dan garis panduan GRP tidak tertumpu pada peraturan yang lebih sedikit tetapi lebih baik; dan penglibatan yang lebih banyak dengan sektor swasta.

Pendekatan Malaysia lebih megutamakan aspek meningkatkan kesedaran dalam kalangan pengawal selia tentang faedah GRP dan senantiasa menyokong mereka dalam menerima pakai GRP dengan menyediakan garis panduan, pembinaan kapasiti dan penyelarasan.

Pengwujudan rangka kerja formal untuk memantau dan menilai pelaksanaan dasar kawal selia Malaysia adalah merupakan insentif yang tepat kepada pematuhan GRP yang lebih baik. Cadangan ini mengikut maksim “apa yang dapat diukur akan dapat dilaksanakan”. Malaysia boleh mendapat manfaat dengan mengenal pasti rangka kerja pemantauan dan penilaian untuk menilai pelaksanaan dasar, prestasi dan pematuhan keperluan GRP oleh agensi kawal selia. MPC telah mencapai kemajuan dalam bidang ini. Walau bagaimanapun, laporan yang tepat pada masanya dengan metrik yang berkaitan tentang pelaksanaan GRP harus lebih kerap dan boleh diakses secara terbuka kepada pengawal selia penanda aras, mengiktiraf prestasi yang baik dan mengenal pasti agensi yang ketinggalan. KPI yang khusus, boleh diukur, boleh dicapai, realistik dan tepat pada masanya mesti ditetapkan untuk menentukan prestasi Malaysia dalam GRP dan membimbing hala tuju masa hadapan.

Ketelusan, akauntabiliti dan kebolehramalan merupakan kunci kepada kejayaan pembaharuan kawal selia. Pembaharuan kawal selia dan GRP Malaysia telah berkembang dan memainkan peranan penting dalam langkah negara ke arah pencapaian status negara maju dan berpendapatan tinggi. Blok binaan sistem GRP yang baik telah disediakan. Kerjasama yang kukuh dengan sektor swasta dan komitmen politik telah menyumbang kepada kejayaan semasa. Langkah seterusnya termasuk pembaharuan generasi ketiga untuk memastikan sistem berfungsi dengan lebih baik. Ketelusan, akauntabiliti dan kebolehramalan yang lebih baik kepada proses pengawalseliaan adalah penting kepada agensi pengawalseliaan. Kesedaran pengawal selia tentang GRP juga mesti dipertingkatkan.

MITI merasakan bahawa penyelesaian untuk menangani isu dan cabaran dalam teknologi digital diperlukan untuk memanfaatkan pelbagai kelebihan teknologi digital. MPC, melalui DPN, telah menerajui untuk mempromosikan penggunaan teknologi digital yang berkesan melalui *Go B.I.G.* dengan inisiatif Digital di bawah MPB. Adalah disyorkan bahawa *Go B.I.G.* dengan rangka kerja Digital 6-P diterima pakai untuk 2021.

Dari perspektif pembangunan perdagangan, MATRADE akan terus menggalakkan lebih banyak program digital untuk memenuhi norma baharu menjalankan perniagaan dalam era pandemik COVID-19 dan seterusnya. Pameran #MyAPEC 2020, usaha pertama MATRADE ke dalam program promosi perdagangan maya, telah membuka jalan ke hadapan untuk 2022. Acara ikonik MATRADE, Pameran Halal Antarabangsa Malaysia (MIHAS) 2022 akan diadakan secara maya sepenuhnya. MATRADE juga turut mengadakan eBizLink, yang merupakan platform penglibatan perdagangan yang komprehensif merangkumi pameran maya, promosi perniagaan, mesyuarat B2B, rangkaian dan pemasaran digital, untuk mempercepatkan pertumbuhan eksport Malaysia.

LAMPIRAN

LAMPIRAN 1

PERDAGANGAN TAHUNAN, 2005-2020

TEMPOH	JUMLAH PERDAGANGAN	EKSPORT	IMPORT	IMBANGAN DAGANGAN
	(RM JUTA)			
2005	969,104.5	536,233.7	432,870.8	103,362.9
2006	1,067,388.3	589,240.3	478,147.9	111,092.4
2007	1,106,344.3	604,299.6	502,044.6	102,255.0
2008	1,182,817.8	663,013.5	519,804.3	143,209.2
2009	987,187.9	552,518.1	434,669.8	117,848.3
2010	1,167,650.7	638,822.5	528,828.2	109,994.3
2011	1,271,488.3	697,861.9	573,626.3	124,235.6
2012	1,309,318.2	702,641.2	606,676.9	95,964.3
2013	1,368,687.3	719,992.4	648,694.9	71,297.5
2014	1,448,354.0	765,416.9	682,937.1	82,479.7
2015	1,463,133.5	777,355.1	685,778.4	91,576.6
2016	1,485,782.8	786,964.2	698,818.7	88,145.5
2017	1,771,349.0	934,926.8	836,422.2	98,504.6
2018	1,883,390.9	1,003,586.9	879,804.0	123,782.9
2019	1,844,482.7	995,071.9	849,410.8	145,661.1
2020 ^f	1,784,308.1	983,826.8	800,481.3	183,345.4

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM)

LAMPIRAN 2

PERDAGANGAN DENGAN PERSATUAN NEGARA-NEGARA ASIA TENGGARA (ASEAN), 2019-2020

NEGARA	Eksport				Import				Imbangan Dagangan				Jumlah Perdagangan	
	2020 ^f		2019		2020 ^f		2019		2020 ^f		2019		2020 ^f	2019
	RM juta	Bahagian (%)	Perubahan (%)	RM juta	Bahagian (%)	RM juta	Bahagian (%)	Perubahan (%)	RM juta	Bahagian (%)	RM juta	Bahagian (%)	RM juta	RM juta
JUMLAH	983,826.8	100.0	-1.1	995,071.9	100.0	800,481.3	100.0	-5.8	849,410.8	100.0	183,345.4	145,661.1	1,784,308.1	1,844,482.7
ASEAN	272,979.3	27.7	-4.7	286,466.1	28.8	174,864.2	21.8	-14.7	205,047.0	24.1	98,115.1	81,419.1	447,843.5	491,513.2
Singapura	142,145.6	14.4	3.7	137,077.7	13.8	73,678.1	9.2	-17.7	89,496.7	10.5	68,467.5	47,581.0	215,823.7	226,574.3
Thailand	45,339.5	4.6	-19.5	56,318.1	5.7	34,300.1	4.3	-22.5	44,276.6	5.2	11,039.4	12,041.6	79,639.6	100,594.7
Indonesia	29,588.8	3.0	-5.6	31,328.0	3.1	36,694.3	4.6	-5.7	38,898.0	4.6	-7,105.6	-7,570.0	66,283.1	70,225.9
Vietnam	30,904.6	3.1	-12.7	35,386.8	3.6	18,012.0	2.3	-8.1	19,589.0	2.3	12,892.6	15,797.8	48,916.6	54,975.8
Filipina	17,606.7	1.8	-5.4	18,607.5	1.9	8,780.5	1.1	-2.8	9,030.0	1.1	8,826.2	9,577.5	26,387.2	27,637.5
Brunei Darussalam	2,776.2	0.3	21.3	2,289.0	0.2	1,936.9	0.2	-0.2	1,941.4	0.2	839.3	347.6	4,713.0	4,230.4
Myanmar	3,066.5	0.3	8.3	2,830.7	0.3	936.7	0.1	-14.0	1,089.1	0.1	2,129.9	1,741.6	4,003.2	3,919.8
Kemboja	1,495.2	0.2	-42.4	2,594.8	0.3	478.1	0.1	-30.2	684.9	0.1	1,017.1	1,910.0	1,973.3	3,279.7
Lao PDR	56.2	0.0	67.8	33.5	0.0	47.6	0.0	14.7	41.5	0.0	8.6	-8.0	103.8	75.0

*Nota: Negara teratas disusun mengikut nilai Jumlah Perdagangan bagi tahun 2020
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM)

LAMPIRAN 3

SEPULUH RAKAN DAGANG UTAMA DALAM KESATUAN EROPAH (EU), 2019-2020

NEGARA	Eksport				Import				Imbangan Dagangan				
	2020 ^f		2019		2020 ^f		2019		2020 ^f		2019		
	RM juta	Bahagian (%)	RM juta	Bahagian (%)	RM juta	Bahagian (%)	RM juta	Perubahan (%)	RM juta	Perubahan (%)	RM juta	Perubahan (%)	
JUMLAH	983,826.8	100.0	995,071.9	100.0	800,481.3	100.0	-5.8	849,410.8	100.0	183,345.4	145,661.1	1,784,308.1	1,844,482.7
EU	84,355.0	8.6	87,802.8	8.8	58,904.6	7.4	-17.7	71,543.7	8.4	25,450.3	16,259.1	143,259.6	159,346.5
Jerman	24,693.7	2.5	26,050.9	2.6	23,228.3	2.9	-13.2	26,764.3	3.2	1,465.5	-713.3	47,922.0	52,815.2
Belanda	23,488.0	2.4	26,298.2	2.6	4,365.1	0.5	-23.3	5,691.6	0.7	19,122.9	20,606.7	27,853.0	31,989.8
Itali	5,471.0	0.6	5,053.2	0.5	6,695.3	0.8	-5.1	7,052.6	0.8	-1,224.3	-1,999.4	12,166.3	12,105.7
Perancis	5,141.3	0.5	6,213.9	0.6	6,260.2	0.8	-42.4	10,860.0	1.3	-1,118.9	-4,646.1	11,401.5	17,073.9
Belgium	4,513.6	0.5	4,521.0	0.5	2,902.6	0.4	-13.2	3,344.7	0.4	1,610.9	1,176.2	7,416.2	7,865.7
Sepanyol	4,122.3	0.4	4,516.2	0.5	2,264.2	0.3	-18.2	2,769.0	0.3	1,868.1	1,747.1	6,386.5	7,285.2
Ireland	1,216.0	0.1	1,252.6	0.1	2,465.3	0.3	-39.3	4,062.0	0.5	-1,249.2	-2,809.4	3,681.3	5,314.5
Republik Czech	2,406.5	0.2	1,906.2	0.2	1,040.4	0.1	6.5	977.1	0.1	1,366.1	929.2	3,446.8	2,883.3
Poland	2,399.3	0.2	1,819.9	0.2	843.9	0.1	-26.2	1,142.8	0.1	1,555.4	677.0	3,243.2	2,962.7
Sweden	1,486.3	0.2	1,218.0	0.1	1,747.2	0.2	-21.0	2,211.2	0.3	-260.9	-993.2	3,233.5	3,429.3

*Nota: Negara teratas disusun mengikut nilai Jumlah Perdagangan bagi tahun 2020
Sumber: Jabatan Perdagangan Malaysia (DOSM)

LAMPIRAN 4

SEPULUH RAKAN DAGANG UTAMA DALAM KERJASAMA EKONOMI ASIA PASIFIK (APEC), 2019-2020

NEGARA	Eksport				Import				Imbangan Dagangan				Jumlah Perdagangan	
	2020 ^r		2019		2020 ^r		2019		2020 ^r		2019		2020 ^r	2019
	RM juta	Bahagian (%)	Perubahan (%)	RM juta	Bahagian (%)	Perubahan (%)	RM juta	Perubahan (%)	RM juta	Perubahan (%)	RM juta	Perubahan (%)	RM juta	RM juta
JUMLAH	983,826.8	100.0	-1.1	995,071.9	100.0	800,481.3	100.0	-5.8	849,410.8	100.0	183,345.4	145,661.1	1,784,308.1	1,844,482.7
APEC	781,955.0	79.5	1.0	774,459.7	77.8	627,730.2	78.4	-4.8	659,081.5	77.6	154,224.8	115,378.2	1,409,685.1	1,433,541.3
RRC	159,223.0	16.2	13.0	140,931.4	14.2	172,216.5	21.5	-2.0	175,666.8	20.7	-12,993.5	-34,735.4	331,439.5	316,598.2
Singapura	142,145.6	14.4	3.7	137,077.7	13.8	73,678.1	9.2	-17.7	89,496.7	10.5	68,467.5	47,581.0	215,823.7	226,574.3
AS	109,080.3	11.1	13.0	96,541.6	9.7	69,704.7	8.7	1.5	68,678.1	8.1	39,375.7	27,863.5	178,785.0	165,219.8
Jepun	62,561.4	6.4	-5.2	65,997.8	6.6	61,580.9	7.7	-3.2	63,594.3	7.5	980.5	2,403.5	124,142.3	129,592.1
Cina Taipei	33,873.5	3.4	-8.5	37,031.5	3.7	58,033.2	7.2	1.7	57,045.6	6.7	-24,159.7	-20,014.1	91,906.7	94,077.1
Hong Kong SAR	68,166.8	6.9	2.3	66,624.4	6.7	14,195.9	1.8	0.9	14,063.6	1.7	53,970.9	52,560.8	82,362.8	80,688.0
ROK	34,713.8	3.5	1.4	34,229.5	3.4	46,112.7	5.8	18.8	38,828.2	4.6	-11,398.8	-4,598.6	80,826.5	73,057.7
Thailand	45,339.5	4.6	-19.5	56,318.1	5.7	34,300.1	4.3	-22.5	44,276.6	5.2	11,039.4	12,041.6	79,639.6	100,594.7
Indonesia	29,588.8	3.0	-5.6	31,328.0	3.1	36,694.3	4.6	-5.7	38,898.0	4.6	-7,105.6	-7,570.0	66,283.1	70,225.9
Vietnam	30,904.6	3.1	-12.7	35,386.8	3.6	18,012.0	2.3	-8.1	19,589.0	2.3	12,892.6	15,797.8	48,916.6	54,975.8

*Nota: Negara teratas disusun mengikut nilai Jumlah Perdagangan bagi tahun 2020
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM)

LAMPIRAN 5

PERDAGANGAN DENGAN PERJANJIAN PERDAGANGAN BEBAS AMERIKA UTARA (NAFTA), 2019-2020

NEGARA	Eksport				Import				Imbangan Dagangan				Jumlah Perdagangan			
	2020 ^f		2019		2020 ^f		2019		2020 ^f		2019		2020 ^f		2019	
	RM juta	Bahagian (%) Perubahan (%)	RM juta	Bahagian (%)	RM juta	Bahagian (%)	Perubahan (%)	RM juta	Bahagian (%)	RM juta	RM juta	RM juta	RM juta	RM juta	RM juta	
JUMLAH	983,826.8	100.0	-1.1	995,071.9	100.0	800,481.3	100.0	-5.8	849,410.8	100.0	183,345.4	145,661.1	1,784,308.1	1,844,482.7		
NAFTA	121,464.2	12.3	11.3	109,129.2	11.0	74,445.0	9.3	0.9	73,754.3	8.7	47,019.2	35,374.9	195,909.2	182,883.5		
AS	109,080.3	11.1	13.0	96,541.6	9.7	69,704.7	8.7	1.5	68,678.1	8.1	39,375.7	27,863.5	178,785.0	165,219.8		
Mexico	8,405.8	0.9	-7.2	9,054.9	0.9	1,695.3	0.2	-2.0	1,730.1	0.2	6,710.5	7,324.8	10,101.1	10,784.9		
Kanada	3,978.0	0.4	12.6	3,532.7	0.4	3,045.0	0.4	-9.0	3,346.1	0.4	933.0	186.6	7,023.0	6,878.8		

^fNota: Negara teratas disusun mengikut nilai Jumlah Perdagangan bagi tahun 2020
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM)

LAMPIRAN 6

PERDAGANGAN DENGAN PERSATUAN PERDAGANGAN BEBAS EROPAH (EFTA), 2019-2020

COUNTRY	Eksport				Import				Imbangan Dagangan				Jumlah Perdagangan			
	2020 ^f		2019		2020 ^f		2019		2020 ^f		2019		2020 ^f		2019	
	RM juta	Bahagian (%) Perubahan (%)	RM juta	Bahagian (%)	RM juta	Bahagian (%)	Perubahan (%)	RM juta	Bahagian (%)	RM juta	RM juta	RM juta	RM million	RM juta	RM juta	
TOTAL	983,826.8	100.0	-1.1	995,071.9	100.0	800,481.3	100.0	-5.8	849,410.8	100.0	183,345.4	145,661.1	1,784,308.1	1,844,482.7		
EFTA	3,248.9	0.3	24.9	2,601.0	0.3	6,946.0	0.9	-7.4	7,504.2	0.9	-3,697.1	-4,903.2	10,195.0	10,105.3		
Switzerland	2,693.7	0.3	25.7	2,143.7	0.2	6,092.0	0.8	-6.4	6,506.8	0.8	-3,398.2	-4,363.1	8,785.7	8,650.4		
Norway	546.0	0.1	21.3	450.0	0.0	840.8	0.1	-15.1	989.9	0.1	-294.8	-539.9	1,386.9	1,439.8		
Liechtenstein	3.1	0.0	3.0	3.0	0.0	11.6	0.0	86.0	6.2	0.0	-8.5	-3.3	14.7	9.2		
Iceland	6.1	0.0	39.0	4.4	0.0	1.6	0.0	16.2	1.4	0.0	4.5	3.0	7.7	5.8		

^fNota: Negara teratas disusun mengikut nilai Jumlah Perdagangan bagi tahun 2020
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM)

LAMPIRAN 7

SEPULUH RAKAN DAGANG UTAMA DALAM PERTUBUHAN KERJASAMA ISLAM (OIC), 2019-2020

NEGARA	Eksport						Import						Imbangan Dagangan				Jumlah Perdagangan				
	2020 ^f		2019		2020 ^f		2019		2020 ^f		2019		2020 ^f		2019		2020 ^f		2019		
	RM juta	Bahagian (%)	Perubahan (%)	RM juta	Bahagian (%)	RM juta	Bahagian (%)	Perubahan (%)	RM juta	Bahagian (%)	RM juta	Bahagian (%)	Perubahan (%)	RM juta	Bahagian (%)	RM juta	Bahagian (%)	RM juta	Bahagian (%)	RM juta	RM juta
JUMLAH	983,826.8	100.0	-1.1	995,071.9	995,071.9	800,481.3	100.0	-5.8	849,410.8	100.0	183,345.4	145,661.1	1,784,308.1	1,844,482.7							
OIC	81,056.8	8.2	-9.0	89,033.8	89,033.8	87,742.4	11.0	-6.1	93,444.4	11.0	-6,685.6	-4,410.6	168,799.2	182,478.2							
Indonesia	29,588.8	3.0	-5.6	31,328.0	31,328.0	36,694.3	4.6	-5.7	38,898.0	4.6	-7,105.6	-7,570.0	66,283.1	70,225.9							
Emiriah Arab Bersatu	8,491.9	0.9	-24.1	11,191.7	11,191.7	12,161.5	1.5	-21.2	15,441.9	1.8	-3,669.6	-4,250.3	20,653.4	26,633.6							
Arab Saudi	4,138.6	0.4	18.2	3,501.6	3,501.6	16,158.2	2.0	-14.1	18,807.8	2.2	-12,019.6	-15,306.2	20,296.8	22,309.5							
Turki	7,737.0	0.8	11.0	6,967.4	6,967.4	2,003.7	0.3	13.0	1,773.5	0.2	5,733.3	5,193.9	9,740.8	8,741.0							
Bangladesh	5,162.7	0.5	-47.0	9,731.9	9,731.9	872.1	0.1	-8.9	957.8	0.1	4,290.6	8,774.2	6,034.8	10,689.7							
Pakistan	4,761.3	0.5	-2.4	4,880.4	4,880.4	1,096.6	0.1	2.9	1,065.5	0.1	3,664.7	3,814.8	5,857.8	5,945.9							
Brunei Darussalam	2,776.2	0.3	21.3	2,289.0	2,289.0	1,936.9	0.2	-0.2	1,941.4	0.2	839.3	347.6	4,713.0	4,230.4							
Cote D'Ivoire	480.9	0.0	75.3	274.3	274.3	3,315.9	0.4	22.8	2,700.0	0.3	-2,835.0	-2,425.7	3,796.7	2,974.3							
Nigeria	2,685.7	0.3	33.7	2,008.6	2,008.6	861.9	0.1	-2.9	887.5	0.1	1,823.8	1,121.0	3,547.7	2,896.1							
Oman	760.3	0.1	1.2	751.3	751.3	2,739.4	0.3	51.5	1,808.0	0.2	-1,979.2	-1,056.8	3,499.7	2,559.3							

*Nota: Negara teratas disusun mengikut nilai Jumlah Perdagangan bagi tahun 2020
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM)

LAMPIRAN 8

SEPIULUH RAKAN DAGANG UTAMA DALAM PERTUBUHAN KERJASAMA DAN PEMBANGUNAN EKONOMI (OECD), 2019-2020

NEGARA	Eksport				Import				Imbangan Dagangan				Jumlah Perdagangan			
	2020 ^f		2019		2020 ^f		2019		2020 ^f		2019		2020 ^f		2019	
	RM juta	Bahagian (%)	Perubahan (%)	Bahagian (%)	RM juta	Bahagian (%)	Perubahan (%)	Bahagian (%)	RM juta	Bahagian (%)	Perubahan (%)	RM juta	Bahagian (%)	Perubahan (%)	RM juta	Bahagian (%)
JUMLAH	983,826.8	100.0	-1.1	995,071.9	100.0	800,481.3	100.0	-5.8	849,410.8	100.0	183,345.4	145,661.1	1,784,308.1	1,844,482.7		
OECD	348,371.0	35.4	0.8	345,657.1	34.7	277,840.6	34.7	-4.0	289,516.1	34.1	70,530.3	56,141.1	626,211.6	635,173.2		
AS	109,080.3	11.1	13.0	96,541.6	9.7	69,704.7	8.7	1.5	68,678.1	8.1	39,375.7	27,863.5	178,785.0	165,219.8		
Jepun	62,561.4	6.4	-5.2	65,997.8	6.6	61,580.9	7.7	-3.2	63,594.3	7.5	980.5	2,403.5	124,142.3	129,592.1		
ROK	34,713.8	3.5	1.4	34,229.5	3.4	46,112.7	5.8	18.8	38,828.2	4.6	-11,398.8	-4,598.6	80,826.5	73,057.7		
Jerman	24,693.7	2.5	-5.2	26,050.9	2.6	23,228.3	2.9	-13.2	26,764.3	3.2	1,465.5	-713.3	47,922.0	52,815.2		
Australia	24,358.9	2.5	-14.4	28,448.2	2.9	19,686.8	2.5	-15.6	23,322.1	2.7	4,672.0	5,126.1	44,045.7	51,770.2		
Belanda	23,488.0	2.4	-10.7	26,298.2	2.6	4,365.1	0.5	-23.3	5,691.6	0.7	19,122.9	20,606.7	27,853.0	31,989.8		
UK	9,985.5	1.0	9.6	9,109.0	0.9	6,706.2	0.8	-8.8	7,351.7	0.9	3,279.3	1,757.2	16,691.8	16,460.7		
Itali	5,471.0	0.6	8.3	5,053.2	0.5	6,695.3	0.8	-5.1	7,052.6	0.8	-1,224.3	-1,999.4	12,166.3	12,105.7		
Perancis	5,141.3	0.5	-17.3	6,213.9	0.6	6,260.2	0.8	-42.4	10,860.0	1.3	-1,118.9	-4,646.1	11,401.5	17,073.9		
Mexico	8,405.8	0.9	-7.2	9,054.9	0.9	1,695.3	0.2	-2.0	1,730.1	0.2	6,710.5	7,324.8	10,101.1	10,784.9		

*Nota: Negara teratas disusun mengikut nilai Jumlah Perdagangan bagi tahun 2020
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM)

LAMPIRAN 9

EKSPORT TERATAS BARANGAN PEMBUATAN KE LIMA DESTINASI TERATAS, 2019-2020

PRODUK	NEGARA	2020 ¹		2019	
		RM juta	Bahagian (%)	RM juta	Bahagian (%)
Jumlah		983,826.8	100.0	995,071.9	100.0
Barangan Pembuatan		849,497.6	86.3	840,585.6	84.5
Produk Elektrik dan Elektronik	Jumlah	386,291.9	39.3	373,118.0	37.5
	Singapura	69,831.7	7.1	60,424.1	6.1
	Hong Kong SAR	57,537.2	5.8	54,786.1	5.5
	RRC	53,901.1	5.5	49,650.9	5.0
	AS	52,856.6	5.4	51,060.2	5.1
	Jepun	19,556.6	2.0	19,313.9	1.9
Produk Petroleum	Jumlah	61,888.8	6.3	71,511.3	7.2
	Singapura	19,711.0	2.0	19,034.5	1.9
	RRC	10,793.3	1.1	10,065.7	1.0
	Indonesia	5,475.9	0.6	5,415.8	0.5
	Australia	4,087.2	0.4	4,795.3	0.5
	Vietnam	4,012.3	0.4	6,458.7	0.6
Bahan Kimia dan Produk Kimia	Jumlah	50,735.9	5.2	57,477.2	5.8
	RRC	14,276.7	1.5	17,538.2	1.8
	Indonesia	4,814.2	0.5	5,937.6	0.6
	Thailand	4,735.5	0.5	4,725.7	0.5
	Singapura	3,821.2	0.4	4,195.0	0.4
	Vietnam	3,696.2	0.4	4,245.2	0.4
Produk Getah	Jumlah	44,301.8	4.5	25,840.5	2.6
	AS	12,778.8	1.3	7,157.8	0.7
	RRC	5,158.3	0.5	3,656.8	0.4
	Jerman	2,455.5	0.2	1,451.0	0.1
	UK	2,281.7	0.2	812.3	0.1
	Jepun	2,271.2	0.2	1,380.0	0.1
Peralatan Optik dan Sainifik	Jumlah	42,220.1	4.3	39,905.3	4.0
	AS	8,386.5	0.9	7,664.0	0.8
	RRC	6,765.4	0.7	5,738.2	0.6
	Singapura	5,530.4	0.6	5,407.3	0.5
	Taiwan	4,114.1	0.4	3,684.9	0.4
	Jepun	2,688.4	0.3	2,248.2	0.2
Mesin, Peralatan dan Alat Ganti	39,445.7	4.0	41,599.2	4.2	
	Singapura	8,963.0	0.9	8,505.9	0.9
	AS	5,321.0	0.5	3,974.4	0.4
	RRC	3,017.0	0.3	2,647.3	0.3
	Indonesia	2,260.5	0.2	3,442.5	0.3
	Vietnam	2,062.2	0.2	2,238.5	0.2

PRODUK	NEGARA	2020 ¹		2019	
		RM juta	Bahagian (%)	RM juta	Bahagian (%)
Pembuatan Logam	Jumlah	36,830.0	3.7	41,490.3	4.2
	RRC	11,556.0	1.2	7,610.7	0.8
	Singapura	3,827.0	0.4	4,476.6	0.4
	AS	2,433.7	0.2	2,054.5	0.2
	Jepun	2,288.6	0.2	2,820.3	0.3
	Thailand	1,970.8	0.2	2,414.4	0.2
Produk Besi dan Keluli	Jumlah	23,551.8	2.4	21,961.0	2.2
	RRC	9,621.1	1.0	2,720.4	0.3
	Filipina	1,647.8	0.2	1,657.5	0.2
	Indonesia	1,475.2	0.1	2,613.5	0.3
	India	1,359.5	0.1	1,294.0	0.1
	Thailand	1,306.7	0.1	2,019.3	0.2
Makanan Diproses	Jumlah	21,282.9	2.2	21,773.2	2.2
	Singapura	2,876.9	0.3	2,764.6	0.3
	RRC	2,580.0	0.3	2,419.8	0.2
	AS	1,241.7	0.1	1,129.5	0.1
	Indonesia	1,171.3	0.1	1,334.7	0.1
	Thailand	1,122.9	0.1	1,061.0	0.1
Produk Pembuatan Berasaskan Minyak Sawit	Jumlah	21,005.9	2.1	23,337.7	2.3
	RRC	2,980.7	0.3	3,635.3	0.4
	Belanda	1,884.2	0.2	2,929.5	0.3
	AS	1,668.1	0.2	1,797.9	0.2
	India	1,239.2	0.1	1,421.8	0.1
	ROK	1,208.9	0.1	1,151.6	0.1

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM)

LAMPIRAN 10

IMPORT TERATAS BARANGAN PEMBUATAN KE LIMA SUMBER IMPORT TERATAS, 2019-2020

PRODUK	NEGARA	2020 ¹		2019	
		RM juta	Bahagian (%)	RM juta	Bahagian (%)
Jumlah		800,481.3	100.0	849,410.8	100.0
Barangan Pembuatan		687,695.0	85.9	729,312.8	85.9
Produk Elektrik dan Elektronik	Jumlah	252,999.6	31.6	245,538.4	28.9
	RRC	68,024.7	8.5	64,089.8	7.5
	Taiwan	42,648.9	5.3	40,497.5	4.8
	AS	30,413.5	3.8	27,179.9	3.2
	Singapura	26,999.7	3.4	28,972.2	3.4
	Jepun	22,489.6	2.8	19,244.1	2.3
Bahan Kimia dan Produk Kimia	Jumlah	50,735.9	6.3	81,588.8	9.6
	RRC	14,276.7	1.8	13,976.2	1.6
	AS	920.1	0.1	9,173.0	1.1
	Singapura	3,821.2	0.5	7,695.1	0.9
	Jepun	2,317.4	0.3	5,875.9	0.7
	Arab Saudi	88.4	0.0	6,411.3	0.8
Produk Petroleum	Jumlah	60,007.4	7.5	77,480.3	9.1
	Singapura	17,453.3	2.2	29,334.4	3.5
	RRC	7,643.0	1.0	10,505.6	1.2
	ROK	6,157.3	0.8	7,283.8	0.9
	India	5,016.3	0.6	5,330.5	0.6
	Emiriah Arab Bersatu	4,736.2	0.6	5,487.1	0.6
Mesin, Peralatan dan Alat Ganti	Jumlah	60,128.9	7.5	69,638.3	8.2
	RRC	19,126.3	2.4	19,963.5	2.4
	Jepun	7,031.4	0.9	7,815.6	0.9
	AS	6,550.0	0.8	7,182.3	0.8
	Singapura	4,527.9	0.6	5,750.6	0.7
	Jerman	4,412.2	0.6	5,316.5	0.6
Pembuatan Logam	Jumlah	47,024.2	5.9	47,131.9	5.5
	RRC	9,881.0	1.2	11,762.8	1.4
	India	7,019.8	0.9	4,987.0	0.6
	Jepun	5,197.5	0.6	4,865.7	0.6
	AS	4,490.5	0.6	3,861.0	0.5
	Bahrain	2,507.4	0.3	638.8	0.1
Peralatan Pengangkutan	Total	36,519.1	4.6	40,786.1	4.8
	ROK	10,789.6	1.3	904.9	0.1
	RRC	4,846.9	0.6	6,000.4	0.7
	Jepun	4,430.5	0.6	7,196.8	0.8
	Thailand	4,154.2	0.5	6,275.6	0.7
	AS	3,005.7	0.4	4,054.0	0.5

PRODUK	NEGARA	2020 ¹		2019	
		RM juta	Bahagian (%)	RM juta	Bahagian (%)
Produk Besi dan Keluli	Jumlah	24,648.3	3.1	31,177.4	3.7
	Jepun	5,144.9	0.6	5,340.6	0.6
	RRC	4,043.3	0.5	5,566.8	0.7
	ROK	3,182.0	0.4	3,578.7	0.4
	Taiwan	2,215.4	0.3	2,686.5	0.3
	Indonesia	1,826.8	0.2	2,577.9	0.3
Peralatan Optik dan Saintifik	Jumlah	23,246.6	2.9	24,198.1	2.8
	AS	4,355.5	0.5	4,727.0	0.6
	RRC	4,341.0	0.5	4,025.5	0.5
	Singapura	3,104.8	0.4	3,439.7	0.4
	Jepun	2,609.4	0.3	2,298.0	0.3
	Jerman	1,800.0	0.2	2,042.8	0.2
Makanan Diproses	Jumlah	21,765.5	2.7	20,275.2	2.4
	RRC	2,459.5	0.3	2,174.1	0.3
	Thailand	2,093.6	0.3	2,530.1	0.3
	AS	2,038.9	0.3	1,911.1	0.2
	Brazil	1,954.6	0.2	539.6	0.1
	New Zealand	1,927.5	0.2	2,095.5	0.2
Tekstil, Pakaian dan Kasut	Jumlah	14,577.8	1.8	16,455.3	1.9
	RRC	7,179.7	0.9	7,274.1	0.9
	Vietnam	1,309.4	0.2	1,650.0	0.2
	Indonesia	718.6	0.1	899.6	0.1
	India	633.8	0.1	774.0	0.1
	Bangladesh	622.4	0.1	770.4	0.1

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM)

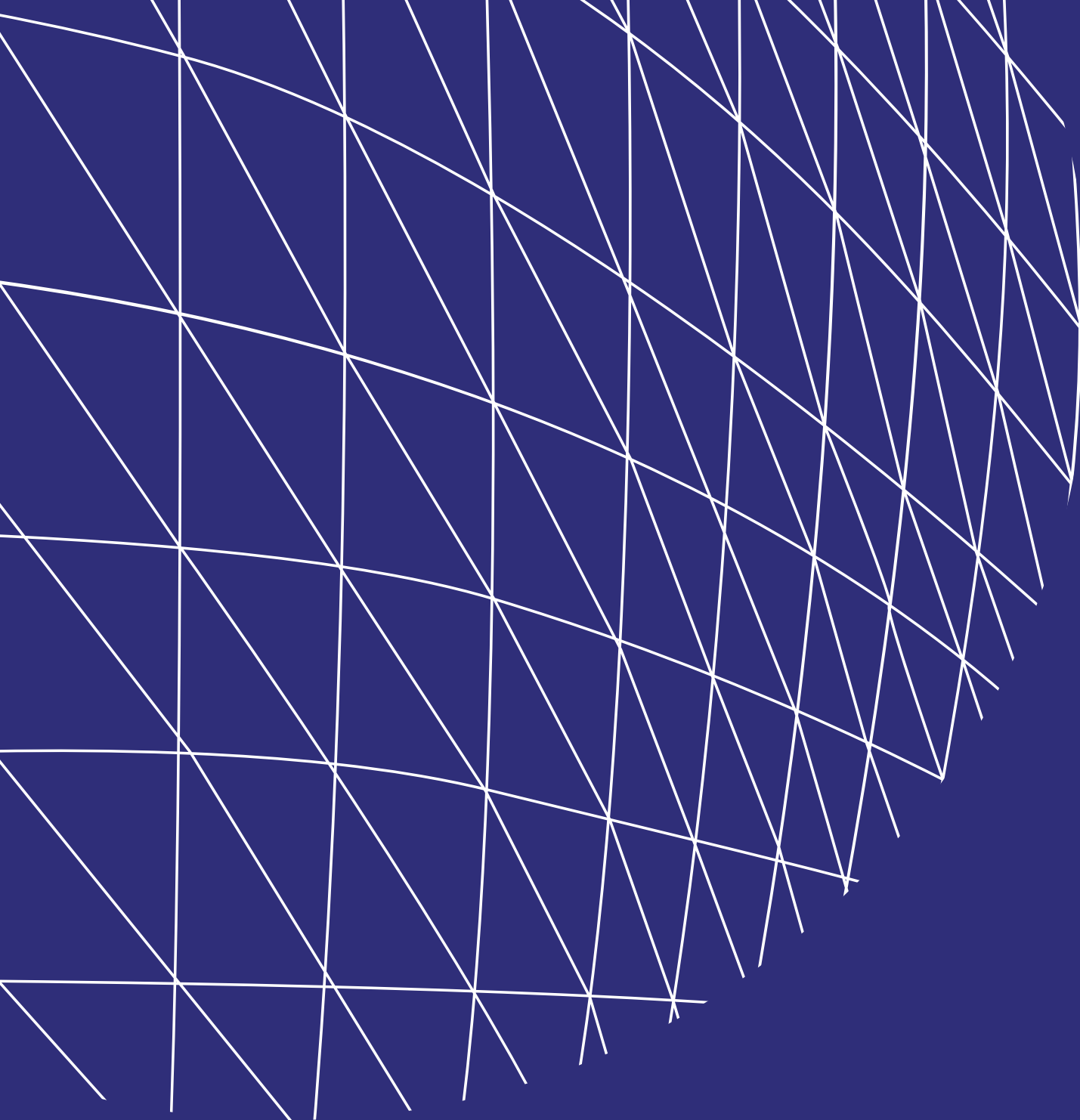

LAMPIRAN 11

SEPULUH RAKAN DAGANG UTAMA DI AFRIKA, 2019-2020

NEGARA	Eksport				Import				Imbangan Dagangan				Jumlah Perdagangan			
	2020 ^f		2019		2020 ^f		2019		2020 ^f		2019		2020 ^f		2019	
	RM juta	Bahagian (%)	Perubahan (%)	RM juta	Bahagian (%)	RM juta	Bahagian (%)	Perubahan (%)	RM juta	Bahagian (%)	RM juta	Bahagian (%)	RM juta	Bahagian (%)	RM juta	Bahagian (%)
JUMLAH	983,826.8	100.0	-1.1	995,071.9	100.0	800,481.3	100.0	-5.8	849,410.8	100.0	183,345.4	145,661.1	1,784,308.1	1,844,482.7		
Afrika	19,663.5	2.0	2.8	19,128.0	1.9	11,674.2	1.5	-15.5	13,807.8	1.6	7,989.3	5,320.3	31,337.8	32,935.8		
Afrika Selatan	2,544.6	0.3	-26.8	3,478.3	0.3	2,166.5	0.3	-29.7	3,080.2	0.4	378.1	398.1	4,711.1	6,558.5		
Cote D'ivoire	480.9	0.0	75.3	274.3	0.0	3,315.9	0.4	22.8	2,700.0	0.3	-2,835.0	-2,425.7	3,796.7	2,974.3		
Nigeria	2,685.7	0.3	33.7	2,008.6	0.2	861.9	0.1	-2.9	887.5	0.1	1,823.8	1,121.0	3,547.7	2,896.1		
Kenya	2,254.6	0.2	49.8	1,505.4	0.2	359.7	0.0	101.4	178.6	0.0	1,894.9	1,326.8	2,614.4	1,684.0		
Ghana	1,258.0	0.1	80.8	695.9	0.1	883.9	0.1	20.6	733.1	0.1	374.1	-37.1	2,141.9	1,429.0		
Mesir	1,662.1	0.2	-9.6	1,839.4	0.2	418.0	0.1	6.6	392.0	0.0	1,244.2	1,447.4	2,080.1	2,231.4		
Mozambique	1,027.0	0.1	16.0	885.4	0.1	85.9	0.0	169.4	31.9	0.0	941.1	853.5	1,112.9	917.3		
Algeria	367.7	0.0	-35.3	568.4	0.1	726.5	0.1	143.9	297.9	0.0	-358.8	270.5	1,094.2	866.3		
Tanzania	668.9	0.1	-30.1	943.1	0.1	301.5	0.0	10.4	273.1	0.0	357.4	670.0	960.5	1,216.3		
Angola	592.6	0.1	-24.7	786.9	0.1	296.9	0.0	-55.0	659.3	0.1	295.7	127.6	889.5	1,446.2		

*Nota: Negara teratas disusun mengikut nilai Jumlah Perdagangan bagi tahun 2020
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM)

KEMENTERIAN PERDAGANGAN ANTARABANGSA DAN INDUSTRI

www.miti.gov.my

MITIMalaysia

MITIMalaysiayoutube